« БЕКІТЕМІН»

№13 "Гүлдер" бөбекжай
балабақша меңгерушісі:
_____ Баймаганбетова Г. Н.

МАД «Күн шуақ» тобының
2023-2024 оқу жылына арналған
Вариативтік компоненті.

Тексерілді:

Әдіскер: Мусирепова С. Н.

2023-2024 оқу жылы

МАД «Күншуақ» тобының 2023-2024 оқу жылына арналған

варативтік компаненті.

Жас зертеуші.

№	Айы.	Жас зертеуші.	Тақырыптары.	Сағ.
	Қыркүйек.			
1			Акварумдегі балықтар	1
2			Үй жануарларының төлдері. (Күшік).	1
3			Жер әлемі	1
4			Елімнің байлығы тұз	1
	Қазан			
5			Алтын күз	1
6			Бау бақшамыз сәніміз	1
7			Ас атасы нан	1
8			Жыл құстары	1
	Қараша			
9			Саңырауқұлақтардың құпиясы	1
10			Желдің күші	1
11			Жабайы аңдар	1
12			Сиқырлы магнит елінде	1
	Желтоқсан			
13			Қысқы тіршілік	1
14			Менің отаным Қазақстан еліміздің рәміздері	1
15			Көрікті шырша	1
16			Ғажайып сыйлықтар	1
	Қаңтар			
17			Туған өлкедегі қыс	1
18			Ақ ұлпа қарлар	1
19			Жабайы аңдар	1
20			Қыстайтын құстар	1
	Ақпан			
21			Менің мысығым	1
22			Кішкентай зерттеушілер	1
23			Үйдегі тұрмыстық техника	1
24			Дәрілік өсімдіктер	1
	Наурыз			
25			Құстар ұшып келгенде	1
26			Сиқырлы су	1
27			Ағаштар не жасайды	1
28			Зергерлік бұйымдар	1
	Сәуір			
29			Жұлдыздар әлемі	1
30			Жер ортақ үйіміз	1
31			Көктемгі ағаштар	1
32			Тірі және өлі табиғат	1
	Мамыр			
33			Асқар таулар	1
34			Әсемдік әлемі.	1
35			Бөлме гүлдері.	1
36			Жаз мезгілі.	1

Варатив компаненті Жас зертеуші

.Аквармдегі балықтар

Оқу қызметінің мақсаты.

Балаларға табиғат бұрышындағы жануарларға (балыққа) күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін меңгерту; аквариум туралы білімдерін пысықтау; тілін, ойын дамыту; табиғат әлеміне қамқорлықты, эмоционалды-жағымды қатынасты қалыптастыру; ұқыптылыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "аквариум", "құю", "сарылдау", "сүзгіш" сөздерінің мағынасын ашу, "желбезек", "қабыршақ" сөздерді пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, балықтарды зерттеу, өздік іс-әрекет, рефлексия, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, аудиожазба, аквариум, балықтардың суреті, балықтардың аквариумда жүзіп жүргені туралы бейнежазба, дидактикалық ойынға арналған текшелер, балықтар, үстел бетіне төсеніште қолдану, сүзгіш, таза су, шүберек.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай түрлі-түсті балықтар, лупалар, практикалық жұмыста балаларға кигізетін алжапқыштар, қалпақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Күндей жадырап".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Күндей жадырап,
Жұлдыздай жарқырап,
Судай мөлдір таза көңілмен,
Бүгінгі күнімізді бастайық.
Балалар бір-бірімен, педагогпен амандасып, шапалақтайды.
Педагог балаларды табиғат бұрышында жарты шеңберге отыруды ұсынады.

1.2. Ғажайып сәт.
Аудиожазба тыңдау.

Балалар жарты шеңберде отырады. Педагог балаларға су асты патшалығына саяхатқа баратындығын хабарлайды.
- Балалар, бір сәт көзімізді жұмып, су астына түсе бастайық. Су салқын. Мен түрлі - түсті балықтарды көрдім. Теңіз түбінде өсімдіктер де өседі екен, сумен шайқалып, қозғалып, билеп тұрған тәрізді. Қайтадан судың бетіне қарай жүземіз.
Балалар көзін ашады.
Педагог су түбінен не көргендері жайлы сұрап, әр баланың ойын тыңдайды.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

- Балалар, мына ғажайып суретке қараңдаршы! Суретте нелерді көріп тұрсыңдар? Суда жүзіп жүрген балықтарды.
- Балықтар қайда тіршілік етеді? Өзенде, көлде, теңізде тіршілік етеді.
- Балықтар немен қоректенеді? Балықтардың қоректік заттары алуан түрлі болады. Олар суда тіршілік ететін барлық тіршілік иелерін қорек етеді.
- Енді, балалар, балықтың дене құрылысымен танысайық. Балықтың басы, денесі, басында желбезегі, қабыршақтары, жүзбе қанаттары болады. Жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады, желбезегі арқылы тыныс алады, қабыршақтары сыртқы ортадан қорғайды.
- Балалар, су астындағы ғажайып әлемді көргілерін келе ме?
- Олай болса, тақтаға назар аударамыз.

2.2. Жұмбақ жасыру.
Педагог балалардың қызығушылығын арттыру мақсатында жұмбақ жасырады.
- Олай болса, жұмбақ шешіп көрейік:
Қызыл, сары түсті балықтар.
Мөлдір сулы, тасты құмды,
Әйнек үйде қалықтар.
- Ол не, балалар? Балықтың үйі – аквариум.
- Міне, қандай әр түрлі аквариумдар болады екен!

Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.
- Дұрыс, аквариумда да балықтарды ұстауға болады.
- Балықтар қалай жүзеді? Балалар балықтардың қимылын көрсетеді.
- Ал сендер балық сияқты жүзуді үйренгілерін келе ме?
- Олай болса, орнымыздан тұрып, менімен бірге қайталаңдар!
Музыка ырғағымен қимылдарды көрсететі.

Жып – жылы таза суда,
Балық жүзіп ойнауда.
Біресе керіледі,
Біресе жиырылады.
Ал бірде құмға тығылады.
Сергіту сәтін 2 рет қайталауға болады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Балықтар, аквариум туралы.
- Балықтар қайда тіршілік етеді? Өзенде, көлде, мұхитта.
- Балықтың үйі не екен? Аквариум.
- Аквариум неден жасалған? Шыныдан жасалған.
- Балық немен қоректенеді? Жеммен қоректенеді.
- Аквариумдағы суды неге тазалау керек? Балықтардың тіршілік етуі үшін.
- Тапсырмаларды орындау барысында қандай қиыншылықтар пайда болды?
- Табиғат бұрышындағы балықтарды күтуіміз керек, суын ауыстырып, жем беріп тұруымыз керек.
- Бүгін сендердің бірлесе жасаған әрекеттеріңнің нәтижесі – таза және ұқыпты тазаланған аквариум болып шықты.
Қараңдаршы, балықтар одан арман еркін шалқып жүзіп жүр. Сендерге ризамын!
"Еңбек түбі - береке" дегендей, сендер бүгін жақсы еңбектендіңдер!

Үй жануарларының төлдері. (Күшік).
Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды аадмның қасында тіршілік ететін күшікпен таныстыру; ересектердің көмегімен күшікке қамқорлық жасауға дағдыландыру; ақыл-ойын дамыту; баланың қоршаған ортаға деген сүйіспеншілігін арттыру, адамгершілікке, имандылыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "үйшік", "қыңсылап" сөздерінің мағынасын ашу, "күшік", "үрді" сөздерді пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, сұхбат, түсіндіру, ойын, жаттығу, көрсету, сұрақ-жауап, әңгімелеу, бой сергіту, қорытындылау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, аудиожазба, ойыншық күшік, ертегі кейіпкерлерінің бетперделері, ертегі мазмұны бойынша суерттер, күшіктің суреттері, слайд "Сен білесің бе?", " Иттер туралы".

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Отбасының гүліміз".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

– Сәлеметсіңдер ме, балалар! Балалар, қолдарыңды бір-біріңнің иықтарына қойып, екі жаққа шайқалып көріңдерші.
Балалар қимылды орындайды.
– Қасыңда тұрған адамның иығының қолдауын сездіңдер ме?
– Әрқайсысымыз достарымыздың сенімді иығын сезіндік. Отбасында да әрбір адамға туыстары осылай сүйеу, қуат болады, бірін-бірі жақсы көреді.
Бәріміз бірге мына сөздерді айтайық:
Отбасының гүліміз,
Көңілді өтер күніміз.
«Қайырлы таң!» деп айтамыз,
Бір болып, кеште қайтамыз.
Балалар бір-бірімен, педагогпен амандасады.
Педагог балаларды табиғат бұрышында жарты шеңберге отыруды ұсынады.

1.2. Ғажайып сәт.
Аудиожазба тыңдау.

Осы кезде қыңсылаған күшіктің дауысы естіледі.

- Бір дауыс шығатын сияқты, ненің дауысы болды екен.

- Оны білу үшін мен сендерге жұмбақ жасырайын:

Адамға серік,

Күзетке берік.

-Бұл не? Ит.

- Ит қандай жануар? Үй жануары.

- Неге? Өйткені ол үйде, адамның қасында өмір сүреді.

- Иттің баласы не?

- Дұрыс, күшік.

Педагог топқа ойыншық күшікті алып келеді.

- Ой, балалар, қараңдаршы мынау кішкентай күшік қой. Анасынан адасып қалған сияқты, өзі тоңып қалыпты.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сурет көрсету.

Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы суретке аударады.

Педагог күшікті балаларға көрсетіп, күшік туралы әңгімелеседі. Балалар күшікті кезек-кезек қолға алып сипаттайды.
- Күшіктің жүні қандай? Жұмсақ.
- Күшіктің несі бар? Аяқтары, басы, мұрны, құлақтары бар.
- Күшік немен тамақтанады? Күшік кішкене кезінде сүтпен қоректенеді, өскеннен кейін сүйекті жақсы көреді.
- Бұл кішкентай сүйкімді күшік. Қандай әдемі, жүні жұмсақ, көзі бар, мұрны, құлағы, кішкентай құйрығы бар. Өзі ала, қара мен ақ араласқан, табандарыда жұмсақ.
- Қане, балалар, бұл күшіктің атын білмейміз. Ендеше ат қоямыз. - Не болсын? Төсі ақ, Ақтөс болсын ба? Әлде табаны ақ, Ақтабан болсын ба? Балалар өз ойларын айтады.
- Балалар, бұл күшік үйінен адасып шығып кеткен, қарны ашқан болу керек, тамақтандырайық, сүт берейік. Күшігіміз сүтке тойып алды.
Балалар күшікті тамақтандырып, онымен ойнайды. Содан соң себетке отырғызады.

2.2. Көркемсөз.
Күшік туралы тақпақтар айту.
Мен күшікпін, ақ күшік,
Қырағыда, сақ күшік.
Түні бойы жатпаймын,
Қоралы малды сақтаймын.

Күшігім менің үріп тұр,
Бір нәрсені сезіп тұр.
Есікті ашып қарасам,
Атам, әжем келіп тұр.

Танауы тырналып, ісіпті,
Сонда да, қуады мысықты.
Адамның сенімді серігі,
Біл, иттің баласы - күшікті.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді.
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.3. Ертегі сахналау.
Педагог балалармен бірге ертегіні сахналайды. Балалар өздері келісіп, кім қандай рөлді сомдайтынын педагогқа айтады.
- Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтайық.

"Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты.Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды. Ит: «Олай болса, қойларыңды

мен күзетіп көрейін»,- дейді.
Түнде иттің ырылдаған дауысынан кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып: «Сен бізбен бірге тұр, біз саған жылы үйшік жасап берейік»,- дейді. Ит: "Жарайды, мен онда қойларың мен үйіңді күзетейін",- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты.
- Балалар, сендерге ертегі ұнады ма?
- Ертегіде кімдер туралы айтылған? Кемпір, шал, ит, қасқыр.
- Ит адамдарға қандай көмек жасады?
- Итті неге үй жануары деп атайды?
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.4. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады. Балалар сергіту жаттығуының сөздерімен бірге қимылдар жасайды.

Иттер сияқты жүреміз (балалар аяқтарын жоғары көтеріп, секіреді),
Командаларды орындаймыз (тоқтайды),
Отыр - тұр, отыр - тұр (отырады, тұрады),
Шеңбер бойымен жүгіреміз (жүгіреді).
Сергіту сәтін 2 рет қайталауға болады. - Бейнежазбадан нелерді көріп тұрсыңдар?
- Ит пен күшіктер не істейді?
- Ит ашуланса, қайтеді?
- Бірдеңені сезіп қалса не істейді?
- Ит пен күшік қалай демалып жатыр? Оларға да адамдар сияқты жылы орын керек.
- Қалай ойлайсыңдар, ит пен күшікке не үшін үйшік керек?
- Иттің адамдарға қандай пайдасы бар?
- Ит - адамның досы. Ол біздің үйімізді, ауламызды күзетеді.
Балалар өз ойларын айтады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін бізге қонаққа не келді? Қонаққа күшік келді.
- Күшік ненің баласы? Иттің баласы.
- Итті неге адамның досы дейді?
- Бүгінгі оқу қызметі сендерге ұнады ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Не ұнады?
- Көңіл-күйлерің қалай?
- Иттің адамға тигізер пайдасының орасан зор екеніне көзіміз де жетті. Сондықтан итті асырауда қамқорлық жасаңдар, ол жеті қазынаның бірі дегім келеді. Ит - адамның досы, адал серігі.
- Ит туралы мақал-мәтелдер білесіңдер ме?
Жақсы ит – малға серік.
Ит асыра сырттаннан – қой бермейді қорадан.
Иесін сыйласаң – итіне сүйек сал.
Ит адамның құлағы.
Түлкі алған итте сын жоқ.

Жер әлемі.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды өлі табиғаттың компоненттерімен және қасиеттерімен таныстыру; тұздың өмірдегі рөлімен таныстыру; өздігінен тәжірибе жасауға деген қызығушылықтарын молайту; өз ойлары мен пікірлерін айта білуге үйрету; тіл байлығын белсендіру; экология негіздері арқылы қоршаған ортаға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "ащы", "тұщы","өнім", "йодталған", "қамыр" сөздерді пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, шығармашылық әрекет, пысықтау, үлгі ету, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, сюжеттік суреттер, тәжірибені бейнелейтін суреттер, тұздың суреттері, тұзды қамырдан дайындаған бұйымдар, шыны ыдыстар, су, тұз, дәрігерлік резин қолғап.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай тұз салынған қобдишалар, шыны ыдыстар, қасықтар, шикі жұмыртқа, алжапқыштар, қалпақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Армысың, Аспан арайлы!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Балалар, қараңдаршы, бүгін күн қандай тамаша! Күн бізге жылуын шашып, жақсы көңіл-күй сыйлайды. Бір-бірімізбен, достарымызбен амандасайық! Мен сендерді көргеніме қуаныштымын!
Армысың, Аспан арайлы!
Армысың, күннің шуағы!
Қасиетті Жер ана
Бесік боп тербеп тұрады.
Армысың, жан досым! деп балалар достарымен құшақтасады.
Педагог балаларды табиғат бұрышында жарты шеңберге отыруды ұсынады.

1.2. Педагог "Ас бөлмесінің зертханасына" саяхатқа шығуды ұсынады.
- Балалар, бізді "Ас бөлмесінің зертханасына" зертханасында жұмыс жасайтын профессор шақырады.

Зертханада не істейтінімізді білу үшін жұмбақты шешіп көрейік:
Онсыз астың дәмі жоқ.
Ассыз оның мәні жоқ.

- Бұл не, балалар? Тұз.
Тұздың суретін көрсетеді.
- Тұздың түсі қандай? Тұздың түсі ақ.
- Тұз не үшін қажет? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Бүгін біз тұздың қасиеттерімен танысамыз.

- Ертеде тұзды қамырдан дайындалған бұйымдар (ойыншықтар, адамдар, жан-жануарлар) тұмар ретінде пайдаланған. Ал, мұсылман халықтарында нәрестенің бесігіне көз тимесін, жаман күштерден қорғап тұрсын деп тұзды қамырдан пісірілген күлше нан ілінген және жастығының астына қойылған (ұйқысы тыныш болсын деп).
- Қамырды неден илейді?
- Оны білу үшін мен сендерге жұмбақтар жасырамын:
Өзі қызыл, бауырында бар
Жалғыз сызық.
Бұған жұрттың
Бәрі де ынтық. (бидай)

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгінгі тәжірибелер сендерге ұнады ма?
- Неге? Балалар өз ойларын айтады.
- Қандай тәжірибе ұнады? Неге?
- Тәжірибе жасау кезінде қиыншылықтар туындады ма?
- Қандай?
- Тұз туралы не білдік? Тұз – ол тағамға қосатын, дәм беретін «ащы зат».
- Тұзды қалай өндіреді?
- Тұзды қайда пайдаланады? Тамаққа салады, тұздайды.
- Тұз пайдалы ма, әлде зиян ба? Тұз – тағам емес. Тұзды адам мүшелері қорыта алмайды, құрамында пайдалы витаминдер жоқ. Бүйрекке, көк бауырға, жүрекке, қан тамырларына, адам терілеріне орасан зор зиян келтіреді. Көп мөлшерде қабылданған тұз, жүрегіңізге у болып жабысады, нерв жүйесі тозады, сырқырама ауруға шалдығасыз.
Тұз туралы мақал-мәтел айтуды ұсынады.

Елімнің байлығы тұз.

Оқу қызметінің мақсаты

Табиғи нысандар мен құбылыстарды бақылау білігі мен дағдыларын қалыптастыру; табиғат құбылыстарындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтай білу; күздің ерекшеліктерін түсіндіру; сөздік қорын, зейінін дамыту; табиғаттың сұлулығын түсініп, табиғат аясындағы қарапайым мінез-құлық ережелерін сақтап, табиғатқа қамқор болуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "күз", "жапырақтар", "жаңбыр", "гербарий", "салқын", "қурайды", "сарғаяды" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, жапырақтарды зерттеу, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия, ойын, "ассоциация" әдісі.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, күз мезгілінің суреттері, бейнежазба, жаңбырдың суреті, бұлттың суреті, қолшатырдың суреті, бау-бақшаның суреті, күздің пейзажы, сарғайған жапырақтың суреті, себет.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай түрлі-түсті жапырақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Күннің нұрын көреміз".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады. Музыка ырғағымен балалар сөздерді бірге қайталайды.

- Балалар, ұйқыдан оянғанда даладан нені көресіңдер?
- Күнді, күннің нұрын көреміз.
- Күннің нұрын көргенде қалай қуанасыңдар?
- Алақай! - деп қуанамыз.
- Далаға шыққанда жоғарыдан нені көреміз?
- Жоғарыдан аспанды, бұлтты, күнді көреміз.
- Төменнен нені көреміз?
- Ағашты, үйді, жерді көреміз.
- Қасымызда кімдер бар?
- Достарымыз!

Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Жұмбақ-өлең айту.
- Балалар, мен жұмбақ - өлең оқимын, мұқият тыңдап, не туралы екенін айтып беріңдер:

Шөп сарғайып,
Өңі тайып,
Дала сұры қашады.
Бай жаза алмай,
Ойнай алмай,
Денең мұздап тоңады.
Айтыңдаршы, бөбектерім,
Бұл қай кезде болады?
Қай мезгіл, кім айтады?
- Күз мезгілі.
Педагог күзгі табиғатты тамашалауға шақырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Алтын күз туралы.
- Күздің қандай ерекшеліктерін білесіңдер? Балалардың жауаптары.
- Жапырақтар неге сарғаяды? Балалардың жауаптары.

Оқу қызметін қорытындылау ретінде "Сөйлемді жалғастыр" ойыны ойнатылады:
- Күзде жапырақтар… (сарғаяды)
- Күзде күн … (суып, жаңбыр жауады)
- Күзде құстар…(жылы жаққа ұшады)
- Күзде түн…(ұзарады)
- Күн…(қысқарады)
- Күзде жеміс-жидек… (піседі)

Алтын күз.

Оқу қызметінің мақсаты

Өсімдіктердің өсіп, дамуы және өсімдіктердің өсіп, өнуіне судың маңызы туралы түсініктерін қалыптастыру; табиғатта өзін ұстаудың қарапайым ережелері туралы білімдерін қалыптастыру; жеміс–жидектер мен көкөністер туралы түсініктерін кеңейту; қойылған сұраққа толық жауап беруге төселдіріп, сөйлеу мәдениетін дамыту; ұқыптылыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

сөйлемде "бау-бақша", "жемістер", "иіс", "жер жырту", "еңбектену" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, бейнежазба көрсету, көркем сөз, жеміс–жидектер мен көкөністерді зерттеу, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия, ойын

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, күз мезгілінің суреттері, бейнежазба, жеміс пен көкөністердің суреттері, бау-бақшаның суреті, күздің пейзажы, себет, ағаш, шырындар

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

бала санына қарай стақандар, алжапқыштар, қалпақтар, сары, қызыл жапырақтар

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.
Қуаныш шеңбері:
- Балалар, сендерді көргеніме өте қуаныштымын.
Бүгінгі күнімізді бір-бірімізге жылы сөз айтудан бастайықшы.
- Көңіл–күйлерін қандай?
- Ендеше, осы көңіл-күймен оқу қызметімізді бастайық.
- Балалар, біз көңілді саяхатқа шығайық. Бақшада бізді Бағбан атамыз тосып отыр.
- Саяхатқа немен барғыларын келеді? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Мен жасырған жұмбақтың шешуін тапсаңдар, сол көлікпен саяхатқа шығамыз.
Бір керуен қатарында өңшең түйе,
Аузынан жалын шығар қара күйе,
Жүрмейді ұрса-дағы басқалары,
Бәріне жалғыз бура болған ие.
- Пойыз.

- Олай болса, пойызға отырыңдар!

Аудиожазбаны тыңдау.

2. Балалар орындықтарға отырып, өлең жолдарын қайталайды.
Қатар, қатар тұрайық,
Кәне, кәне сұрайық,
Кімнің болса бойы ұзын-
Паровозы ол пойыздың.
Ал,паровоз, баста алға
Бәрімізді басқара.
Пыш-пыш, пыш-пыш біз кеттік,
Жүрісті біз үдеттік.
Ал, кәне, балалар, тоқтайық,
Пыш – ш-ш-ш-ш,
Енді пойыздан түсейік.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог бақшаға келгендерін хабарлайды.
- Біз міне бау–бақшаға да келіп қалдық.
- Қане пойыздан түсейік.
- Балалар, сендерге бақша ұнады ма? Не ұнады? Бау - бақша қандай әдемі. Айналаның бәрі сап – сары. Жерге сары кілем төселіпті. Күзгі бау-бақшаның сұлулығын қараңдаршы, неткен әдемі, неткен ғажап.
Сол сәтте алдарынан Бағбан ата кездеседі.

Бау-бақшамыз — сәніміз!

Оқу қызметінің мақсаты

Табиғи нысандар мен құбылыстарды бақылау білігі мен дағдыларын қалыптастыру; табиғат құбылыстарындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтай білу; күздің ерекшеліктерін түсіндіру; сөздік қорын, зейінін дамыту; табиғаттың сұлулығын түсініп, табиғат аясындағы қарапайым мінез-құлық ережелерін сақтап, табиғатқа қамқор болуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "күз", "жапырақтар", "жаңбыр", "гербарий", "салқын", "құрайды", "сарғаяды" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, жапырақтарды зерттеу, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия, ойын, "ассоциация" әдісі.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, күз мезгілінің суреттері, бейнежазба, жаңбырдың суреті, бұлттың суреті, қолшатырдың суреті, бау-бақшаның суреті, күздің пейзажы, сарғайған жапырақтың суреті, себет.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай түрлі-түсті жапырақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Күннің нұрын көреміз".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады. Музыка ырғағымен балалар сөздерді бірге қайталайды.

- Балалар, ұйқыдан оянғанда даладан нені көресіңдер?
- Күнді, күннің нұрын көреміз.
- Күннің нұрын көргенде қалай қуанасыңдар?
- Алақай! - деп қуанамыз.
- Далаға шыққанда жоғарыдан нені көреміз?
- Жоғарыдан аспанды, бұлтты, күнді көреміз.
- Төменнен нені көреміз?
- Ағашты, үйді, жерді көреміз.
- Қасымызда кімдер бар?
- Достарымыз!
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Жұмбақ-өлең айту.
- Балалар, мен жұмбақ - өлең оқимын, мұқият тыңдап, не туралы екенін айтып беріңдер:
Шөп сарғайып,
Өңі тайып,
Дала сұры қашады.
Бай жаза алмай,
Ойнай алмай,
Денең мұздап тоңады.
Айтыңдаршы, бөбектерім,
Бұл қай кезде болады?
Қай мезгіл, кім айтады?
- Күз мезгілі.
Педагог күзгі табиғатты тамашалауға шақырады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Бейнежазбаны көрсету.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Күз мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? Күн суытады. Жаңбыр жауады. Ағаштардың жапырақтары сарғайып, жерге түседі.
- Күзде балабақша ауласындағы жапырақтар, гүлдер қандай күйде болады? Жапырақтар сарғаяды.
- Күз мезгілін неге алтын күз дейміз? Айнала сап-сары болады.
- Құстар қай жаққа ұшып барады? Құстар жылы жаққа ұшады.
- Күзде жаз мезгіліндей күн ыстық болмайды, күн суытады, жаңбыр жауады, жапырақтар сарғайып жерге түсіп, құстар жылы жаққа ұша бастайды. Адамдар жылы киінеді.
2.2. Педагог балаларға "ассоциация" әдісі бойынша күзді сиппатауға ұсынады.
Тақтаға күздің пейзажы ілініп тұрады.

Керекті құралдар: төрт жыл мезгілдерінің ерекшеліктері.
Бұл әдісте берілген тақырып бойынша балаларда қандай ой туады, соның барлығы сол сөздің жан-жағына қойылады. Мысалы: жаңбырдың суреті, бұлттың суреті, қолшатырдың суреті, сарғайған жапырақтың суреті, бау-бақшаның суреті.
Әр бала өз ойын білдіреді. Дұрыс жауапты табады. Педагог балаларға қосымша сұрақтар қойып, балалардың жауаптарын толықтырады.

2.3. Ғажайып сәт.
Аудиожазбаны тыңдау.

Педагог балаларға себетті көрсетеді.
- Жел соғып, тобымызға не ұшып келді?
- Оны білу үшін мен сендерге жұмбақ жасырайын:
Ағайынды бәрі,
Шықса жасыл,
Түссе сары. Жапырақтар.
- Барлық ағаштардың түстері өзгерді ме? Жоқ, кейбіреулер әлі жасыл.
- Қай ағаш бірінші болып сарғаяды? Ең бірінші аққайың ағашы сарғаяды.
- Қай ағаштың жапырақтары әлі жасыл? Қарағай ағаштың жапырақтары әлі жасыл.
Себеттегі жапырақтарды жерге шашады.

2.4. Саусақ жаттығуы.
Жапырақтарды жинамас бұрын тұрып, саусақ жаттығуын жасауды ұсынады.

- Жапырақтар сияқты болғыларың келе ме?
Алтын сары, қызыл, көк, (саусақтарын санау)
Алуан-алуан жапырақ. (қолдарын жоғары көтеріп, дөңгелек жасау)
Күзгі бақта күлімдеп, (жүздерінде күлкі)
Көз тартады атырап. (қолдарын маңдайына сүйеп, айналып қарау)
Ой, алақай, тамаша, (аяғымен секіріп, қол шапалақтау)
Шашу шашты жапырақ. (қолдарымен шашу- шашу)
- Жерде нелер жатыр?
- Жапырақтардың түсі қандай?
- Жапырақтар неліктен көктемде шығып, күзде түседі?
Күзде өсімдік жапырақтары өзінің жарқын жасыл түсін жоғалтады. Мысалы, теректің жапырақтары алтын түске өзгерсе, үйеңкі ағашы қызыл түске бояла түседі. Жапырақтардың құрамында химиялық құбылыс пайда болады, яғни хлорофил өзгеріске ұшырайды. Күз келісімен өсімдіктер қысқа дайындығын бастайды. Қоректік заттар жапырақтардан бұтаққа, діңі мен тамырына баяу жылжиды да, қатал суыққа төтеп бере алатындай қор жинайды. Көктемнің келуімен өсімдіктер жаңа жасыл жапырақтардың пайда болуы үшін қорда жинақталған энергияны пайдаланады.
Педагог жапырақтарды жинауға ұсынады.

2.5. Көркем сөз.
Педагог балаларға күз туралы тақпақтарды айтуды ұсынады.
Мұзафар Әлімбаевтің "Күз келді" өлеңі.
Сарғайды тоғай,
Сап-сары маңай.
Соңғы әнін айтып,
Құс кетті қайтып.
Айнала жым-жырт,
Көк аспан сұрғылт.
Жер жыртқан тыңда
Трактор қырда.
Жапырақ ұшты,
Суық та түсті.
Сонда да бізге,
Қызық көп күзде.

- Ақын күзді қалай бейнелеген? Балалар өз ойларын айтады.

2.6. Жапырақтарды бақылау.
Педагог балаларды табиғат бұрышына шақырып, балаларға үйеңкі, емен, аққайын ағаштарының жапырақтарын бақылауға ұсынады.
Керекті құралдар: үйеңкі, емен, аққайын ағаштарының жапырақтары.

- Ағаштар үшін жапырақтың түсуі маңызды ма? Ағаштар қысқа дайындалады.
- Егер жапырақтар күзде түспесе, не болар еді? Жапырақтар қыста қатады, қар түскенде бұтақтарға ауыр болады, олар сынады.
- Ағаштар жапырақтың түсуімен де өліп қала ма? Жоқ, ағаштар өлмейді, қыс бойы тұрады, көктемде қайтадан бүршік жарып, жапырақ шығады.

2.7. Әңгімелесу.
Аудиожазба тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дауысы? Жаңбырдың дауысы.
- Балалар, енді мен сендерге жұмбақ жасырайын, шеше аласыңдар ма?
Көтеріліп теңізден,
Аспанға биік барамын.
Биіктен қайта түскенде,
Өңі кірер даланың. Жаңбыр.
- Жаңбыр қайдан пайда болады? Балалар өз ойларын айтады.
- Көл, мұхит, өзен, қол сулары күн көзі жылуынан буға айналып, жаңбыр болып жауады екен. Жаңбырдың пайдасы көп. Жаңбыр көп жауса - жер көгереді, астық мол болады. Жаңбыр жауғанына байланысты қатты жауған жауынды нөсер дейді. Күн ашық тұрып жауған жаңбырды өткенші дейді. Жазда жауған жаңбыр жылы жаңбыр. Суық күндері күзде жауатын жаңбырды салқын жаңбыр дейді. Жауын жауғанда аспанда найзағай ойнайды.

2.8. Нүктелі уқалау.
Педагог балаларды шеңберге шақырады.
- Балалар, бір-бірімізге нүктелі уқалау жасайық. Денеміз сау, бұлшық еттеріміз мықты болу үшін жасаймыз.

Жел соқты, жел қатты-қатты соқты,
Жаңбыр жауды, жаңбыр қатты-қатты жауды,
Күн шықты, күн шықты,
Жел тына қалды.
Балалар 2 рет қайталайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Алтын күз туралы.
- Күздің қандай ерекшеліктерін білесіңдер? Балалардың жауаптары.
- Жапырақтар неге сарғаяды? Балалардың жауаптары.
Оқу қызметін қорытындылау ретінде "Сөйлемді жалғастыр" ойыны ойнатылады:
- Күзде жапырақтар… (сарғаяды)
- Күзде күн … (суып, жаңбыр жауады)
- Күзде құстар…(жылы жаққа ұшады)
- Күзде түн…(ұзарады)
- Күн…(қысқарады)
- Күзде жеміс-жидек… (піседі)

Рефлексия "Қызыл және сары жапырақтар".
- Бүгінгі оқу қызметінде көңіл-күйлерін жақсы болса, сары жапырақты таңдап, ағашқа іліңдер. Егер көңіл-күйлерін болмаса, қызыл жапырақты таңдап, ағашқа іліңдер.

Ас атасы – нан

Оқу қызметінің мақсаты

Дән тұқымымен таныстыру, бидайдан нан жасалатынын айта отырып, дастарханға жеткенге дейінгі еңбек мазмұнымен, қолданылатын техникалардың аттарымен таныстыру; балалардың ақыл-ой белсенділігін арттыру; өлең, нақыл сөз, мақал - мәтел арқылы тіл байлығын дамыту; нанды қадірлеуге, қастерлеуге, еңбекке деген құрмет сезімдеріне тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "диқан","наубайшы", "наубайхана", "комбайншы", "диірмен", "қырман", "арпа", "жүгері", "күріш", "бидай", "қара бидай", "тары", "сұлы" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, бейнежазба көрсету, көркем сөз, түсіндіру, сергіту, ойын, әңгімелеу, сұрақ-жауап, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Нан қайдан келеді?» сериялық суреттер, аудиожазба, бейнежазба, нан түрлерінің суреттері және піскен нан, ұн, масақ, смайликтер, нан өнімдері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай масақ.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Арайлап таң атты!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Арайлап таң атты!
Алтын сәуле таратты!
Жарқырайды күніміз!
Жарқырайды даламыз!
Қайырлы таң бақшамыз!
Қайырлы таң, достарым!
- Балалар, көңіл-күйлерің қалай?
- Олай болса, көңілді болғанда не істейсіңдер?
- Қол шапалақтаймыз!
- Ренжігенде, қабақ түйеміз. (балалар қабақтарын түйеді)
- Қорыққанда көзімізді жұмамыз (балалар көздерін жұмады)
- Қуанғанда, күлеміз.
- Ендеше, балалар, көңіл-күйлеріңді алдарыңдағы смайлик арқылы көрсетіңдер.
Педагог балаларға жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

1.2. Ғажайып сәт**.**
Педагог балалардың назарын әдемі дорбаға аударады.

- Балалар, қалай ойлайсыңдар, дорбаның ішінде не бар?
- Оны білу үшін жұмбақты тыңдап көрейік:

Ұзын мұртты сарылар,
Қойынында дәні бар.
- Бұл не? Бидай масақтары.
Педагог масақтарды балаларға ұсынады.
- Балалар, бидай масақтарын бір–бірімізге беру арқылы жылы лебіздерімізді білдірейік.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балаларды жартылай шеңберге отыруды ұсынады.
- Бүгін, балалар, нан біздің дастарқанымызға қалай келеді? - деген сұраққа жауап іздеп көрейік.
- Балалар, айтыңдаршы күнделікті біздің дастарқанымызда қасиетті, қадірлі қандай тағам тұрады?
- Жұмбақтың шешуін табыңдар:
Асты тас, үсті тас,
Ортасында піскен ас.
- Бұл не? Нан.
- Олай болса, нанның дастарханға қалай келетінін бейнежазбадан тамашалайық.
Бейнежазба көрсету.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.

Балалар қызыға көріп, мультфильмді талқылайды.
- Балалар, көрдіңдер ме кейбір балалар нанмен ойнайды. Нанды тойғанынша жеп, қалғанын лақтырып тастайды. Бұл дұрыс емес. Нанды қадірлеуіміз керек.Нан дастарқанға келгенше қаншама адам еңбек етеді. Мұның бәрі – адам еңбегі.
- Бидай неден өсіп шығады? Дәннен шығады.
- Бидайды немен жинайды? Комбайынмен жинайды.
- Күзде дайын болған өнімді қалай атайды? Бидай.
- Бидайдан шыққан ұнды қайда әкеледі? Наубайханаға..
- Егін өсірушілердің мамандықтарын атаңдар. Диқаншы, комбайыншы, наубайханашы.

2.2. "Мақал-мәтелді жалғастыр" сөздік ойыны.
Педагог балаларға ойын ойнауды ұсынады.
- Тойдың сәні әнменен демекші, ендігі кезекте нан туралы мақал-мәтелді жалғастырыңдар:
1. Қоныс көркі – там,
Дастархан көркі – ... .

2. Дастарханында наны жоқтың
Тамағының .... жоқ.

3. Нан болса, .. болады.

4. Тістем нанның қадірін,
Тарыққанда ..... .
5. Нан қиқымын шашпаңдар,
Жерде жатса ..... .

6. Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның ..... .
7. Жалқаудың жаны тәтті, еңбектің наны .....
8. Ас адамның .....
9. Ас атасы – .....
- Жарайсыңдар, балалар! Нан туралы мақал-мәтелдерді жақсы білесіңдер екен.

2.3. Дәнді дақылдарды бақылау.
Педагог демонстрациялық материалмен жұмыс істеуді ұсынады. Балалар дәнді дақылдарды қолдарымен ұстап сипаттайды.

- Балалар, бәріміз үстел жанына жақындап тұрайық, не көріп тұрсыңдар? Арпа, жүгері, күріш, бидай, қара бидай, тары, сұлы.
- Бұларды бір сөзбен қалай атаймыз? Дәнді дақылдар.
- Дәнді дақылдардың ішінде қайсы түрінен бидай тартылып, нан пісіріледі? Бидай, қарабидай
- Қазіргі уақытта бұл дәнді дақылдардың ішінен бидай мен қара бидайды нан пісіруге көп қолданады.
Бейнежазба көрсету.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады, наубайшының еңбегі туралы бейнежазбаны көрсетеді.

- Сендердің аналарың үйлеріңде ұннан тағы не пісіреді? Бауырсақ, шелпек, тоқаш.

2.4. "Бауырсақ" өлеңі бойынша сахналау..
Балалар өздері келісіп, рөлдерді бөліп алады.
Дастарханда шашылып,
Жатты қызыл бауырсақ.
Бауырсаққа қызығып
Қарап тұрып көзін сап:
Қайдан келдің, бауырсақ? – деп сұрады Қуыршақ.
Дүкеннен келдім нан сатқан.
Дүкеннен келдің қай жақтан?
Наубайдан келдім ұн жапқан.
Наубайға келдің қай жақтан?
Диірменнен келдім ұн жапқан.
Диірменге келдің қай жақтан?
Даладан келдім кең жатқан,
Жер анам менің көсілген.
Диқандар мені өсірген.
Педагог өлеңнің сапалы орындалуына көңіл аударады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог сергіту сәтін орындауды ұсынады.

Көлбең, көлбең, көлеңкем,
Көлбеңдеген көлеңкем.
Тасып піскен бидайды.
Айтшы қалай жинайды?
Комбайынмен бидайды,
Былай, былай жинайды.
Қаптап ұшқан торғайдан,
Оны қалай қорғайды?
Қаптап ұшқан торғайдан,
Оны былай қорғайды.
Кіш, кіш, кіш...
Қорғап қалған бидайды,
Қамбаға әкеп жинайды.

2.6. Бидай масағын бақылау.
Балалар қолдарына масақтарды алып, педагогтың сұрақтарына жауап береді.

- Балалар, мынау бидай масағы, қәне оны бәріміз ұстап көрейік. Масақтың бойында моншақтай тізілген сары бидай дәндері орналасқан және олардың арасынан мұртшалары шығып тұр. Түсі сары.
- Оны иіскеп көрейікші, не сездіңдер? Оның исі жоқ.
- Алақанымызбен сипап көрейік. Оның мұртшалары алақанымызға батады.
- Мынау бидай масағының бойындағы дәндері, оны алақанымызға салып ұстап көрейік.
- Ол қандай? Ол қатты.

- Исі бар ма? Исі жоқ, түсі қоңыр.
- Оны уатқышқа (кофемолка) салып көрейік.
- Не шықты? Түсі қандай? Исі бар ма?
- Дұрыс айтасыңдар, ұнның түсі ақ, исі жоқ, жұмсақ.
- Бидайдан алынған ұн үш түрлі болады.
1. Жоғары және бірінші сапалы ұндардың түстері ақ, ол ұндардан әр түрлі тәтті тоқаштар, дәмді нандар пісіріледі.

2. Ал екінші сапалы ұнның түсі кішкене қоңырлау болады, одан қара нан пісіреді, оның бойында көп дәрумендер бар, ол адам денсаулығына өте пайдалы.

3.Ал төменгі сапалы - кебек, онымен малды жемдейді; қазіргі уақытта одан да нан өнімдерін пісіретін болған.

Педагог балалардың жауаптарын толықтырып отырады.

2.7. Көркем сөз.
Педагог нан, бидай туралы өлеңдерді айтуды ұсынады.
Өтебай Тұрманжановтың "Нан қиқымын шашпаңдар" өлеңі.
Нан – ардақты адал ас
Кәрі, жас одан аттамас.
Ақ дастархан үстінде,
Қол жумай оны ұстамас.
Нандай жоқ қой асыл дәм,
Жеп үйренген жасыңнан.
Дастарханнан нан кетсе,
Береке кетер асыңнан.
Ей, балалар, балалар,
Болмаңдар, сірә, нанға тар.
Өмірдің алтын арқауы -
Нан қиқымын шашпаңдар,
Теріп алып, қастерлеп.
Торғайларға тастаңдар.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді.
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Не туралы әңгімелестік? Нан туралы.
- Нан қайдан келеді екен?
- Нанды қайдан алады?
- Ұнды кімдер дайындайды?
- Диірменнен шыққан ұнды қайда әкеледі?
- «Ас атасы - нан, нан атасы – дән» деген екен дана халқымыз.Сол дәннен бастап нан болғанға дейін қаншама адам маңдай терін төгеді. Ендеше, сол зор еңбекпен келген нанды қастерлеуіміз керек. Нанда аяқ асты етпей, ысырап қылмауымыз керек. Алдыңызға келген нанды таусып жеп, оның қоқысқа кетуіне жол бермеуіміз керек.
- Сонымен, «Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей», деп нан бізге үлкен еңбекпен келеді екен.

Жыл құстары

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құстар туралы білім беру, құстардың адам өміріндегі пайдасы туралы түсініктерін кеңейту; құстар туралы тақпақтар мен жұмбақ шешу арқылы балалардың тілдік қорын жетілдіру; табиғатқа деген сүйіспеншілікке, қамқорлық қатынасқа, табиғатты сақтауға жауапкершілік сезімдерін тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "жыл құстары", "сыбдырлап", "қызғылт-сары жапырақтар", "қауырсын" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап, құстарды салыстыру, аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, сергіту, ойын, әңгімелеу, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, сиқырлы сандық, күз мезгілінің суреті, құстың қауырсыны, слайд «Жыл құстары», суреттер, әр түрлі құстардың суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай құстардың бейнесі.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбер. "Табиғат біздің анамыз".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.
Аудиожазба тыңдау.

Табиғат біздің анамыз,
Табиғатқа баламыз.
Иіліп сәлем береміз,
Біз әдепті баламыз.
Күлімде, күн күлімде,
Жер жасарып жайнасын.
Кешегідей бүгін де ,
Қанат қақсын көгершін.
Педагог балаларға жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

1.2. Ғажайып сәт.
Педагогтың қолында әдемі сандық болады.

- Балалар, қараңдаршы, бұл не?
- Балалар, бұл жай сандық емес, сиқырлы сандық. Ішінде не бар деп ойлайсындар? Балалардың жауаптары.
- Балалар, бізге сандықты ашу үшін мына жұмбақтың жауабын табу керек.
Жұмбақ жасыру.
Бұлттар төніп, жерге төгіліп,
Дымқыл тұман басады.
Шөп сарғайып, өңі тайып,
Дала нұры қашады.
Ойнай алмай,
Денең мұздап тоңады.
Бөбектерім, айтыңдаршы,
Бұл қай кезде болады?
- Күз мезгілінде.
- Дұрыс, балалар!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сурет бойынша күз мезгілі туралы әңгімелесу. Балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.

- Мына суретте жылдың қай мезгілі бейнеленген?
- Неліктен күз мезгілі деп ойлайсыңдар?
- Күзде қандай өзгерістер болады?
- Құстар қайда ұшты?
- Олар неге жылы жаққа ұшады?
- Құстардың күзде жылы жаққа ұшуының басты себебі – тамақ табу. Яғни, қыста тамақ табу қиын болғандықтан, жылы жаққа барып азықтануға тура келеді. Сондықтан ең алдымен құрт-құмырсқа, шыбын-шіркеймен қоректенетін құстар жолға шығады. Ал дәнді-дақылмен қоректенетіндері, көбінесе, «үйде қалады». Қарағай мен шыршаның дәнектерін жесе де, аш қалмайды. Орта Азиядағы, оның ішінде, Қазақстандағы құстардың көбі Оңтүстік-шығыс Азияға, тропикалық ормандарға қарай ұшып кетеді.
- Олай болса, сандықты ашайық. Ішінде не бар екен?

2.2. Аудиожазба тыңдау.

Педагог сандықты ашқанда, ішінен құстың қауырсыны шығады.
"Сұрақ-жауап" әдісі:
- Балалар, бұл не? Қауырсын.
- Қауырсын нелерде болады? Дұрыс айтасыңдар, құстарда.
- Құстар нешеге бөлінеді? Жыл құстары және қыстайтын құстар.
- Жылы жаққа ұшып кететін құстар қалай аталады? Жыл құстары.
- Жыл құстарын кім атап береді? Көкек, қарлығаш, ұзақ, тырна, аққу.
- Ал бізде қалатын құстар қалай аталады? Қыстайтын құстар.
- Біз құстарға қандай қамқорлық жасаймыз? Жемшашар жасап, ағашқа іліп қоюымыз керек. Жемшашарға құстарға арнап, тағам қалдықтарын тастау керек.
- Дұрыс балалар, құстар біздің досымыз, олар табиғатты қорғайды. Табиғатқа көрік береді. Құстарды қорғау керек.
- Балалар, біз бүгін күзде ұшып кететін құстар туралы айтамыз. Күзде жылы жаққа ұшып кететін құстарды "жыл

құстары" деп айтамыз.

2.3. "Жыл құстары" тақырыбында презентация көрсету.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы аударады.
Балалар өздеріне таныс құстарды таңдап алады. Құстарды сипаттайды.

Ұзақ - көктемде алғаш ұшып келетін құс. Бұл құсты көктем жаршысы дейміз.

Көкек - бұл өз атын шақыратын құс. Өзінің жұмыртқасын басқаға салып кетеді. Балапанын басқа құстар басып шығарады. Көкек улы құрттарды жейді.

Қарлығаш - қасиетті құс. Оған жамандық жасауға болмайды. Қарлығаш адамның досы. Бұл құстың ерекшелігі - ол жемін ауада ұшып жүріп қағып алып жейді.

Тырна - бұл құстың аяғы ұзын болып келеді. Тырналар үшбұрыштанып ұшады. Тырна келген соң жер жыртуға болады дейді ауыл адамдары.

Аққу - бұл киелі құс. Аққу көлде жүзеді. Аққу өте әдемі құс. Аққу тек екеу болып жүреді. «Аққуды атуға болмайды» деген мақал бар.
- Жарайсыңдар, балалар! Жыл құстары туралы қызықты мәлімет бердіңдер.

2.4. Сергіту сәті.
Педагог балаларға құстарға айналып, сергіп алуды ұсынады. Балалар құстардың қимылын көрсетеді.

Орнымыздан тұрамыз,
Екі қолды созамыз.
Құс қанатын қағамыз,
Бір отырып, бір тұрып,
Орнымызды табамыз.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.5. Аудиожазба тыңдау.
Прослушивание аудиозаписи "Голоса птиц".

- Балалар, бұл ненің дауысы болды екен? Құстардың, тырналардың, қаздардың дауысы.
- Құстардың дауысы әр түрлі болады екен. Олар түрлеріне қарай әр түрлі сайрайды.
- Мен сендерге осы құстардың сайрауы туралы бір әңгіме айтып берейін. Сендер жақсылап тыңдаңдар.
- Әке құстар ана құстарға ән айтып береді екен.

- Құстардың да ата-аналары болады.

- Қауіп төнген кезде аналары шырылдап балапандарына ескертеді екен. Ал балапандары өздерінің тамақ жегісі келетінін шиқылдап аналарына білдіреді.

- Құстар құрт-құмырсқаға таласқанда айқайлап, шулап кетеді. Басқа дыбыстарды естіген құстар топталып жиналып, жат құстарды өздеріне тиіскізбей қуады.
- Міне, балалар, құстардың осындай керемет қасиеттері бар екен.

2.6. Қауырсынды бақылау.

Педагог балаларды табиғат бұрышына баруды ұсынады. Алдын ала бала санына қарай құстардың қауырсыны дайындалады.

- Балалар, жел соқса, қауырсындарға не болады? Қауырсын ұшады.
- Неге? Өйткені олар жеңіл.
- Енді бәріміз желге айналамыз. Алдымызда тұрған әр түрлі заттар мен қауырсындарға қатты үрлейміз.
- Нені байқадыңдар?
- Қауырсындарға не болды?
- Қауырсындар неге ұшады?
- Қорытынды: құстың денесін жабатын қауырсындар өте жеңіл. Содықтан құстар ұша алады.

Педагог балалардың арасынан жауапты кезекшілерді тағайындайды. Олар табиғат бұрышын ретке келтіреді.

2.7. "Құстарды топтастыру" қимылды ойыны.

Педагог балаларды қимылды ойын ойнауға шақырады.

Керекті құралдар: қыстайтын құстар мен жыл құстарының бейнесі (басқа киетін маскалар немесе қалташаларға суреттер).

Барысы:

- Балалар, алдарында қыстайтын құстар мен жыл құстарының бейнесі (басқа киетін маскалар).
- Музыка қосылған кезде өздеріне ұнаған масканы таңдап киіңдер. Содан кейін қыстап қалатын құстар жемсауыттың жанына орналасыңдар. Ал жылы жаққа ұшатын жыл құстары ағаштың жанына орналасыңдар.
- Балалар, сендерге ойын ұнады ма?
- Балалар, құстардың аттарын кезек-кезек атаңдар.

Ойын 2 рет ойналады.

2.8. Көркем сөз.

Педагог Серікбай Оспановтың "Құстар, қайтып келіңдер" өлеңін оқиды.

Қимас әнге салады,
Құстар қайтып барады.
«Қош болыңдар!» дегендей,
Қанаттарын қағады.
Сау-саламат болыңдар,

Жылы жаққа барыңдар.
Жылы ұяға қоныңдар,
Бейбіт құсқа орын бар.
Бізде туып едіңдер,
Әлі де өсіп-өніңдер.
Туған жерге не жетер,
Құстар, қайтып келіңдер!
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Оқу қызметі не туралы болды? Құстар туралы.
- Не істеу ұнады?
- Балалар, жыл құстары деп қандай құстарды атаймыз? Жылы жаққа ұшатын құстарды.
- Жыл құстарына қандай құстар жатады? Көкек, қарлығаш, тырна.
- Қауырсын деген не?
- Құстарға жемді қалай береміз? Бізде дайын жемсауытты бар, серуен кезінде оны ағашқа іліп, құстарға жем береміз.
- Құстар туралы тыйым сөздерді қайталайық:
Құстың ұясын бұзба.
Құсқа тас лақтырма.
Құстың жұмыртқасын жарма.
- Балалар, құстарды қорғайтын сендерсіңдер. Ел байлығы - жер байлығы. Осы байлығымызды аялайық.

Саңырауқұлақтар құпиясы

Оқу қызметінің мақсаты

Саңырауқұлақтардың табиғаттағы және адам өміріндегі маңызы туралы түсінік беру, улы саңырауқұлақтардың адам өміріне қауіпті екендігі туралы түсінік беру, балалардың күз туралы білімін қалыптастыру; күзгі табиғат ерекшеліктерін еске алу; балалардың есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту; табиғат әлеміне қамқорлықты, эмоционалды-жағымды қатынасты қалыптастыру.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "күз", "жапырақтар", "жаңбыр", "саңырауқұлақтар", "ақ саңырауқұлақ", "боз арамқұлақ", "жомарт", "улы" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, бақылау, ойын, түсіндіру, әңгімелеу, сұрақ-жауап, мадақтау, қорытындылау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, күз мезгілінің суреттері, бейнежазба, себет, ақ саңырауқұлақ және боз арамқұлақтың суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай саңырауқұлақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Ағаш, бұта, жасыл шөп!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Ағаш, бұта, жасыл шөп!
Жайқалып өскен гүлдер көп!
Рахмет саған, қайырымды жер!
Бізге берген таза ауа көлеңкені
Жапырақ жидек пен жемістер!
Рахмет саған, ғажайып өсімдіктер!
Жапырақты жұлмаймыз!
Бұтақты біз сындырмаймыз,
Су құямыз, қараймыз!
Аялаймыз қорғаймыз!
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Сурет бойынша жұмыс.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағa аударады.

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілі.
- Күз мезгілінде қандай өзгерістер болады? Балалардың жауаптары.
- Күзді неге "жомарт күз" дейді? Күзде жеміс- жидектер, көкөністер, бақша дақылдары, егістіктегі астық пісіп, қамбаларға жиналады. Сондықтан адамдар күзді «жомарт», «алтын» деп атайды. «Жомарт» сөзі молшылықты, дархандықты, мырзалықты білдіреді. Күз - жылдың берекелі мерзімі.
Жемісі мол теретін,
Күз дос екен бізбенен.
Бәрін тауып беретін
Жомарт екен күз деген.
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ғажайып сәт:
Топқа тиін кіреді.

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!
Мен кіммін?
Мен тиінмін тиінмін,
Қысқа жылы киіндім.
Қоймам толы жаңғаққа,
Іші жылы үйімнің.
- Мен орманда мекендеймін. Мен кешегі жаңбырдан кейін саңырауқұлақты жинай алмай қалдым, себебі суық тиіп, ауырып қалдым. Бүгін ормандағы саңырауқұлақтарды жинап алайын десем, саңырауқұлақтар жоқ. Маған көмектесесіздер ме?
Балалар көмектесуге келіседі.

2.2. Педагог балаларға тапсырмаларды ұсынады.

- Ормандағы саңырауқұлақтарды жинау үшін тапсырмаларды орындау керек.
Бірінші тапсырма "Саңырауқұлақ туралы жұмбақтар айт"
Балалар бір-біріне жұмбақ жасырады:
Бір аяғы, қалқиған қалпағы бар.
Ағаш түбінде тұрағы бар.
- Бұл не, балалар? Саңырауқұлақ.

Тіреумен тіреп ақырын,
Көтеріп тұр шатырын.
- Бұл не, балалар? Саңырауқұлақ.

2.3. Бейнежазба көрсету.
- Саңырауқұлақтар қайда өседі? Орманда өседі.
- Саңырауқұлақтарды қалай жинау керек?
- Олай болса, бейнежазбадан саңырауқұлақтарды қалай теру керек екенін біліп алайық.
Педагог балалардың назарын бейнежазбаға аударады.

Педагог балаларға келесі тапсырманы ұсынады.
Екінші тапсырма "Саңырауқұлақтардың түрлерін ата"
-Саңырауқұлақтар жеуге жарамды және жеуге жарамсыз - улы болып бөлінеді.
- Жеуге жарамсыз саңырауқұлақтарды неге жеуге болмайды? Өйткені олар улы.

- Саңырауқұлақтардың түрлері өте көп. Саңырауқұлақтарды тергенде жеуге жарамдысын улы түрінен ажырата білу керек. Біз бүгін саңырауқұлақтың екі түрімен танысамыз. Бұлар - ақ саңырауқұлақ және боз арамқұлақ. Ақ саңырауқұлақ қылқан жапырақты және аралас орманда өседі. Өсімдіктер мен жануарлардың қалдықтары топырақта жата берсе, әртүрлі жұқпалы аурулар тудырады. Боз арамқұлақтың қалпақшасының астыңғы жағы ақшыл жасыл түсті. Бұл улы саңырауқұлақ, сол себепті мұндай арамқұлақты жеуге болмайды. Боз саңырауқұлақ кейбіреуі жеуге жарамды саңырауқұлақтарға ұқсайды. Оларды айыру қиын. Сондықтан саңырауқұлақтарды жинаған кезде абай болу керек.

2.4. Сергіту жаттығуы.
Педагог балаларға Тиінмен бірге сергіп алуды ұсынады.

Орманда тиін келеді,
Саңырауқұлақ тереді.
Кездесті, міне, керегі,
Екеуі қайың астынан,
Біреуі терек астынан,
Қанша болды есепте,
Сал тоқылған себетке.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.5. Үшінші тапсырма "Саңырауқұлақтар туралы тақпақ айт"
Педагог балаларға келесі тапсырманы ұсынады.

Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ.
Басында қалпағы бар.
Ормандағы жәндіктерге
Жауын жауса пана болар.
Саңырауқұлақ болайық,
Тізе бүгіп отырайық.
Жаңбыр жауса көтеріліп,
Өсіп-өсіп алайық.
Шынашағым, орманға бар!
Шылдыр шүмек, саңырауқұлақ тап!
Ортан терек, тазалап ал!
Балаң үйрек, қуыра сал!

Бас бармағым, барлығын жеп,
Өсіп қапсың толып.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар?
Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.6. Төртінші тапсырма "Саңырауқұлақ терміз"
Педагог балаларға келесі тапсырманы ұсынады.
Керекті құралдар: себет, саңырауқұлақтар.

Барысы:
Педагог балаларды топтың ортасына шақырады. Балалар шеңбер бойымен, музыка әуенімен көңілді билейді. Музыка тоқтаған кезде жердегі саңырауқұлақтарды тиіннің себетіне жинайды.
- Балалар, Тиін сендерге риза. Енді қыстың суық күндерінен қорықпайтын болады. Азығын толтырып алды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бізге бүгін не келді қонаққа? Тиін келді.
- Тиінге біз қалай көмектестік? Саңырауқұлақтар жинап бердік.
- Саңырауқұлақтар нешеге бөлінеді? Екіге бөлінеді?
- Саңырауқұлақтың қандай түрлері бар? Жеуге жарамды, улы саңырауқұлақтар.
- Саңырауқұлақ қайда өседі? Орманда өседі.
- Саңырауқұлақты не үшін пайдаланады? Жеу үшін. пайдаланамыз.
Тиін:
- Балалар, сіздерге көп-көп рахмет! Өркендеріңіз өссін, енді мен сендер берген тәтті саңырауқұлақ арқылы көп күш–қуат жинайтын болдым.
Табиғаттың арайлансын ажары,
Болмаса екен тартар оның азабы.
Табиғатқа тазалықты тарту ет,
Тарқамасын аң мен құстың базары.
- Табиғат-ананы қолымыздан келгенше аялап сақтасақ, болашағымыздың үлкен келешегі деп түсініп, бүгінгі оқу қызметімізді аяқтайық.

Желдің күші

Оқу қызметінің мақсаты.

Саңырауқұлақтардың табиғаттағы және адам өміріндегі маңызы туралы түсінік беру, улы саңырауқұлақтардың адам өміріне қауіпті екендігі туралы түсінік беру, балалардың күз туралы білімін қалыптастыру; күзгі табиғат ерекшеліктерін еске алу; балалардың есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту; табиғат әлеміне қамқорлықты, эмоционалды-жағымды қатынасты қалыптастыру.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "күз", "жапырақтар", "жаңбыр", "саңырауқұлақтар", "ақ саңырауқұлақ", "боз арамқұлақ", "жомарт", "улы" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, бақылау, ойын, түсіндіру, әңгімелеу, сұрақ-жауап, мадақтау, қорытындылау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, күз мезгілінің суреттері, бейнежазба, себет, ақ саңырауқұлақ және боз арамқұлақтың суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай саңырауқұлақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Ағаш, бұта, жасыл шөп!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Ағаш, бұта, жасыл шөп!
Жайқалып өскен гүлдер көп!
Рахмет саған, қайырымды жер!
Бізге берген таза ауа көлеңкені
Жапырақ жидек пен жемістер!
Рахмет саған, ғажайып өсімдіктер!
Жапырақты жұлмаймыз!
Бұтақты біз сындырмаймыз,
Су құямыз, қараймыз!
Аялаймыз қорғаймыз!
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Сурет бойынша жұмыс.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадаға аударады.

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілі.
- Күз мезгілінде қандай өзгерістер болады? Балалардың жауаптары.
- Күзді неге "жомарт күз" дейді? Күзде жеміс- жидектер, көкөністер, бақша дақылдары, егістіктегі астық пісіп, қамбаларға жиналады. Сондықтан адамдар күзді «жомарт», «алтын» деп атайды. «Жомарт» сөзі молшылықты, дархандықты, мырзалықты білдіреді. Күз - жылдың берекелі мерзімі.
Жемісі мол теретін,
Күз дос екен бізбенен.
Бәрін тауып беретін
Жомарт екен күз деген.
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ғажайып сәт:
Топқа тиін кіреді.

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!
Мен кіммін?
Мен тиінмін тиінмін,
Қысқа жылы киіндім.
Қоймам толы жаңғаққа,
Іші жылы үйімнің.
- Мен орманда мекендеймін. Мен кешегі жаңбырдан кейін саңырауқұлақты жинай алмай қалдым, себебі суық тиіп, ауырып қалдым. Бүгін ормандағы саңырауқұлақтарды жинап алайын десем, саңырауқұлақтар жоқ. Маған көмектесесіздер ме?
Балалар көмектесуге келіседі.

2.2. Педагог балаларға тапсырмаларды ұсынады.
- Ормандағы саңырауқұлақтарды жинау үшін тапсырмаларды орындау керек.
Бірінші тапсырма "Саңырауқұлақ туралы жұмбақтар айт"
Балалар бір-біріне жұмбақ жасырады:
Бір аяғы, қалқиған қалпағы бар.
Ағаш түбінде тұрағы бар.
- Бұл не, балалар? Саңырауқұлақ.

Тіреумен тіреп ақырын,
Көтеріп тұр шатырын.
- Бұл не, балалар? Саңырауқұлақ.

2.3. Бейнежазба көрсету.
- Саңырауқұлақтар қайда өседі? Орманда өседі.
- Саңырауқұлақтарды қалай жинау керек?
- Олай болса, бейнежазбадан саңырауқұлақтарды қалай теру керек екенін біліп алайық.
Педагог балалардың назарын бейнежазбаға аударады.

Педагог балаларға келесі тапсырманы ұсынады.
Екінші тапсырма "Саңырауқұлақтардың түрлерін ата"
-Саңырауқұлақтар жеуге жарамды және жеуге жарамсыз - улы болып бөлінеді.
- Жеуге жарамсыз саңырауқұлақтарды неге жеуге болмайды? Өйткені олар улы.

- Саңырауқұлақтардың түрлері өте көп. Саңырауқұлақтарды тергенде жеуге жарамдысын улы түрінен ажырата білу керек. Біз бүгін саңырауқұлақтың екі түрімен танысамыз. Бұлар - ақ саңырауқұлақ және боз арамқұлақ. Ақ саңырауқұлақ қылқан жапырақты және аралас орманда өседі. Өсімдіктер мен жануарлардың қалдықтары топырақта жата берсе, әртүрлі жұқпалы аурулар тудырады. Боз арамқұлақтың қалпақшасының астыңғы жағы ақшыл жасыл түсті. Бұл улы саңырауқұлақ, сол себепті мұндай арамқұлақты жеуге болмайды. Боз саңырауқұлақ кейбіреуі жеуге жарамды саңырауқұлақтарға ұқсайды. Оларды айыру қиын. Сондықтан саңырауқұлақтарды жинаған кезде абай болу керек.

2.4. Сергіту жаттығуы.
Педагог балаларға Тиінмен бірге сергіп алуды ұсынады.

Орманда тиін келеді,
Саңырауқұлақ тереді.
Кездесті, міне, керегі,
Екеуі қайың астынан,
Біреуі терек астынан,
Қанша болды есепте,
Сал тоқылған себетке.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.5. Үшінші тапсырма "Саңырауқұлақтар туралы тақпақ айт"
Педагог балаларға келесі тапсырманы ұсынады.

Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ.
Басында қалпағы бар.
Ормандағы жәндіктерге
Жауын жауса пана болар.
Саңырауқұлақ болайық,
Тізе бүгіп отырайық.
Жаңбыр жауса көтеріліп,
Өсіп-өсіп алайық.
Шынашағым, орманға бар!
Шылдыр шүмек, саңырауқұлақ тап!
Ортан терек, тазалап ал!
Балаң үйрек, қуыра сал!
Бас бармағым, барлығын жеп,
Өсіп қапсың толып.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар?
Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.6. Төртінші тапсырма "Саңырауқұлақ терміз"

Педагог балаларға келесі тапсырманы ұсынады.
Керекті құралдар: себет, саңырауқұлақтар.

Барысы:
Педагог балаларды топтың ортасына шақырады. Балалар шеңбер бойымен, музыка әуенімен көңілді билейді. Музыка тоқтаған кезде жердегі саңырауқұлақтарды тиіннің себетіне жинайды.
- Балалар, Тиін сендерге риза. Енді қыстың суық күндерінен қорықпайтын болады. Азығын толтырып алды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бізге бүгін не келді қонаққа? Тиін келді.
- Тиінге біз қалай көмектестік? Саңырауқұлақтар жинап бердік.
- Саңырауқұлақтар нешеге бөлінеді? Екіге бөлінеді?
- Саңырауқұлақтың қандай түрлері бар? Жеуге жарамды, улы саңырауқұлақтар.
- Саңырауқұлақ қайда өседі? Орманда өседі.
- Саңырауқұлақты не үшін пайдаланады? Жеу үшін. пайдаланамыз.

Тиін:
- Балалар, сіздерге көп-көп рахмет! Өркендеріңіз өссін, енді мен сендер берген тәтті саңырауқұлақ арқылы көп күш–қуат жинайтын болдым.

Табиғаттың арайлансын ажары,
Болмаса екен тартар оның азабы.
Табиғатқа тазалықты тарту ет,
Тарқамасын аң мен құстың базары.

- Табиғат-ананы қолымыздан келгенше аялап сақтасақ, болашағымыздың үлкен келешегі деп түсініп, бүгінгі оқу қызметімізді аяқтайық.

Желдің күші

Оқу қызметінің мақсаты

Балалардың жел туралы түсініктерін қалыптастыру; желмен тәжірибелік жұмыс жасауға үйрету; баланың ойда сақтау қабілетін, тіл байлығын, белсенділігін, шеберлігін дамыту; балаларды табиғатты қорғауға және жаңашылыққа, сезімталдыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "желдеткіш", "желпуіш", "көлшік", "жасанды жел" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, зерттеу, өздік іс-әрекет, рефлексия, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Желдеткіш, желпуіш, кеме, қайықтар, чашкелер, су, зырылдауықтар, бас киімдер (теңізшілер, ағаштар), сиқырлы таяқша.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай бас киімдер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Шақырамын сендерді".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Шақырамын сендерді,
Жолдастарым, кел бері.
Толтырайық шаттыққа,
Дөңгеленген шеңберді.
- Балалар, сендер саяхатқа шыққанды ұнатасыңдар ма?
- Онда мына теңізшінің бас киімін киіңдер.
- Бүгін біз кememен теңізге саяхатқа шығамыз, кемеге отырыңдар.
- Саяхатымыз сәтті болсын, балалар!
(Теңіз шуы естілетін әуен қосылады.)
Аудиожазба тыңдау.

Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сурет бойынша әңгімелесу.
- Балалар, кеме көліктің қай түріне жатады? Су көлігі.
- Тағы қандай суда жүретін көліктерді білесіңдер? Қайық.
- Балалар, біздің кememізге су бетінде жүзу үшін не қажет?
- Оны білу үшін мен сендерге жұмбақ жасырамын, сендер мұқият тыңдап, шешуін табыңдар.
Жұмбақтар:
Аяқсыз жетіп барады,
Қолсыз- есік ашады. Жел.
Жылт- жылт етеді,
Жылғалардан өтеді. Су.
Қанаты жоқ – ұшады.
Аяғы жоқ – қашады. Жел.
- Жел көздерімізге көрінбейді, бірақ бетке соққан желді сеземіз.
- Желді неге көрінбейтін құбылыс дейміз?
- Жел қандай болады? Серуенге шыққанда қандай желді байқадыңдар?
- Далада жел бар не жоғын қалай білеміз?
- Олай болса, тәжірибе жасап көрейік.

2.2. Тәжірибелік әрекет.
Керекті құралдар: түтікшелер, сумен стақан.

- Барлығымыз түтікшелерді қолға алып, ұрлейік.
- Не болды? Самал жел соқты.
- Ұрлеп, қолмен ұстап көріңдер. Қолға ұсталына ма?
- Көзбен көруге бола ма? Жоқ. Ұсталынбайды, көрінбейді, түсі жоқ.
- Түтікшелерді стақандағы суға салып ұрлеңдер.
- Не шықты? Су бүлкілдейді, шашырайды.
- Неге олай болды? Өйткені үрлегенде жел барды.
- Тағы қалай жел жасауға болады? Балалар өз ойларын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.3. Шығармашылық әрекет.
Керекті құралдар: ақ парақтар А4 форматта, қайшы.
Балалар қағаздан желпуіштер жасап, өздеріне желпілдетеді.
- Не сездіңдер? Жел соқты.
- Көрдіңдер ме, біз желді өзіміз жасап шығардық, сондықтан жасанды жел дейміз.
- Ал мен бөлменің терезесін ашамын, нені сездіңдер? Таза ауа кірді, салқындады.
- Оны біз жасадық па? Жоқ ол өздігінен пайда болды, яғни табиғи жел дейміз.
- Жел затты қозғалтады, зат орнынан жылжыды, қозғалады.
- Айтыңдаршы, күн ыстықта бөлмені салқындату үшін не қосады? Желдеткіш.
- Шашты немен кептіреді? Шаш кептіргішпен кептіреді.
- Олай болса, жасанды жел болып, шаш кептіргіш арқылы жапырақтарды ұшырамыз.
Педагог шаш кептіргішті қосып, желдетеді. Балалар ұшқан жапырақтарды жинайды.

2.4. Аудиожазбаны тыңдау.

Желдің дауысы бар әуен естіледі.
- Балалар, ненің дауысы? Желдің дауысы.
- Яғни біз желді көрмейміз, ұстай алмаймыз, бірақ қатты жел болғанда, біз оны естиміз.
Артикуляциялық жаттығу.
- Қане, бәріміз бірге қайталайық:
Жел улейді у-у-у.
Құйын келіп билейді зу-зу-зу.
Қатты-қатты жел соқты гу-гу-гу.
Жапырақтар қол соқты ду-ду-ду.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.5. Тәжірибелік әрекет.
Керекті құралдар: қағаздан жасалған қайықтар, үлкен тегене.
Барысы:
Педагог балаларға қағаздан жасалған түрлі-түсті қайықтар ұсынады. Балалар өздеріне ұнаған қайықтарды таңдап алады.
- Енді қайықтарыңды судың бетіне қойыңдар, не байқадыңдар? Қайықтар жүзбейді.
- Қайық неге жүзбей тұр? Жел жоқ.
- Не істеуміз керек? Жел сияқты үрлеу керек.
- Онда, қайықтарға жақындап үрлейік, қайық не істейді? Суда жүзеді.
- Балалар, қатты желдің зияны да бар екенін білесіңдер ме?
- Олай боласа, бейнежазбаға назар аударыңдар.

2.6. Бейнежазба көрсету.

- Ал, балалар, біздің саяхатымыз да аяқталып қалды. Енді біз үйге балабақшамызға қайтуымыз керек. Ол үшін мен сиқырлы таяғымды аламын.
1, 2, 3 балабақшамызға келдік біз!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз қайда бардық? Серуенге бардық.
- Немен бардық? Қайықпен жүздік.
- Көңіл-күйлерін қандай болды? Балалар өз ойларын айтады.
- Қандай тәжірибе жасадық? Балалардың жауаптары.
- Тәжірибе жасау барысында қиыншылықтар болды ма?
- Жел қандай болады? Қатты, самал жел.
- Желді көруге, ұстауға бола ма? Жоқ.
- Неге? Балалардың жауаптары.
- Балалар, қазақта жел туралы мынандай мақал-мәтелдер бар:
Жел дауыл шақырады,
Бұлт жауын шақырады.
Желмен жарыспа, көлеңкені қума.
Жазғытұрым жел жардай атанды жығар.

Рефлексия:
Кімнің көңіл-күйі көтеріңкі болды, сол балалар қызыл кемені таңдайды, ал кімнің көңілі болмаса, олар жасыл кемені таңдайды.

Жабайы аңдар

Оқу қызметінің мақсаты

Әрбір аңның атын дұрыс атауға жаттықтыру және олардың тіршілік ететін ортасы туралы түсініктерін бекіту; жабайы аңдарға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, балалардың ой-өрісін, тілін дамыту; балалардың аңдарға деген сүйіспеншілік сезімдерін арттырып, аңдардың түрлеріне көңіл аудартып, оларға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "қауіпті", "жыртқыш", "үлпілдек", "икемсіз", "бөлтірік", "маршай", "көжек", "абдан" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, ойын, түсіндіру, әңгімелеу, сұрақ-жауап, мадақтау, жұмбақтар жасыру, ой қозғау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, жабайы аңдардың суреті, орманның макеті, Луллий шеңбері, Глен Доман карточкалары, сиқырлы таяқша, аңдардың мүсіндері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай карточкалар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Алақанды ашайық".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Алақанды ашайық,
Күннің нұрын салайық.
Таза ауаны жұтайық,
Жүрекке жылу сыйлайық.
Жиналған жылы шуақты
Достарымызға сыйлайық.
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. "Жабайы аңдар" презентациясы.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадаға аударады.
Педагог ойыннан бастайды.
Ал енді, балалар, айтыңдаршы:
Ең айлакер аң... (түлкі).

Ең қорқақ ... (қоян).

Балды жақсы көретін... (аю).

Аң патшасы... (арыстан).

Мысыққа ұқсайтын аң...(жолбарыс).

Ең ұзын мойын...(керік).

Қораға шабатын аң...(қасқыр).

Ең ірі жануар...(піл).

Үстінде тікенегі бар...(кірпі).

- Бұл жануарларды неге жабайы аңдар деп айтамыз?
- Жабайы аңдар елсіз далада, орманда болады. Өз азығын өзі тауып жиді. Олар күннің суығында да, ыстығында да далда жүріп өмір сүреді. Табиғатта жабайы аңдардың түрі көп. Олардың ішінде пайдалысы да, зияндысы да бар.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Саяхатқа шығу.
Педагог балаларды күзгі орманға саяхатқа шақырады.
- Балалар, күзгі орманға барғыларың келе ме?
- Орманда біз жабайы аңдармен кездесеміз. Олардың қысқа дайындығын көреміз. Азықтарын жинауға көмектесейік.
- Олай болса, көздеріңді жабыңдар. Орманға бару үшін сиқырлы таяқшамыз көмектеседі.
- 1,2,3!
Орманға ұш!
Аудиожазба тыңдау.

2.2. Жұмбақ жасыру.
Педагог орманда мекендейтін аңдарды жұмбақ арқылы табуды ұсынады.
- Балалар, орманға да келдік!
- Сендер орманды көрдіңдер ме? Орман – адамзаттың баға жетпес байлығы, қамқоршысы. Орман өсімдік, жануарлар және құстардың мекендейтін орны.
Жұмбақ жасыру:
Ит сияқты пішіні,
Ұнатпайды кісіні. Қасқыр.

Жазда қырады,
Қыста тыныгады. Аю.

Орғыған қорқақ көзі еді,
Қыс пен жазда тон киеді. Қоян.

Қу екен аңдардың бір сәтте алдадым. Түлкі.

- Жақсы, балалар, сендер жұмбақты да шеше білесіңдер.
Педагог аңдардың мүсіндерін ұсынады. Балалар оларды орман макетіне орналастырады. Өздері таңдаған аңды сипаттайды.

2.3. "Жабайы аңды сипатта" дидактикалық ойыны.
Глен Доманның карточкаларын пайдалана отырып, ойын ойналады.
Барысы: Ортаға бір бала шығады, карточканы таңдайды. Балалар аңдарды сипаттайды.
- Түлкінің денесі сопақша, түсі сарғыш,тұмсығы ұзын болады. Түлкінің терісі бағалы, жыртқыш аң. Оның

құлағы жай сыбдырды да тез естиді.Түлкінің қорегі құстардың жұмыртқасы, тышқандар.
- Аюдың түсі қоңыр, ақ болып келеді. Денесі ірі, үлкен. Аюдың қорегі судан балық аулап, жидектер теріп, құстармен қоректенеді. Ол қыс бойы ұйқыда жатады.
- Қоян қыста үйілген маялардың түбінде, не ағаш қуыстарында қыстайды. Қоянның құлағы ұзын, сопақша болады. Ол қорқақ болады. Ірі жануарлардан қорқып қашып жүреді. Қоянның қорегі түрлі шөптер, ағаш қабықтары. Сәбіз бен қырыққабатты жақсы көреді. Қоян жылы тонының арқасында суыққа тоңбайды. Қыста ақ тон киеді,жазда қоңыр тон киеді.
- Қасқыр сұр түсті, құлағының пішіні үшбұрышқа ұқсайды, аяқтары ұзын болады. Қасқыр күшті, батыр, ақылы да айласы да бар, өте қауіпті жыртқыш аң. Ол етті жақсы көреді.
Қасқырдың тамағы жан-жануарлар мен құстар.
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады. Тапсырма орындау барысында қосымша сұрақтар қояды.

2.4. "Күшіктерін тап" дидактикалық ойыны.
Педагог балаларға аңдардың күшіктері жоғалғаны туралы айтады.
- Жарайсыңдар, балалар! Сендер аңдар туралы көп мәлімет біледі екенсіңдер.
- Балалар, жабайы аңдардың төлдері адасып кетіпті.
- Мына жерге қараңдар, алдымыздағы аңдардың іздері сияқты. Сол ізбенен жүріп, аңдардың күшіктерін тауып көрейік!
Іздер алдын ала салынып тұрады.

2.5. "Луллий шеңбері" дидактикалық ойыны.
Педагог балаларға "Луллий шеңберін" пайдалана отырып, дидактикалық ойынды ұсынады.
- Сендер оларды қалай атайтынын білесіңдер ме?
Интерактивті тақтадан аңдардың күшіктерін көрсете отырып, жаңа сөздермен танысады.
Мынау аюдың күшігі - қонжық.

Мынау қоянның күшігі - көжек.

Мынау қасқырдың күшігі - бөлтірік.

Мынау түлкінің күшігі - жаутаң.

Мынау жолбарыстың күшігі - шөнжік.

Мынау арыстан күшігі - теңбілше, абдан деп аталады.

- Жарайсыңдар, балалар! Сендердің бірлесе жасаған әрекеттеріңнің нәтижесі - аңдардың күшіктерін дұрыс және жылдам таптыңдар. Аңдар сендерге риза!

2.6. Дыбыстық жаттығулар орындау.
- Ыр, ыр, ыр ырылдайды қасқыр,
- Кі, кі, кі бұлаңдайды түлкі,
- Ян, ян, ян жүгіріп жүр қоян,

- Ю, ю, ю қорбаңдайды аю.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.7. Көркем сөз.
Педагог жабайы аңдар туралы тақпақтар айтуды ұсынады.
Ақ қоян ау, ақ қоян,
Үркек қоян, сақ қоян.
Қаша берсең қалыңға,
Қорқағым деп ат қоям.

Мен айлакер түлкімін,
Алдау менің өнерім.
Таба алмаймын бір тыным,
Күнде, түнде желемін.

Тәтті көрсе бас салар,
Айнымайды баладан.
Үп-үлкен боп жасқанар,
Кіп-кішкентай арадан.

Мен көкжал қасқырмын,
Малшыларды састырдым.
Аш болсам ұлимын,
Ауылды торимын.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.8. Педагог балаларға топқа қайтуды ұсынады.
- Ал, балалар, біздің орманға саяхатымыз да аяқталып қалды. Енді біз балабақшамызға қайтуымыз керек. Ол үшін мен сиқырлы таяғымды аламын.
1, 2, 3 Балабақшамызға келдік біз!
3. ҚОРЫТЫНДЫ
- Балалар, бүгінгі саяхаттан алған әсерлерін қандай? Балалардың жауаптары.
- Көңіл-күйлерін қандай? Балалардың жауаптары.
- Балалар, біз бүгін не туралы әңгімелестік? Жабайы аңдар туралы.
- Оларды неге жабайы аңдар деп атайды? Балалардың жауаптары.
- Жабайы аңдар қайда мекендейді? Олар орманда өмір сүреді.
- Жабайы аңдардың уй жануарларынан айырмашылығы неде?
-Жануарлар орманда жақсы өмір сүреді деп ойлайсыңдар ба? Жақсы. Орман оларды тамақтандырады.
- Ал адамдар орманда өзін қалай ұстау керек? Орманда ештеңе бұзуға болмайды, сұлулықты сақтау керек. Орманды ластауға болмайды
- Бүгінгі оқу қызметіне белсене қатысқандарыңа рахмет.

Сиқырлы магнит елінде

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды магнитпен және оның қасиеттерімен таныстыру, заттарды бақылауды үйрету, білімдерін бекіту; ойлау қабілеттерін дамыту; қоршаған ортаның құпиясын табуға және қорғауға тәрбиелеу; бірігіп жұмыс жасауға, бір-бірін құрметтеуге және шыдамдылыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "магниттің күштері", "тартылады", "тартылмайды" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, ойын, түсіндіру, әңгімелеу, сұрақ-жауап, мадақтау, жұмбақтар жасыру, ой қозғау, зерттеушілік әрекет.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Магнит, қорап, қыстырғыштар, сым, шеге, қағаздан, картоннан, ермексаздан, пластмассадан жасалған балықтар, кітап, қағаз, ермексаз.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады. Қуаныш шеңбері:

Біздің күлкіміз көңілді,
Жеткізсін жылу мен шаттықты.
Достарымызды көргенде,
Күлкіменен қарсы аламыз.
Аудиожазба тыңдау.

Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Ғажайып сәт.
- Балалар, айналаға қараңдаршы, бүгін тобымызда біреу болған сияқты.
- Қарандаршы, не өзгерді? Сандық пен флешка пайда бол- Ол кімнен болуы мүмкін, не үшін келді екен?
- Мүмкін жауап флешкада шығар?
Флешканы қосады.

Алан:
- Сәлеметсіндер ме, балалар! Мен мына сандықта сендерге тосынсый дайындап қойдым, бірақ алу үшін сендерге алдымен құлыпты ашу керек, ол үшін кілт керек. Ал оны табуға сендерге магнит көмек береді. Сәттілік тілеймін!
- Сыйлықтарды біз жақсы көреміз. Олай болса, құлыпты ашып көрейік.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Бейнежазба көрсету.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадаға бейнежазбаға аударады.

Педагог магниттер дайындайды, ұстап көруді ұсынады.
- Ал сендер магнит не екенін білесіндер ме?Сендердің әрбіреуіңде әртүрлі пішінді және көлемді магниттер бар.
- Оларды қолдарыңа алып, не сезетіндеріңді айтыңдаршы? Суық, қатты, темір, ауыр.
- Бұл тас қайдан шықты? Магнус деген қойшы қой бағып жүріп, қолындағы таяғының басы үшкір темір екен, тасқа жабысқан соң ол бірнеше тасты алып келіп, көршілерін таң қалдырған екен. Содан кейін магнит деп атай бастаған.
- Магниттің көптеген қасиеттері бар. Ол тек темірден жасалған заттарды ғана өзіне тартады.
- Енді біз магнит не екенін білеміз және кілтті іздеп табуға дайынбыз.
- Балалар, біз кілтті табу үшін қызықты магнит еліне саяхатқа барамыз.
Қызықты магнит еліне аттану үшін орындарында музыка әуенімен көздерін жұмып айналады.

2.2. 1-тапсырма : "Темір кілтті табындар!" ойыны.

Балалар бірінші тапсырманы орындауға үстелге жақындайды.
Керекті құралдар: қағаздан, ермексаздан, резинкадан, пластмассадан, ағаштан, картоннан, темірден жасалған кілттер, магнит.

- Міне сол жергеде келіп жеттік.
- Балалар, қарандаршы, қандай көп кілттер, осының ішінен бізге қажетті кілтті қалай табамыз?
- Қане, тағыда магнитпен жүргізіп көрейікші, мүмкін сендер дұрыс жүргізбей жатқан шығарсыңдар.
Балалар магнитті барлық кілттердің үстінен тигізбей өтіп шығады, темір кілт және темір заттар жабысады. Өйткені магнит тек қана темір заттарды тартады.

- Ал басқа кілттер қандай материалдардан жасалған? Басқа кілттер: қағаздан, ермексаздан, резинкадан, пластмассадан, ағаштан, картоннан жасалған.
Қорытынды: Тек қана темір кілт магнитке жабысты. Яғни, темір магнитке жабысады.

2.3. 2-тапсырма: "Қолдарынды суға батырмай скрепканы қалай алып шығуға болады?" ойыны.
Аудиожазба тыңдау.

Балалар көңілді әуенмен бағыт бойымен жүреді, екінші үстелге келеді.
Назарларын үстел үстінде тұрған заттарға аударады.
Керекті құралдар: сумен стақан, скрепка, магнит.

- Балалар, скрепканы қолымызды су қылмай қалай алып шығуға болады? Қасықпен, шанышқымен, таяқшамен, қармақпен т.ағы басқа заттармен алып шығуға болады
- Балалар, ал мен бір қызық тәсілді үйретемін: магнитті стақан бойымен жүргізгенде, скрепка магнитке тартылып, магнитпен бірге көтеріледі.

-Скрепканы судан шығарғыларын келе ме? Иә, скрепканы судан шығарғымыз келеді.
Балалар скрепканы алып шығады.
Қорытынды: Магнит күші өте көп, ол стақаннан және судан өтеді.
- Жарайсындар, балалар!!

2.4. 3-тапсырма: "Құмда не жасырылған?" ойыны
Аудиожазба тыңдау.

Балалар көңілді әуенмен бағыт бойынша ары қарай жүреді.
Керекті құралдар: магнит, ыдыстағы құм, шүберек.
- Магнитті алып, құмның үстінен жүргізіндер, қандай затты тапқандарынды айтындар.
- Жарайсындар, енді жұмысқа кірісуге болады.
- Жасырынған заттарды бәрінде таптындар ма? Әр бала өзінің тауып алған затын атайды.
- Менде ... болды.
- Ал сендерде не?
- Қандай қорытынды жасауға болады?
Қорытынды: Магнит құмнан өте алады. Құмнан темір заттарды тартады.

2.5. Сергіту сәті.

Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады:
Мынау менің жүрегім,
Бәрі осыдан басталған.
Мынау менің басым,
Бәрін осы басқарған.
Мынау менің оң қолым,
Мынау менің сол қолым,
Барлық істі атқарған.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. "Балық аулау" ойыны.
Керекті құралдар: магнитпен қармақ, су құйылған ыдыс, балықтар.
Барысы:
Әр бала өзіне қармақ таңдап алады.
- Сендер көріп тұрғандай, алдымызда су құйылған ыдыста кішкентай балықтар жүзіп жүр. Қазір біз оларды аулаймыз. Магнитті ыдыста жүзіп жүрген балықтарға жақындатамыз.

Балық қозғалғанда магнитті ыдыстың сыртынан ақырын жоғары жүргіземіз. Балық магнитпен бірге су бетіне дейін жылжиды, осы әдіспен барлық балықтарды аулаймыз.
- Балықты немен ауладыңдар? Қармақпен.
- Магнит суда өз күшін жоя ма? Жоқ.
- Балық аулаған сендерге ұнады ма? Балалардың жауаптары.
- Қанша балық ұстадыңдар? Тамаша!

2.7. 4-тапсырма: "Лабиринт бойымен кілтті жүргізу" ойыны.
Аудиожазба тыңдау.

Балалар көңілді әуенмен бағыт бойынша ары қарай жүреді.
Керекті құралдар: лабиринт, магнит, темір кілт.
Барысы:
- Қарандар, бізде 3 кілт бар, ал мына жерде тағы біреуі жатыр. Берілген тапсырманы орындау үшін мына қағазды ұстап тұрып, магнитпен кілтті лабиринттің соңына дейін жүргізу керек.
Балалар кілтке назарларын аударады. Кілтті лабиринт бойынша жүргізеді.

- Сендер лабиринтті өте алдындар ма?
- Қиын болды ма? Балалардың жауаптары.
Қорытынды: Өйткені магниттің тартылыс күші қағаздан өтіп, кілтті қозғалта алады.

2.8. Аудиожазба тыңдау.

Балалар орындарында тұрып, көздерін жұмып, мізыка әуенімен балабақшаға оралады.
- Балалар, біз Білгіштің барлық тапсырмаларын орындадық, енді балабақшаға оралайық.
- Сандыққа ораламыз.
- Міне барлық тапсырмалар орындалды.
- Білесіндер ме неге? Өйткені біз барлығымыз бірігіп жасадық, бір – бірімізге көмектескік.
- Балалар, қараңдар, біз 4 кілт таптық, ал құлып біреу.
- Құлыпты ашатын кілтті қалай табамыз?
Балалар кілттерді құлыпқа салып көреді.
- Қане, балалар, кілттерді құлыпқа салып көрейік.
- Алақай! Біз құлыпты аша алдық, Білгіш бізге не дайындағанын көрейік. Сандықтың ішінде шынында ойыншықтар жәй емес, магнитті ойыншықтар екен.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз немен таныстық? Бүгін керемет тас магнитпен таныстық.
- Балалар, жан - жақтарыңа қарап, біздің топта қай жерде магнит барын айтыңдаршы. Суреттерді ұстап тұратын магниттер.
- Сендердің ойларыңша, магнит тағы қай жерде қолданылады? Үйде: наушникте, телефон тұтқасында, әшекей бұйымдарда.
Өнеркәсіпте: автакөліктерде, желдеткіштерде, жүк көтеру үшін.
Адам өмірінде үлкен рөл атқарады екен.
- Бүгінгі оқу қызметі сендердің естеріңде қалу үшін мен сендерге балаларға арналған кішкентай магниттерді сыйға тартқым келіп тұр. Сендер олармен ойнай аласыңдар. Егер өздерің тәжірибе жасағыларың келсе, сендер әр кез біздің зертханамызды пайдалана аласыңдар. Сендер онда көптеген әр түрлі магниттер таба аласыңдар.
Тәрбиеші балаларға магнит ойыншықтарын сыйлайды.

Қысқы тіршілік

Оқу қызметінің мақсаты

Балалардың қыс мезгілі туралы түсінігін кеңейту, қыс мезгіліне тән белгілерді білу және таба алуға үйрету; қыс мезгілінің сұлулығын тамашалай білуге, табиғаттың ерекшелігін сезіне білуге үйрету; қоршаған ортамен танысу арқылы баланың ой - өрісін дамыту; табиғатты қорғап, аялауға және әсемдігін бағалай білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "бұрқасын", "қыстап қалатын құстар", "жерге түседі", "қалқиды", "домалайды", "боран", "қырау" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Шаттық шеңбері, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, шығармашылық әрекет, бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс мезгілінің суреттері, қар, мұз, қалыптар, стақандар, бояулар, құстардың суреттері, жабайы аңдардың суреті, мнемокесте.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай ыдыстағы қар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Сәлем!".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Сәлем, Күн!
- Сәлем, Жел!
- Сәлем, Жер!
- Сәлем сағаң, туған ел!
- Балалар, бүгін біз не туралы әңгімелейтінімізді жұмбақ шешу арқылы білетін боламыз.

Жұмбақ жасырады:
Аяз қысып,
Өрнек сызып,
Терезені торлайды.
Қарға омбығып,
Бет домбығып, балдырғандар ойнайды.
Бұл қай кезде болады? Қыста.
- Қыс мезгілі неше айдан тұрады? 3 айдан.
- Қазір қай ай? Желтоқсан айы.

Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Ғажайып сәт.
- Енді барлығымыз бір сәт көзімізді жұмып, қыс мезгілін елестетейікші.

Балалар көздерін жұмады, қыс мезгілін елестетеді.

"Ой қозғау" әдісі.
Педагог балалардан не елестеткендері туралы сұрайды.
Өздерінің ойларын айтады.
Мысалы: Мен қысқы желді елестеттім. Мен қар жауғанды елестеттім. Мен қыста шана тепкенімді елестеттім.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Аудиожазба тыңдау.

Осы кезде ұйытқыған боранның дыбысы естіледі.
- Бұл ненің дыбысы? Боранның дыбысы.
- Боран соққанда қардың қандай күйде болатынын білесіңдер ме? Қар ұшып жерге түседі, қалқиды, домалайды.
- Қане, олай болса, қардың қандай күйде болатынын көрейік.
Тыныс алу жаттығуы.
Керекті құралдар: бөтелке, түтікше.
Барысы:
Алдыларындағы бөтелкенің ішіндегі қағаз қиындысына түтікше салып, қатты үрлеуді ұсынады.
- Боран қатты соғып, мынандай ұлпа қарларды ұшырып әкеліпті. Бұл ұлпа қарлар сиқырлы екен, әр біреуінде тапсырмалар бар.
Педагог тапсырмаларды ұсынады.

2.2. Бірінші тапсырма: «Сиқырлы ұлпа қар» ойыны.
Керекті құралдар: ұлпа қарлар.

- Мына ұлпа қарды кім қолына алса, сол қыс мезгілінің бір ерекшелігін айтады.
- Қыс мезгілі неше айдан тұрады?
- Қыс мезгілінің ай аттары қалай аталады?
- Қыс мезгілінің ерекшелігі қандай?
- Қыс мезгілінде қандай мерекелер бар?
- Қыс мезгілінде қандай ойындар білесіңдер?
Қолдарына бір-бірден ұлпа қарды алып, қыс мезгілінің ерекшелігін айтады.
Мысалы: Қарлы боранмен, сықырлаған аязбен қыста келіп қалды. Қыста айналаның бәрі аппақ қар болады. Қыс күн суық, аяз болады. Боран соғады. Бірақ біз қыста қорықпаймыз, жылы киімдерімізді киеміз.

2.3. «Ормандағы аңдарды тап та, ата» дидактикалық ойыны.
Педагог келесі ұлпа қар қысқы сиқырлы шырша орманына саяхатқа шақыратынын айтады.
- Орманда не көп? Орманда қар көп, қалың.
Орманға іздер арқылы баруды ұсынады. Орындарынан тұрып, іздер арқылы орманға барады.
Сурет бойынша жұмыс.
Аңдардың суреттері жабулы. Балалар кезек-кезек ашып, аңдарды сипаттайды.

- Бұл орманда нелер өмір сүреді? Орманда жабайы аңдар
өмір сүреді.
- Дұрыс айтасыңдар. Бірақ аңдар тығылып қалған сияқты.
- Мынау ненің құлағы? Қоянның құлағы. Қоян-жабайы аң. Қоян жүнін аққа ауыстырады, ағаштардың бұтақтарының қабығын жейді. Басқа жыртқыш аңдар оны жеп қоймау үшін.
- Мынау ненің құйрығы? Түлкінің құйрығы. Түлкі-жабайы аң. Түлкі аң аулайды, мұрны иісшіл, көзі қырағы, құлағы жақсы естиді, інде тұрады.
- Ал қасқыр туралы кім біледі? Қасқыр итке ұқсайды. Қасқыр да аң аулайды, көшпенді өмір сүреді, тісі өткір, қорқынышты
Қасқырдың баласын бөлтірік дейді.
- Ал, мынау ұйықтап жатқан қай аң? Аю күз бойы жеген азығын денесіне май қылып жинап алады да ұйқыға кетеді.
- Ал мынау ненің мүйізі? Бұғы қыста қалай өмір сүреді? Ол бұғының мүйізі. Бұғы - ағаштың бұтақтарын жейді, тез жүгіреді, алдыңғы екі аяғымен қорғанады.
Педагог тапсырма орындау барысында қосымша сұрақтар қойады.

2.4. Сергіту сәті.
Балалар аңдардың қимыл-қозғалысын келтіріп, сергіту сәтін орындайды.

Біз орманға барайық,
Жан - жағымызға қарайық.
Аю шықты қорбаңдап,

Қасқыр шықты ырылдап.
Түлкі шықты майысып,
Қоян шықты секіріп,
Қорықпаңдар, балалар,
Қарап - қарап алыңдар!
Балалар 2 рет қайталайды.

2.5. Педагог балаларға топқа қайтуды ұсынады.
- Сендер аңдар туралы көп біледі екенсіңдер.
- Енді келген ізімізбен топқа қайтайық.
- Біз саяхатқа кеткенде бізге қонақтар келіпті.

Аудиожазба тыңдау.

- Нелер қонаққа келген? Құстар ұшып келді..
Келесі ұлпа қар сурет бойынша құстардың қысқы тіршілігі туралы айтуды ұсынады.

- Қандай құстар қонаққа келіпті? Қыстайтын құстар.
- Қане қандай құстар, кім атап бере алады? Қыстап қалатын құстар: көгершін, сауысқан, қарға, суық торғай, шымшық, торғай, тоқылдақ.
- Неге бұл құстарды қыстап қалатын құстар дейді? Өйткені олар суыққа шыдамды, өздеріне азық тауып жей алады.
- Қатты суық боран кезінде құстарға да қиын. Олар тамақ тауып жей алмайды.
- Оларға кімдер көмектеседі? Адамдар көмектеседі.
- Ал адамдар оларға қандай көмек көрсетеді? Адамдар оларға жемшашар жасап, оған нан қоқымын, жем шашып береді.
- Құстардың қандай пайдасы бар? Олар өсімдіктерді, ағаштарды зиянды жәндіктерден, құрттардан тазартады.
- Құстар қыста немен қоректенеді деп ойлайсыңдар? Ағаш бүршігін, кепкен жемістерді қорек етеді.

2.6. "Құстарды орналастыр" дидактикалық ойыны.
Педагог келесі ұлпа қарды ұсынады.
Керекті құралдар: скрепкаға қыстырылған жыл құстары мен қыстайтын құстардың суреті, 2 сурет: жемшашар мен күздің бейнесі.
Барысы: Берілген 2 суретке қарап, жыл құстары мен қыстап қалатын құстарды бөлек-бөлек орналастыруды ұсынады. Жыл құстарын бөлек, қыстап қалатын құстарды алып жіпке тізеді.
Әңгімелесу:
- Жыл құстарын атаңдар.
- Жыл құстары қашан ұшып кетеді?
- Олар неге ұшып кетеді?
- Қыстайтын құстарға қанадай көмек көрсетеміз?
Педагог тапсырманы дұрыс орындаған балаларды мадақтайды. Келесі тапсырманы ұсынады.

2.7. Жұмбақ жасыру.
- Ал, мына ұлпа қар жұмбақ жасырғысы келіп тұр. Жұмбақтың шешуін тапсаңдар, бізге қонақ келеді.
Өзі сондай аппақ,
Жердің бәрін жаппақ.
- Ол не? Қар.
Топқа тарелкамен қар кіргізеді.

- Қыс мезгілі несімен қызықты? Балалардың жауаптары.
- Қар қандай? Қар аппақ.
- Қалай ойлайсыңдар, қарды алақанымызға салсақ, қар қандай күйде болады? Қар ериді.

- Неге?
- Қардың түсі қандай? Неге ұқсайды? Балалар өз ойларын айтады.
- Қарды ұстағаннан кейін қолды жуу керек. Неге екенін білесіңдер ме? Балалар өз ойларын айтады.
Қолдарын дымқыл сүлгімен сүртуді ұсынады.
- Ал, енді қолымыз қар ұстағаннан кейін жылыды ма? Жоқ, қолымыз суық. Міне сондықтан, қарды көп ұстамау

керек.
- Неге? Ауырып қалмау үшін.
- Ауызға салып жеуге бола ма? Неге? Жоқ жеуге болмайды, кір қарда микроб көп болады.

2.8. Көркем сөз.
Педагог балаларға Абай Құнанбайұлының "Қыс" өлеңін айтуды ұсынады.
Ақ киімді, денелі, ақ сақалды,
Соқыр, мылқау, танымас тірі жанды.
Үсті-басы ақ қырау, түсі суық,
Басқан жері сықырлап, келіп қалды.
Дем алысы - үскірік, аяз бен қар,
Кәрі құдаң - қыс келіп, әлек салды.
Ұшпадай бөркін киген оқшырайтып,
Аязбенен қызарып ажарланды.
Бұлттай қасы жауып екі көзін,
Басын сіліксе, қар жауып, мазаңды алды.
Борандай бұрқ-сарқ етіп долданғанда,
Алты қанат ақ орда үй шайқалды.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.9. Педагог балаларға ақын Абдрахман Асылбековтың «Қыс» өлеңін мнемокесте арқылы мәнерлеп айтуды ұсынады.
Қандай суық қыс деген,
Қалтырайды құс деген.
Құлақшынды кимесең,

Құлағыңды тістеген.
Қандай қызық қыс деген,
Бәрін шебер істеген.
Бақша-бауды, тауды да
Бояған ақ түспенен.
Балалар тәрбиешінің айтқандарын зер сала тыңдайды. Өлеңнің мазмұнын түсінуге тырысады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгінгі саяхатымыз сендерге ұнады ма?
- Көңіл-күйлерің қалай? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілі.
- Қыста не жауады? Қар жауады.
- Қардың түсі қандай? Қар тағы қандай болады?
- Балалар, біз қайда бардық? Орманға бардық.
- Орманда нелерді көрдік? Аңдарды, құстарды көрдік.
- Олар қыста қалай тіршілік етеді? Балалардың жауаптары.
- Жабайы аңдар мен құстарды қорғауымыз керек. Өйткені олар біздің орманымыздың байлығы.
- Балалар, табиғаттың бізге берері көп. Табиғаттың тыныштығын сақтап, жан-жағымызға мейірім сыйлап жүрейік.
Аюдың батырлығын,
Қоянның жүйріктігін,
Түлкінің әдемілігін,
Тиіннің ақкөңілдігін,
Қасқырдың қайсарлығын тілеймін.

Рефлексия:
Егерде көңіл-күйлері көтеріңкі болса, үлкен ұлпа қарлар алуды, көңіл-күйлері болмай тұрса, кішкене ұлпа қарларды алуды ұсынады.

Менің Отаным-Қазақстан. Еліміздің рәміздері

Оқу қызметінің мақсаты

Туған өлке туралы мәлімет беру, отбасында туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту; туған жерінің табиғатын, қалаларын, өзендерін білуге жаттықтыру; суреттер бойынша сипаттау әңгімелерін құрастыруды үйрету; жай және күрделі сөйлемдерді қолдана алу біліктілігін дамыту; Отанға деген сүйіспеншілікке, Отанын сүюге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "туған өлке", "әнұран", "елтаңба", "ту", "желбірейді", "рәміздер", "туған жер" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Интерактивті тақта, аудиожазбаны тыңдау, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Туған жер туралы суреттер, альбомдар, күннің бейнесі, ватманға салынған Қазақстанның картасы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай сары ленталар, бояулар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Жайлауымдай жазықпын".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Жайлауымдай жазықпын,
Өзенімдей өршілмін.
Гүлдерімдей нәзікпін,
Қуат алған өзіңнен.
Туған елдің ұлымын,
Бақытты етіп өсірген,
Отанымның гүлімін.
- Бұл өлең не туралы?
- Отан туралы, Қазақстан туралы, туған жер туралы.

Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Картамен жұмыс.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы Қазақстанның картасына аударады.

Әңгімелесу:
- Балалар, біз қай елде тұрамыз?
Бейбіт таңдар арайланып атады,
Туған жерді аймалады шапағы,
Байтақ елім, Қазақстан!
Ең бақытты балалардың Отаны!
- Біздің Отанымыз - Қазақстан.
- Отанды тағы басқаша қалай атауға болады? Туған жер, туған өлке.
- Қандай қалада тұрамыз?

- Барлығымыз Қазақстан картасына назар аударайық. Мынау біздің байтақ жеріміз. Қазақстанның табиғаты алуан түрлі, жері кең, байтақ. Оны білу немесе түсіну үшін картаны пайдалану қажет. Сонда қай жерде қала, әдемі ормандар, биік таулар,теңіз, көл, қазына байлықтары бар екендігін картадан білеміз.
Педагог картадан Нұрсұлтан қаласын, Алматы қаласын, туған қалаларын, өзендерді, көлдерді көрсетеді.

2.2. Мемлекеттік рәміздер туралы әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы бейнежазбаға аударады.
Видеофильм "Сіз білесіз бе?" (Мемлекеттік рәміздер туралы деректер).

- Әр елдің өз рәміздері болады. Атап шығыңдар.
Балалар Қазақстан Республикасының елтаңбасы мен туы туралы әңгімелейді.

- Мынау Қазақстан Республикасының туы. Тудың түсі аспанның түсіне ұқсайды – көк, ортасында күн шуағы. Астында қыран құс ұшып келе жатыр. Қазақстанда тұратын барлық халықтардың өмірі күндей жарқырап, қырандай самғай берсін дегені. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік туының авторы: суретші Шәкен Ниязбеков.

- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы. Елтаңбаның орталық элементі – шаңырақ. Шаңырақ бастауы – отбасы ошағын бейнелейді. Қанатты тұлпар – мәңгілік өмір, болашақ үміт артар жас ұрпақтың арманы, самғау биігі. Елтаңба төбесінде бес бұрышты жұлдыз бар. Әр адамның өмірінде жол көрсетер өз жұлдызы болады. Мемлекеттің де осындай жұлдызы болуы керек. Елтаңбаның төменгі жағында «Қазақстан» деген жазу бар. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасының авторлары сәулетшілер: Шота Уалиханов пен Жандарбек Мәлибеков.
- Ал Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әнұранының сөзін жазғандар: Жұмекен Нәжімеденов, Нұрсұлтан Назарбаев, әнін жазған Шәмші Қалдаяқов.

Педагог балаларға Қазақстан Республикасының мемлекеттік әнұран орындауды ұсынады. Барлығы тұрып, әнұран орындайды.

2.3. "Нұрсұлтан - астана" альбомымен жұмыс.
Педагог балалармен Қазақстанның бас қаласы туралы әңгімелеседі.
- Балалар, біздің отанымыздың астанасы қай қала? Нұрсұлтан қаласы.
Ел бөбегі бүлдіршін жас баламыз.
Астанамыз Нұрсұлтан – бас қаламыз.
- Нұрсұлтан қаласында кім болды? Балалардың жауаптары.

- Ел ордасы болып Нұрсұлтан бой көтерді. Бұл қала өзінің әсем сәулет өнері үлгілерімен, сан-алуан тарихи және мәдени ескерткіштерімен, сұлулығымен әлем назарын өзіне қаратып отыр. Мұнда тамаша сәулет өнері туындылары, солардың ішінде «Ақорда”, «Бәйтерек”, «Бейбітшілік және келісім сарайы”, «Думан” орталығы секілді көптеген ғимараттар мен ескерткіштер орналасқан. Әсем қаламыз жылдан-жылға жаңарып келеді.
Педагог балалармен бірге альбомды қарайды, қосымша сұрақтар қояды.

2.4. Сергіту сәті: "Біз демалып алайық". Ғабдуллаева Э.
- Балалар, орнымыздан тұрып, бір сергіп алайық!
- Кел, балалар тұрмайық,
Алақанды соғайық.
Бір отырып, бір тұрып,
Біз демалып алайық.

Аяқта бос тұрмасын,
Алдыға бір қадам басайық
Жоғары төмен секіріп,
Сергіп бір алайық.

2.5. Көркем сөз.
- Біз картаға қарап, байтақ жеріміздің таныстық. Ендеше осы Отанымыз Қазақстан туралы Әбділдә Тәжібаевтың "Қазақстан" өлеңін айтып, еске түсірейік.
Қазақстан өлкесінің кеңдігін
Өлшеп жатпай өзгелерше мен бүгін,
Оңай ғана ұғындырып байқайын,
Болмашы бір белгілерін айтайын.
Қысты күні бөлмеңізде пеш қызып,

Көрінгенде сол қызудан кеш қызық.
Жанған отқа сүйсіне зер салыңыз.
Қазақстан көмірі деп таныңыз.
Туралғанда ақ мамықтай бөлкелер,
Түспей ме еске астық еккен өлкелер,
Соның бірі Қазақстан - таныңыз,
Соның наны жеген осы наныңыз.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.6. "Күн сәулесі" сөздік ойыны.
Педагог балаларға сөздік ойынын ұсынады.
Керекті құралдар: сары ленталар, күннің бейнесі.

Барысы:
- Балалар, көк туымыз мәңгілікке асқақтап, желбірей берсін деген ниетпен, мына күн сәулелерін сендерге таратып беремін. Ал, сендер, өз тілектеріңді, Отанға деген сүйіспеншіліктеріңді айтып, күн сәулесін құрап жасаймыз.
Балалар өз сөздерімен тілектерін айтып, күнге сәулелерін әкеліп жапсырады.

- Аспанымыз ашық болсын!
- Еліміз тыныш болсын!
- Елбасымыз аман болсын!
- Ауылымыз көркейе берсін!
- Ата-аналарымыз аман болсын!
- Достарымыз көп болсын!.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.7. Мақал-мәтелдер айту.
Педагог балаларға Отан туралы мақал-мәтелдерді айтуды ұсынады.

- Халқымызда «Отан отбасынан басталады» деген мақал бар. Сендер үлкен болып өскенде Отанымызды қорғайтын азамат боласыңдар.
- Тағы Отан туралы қандай мақал-мәтелдер білесіңдер?
Отан — елдің анасы
Ел - ердің анасы
Туған жердей жер болмас,
Туған елдей ел болмас.
Отанды сүю — отбасынан басталады.
Отан оттан да ыстық.
Ел іші — алтын бесік.
Пәлен жерде алтын бар,
Өз жеріндей кайда бар.
Ел-елдің бәрі жақсы,
Өз елің бәрінен де жақсы.
Педагог балаларды мадақтайды.

2.8. Шығармашылық әрекет.
Керекті құралдар: ватманға салынған Қазақстан картасы, бояу.

Барысы:
Педагог балаларға картаны көрсетеді.
- Қалай ойлайсыңдар, бұл не? Қазақстанның картасы.
- Қазақстаның әрі қарай бұданда жақсы көркейуі үшін сендер мына салынған картаға өз тілектеріңді тілеп, қолдарыңның ізін қалдырыңдар. Балалар дайын бояуға қолдарын батырып, карта ортасына алақандарын қойып тілектерін білдіреді.

- Балалар, сендердің кішентай ғана жүректеріңнен шыққан тілектерің қабыл болсын! Енді осы Отанымыздың адал азаматы болу үшін не істеуміз керек? Балалар өз ойларын айтады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Біз бүгін не туралы әңгімелестік? Туған жер туралы.
- Туған жер дегенді қалай түсінесіңдер?
- Біз қай қалада тұрамыз?
- Еліміздің бас қаласын атаңдар. Нұрсұлтан қаласы.
- Балалар, үлкен мерекелерде туымыз көтеріліп, әнұранымыз орындалады. Рәміздерді үлкен де, кіші де құрметпен жоғары ұстауы тиіс. Ал әнұранды біз білеміз. Сендер елтаңба мен туды әрқашан қастерлеуге тиістісіңдер. Өз туған жерлеріңді сүйіп, қорғай біліңдер.
- Міне, балалар, өміріміздің жалғасы, еліміздің қорғаны, тірегі болыңдар.

Сенде бір кірпіш дүниеге,
Кетігін тапта , бар қалан» деп, бүгінгі бүлдіршін балаларымыз қорғанымызға кірпіш болып қалана берсін деген тілекпен оқу қызметімізді аяқтаймыз.
Отан туралы ән орындалады.

Көрікті шырша

Оқу қызметінің мақсаты

Қыс мезгіліндегі мерекелер жайлы білімдерін кеңейту; шырша туралы білімдерін толықтыру, табиғатта өзін ұстаудың қарапайым ережесін қалыптастыру; сурет бойынша әңгіме құрастыру арқылы ойлау қабілеттерін, тілін дамыту; өсімдіктер әлеміне сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "безендіреміз", "қылқанды", "бұтақша", "бүдір" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Бейнежазбаны, аудиожазбаны тыңдау, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, бақылау, пысықтау, ойын, тәжірибелік әрекет

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Шыршаның суреті, макеті, орманның суреті, орман, егістік, бау-бақша бейнеленген үлкен карталар, өсімдіктердің суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай өсімдіктердің суреттері, жасыл орамалдар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Қоршаған өмір әлемі".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Менің қолымда ерекше жасыл түсті мойынға тағатын орамал. Өзін табиғаттың досы деп санайтын адам ғана оны ала алады.
- Маған көмекші болғыларың келе ме?
Сендерге мен жасыл түсті мойынға тағатын орамал дайындап қойдым. Кәне, бір-бірлеріңмен сәлемдесіңдер!
Қоршаған өмір әлемі,
Не деген көркем, әдемі!
Сол сұлулықты сақтайық,
Мадақтайық, мақтайық!
Балалар бір-бірімен, педагогпен амандасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Жұмбақ жасыру.
- Балалар, мен сендерге жұмбақ жасырғым келеді.
Аяз қысып,өрнек сызып,
Терезені торлайды
Кейде ұлып,кейде ысқырып,
Ұйытқып боран соғады.
Қарға омбығып,бет домбығып,
Сырғанап жастар ойнайды.
Бөбектерім, айтыңдаршы,
Бұл қай кезде болады? Қыс мезгілінде

Сурет бойынша әңгімелесу:
- Дұрыс, қыс мезгілі. Қалай ойлайсыңдар, неге «қыстың қамын жаз ойла», «мұрныңды аяздан сақта» деп айтады?
- Балалар, айтыңдаршы, қыста қандай өзгерістер болады? Суытады, қар жауады.
- Қыс қандай болады? Суық, боран соғады.
- Қыс мезгілі сендерге ұнайды ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Неге ұнайды? Балалар өз ойларын айтады.
- Сонымен қатар, қыс мезгілі балалардың сүйікті қысқы ойындарының мезгілі.
- Қыста балалардың қандай сүйікті мерекелері болады? Балалар өз ойларын айтады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Бейнежазба көрсету.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы аударады.

- Қыста қандай мереке болады? Жаңа жыл мерекесі.
- Сендер жаңа жыл мерекесін жақсы көресіңдер ме?
- Неге? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Ал жаңа жыл мерекесінде не міндетті түрде болу керек? Шырша мен сыйлықтар.
- Оны білу үшін мен сендерге жұмбақ жасырамын:
Жасыл тонның бояуы,
Жыл он екі ай тозбайды.
Дің, бүршіктер, сояуы,
Қысқы аязға тоңбайды.
- Бұл не, балалар?
- Дұрыс, шырша.
Педагог балалардың назарын үстелдің үстіне орамалмен жабылып тұрған шыршаны.

2.2. Педагог балаларға ақын Есентай Ерботиннің «Шырша» өлеңін мәнерлеп оқиды.

Жасыл шырша төрдегі,
Дейді: «Бәрің көр мені!»
Кеткен әсем құлпырып,
Ойыншықтар тұр тұнып.
Түрлі – түсті шамдары,
Түнде ғажап жанғаны.
Көргендерді елітеді,
Керемет бір ертегі.
Педагог балаларға өлеңнің мазмұнын ашып түсіндіреді.

- Мына өлең не туралы?
- Шыршаның түсі қандай?
- Балалар, қалай ойлайсыңдар, неге "керемет бір ертегі" деген?
- Сендер үйлеріңде шыршаны безендіресіңдер ме? Балалардың жауаптары.
- Шыршалар қайда өседі? Орманда.
- Олай болса, мен сендерді орманға шақырамын. Әдемі шыршаларды тамашалайық.

2.3. Сурет бойынша жұмыс.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы суретке аударады.

- Ағаштар қайда өседі? Орманда өседі.
- Орман дегеніміз не? Орман - ағаш өсімдіктермен қапталған Жер бетінің бөлігі. Орман бүгінде Жер бетінің 9,4 пайызын (немесе құрлықтың 30 пайызын) алып жатыр. Дегенмен кезінде ол бұдан да көп жерді алып жататын (құрлық шамамен 50 пайызын).
- Шыршалар өсетін орманды қандай орман дейміз? Қарағайлы орман.
- Қарағайлы орман – қарағай өсетін мәңгі жасыл қылқан жапырақты орман алқабы. Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог жауаптарын толықтырады.

2.4. Бақылау жұмысы.
Педагог балаларға шырша мен қарағай қылқан жапырақтарымен бақылау жұмысын жүргізуді ұсынады.
Керекті құралдар: шырша.

- Осы шыршаға ұқсас тағы қандай ағаш бар? Қарағай.
- Ұқсастығын қалай анықтауға болады? Оның ұқсастығын хош иісі арқылы анықтаймыз.
Педагог балаларға демалу гимнастикасын орындауды ұсынады.

- Бұтақшаларды қолдарымен ұстап көріңдер.
- Нені байқадыңдар?

- Шыршаның діңі бүдір ме, әлде жұмсақ па?

- Шыршада не көп?
- Шыршаның бұтақшаларында не бар?
- Инелер қандай?
- Шырша қылқан жапырақты ағаш. Шырша таулы аймақтарда, орманды үлкен қалаларда өседі. Шыршалар биік, орташа, аласа болады. Міне қарағайдың жапырағы қылқан деп аталады, жіңішке ине тәрізді .Тұқымын бүршік деп атаймыз, олар жерге түсіп-өніп өседі екен. Сонымен қатар қарағай ағашы өте ақырын жылдар бойы өседі, күзде оның бүршіктері үлкейген кезде жинап одан әр түрлі дәрі-дәрмек жасайды. Ағаштар біздің табиғатымызды тазартып турады. Шыршаларды кесуге болмайды. Олар ауамызды тазартып, табиғатымызға көрік беріп тұрады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

Орнымыздан тұрайық,
Әдемі шырша болайық,
Балдырғандар билесе,
Шыр көбелек айналып,
Бой сергітіп алайық.
Балалар 2 рет орындайды.

2.6. Тыныштық сәті.

- Баяу музыка әуенімен көзімізді жұмамыз. Көз алдымызға жасыл шыршаны елестетеміз. Қолымызға түрлі ойыншықтарды алып, шыршаға іліп жатырмыз. Шыршамыз жарқырап кетті. Қандай әдемі шырша! Көзімізді ашайық.
Балалар өз ойларын айтады.

2.7. Көркем сөз.
Педагог Егеухан Мұқамәдиқызының "Шырша" өлеңін айтуды ұсынады.
Шыршаға
Топ-топ бала
Жеттік түгел асығып.
Әуен ойнап,
Әнші сайрап,
Күміс шашу шашылып.
- Өлең жолдарында не туралы айтылған? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.8. "Қайда не өседі?" дидактикалық ойыны.
Керекті құралдар: пейзаждар салынған үлкен карта, өсімдіктердің суреттері.
Мақсаты: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімін бекіту, заттардың арасында кеңістіктік байланыстарын қоя білу дағдыларын дамыту, өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру.
Мақсаты: Орман, егістік, бау-бақша бейнеленген үлкен карталардағы бос тор көздерді кім өсімдіктердің суреттерімен жылдам толықтыратыны бойынша жарысу.
Ойын барысы: Ойынға қатысушылардың әрқайсысына түрлі пейзаждар салынған үлкен карта таратып беру, кішкене карточкалар қорапта жатады. Жүргізуші белгі бергенде балалар үлкен карточкалардағы суреттерге сәйкес келетін кішкентай карточкаларды табады. Бос тор көздерді жылдам жауып, өсімдіктерді дұрыс атаған бала жеңеді. Балалар карталарын ауыстырып, кішкене карточкаларды араластырады да, ойынды жалғастырады. Ойынға қызығушылықты арттыра түсу үшін өсімдіктердің жаңа түрлері берілген карточкаларды қосып отыру керек.
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Қыс туралы.
- Қыста қандай мереке болады? Жаңа жыл мерекесі.
- Жаңа жылда нені безендіреміз? Шыршаны безендіреміз.
- Шырша қандай ағаш? Шырша қылқан жапырақты ағаш.
- Шыршаның түсі қандай? Шыршаның түсі жасыл.
- Шырша қайда өседі? Шырша таулы аймақтарда, орманда, үлкен қалаларда өседі.
- Шыршаға ұқсас ағаштарды атап бере аласыңдар ма? Қарағай.
- Ағаштарды неге кесуге болмайды? Өйткені олар ауамызды тазартып, табиғатымызға көрік беріп тұрады.
- Ал Жаңа жыл мерекесіне қандай шыршаны қоюға болады?
Жаңа жылдық шырша - қыста тойланатын Жаңа жыл мейрамының негізгі нышаны. Мерекені шаршасыз елестету мүмкін емес. Қазіргі күні жасанды шыршалардың да түрі көп. Бір күндік мерекеге табиғи шыршаны кесіп акеліп, безендіргеннен біздің ұтарымыз жоқ. Сол себептен жасанды шаршаларды пайдаланғанымыз жақсы болар. Адамдардың көбі жаңа жылдық шыршаның жасанды не табиғи екеніне мән бермейді. Сондықтан табиғатқа зиян келтірмей, жасанды шыршамен де мерекені өткізуге болады.
- Келе жатқан Жаңа жылымыз құтты болсын!

Ғажайып сыйлықтар

Оқу қызметінің мақсаты

Кітап - сарқылмас рухани қазына дей келе, білімнің кітап арқылы берілетін ұғындыру, кітаптың адам өміріндегі маңызы, ғылым мен білімнің пайдасы жайлы түсіндіру; кітапқа деген қызығушылықтарын арттыру, балалардың қағаз туралы түсініктерін бекіту, қағаздың қасиеттерімен таныстыру; балалардың ойлау қабілетін дамыту; білімге деген құштарлығын арттыру, кітапты күтіп ұстауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "картон", "тегіс", "тығыз", "бұдыр", "жылтыр" сөздерді пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Бейнежазбаны, аудиожазбаны тыңдау, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, бақылау, пысықтау, ойын, тәжірибелік әрекет, сұрақ-жауап, әңгімелеу, ойын, көрнекілік.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, кітап көрмесі, Аяз атаның сыйлықтары салынған сурет, шыны, ойыншық, қағаз парағы, су құйылған екі стақан, қасық, сүрткіш, қағаздан жасалған лента, матадан жасалған лента, газеттер, ұзын сызғыш.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай жұлдызшылар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Ғаламшар, қарсы ал сәлемді".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.
Педагог бөлменің ортасына жұлдызшаларға толы себетті қояды.
- Ал бізді қазір ғажайып сыйлық күтіп тұр.

- Себеттің ішінен не көріп тұрсыңдар? Балалар педагогпен бірге себетке қарайды. Балалардың жауаптары.
- Шынымен де, бұл өте ерекше себет. Оның ішінде жатқан жұлдызшаларға қараңдаршы. Олардың пішіні, түр-түсі әр-алуан. Бұл біреудің бізге берген сыйлықтары.
- Енді бәріміз қосылып, дауыстап қайталайық:
Ғаламшар, қарсы ал сәлемді,
Самғаймыз кезіп әлемді.
Қабыл ал шын жүректен
Балалар менен қыздардың
Махаббатына толы сәлемді!
- Балалар, себеттен түрлі-түсті жұлдыздарды уыстап алып, «Шашу!» деп айтылғанда жұлдызшалардан шашу шашыңдар.
Балалар педагогтың айтқанымен жұлдыздардан шашу шашады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

1.2. Жұмбақ жасыру.
- Балалар, сендерге жұлдызшалар ұнады ма?
- Қалай ойлайсыңдар, оларды бізге кім сыйға тартты? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Жұлдызшаларды кім сыйлағанын білу үшін мен сендерге жұмбақ жасырамын:
Ақсақалды шал жылына
Бір-ақ рет келіп кетеді.
Қызы мен ұлына
Сыйлық алып келеді.

Ол кім, балалар? Аяз ата.

- Аяз ата қашан келеді? Жаңа жылда келеді.
- Аяз ата балаларға не береді? Сыйлықтар береді.
- Балалар, Аяз атаның сендерге дайындаған сыйлықтары көп. Оларды табу үшін Аяз атаның тапсырмасын орындайық.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Бейнежазба көрсету.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы аударады.

- Балалар Аяз Атамыз қабына салып түрлі сыйлықтарда дайындауда.
- Осы сыйлықтардың ішінде не болу мүмкін?
Балалардың болжамдарын тыңдау.
- Олай болса, Аяз атаның бірінші тапсырмасы - жұмбақтар шешу.
Педагог балаларға жұмбақтар жасырады.
Сансыз ойлар бетінде,
Сайрап жатыр бар тілде.
Қажетпін мен әр күнде,
Өшпейді бір әрпім де.
- Бұл не? Қағаз.
- Балалар, айнала топқа қараңдаршы, қағаздан не жасауға болады? Балалар өз ойларын айтады.
Қабат-қабат қатталған,
Асыл сөзбен апталған.
Парағы бар сөйлейтін,
Ол қазына өлмейтін. Кітап.
- Жақсы, балалар, Аяз атаның тапсырмасын да орындадық. Аяз атаның сыйлығы кітап болды.

2.2. Педагог балаларға "Ертегілер әлемінде" кітаптарын сыйға тартады.
- Балалар, Аяз атаның сыйлықтары ұнады ма? Балалар өз ойларын айтады.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы суреттерге аударады.

- Балалар, қазір біз кітапханаға саяхат жасаймыз.
- Суретте не көрдік?
- Білімді неден аламыз?
- Біздің топта да кітаптар бұрышы бар.
- Кітапты неге теңеуге болады?
- Қандай кітаптар сыйлауға болады?
- Балалар, мен Мұзафар Әлімбаев атамыздың мына сөзін айтқым келеді:
Кітап та алма ағашы,
Жемісін біздер теретін.
Тәтті алмаға балашы
Кітабыңның әр бетін.
- Сендерге сыйлық ұнады ма? Кітап – бағалы сыйлық.
Кітап - асыл қазына. Кітапты ең жақсы сыйлық ретінде қабылдайтын адамдар қазір де кездеседі. Кітапты туған күнге де, мерекеге де, балаға да, үлкенге де сыйлауға болады. Достарыңа энциклопедиялар, көркем әдеби кітаптар сыйлауға болады. Кітап қай заманда да болсын өте жақсы сыйлық болып қала бермек.

2.3. Бейнежазба көрсету.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Балалар, бейнежазбадан не көрдіңдер?
- Кітап неден жасалынады? Қағаздан.
- Қағаз неден жасалынады? Ағаштан.
- Адам өмірін қағазсыз елестету мүмкін емес. Себебі, барлық жерде түгел дерлік қағаз түрі қолданылады. Жаңалықтарды түрлі қағаз беттерінен оқимыз. Сауда жасасақ қағаз ақшаны пайдаланамыз. Кез-келген мекемеге барсақ та, әр-түрлі қағаздарды кездестіреміз.

- "Кітап – бағалы сыйлық" дегенді қалай түсіңесіңдер?
- Кітап оқығанды жақсы көресіңдер ме?
- Үйде кітаптарың бар ма?
- Қандай кітаптар?
- Оларды сендерге кім оқып береді?
- Кітап оқу - білімге ұмтылысты, адамның өзін тануын білдіреді. Кітап оқитын адам ақыл-парасат, таным, білім, мәдениеттілігімен ерекшеленеді. Кітап – ең жақсы сыйлық. Кітапты кішкентай демеңдер, оның ішінде үлкен дүние жатқанын біліп жүріңдер.

2.4. Суретпен жұмыс.
Педагог балаларға ағаштардың суреттерін ұсынады.

- Ағаштар қайда өседі? Орманда өседі.
- Ағаштардың қандай маңызы бар? Жасыл ағаштар ауаны тазартады, табиғатқа көрік беріп тұрады, ағаштан жиһаздар, үй және қажетті заттар жасайды.
- Балалар, ағаштан қағаз жасалады. Ал қазір қағаз және оның қасиеттері туралы әңгімелесеміз. Сендердің алдарыңда қағаздың үлгілері жатыр, соған зер салып қараңдаршы, қағаз қандай болады екен? Жұқа, тығыз, тегіс, ақ қағаз, түрлі - түсті қағаз.
- Жарайсыңдар, балалар, Маша. Олай болса, тәжірибе арқылы қағаздың қасиеттерін білеміз

2.5. Тәжірибелік әрекет.
Педагог шынымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының жалпы ережелері туралы нұсқаулық береді.
Тәжірибе №1.
Керекті құралдар: шыны, ойыншық, қағаз парағы.

Барысы:
Педагог ашық түсті ойыншықты алып, оны үстел үстіне қояды. Алдымен педагог шынының алып, балалар сол арқылы ойыншықты қарайды.
- Біз ойыншықты неліктен көріп тұрмыз? Өйткені шыны мөлдір.
- Енді шынының орнына қағаз парағын аламыз.
- Қағаз арқылы ойыншық көрініп тұр ма? Жоқ. Өйткені қағаз мөлдір емес.
- Бұл қағаздың қасиеті.
- Балалар, қағаз қандай?
Қорытынды: Қағаз мөлдір емес.

2.6. Тәжірибе №2.
Керекті құралдар: су құйылған екі стақан, қасық, сүрткіш.

Барысы: Қазір екінші тәжірибені жүргіземіз. Үстел үстінде ішінде су құйылған екі стакан тұр.
- Бірінші стаканға металл қасықты, ал екінші стаканға қағаз сүрткішті (салфетка) саламын.
- Қасық салған стаканда не байқадыңдар? Ештеңе.
- Ал сүрткіш қағазымызға не болды? Ол толығымен ылғалданды.
- Балалар, сендер қалай ойлайсыңдар, жаңбырлы күні қағаздан жасалған қолшатырмен көшеге шыға аламыз ба? Жоқ.
- Неге? Өйткені қағаз қолшатырдан су өтіп кетеді. Бұл қағаздың екінші қасиеті. Балалар, қағаз қандай?
Қорытынды: Қағаз тез ылғалданады, яғни су өткізеді.

2.7. Тәжірибе №3.
Керекті құралдар: қағаздан жасалған лента, матадан жасалған лента.

Барысы:

Педагог балаларға ленталарды көрсетеді.
- Менің қолымда екі лента бар.
- Олар неден жасалған? Ұстап көріңдер. Біреуі қағаздан, ал екіншісі – матадан жасалған.
- Қазір екі қыз шығып, осы ленталарды қуыршақ Машаның шашына байлайды. (балалар шығып орындайды).
- Не болды? Мата лента байланады, ал қағаз лента байланбай, жыртылып қалады. Бұл қағаздың үшінші қасиеті.
- Қағаз қандай?
Қорытынды: Қағаз оңай жыртылады.

2.8. Тәжірибе №4.
Керекті құралдар: газеттер, ұзын сызғыш.

Барысы:
Үстелге сызғышты қоямыз, бірақ жарты сызғыш үстелден шығып тұруы керек.
- Газетті бірнеше рет орап, оны сызғышқа қоямыз, үстелден шығып тұрған сызғышпен қатты соғамыз. Газеттер үстелден ұшып кетеді.
- Ал енді газетті ашып, сызғыштың үстіне жауып, сызғышты соғамыз. Газет кішкене көтеріледі, бірақ ешқайда ұшпайды.
- Мұнда не сиқыр бар?
- Неге? Барлық заттар ауа қысымын сынайды. Заттың көлемі үлкен болған сайын оның қысымы да ауыр болады.
Қорытынды: Газеттің (қағаздың) енді неге сондай қатты болғаны анық.
Педагог тәжірибелік әрекет барысында қосымша сұрақтар қояды, балалардың жауаптарын толықтырады.
- Балалар, бүгін мен сендермен тәжірибе жасап, қағаздың кейбір қасиеттерімен таныстыңдар.
- Балалар, қағаздың тағы да қандай қасиеттерін білесіңдер? Қағаз отқа жақсы жанады, оның иісі жоқ, оған сурет салуға, жазуға болады.

2.9. Педагог балаларға кітап туралы тыйым сөздерді айтып, мағынасын түсіндіруді сұрайды.

Кітап - алтын қазына.
Кітап - көзі жұмыққа арзан,
Көзі ашыққа маржан.
Жақсы кітап - жан азығы.
Кітап оқығандікі,
Білім тоқығандікі.
Кітап — алтын сандық,
Іші толған қазына, құт.
Оқы, оқы, ойыңа тұт.
Педагог сөздердің мағынасын түсіндіреді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгінгі оқу қызметі ұнады ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Не ұнады?
- Аяз ата қандай сыйлықтар берді? Жұлдызшалар, кітап.
- Қонаққа не келді? Қуыршақ Маша.
- Кітапты неден жасайды? Қағаздан жасайды.
- Қағаздың қандай қасиеттерімен таныстық?
- Неге кітапты бағалы сыйлық дейді?
- Кітапты қалай ұстау керек? Кітапты бүктеп, жыртып бүлдіруге болмайды. Өйткені әр кітап Отан байлығы, аға-апаларымыздың маңдай тері.
Кітапты құрметте,
Қаптап ұста кірлетпе.
Кішілерге табыс ет,
Дақ түсірмей бір бетке.
Кітап адам өмірінде аса маңызды рөл атқарады. Кітапты әрбір адам ұстап оқуға құқылы

Туған өлкедегі қыс

Оқу қызметінің мақсаты

Балалардың қыс мезгілі туралы білімдерін нақтылау, қыс мезгіліне тән белгілерді білу және таба алуға үйрету; қыс мезгіліндегі жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы түсініктерін тиянақтау; адамның қысқы еңбегі туралы білімдерін бекіту; балалардың табиғатқа деген қамқорлық қарым-қатынасын ынталандыру және қолдау.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "сықырлауық", "жалтыр", "шаңғы", "коньки", "хоккей" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Шаттық шеңбері, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс мезгілі туралы суреттер, қиылған дайын дөңгелектер, желім, үлгі, интерактивті тақта, аудиожазба, мнемокесте.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Армысың!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Балаларға саусақ жаттығуларын айтуды ұсынады:
Армысың, ардақты Аспан-ата!
Армысың, мейірімді Жер-ана!
Армысың, шұғылалы алтын күн!
Күліп шықты күн бүгін.
Қайырлы таң қайырлы күн
Қуанатын күн бүгін!
Балалар бір-бірімен амандасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Әңгіме- жұмбақ айту.
Балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.
"Сықырлаған қыс" бейнежазбасы көрсетіледі.

«Аспанды сұр бұлт қаптап, жерді ақ ұлпа қар басты. Жолдар аппақ болып, өзендерге мұз қатып, айнала ертегідей тыныштыққа бөленді.Қарағайлар мен шыршалар қардан тон киді. Күннің суығына қарамастан балалар шана, коньки теуіп, қар атысып ойнап жүр».
- Қай мезгіл туралы айтылған? Қыс мезгілі.
- Оны қайдан білдіңдер? Қыстың ерекшеліктері көрсетілген.
- Ағаштар киген тон не деп ойлайсыңдар? Қар.
- Қыста ауа райында тағы қандай өзгерістер болады? Жерді қар басады. Өзенді мұз басады. Құстар ән салмайды. Ағаштар өспейді. Жәндіктер тығылып қалады. Адамдар қалың киінеді.
- Жарайсыңдар, балалар! Қыстың ерекшеліктерін жақсы айтып бердіңдер.
- Мен сендерді қысқы табағатты тамашалауға шақырамын.

2.2. Релаксация.

- Балалар, бір сәт өзімізді сыртта, таза ауада тұрғандай елестетейік. Көзімізді жұмайық.
- Айнала қандай?
- Қар қандай?
- Ал мұз ше?
- Ауа қандай?
- Терезелерде не бар?
- Қыс қандай болады?
- Қыста аулада қай құсты кездестіруге болады?
- Яғни, мұның барлығы қай кезде болады? Балалардың жауабы.
- Қазір қыстың нағыз ортасы. Бұл мезгілді "сықырлауық" қыс немесе "жалтыр" қыс деп те атайды. Айнала ақ көрпеге оранып, тап-таза күйге енеді. Ал біз болсақ, қыстан, аяздан қорықпаймыз. Жылы киініп, шанамен сырғанап, шаңғы тебеміз, аққала соғамыз.

2.3. Жұмбақ жасыру.
Педагог қонақ келгенін хабарлайды.
- Балалар, мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр, шешесіңдер ме?
Шелек қалпақ басында,
Сәбіз екен танауы.
Қыста қардан туатын,
Тауып көрші сен оны.
- Бұл не? Аққала.
"Қыс қызығы" сурет бойынша жұмыс.

- Бұл суреттің аты "Қыс қызығы".
- Қалай ойлайсыңдар, неге осылай аталады?
- Басқа қандай ат қоюға болады? Балалар өз ойларын айтады.
- Суретте не бейнеленген? Балалар ойнап жүр.
- Аққала қандай геометриялық пішіндерден құралған? Дөңгелектерден.
- Аққаланың түсі қандай? Аппақ.
- Аққаланы неден жасаймыз? Қардан.
- Аққаланың көзі, мұрны, аузы қандай?
- Басында не бар? Басында шелегі бар.
Балалар әңгіме құрастырады.
- Күні бойы аппақ ұлпа қар жауды. Балалар аққала соғуды шешті. Ұлдар аққаланың денесін соқты. Қыздар қара көмірден көздерін, сәбізден мұрынын жасады. Аққаланың басына ескі шелек кигізді. Қолына сыбыртқы ұстатты. Тамаша аққала шықты!
- Аққала туралы кім өлең біледі?

2.4. "Балалар аққала соғады" мнемокестемен жұмыс.
Педагог балаларға мнемокесте бойынша аққала туралы өлең жаттауды ұсынады.
Қар жауғанда топ бала,

Соқты келіп аққала.

Мұрны сәбіз, үп үшкір.

Көзі көмір, қап қара.

Көне шелек басында,

Сыпырғышы қолында.

Мұз айдынға ойнауға

Келгендей ақ ол мұнда.

Балалар өлең сөздерін мнемокесте арқылы қайталайды, жаттайды.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

- Балалар, шаршадыңдар ма? Олай болса сергіту жаттығуын жасайық!
Боран соғар оң жақтан,
Боран соғар сол жақтан.
Қар лақтырып ойнасақ,
Су болады қолғаптар.
Балалар сергіту жаттығуын 2 рет орындайды.

2.6. Сөздік ойындар.
Педагог Аққаланың тапсырмаларын орындауды ұсынады.
1-тапсырма: «Ғажайып баспалдақ»
Мақсаты: Мына сөздері қатыстырып, екі жол өлең құрастыру.
1.Бар, қар.
2.Ойнады, тоңбады.
3.Мұз, біз.
Балалар педагогтың көмегімен өлең құрастырады.
2-тапсырма: ""Сөйлемді аяқта""
Мақсаты: Сөйлемдерді жалғастыру.
Қырау басқан .....(терезе, ағаштар).
Балалар аққала.....(соғады).
Қар жапалақтап .....(жауып тұр, жауады).
3 тапсырма: "Ұқсастығын тап"
Мақсаты: Сөздерге ұқсастығын табу.
Мұз не сияқты жылтыр?
Қар не сияқты ақ?
Педагог балаларды мадақтайды.

2.7. Көркем сөз.
Педагог балаларға Кәдірбек Құныпияұлының "Сырғанақ" өлеңін оқиды.
Айналаны әппақ қып,
Түнде қар мол жауыпты.
Қыр үстінде топ бала
Салды сайран-сауықты.
Сырғанаққа айналды
Төбе басы, тау үсті.
Шана тайып, құласа –
Дос құшақтар қауышты.
Сырғанаса бірақ та
Мәшинелер қауіпті!
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған?
Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгінгі оқу қызметі сендерге ұнады ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілі.
- Қыстың қандай ерекшеліктерін білесіңдер? Балалардың жауаптары.
- Қыста қандай ойындар ойнайсыңдар? Сырғанақ тебеміз, аққала соғамыз.
- Аққаланы біз неден жасаймыз? Қардан жасаймыз.

- Аққаланың түсі қандай болады? АҚ түсті.
- Денесі қандай геометриялық пішіндерден құралған?
Аққала балаларға сұрақтар қойып, ойнайды:
-Көңіл-күйіміз қандай? Тамаша!
- Қыс мезгілі қандай? Тамаша!.
- Ауа райы қандай? Тамаша!
- Қысқы ойындар қандай? Тамаша.!
Аққала: Балалар, сендермен көңілді. Бірақ маған тез далаға шығу керек, әйтпесе мен еріп кетуім мүмкін.

Ақ ұлпа қар

Оқу қызметінің мақсаты

Қар жайлы білімдерін кеңейту, қардың қасиетін тәжірибе арқылы аша отырып, өзгеріске түсетінін түсіндіру; оның негізгі ерекшеліктерін нақтылай дәлелдей білуге үйрету; өз ойларын толық жеткізе білуге дағдыландыру, ойлау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту; табиғатқа қамқорлық қатынасты тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "қар", "суық", "ақ", "жұмсақ", "жылтыр" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, бейнежазба көрсету, көркем сөз, қарды зерттеу, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, рефлексия, ойын, шығармашылық әрекет

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аудиожазба, күз мезгілінің суреттері, ұн, қар, мақта, қант, балмұздақ, қатық.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай шыны ыдыстар, алжапқыштар, қалпақтар, қалыптар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Доспын енді сенімен".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Сәлеметсіңдер ме, балалар! Қандай керемет таң! Бір-бірімізді көңілді әрі үлкен қуанышпен қарсы алу үшін мен сендерді шаттық шеңберіне шақырамын. Өйткені біздің шеңберімізге әрқашан да нағыз шынайы достар жиналады. Қол ұстасып, айтайық:
Ән салуға барамыз,
Досымызды табамыз.
Сәлемет пе! Міне, мен!
Доспын енді сенімен.
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге отырғызады.

1.2. Ғажайып сәт.
Педагог топқа алдын ала ұлпа қарларды іліп қояды.
- Балалар, жоғары қарайықшы, не көріп тұрмыз?
- Қалай ойлайсындыр, олар шың ұлпа қарлары ма?
- Ал шың қарды қай кезде, қайда көруге болады?
Педагог А.Асылбековтің қыс өлеңін оқып береді.
Қандай суық қыс деген?
Қалтырайды құс деген.
Құлақшынды кимесең,
Құлағыңды тістеген .
Қандай қызық қыс деген?
Бәрін шебер істеген.
Жерде, үйде, тауларда,
Боялған ақ түспенен.
Балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.
Балаларға қардың жерге түскен туралы бейнежазба көрсетіледі.

Қыс туралы әңгімелеу.
- Әр мезгілдің өзіне тән ерекшеліктері бар. Қыс мезгілі өзінің аппақ ұлпа қарымен өте әдемі. Қыс мезгілі басталмай ақ күз айларында мақта секілді аппақ қар жердің бетін жаба бастайды. Сол алғашқы қар адамға ерекше әсер етеді. Ең алғаш түскен қар қыстың басталу нышаны сияқты. Дегенмен тез ериді және жер бетінде ұзақ тұрмайды. Алғашқы қардың өзі бір мезгіл сияқты, қашан деген сұраққа алғаш қар жауғанда деген жауап алып жатамыз.
- Балалар, күн суытып, қар жауса да жүректеріңіздегі көктем мен жылулық өшпесін.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балалардың қар туралы не білетіндігін анықтау, белсенділігін арттыру үшін "ой толғаныс" әдісі бойынша жұмыс ұйымдастырады.

"Ой толғаныс" әдісі.
Көлге жапқан қақпақ,
Сіресіп тұр, қатты-ақ.
Қолы жоқ, сурет салады,
Тісі жоқ, тістеп алады.
Өзі аппақ болады,
Ұстасаң қолың тоңады.
- Бұл не, балалар? Қар.
- Сендер далаға шыққанда, қарды қолдарыңмен ұстап көрдіңдер ме?
- Қар қандай екен? Қардың түсі ақ, суық, қолымызбен ұстасақ, ол еріп кетеді, демек ол жылыдан еріп суға айналады.
- Жауып тұрған қарға алақанымызды тоссақ, ол алақанымызда ақ ұлпа болып көрінеді.
- Балалар, бір-бірімізге қарайықшы, қандай өзгерістерді көріп тұрсындар?
- Бүгін біз сендермен жай алжапқышты киген жоқпыз, өйткені біз қар жайлы көптеген қызықты мағлұматтар білетін боламыз. Кеше біз сендермен бірге ыдыстарға қар салып қойдық, енді ол қармен не болды, соны барып көрейік. Мен сендерге менімен бірге зертханаға баруды ұсынамын.

2.2. "Неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.
Педагог "ассоциация" әдісі бойынша қардың неге ұқсайтынын анықтайды.
Керекті құралдар: мақта, ұн, қант, балмұздақ, шоколад, қатық.
Барысы:
Үстелде әртүрлі заттар жатады. Балалар бір-бірден үстелге келіп, өздерінің ойынша қарға ұқсас затты алып, не себептен қарға ұқсатқанын айтып береді. Және сол затты қардың жанына қояды.
- Қалай ойлайсыңдар, қар неге ұқсайды? Мақтаға, ұнға, қантқа ұқсайды.
- Ұқсастығын дәлелдеңдер. Балалар өз ойларын білдіреді.
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады.

2.3. Тәжірибелік әрекет.
Педагог балаларды табиғат бұрышына шақырады. Керекті құралдар: ыдысқа салынған қар.
Тәжірибе жасау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталайды.
Қауіпсіздік ережелері:
1. Мұздан сақ болу керек. Мұзды лақтыруға болмайдыі.

2. Мұзды ауызға салып жеуге немесе соруға болмайды. Ол кір әрі суық.

3. Мұзды жермен ақырын жүру керек.

Барысы:
Әр бала қармен ыдысты таңдап алады.
- Қардың түсі қандай?
- Қар неге ұқсайды?
- Біраз қарды қолдарыңа ұстап көріңдер.
- Не сездіңдер?
- Ендеше осы қармен тәжірибе жасап көрейік.
- Қарды қолға алғанда, оған не болды? Қар еріді.
- Енді, балалар, мен суды арнайы ыдысқа салып, тоңазытқышқа қойямын.
Педагог балаларға мұзды көрсетеді.

- Су неге айналды? Түрлі пішінді мұзға айналады.
- Мұзды немен салыстыруға болады? Неге ұқсайды?
- Мұз пішінің ауыстырады ма? Жоқ.
- Мұзды қалай ертуге болады? Балалар өз ойларын білдіреді.

Педагог қосымша сұрақтар қойып, жұмыс барысын реттейді.

2.4. Сергіту сәті.

Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

- Қолдарымыз тоңды, саусақтарымызға жаттығу жасайық.

Қар ұшады үлпілдеп,
Боран қатты соғады.
Желмен қарды үйеді,
Жолдың бәрін жабылды.
Бізді жолдарды ашамыз,
Қармен ойын ойнаймыз.
Айналаның бәрі қар,
Көз ашырмай аппақ.
Қолғаптарды біз киіп,
Әр саусаққа кигізіп,
Енді суықтанбіз қорықпай.
Ойын ойнайық, алақай.
Алақандарымен шапалақтайды.

2.5. Шығармашылық әрекет.

Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Балалар, мұздың қалай пайда болатынын бейнежазбадан бақыладық.

Педагог балалардың назарын шыны ыдыстағы суға аударады.

- Балалар, ыдыстарға не құйылған? Су.
- Су қандай? Мөлдірлігі соншалық, оның іші жақсы көрінеді.
- Кім мөлдір суды жақсы көреді?
- Суды қайда қолданамыз? Таза суды ішеміз, тамақ дайындаймыз, ыдыстарды жуамыз, өзіміз жуынамыз.
- Енді біз түрлі-түсті бояу қосып, суды араластырамыз. Енді түрлі-түсті судан түрлі-түсті мұз жасаймыз.
- Мына қалыптарға түрлі-түсті суды құйып, тоңазытқышқа саламыз. Не болғанын келесі күні көреміз.

Педагог балалардың арасынан жауапты кезекшілерді тағайындайды. Табиғат бұрышын реттейді

2.6. Көркем сөз.

Педагог балаларға Қадыр Мырза Әлидің "Қыс" өлеңін айтады.

Әдемі әнші құстар кеп қонатын,
Ауылдың айналасы бақ болатын.
Қыс өзі бүрсеңдеген бала талға
Кигізді үстіндегі ақ халатын.
Алқаптан бір де қара дақ көрінбей,
Ақша қар төңіректі жапты ерінбей.
Әлі де із түспеген әппақ дала
Басталмаған оқушы дәптеріндей.

- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.7. «Салыстыр, неге ұқсайды» дидактикалық ойыны.

Педагог балаларға ойын ойнауды ұсынады.

Қар үлпілдек..... мақта сияқты, ұлпа сияқты.
Қар жұмсақ.... төсек сияқты, көрпе сияқты.
Қар нәзік ... жібектей.
Жел тікенекті.... мұздай.
Жел суық.... шыныдай.
Мұз жылтыр.... жұлдыздай, жалындай, жаңа сауған сүттей.
Ұлпакарлар айналады... мұз сүңгісіндей, балмұздақтай.
Қар ериді... баладай, бүлдіршіндей жылайды.

Педагог балардың жауаптарын толықтырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Қыс, қар туралы.
- Қар қай жыл мезгілінде болады? Қыста жауады.
- Қардың қандай қасиеттерін білесіңдер? Балалардың жауаптары.
- Қарға қандай заттар ұқсайды? Балалардың жауаптары.
- Балалар, сендерге бүгін қарды зерттеген ұнады ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Бүгінгі оқу іс қызметінде нелерді үйрендік?
- "Ақ қар көп болса, ақ нан көп болады" деген мақалды қалай түсінесіңдер?
- Әрқашан қоршаған ортаны ластамай, оны күтіп, баптап, сүйіспеншілікпен қараңдар!

Жабайы аңдар

Оқу қызметінің мақсаты

Ормандағы аңдардың қысқы тіршілігі, олардың қысқы табиғатқа бейімделуі туралы түсінік беру; балаларды аңдарды сипаттауға, салыстыра білуге жаттықтыру, табиғатқа деген қызығушылықтарын туғызу; есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; аңдарды қорғауға, оларға қамқор болуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "жабайы", "апан", "секендеген", "қорбандап", "ырылдайды", "інінде" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретпен жұмыс, көркем сөз, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, практикалық жұмыс, бақылау, ойын

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, аңдардың суреттері, қыстырғыштар, диск, қысқы орманның суреті, слайд "Ормандағы аңдар",

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай тапсырмалар, қарындаштар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері.
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Балалар, күн суық болса да, біздің жүрегіміз ыстық мейірімге толы. Жылуымызды жан-жағымызға беріп, жылулық шеңберін құрып, бір-бірімізбен амандасайық.
Мейірімділік жүрекпен,

Ақ пейілді тілекпен,
Амандасып алайық.
Бір жадырап қалайық,
- Табиғатпен де амандасайық:
Қайырлы таң, құсқа, аңға да,
Қайырлы таң, жайдары жанға да.
Қайырлы таң алға ассын,
Кешке дейін жалғассын!
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге отырғызады.

1.2. Жұмбақ жасыру:
Шанамен зырғып желетін,
Коньки, шаңғы тебетін,
Аққала жасап ойнайтын,
Қай мезгіл деп ойлайсыңдар, балалар? Қыс мезгілі.

"Сұрақ-жауап" әдісі:
- Қыстың қандай ерекшеліктерін білесіңдер?
- Қыс мезгілінде неше ай бар? Үш ай бар.
- Қандай айлар? Желтоқсан, қаңтар, ақпан.
- Қазір қыс мезгілінің нешінші айы? Қазір қыс мезгілінің екінші айы - қаңтар айы.
- Қыс айлары туралы біз не білеміз? Желтоқсан - жыл аяғы, қыстың басы, ол суық, ызғарлы болады. Қаңтар - жыл басы, қыстың ортасы, ол ең қарлы ай. Бұл айда қатты суық, үскірік аяз болады. Ақпан - жел мен боранның айы. Бұл айда ең ауыр, әрі суық дүлей борандар болады.
Жұмбақ жасыру:
Қыста ғана болады,
Ұстасаң қолың тонады.
- Бұл не? Қар.
- Балалар, айналаның бәрін ақ қар басты. Жерді, тауды, тасты, орманды бәрін қалың қар басты. Ормандағы ағаштардың бәрі ақ көрпеге оранғандай болды. Қысқы орманның, балалар, ауасы таза, табиғаты тамаша болады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Қысқы орман" өлеңін айту.

- Балалар, мен қазір сендерге "Қысқы орман" атты өлең оқимын:
Қалғиды қысқы орман,
Мүлгиді қысқы орман,
Айырылып қалған соң,
Жаздағы құстардан,
Ақ желек жамылып,
Көк моншақ тағынып,
Ұйықтайды қысқы орман,
Көктемді сағынып,
Аюы, қояны ұйқыға тояды,
Жел тұрса қысқы орман
Сілкініп қояды.
Педагог сөздік жұмысын жүргізеді: мүлгиді – ұйықтайды,
сілкініп қояды – жел тұрғанда ағаштардың басы қозғалып, басындағы қарлар жерге түседі.
- Міне, балалар өлеңде не туралы айтылып тұр екен?
- Дұрыс айтасыңдар, қысқы орман туралы, аңдары туралы айтылып тұр екен.
- Олай болса, аңдардың ормандағы қысқы тіршілігін бақылайық.

2.2. Педагог балаларға "Ормандағы аңдар" тақырыбында слайд көрсетеді**.**

- Нелерді көріп тұрсыңдар? Қане, кім әңгімелеп береді?
Балалар кезек-кезек ортаға шығып көргендерін әңгімелеп береді.
- Орманда ағаштар өте көп. Қар бәрін басып тастады.
Ақ қоян қардың үстімен жүгіреді. Тиін ағашта секіріп жүр.
Педагог балалармен жеке жұмыс жүргізеді, қажетінше балаларға байланыстырып сөйлеуге көмек көрсетеді.

- Балалар, мына суретте қандай жабайы аңдарды көріп тұрсыңдар?
- Оларды неге жабайы аңдар дейміз? Өйткені олар елсіз далада, орман, тау, тоғайда жүреді. Өз азықтарын өздері тауып жейді
- Жабайы аңдардың тіршілігі қыста неге қиындау болады? Өйткені олар қыста тоңады, ашығады.
- Қыста қоянның түсі ақ болады. Ақ қарда қоянды байқау өте қиын, ол қорғаныш қызметін атқарады.
- Түлкі де қардың астынан тышқан іздейді, өтірік өлген болып, қулығын асырады.
- Қасқыр ет іздеп жорытады.
- Аю болса, жаз бойына жинаған майынан қорек алып, қыс бойына ұйқыға кетеді.
- Кірпі болса, күндіз ұйықтап, түнде қорегін аулауға шығады. Кірпі өте сақ, өзіне қауіп төнсе, домалана қалады.
- Кішкентай тиіндер ағаштан - ағашқа секіріп тыным таппайды. Құйрықтары ұзын, жүндері үлпілдек. Адамға бауырмал, оған қолыңмен нан ұсынсаң, ол төменге түсіп алады.
- Жарайсыңдар, балалар! Енді аңдар туралы өлең айтайық.

2.3. Аңдар туралы өлең айту.
1.Мен тиінмін, тиінмін.
Қысқа жылы киіндім,
Қоймам толы жаңғаққа,
Іші жылы үйімнің.

2. Ақ қоян - ау, ақ қоян,
Ұзын құлақ, сақ қоян,
Қаша берсең, орманға
«Қорқағым» деп ат қоям.

3. Түлкі, түлкі құтыңдайсың,
Айналаңнан тың тыңдайсың,
Қанша қулығыңды асырсаң да,
Қасқырдан сен құтылмайсың.

4. Қасқыр орманда жортады,
Аяздан ол қорқады,
Аспанға қарап ұлиды,
Малды ауылдыториды.

5. Кезген ішін орманның,
Мен аюмын қорбаңмын.
Қалың нудан бал таңдап,
Жүремін мен балпаңдап.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.4. "Аңдар не жейді?" дидактикалық ойыны.
Педагогта балаларға қыстырғыштармен ойын ойнауды ұсынады.
Керекті құралдар: домалақ диск, қыстырғыштар
Ойынның мақсаты: аңдардың қорегі туралы мәлімет беру, жабайы аңдарды қорғауға тәрбиелеу.
Шарты: Домалақ дискіде аңдардың жейтін тамағы, қиылған аңдардың суреттері қыстырғыштармен жапсырылған. Қыстырғыштағы аңдардың сүретін жейтін тамақтарымен сәйкестендіруді ұсынады.
- Қандай аңдарды көріп тұрсыңдар? Аю, түлкі, қасқыр, тиін, кірпі, тышқан, қоян.
- Олар немен қоректенеді? Балалардың жауаптары.
Әр бала өздеріне ұнаған жануарды таңдап, тапсырманы орындайды. Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады. Балалар аңдардың қимылын салып, сергіту сәтін орындайды.

Біз орманға барамыз,
Жан - жағымызға қараймыз.
Аю шықты қорбаңдап,
Қасқыр шықты ырылдап,
Түлкі шықты майысып,
Қоян шықты секіріп,
Қорықпаңдар, балалар,

Өз орныңды табыңдар.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. «Үйшігін тап» дидактикалық ойыны.
Керекті құралдар: аңдардың суреттері.
Барысы: қарындаштар, парақта жануарлар мен олардың үйшіктері.
Педагог аңдардың ормандағы мекендейтін жерлері туралы сұрайды.
- Мына жерде аңдардың үйшіктері, бірақ қай үйшік қайсынікі екен, өздері де шатасып қалыпты, кане көмектесіп тауып беріңдерші?
Тапсырманы әр бала жеке орындайды. Алдарындағы парақта аңдардың суретін үйшіктерімен қарындашпен қосады.
- Ал, енді атап кетейік:

Аю - апанда.

Түлкі - інінде.

Қасқыр - апанда.

Тиін - ағаш қуысында.

Кірпі - інінде.
Педагог қосымша сұрақтар қояды. Әр баланың жұмысына баға береді.

2.7. Жаңылтпаштарды айту.
Педагог балаларға тіл ұстарту жаттығуларды, жаңылтпаштарды айтуды ұсынады:
Ян-ян-ян секеңдеген ақ қоян,
Ю-ю-ю қорбаңдаған аю,
Кі-кі-кі бұл айлакер түлкі
Қыр-қыр-қыр бұл көкжал қасқыр.
Түлкі айлалы аң, айлалы аңға айла пайдалан.
Қыста суық түсті, құлағым үсті, үсті.
Мұз – тұз, тұз - мұз, бәріде тұз бен мұз.
Балалар жаңылтпаштарды жеке-жеке қайталайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгін біз не туралы әңгімелестік? Жабайы аңдар туралы.
- Қандай жабайы аңдарды білесіңдер? Балалардың жауаптары.
- Оларды неге жабайы аңдар дейміз? Олар орманда өмір сүреді.
- Балалар, жануарларды қыстың қатты суық, аязынан не қорғайды? Балалардың жауаптары.
- Қыс мезгілінде жануарлардың тіршілігінде біраз қиындықтар туындайды. Сондықтан, кейбір жануарлар қыста түсін өзгертеді, жылы тон киеді. Кейбірлері қысқы ұйқыға кетеді.
- Балалар, жабайы аңдарға қамқорлық қажет па? Қалай ойлайсыңдар, жабайы аңдарды қорғау керек пе?
- Орманды бақылайтын орманшы болады, олар аңдарды аңшылар келіп, атып кетпесін деп бақылау жасайды.
Орманды мекендейтін қай аң болмасын, біз адамдар қамқоршы болуымыз керек.

Қыстайтын құстар

Оқу қызметінің мақсаты

Балалардын қыстап қалатын құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстардың тіршілігіндегі басты ерекшелігі: ең қажетті жағдайы және өлі табиғаттағы болатын өзгерістердің тірі табиғатқа әсері туралы мәлімет беру; ой-өрісін, дүниетанымын, көру, шығармашылық қабілеттерін дамыту; балалардың табиғатқа деген қамқорлық қарым-қатынасын ынталандыру және қолдау; құстар әлеміне сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "қыстайтын", "қауырсын", "шымшық", "жемшашар", "бейбітшілік құсы", "төзімді" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, бейнежазба көрсету, көркем сөз, өздік іс-әрекет, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, ойын, сөздік жұмыс

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интерактивті тақта, құстардың суреттері, жемшашардың суреті, дөңгелектегі күн, дөңгелектегі ұлпақар.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай құстардың суреті.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері.
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Сәлеметсіңдер ме, балалар! Мен сендерді бүгін серуендеуге шақырамын. Біз пайдалы іспен айналысамыз – Табиғат-Анаға көмектесуді үйренеміз. Серуенімізді күндегідей қуаныш шеңберінен бастайық. Жан-жаққа қарап, табиғатқа сүйсініңдер, ол қандай керемет! Кәнеки, қуанышымызбен бөлісіп, ризашылық сөздерімен айналамызды қошеметтейік.
Күн, сәуле шашқаның үшін рақмет!
Ауа, таза аспаның үшін рақмет!
Бұлт, жаңбыр сепкенің үшін рақмет!
Ағаш, көлеңкең үшін рақмет!
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге отырғызады.

1.2. "Сөйлемді жалғастыр" ойыны.
Педагог қыстың ерекшеліктерін еске алуды ұсынады.
- Қыстың ерекшеліктерін есімізге түсірейік:
- Қыста ... (күннің көзі шығады, бірақ жылытпайды.)
- Қыста.... (қатты аяз болады.)
- Қыста .....(қар тазалаймыз.)
- Қыста .....(қатты аяздар болады.)
- Қыста.....(қызықты ойындар ойнаймыз.)
- Қыста .....(жиі қар жауады.)
- Қыста .....(борандар соғады.)
- Дұрыс айтасыңдар, қар жауып, айналаның бәрі аппақ болады. Аяз қатайып кетті. Далада боран соғады. Жануарлар мен құстарға қиын болады.
- Қалай ойлайсыңдар, оларға қыста тіршілік ету үшін не керек? Құстарға тіршілік ету үшін ауа, су, қорек керек.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ғажайып сәт.
Аудиожазба "Құстардың дауысы"

Құстардың дауыстары тыңдалады.
- Балалар, естисіңдер ме, бұл нелердің дауысы? Құстардың дауысы.
- Олай болса, қалай ойлайсыңдар, бүгін не туралы әңгімелесеміз? Біз бүгін құстар туралы, құстардың тіршілігі туралы әңгімелесеміз.
- Балалар, далада жүргенде, серуенге шыққанда қандай құстарды кездестіресіңдер? Балалардың жауаптары.
- Торғай, көгершін, қарға, сауысқан, шымшық - қыстап қалатын құстар. Қыстап қалатын құстар – жылдың маусымдық өзгерістеріне төзімді, жергілікті бір жерде тіршілік ететін құстар.
- Олай болса:
Жылы жаққа ұшпайтын,
Біздің жақтта қыстайтын.
Құстар жүрсе жуықта
Жем шашуды ұмытпа.
- Құстарды ұстауға болмайтынын білесіңдер ме? Қыстайтын құстарға тиіспей, оларға қамқор болу керек. Қыста жемшашар жасап, жемдерін беру керек.

2.2. Жұмбақ жасыру.
Педагог топта қыстайтын құстардың суреттерін алдын ала іліп қояды. Балаларға қыстайтын құстар туралы жұмбақ шешуді ұсынады.
- Балалар, қыстайтын құстар туралы жұмбақ білесіңдер ме?
- Олай болса, тыңдаңдар. Шешуін тапсаңдар, сол құс ұшып келеді. Құстарды жемшашарға отырғызамыз.
Бір-ақ уыс көлемім,
Шыбын-шіркей қорегім,
Бау-бақшаны қорғаймын.
Ал атым ше? Торғай.
Ұшқаны қызық жалпылдап,
Өзі сондай қарқылдақ. Сауысқан.
Еркін самғап ұшсын деп,
Мәпелейміз баптаймыз
Бейбітшілік құсы, - деп,
Қай құсты біз мақтаймыз? Көгершін.
Орманда жоғары,
Ағашқа қонады,
Тұмсығын балға етіп,
Тоқ-тоқ соғады. Тоқылдақ.
Қара түсті қарқылдақ,
Ұшып-қонып жалпылдап.
Қоқыстарды шоқиды,
Жем іздейді там-тұмдап. Қарға.
- Жарайсыңдар, балалар! Құстар сендерге риза! Жемшашарда азықтарын тапты.

2.3. Құстарды сипаттау.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға бейнежазбаға аударады.

- Құстарды сипаттайық.
Балалардың жауаптары:
- Құстардың өз тіршілігі үшін тұмсығының пайдасы көп.
Тоқылдақтың тұмсығы өткір, мықты болады. Ағашты тесіп, құрттарды теріп жейді, ағаштың дінін тесіп, ұя жасайды.
Қарлығаш - құстың сүйкімдісі. Өте еңбекқор құс. Ұясын адамдар үйінің маңына салады.
Сауысқан - қыстап қалатын құстың бірі. Сауысқанның құйрығы ұзын, түсі қара ала. Қазақстанның барлық жерінде кездеседі.
Көгершін - көк,сұр, қоңыр, ақ түсті болады. Көгершіндер Қазақстанның барлық жерлерінде кездеседі. Ол Бейбітшілік құсы деп есептеледі.
- Құстардың ортақ қасиеті - олардың қауырсындары жылуды сақтауға және ұшуға көмектеседі. Құс қанаты, қауырсыны ұшу, қозғалу құралы ғана емес, денедегі жылылықтың бірқалыпты болуын қамтамасыз етеді.
- Қыстайтын құстар неге жылы жаққа ұшып кетпейді?
- Дұрыс айтасындар, балалар, бұл құстар суыққа өте төзімді екен. Сондықтан бұлар жылы жаққа ұшпай, қыстап қалады.

Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.4. "Қарғалар" қимылды ойыны.
Ойын барысы: Балалар бөлменің ортасында тұрып, өлең жолдарындағы айтылатын қимылдарды көрсетеді. «Кар-кар» дегенді барлық балалар айтады.
Жасыл шырша астында
Қарғалар көңілді шулайды:
Кар-кар-кар! (қатты)
Күні бойы қарқылдап,
Ешкімге ұйқы бермеді:
Кар-кар-кар! (қатты)
Түн уағы келгенде,
Қарғалар да ұйықтайды:
Кар-кар-кар! (ақырын)
Басында балалар бөлме ішінде жүгіріп, қолдарын семейді, ал соңына қарай қолдарын жастанып ұйықтайды.

2.5. "Құстарды тамақтандыр да, орындарына орналастыр" дидактикалық ойыны.
Педагог балаларға құстарды орындарына орналастыруды ұсынады.
Мақсаты: балалардың қыстайтын құстар және жыл құстары, олардың тамақтануы туралы білімдерін бекіту.
Барысы: Педагог құстардың суреттерін араластырады.
Құстардың тамақтануы туралы әңгімелеседі.
- Балалар, құстар немен қоректенеді?
Педагог құстарды тамақтану шеңберіне қоюға ұсынады.
Мысалы: қарлығаш тек жәндіктермен қоректенеді, сондықтан біз оны жәндіктердің орнына орналастырамыз. Тоқылдақ тек жәндіктерді ғана емес, сонымен қатар қылқан жапырақты ағаштардың тұқымын да жейді. Сондықтан оның суретін жаңғақ тұқымдары мен шегірткенің суреті бар орнына қоямыз.
- Балалар, барлық құстардың жылы жаққа ұшпайтынын білесіңдер. Жылы жаққа жәндіктермен, балдырлармен, бақалармен және балықтармен қоректенетін құстар ұшады. Шынында да, қыста су қоймалары мұзбен жабылып, кейбір құстар азығын таба алмайды.
- Балалар, жыл құстарын күн шеңберіне, ал ұлпа қар шеңберіне құстайтын құстарды орналастырыңдар.
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады.

2.6. Көркем сөз.
Педагог Серікбай Оспановтың "Құстар, қайтып келіңдер" өлеңін оқиды.
Қимас әнге салады,
Құстар қайтып барады.
«Қош болыңдар!» дегендей,
Қанаттарын қағады.
Сау-саламат болыңдар,
Жылы жаққа барыңдар.
Жылы ұяға қоныңдар,
Бейбіт құсқа орын бар.
Бізде туып едіңдер,
Әлі де өсіп-өніңдер.
Туған жерге не жетер,
Құстар, қайтып келіңдер!
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.7. Тыйым сөздер.
Педагог балаларға құстар туралы тыйым сөздерді айтуды ұсынады.
Құстардың ұясын бұзба.
Құсты атпа, өлтіруге болмайды.
Құстың жұмыртқасын жарма.
Құстың балапанына тиіспе.
- Жарайсыңдар, балалар! Осы ережелерді үнемі сақтап жүріңдер.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, көңіл-күйлерің қалай? Балалар өз ойларын айтады.
- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Қыстайтын құстар туралы.
- Қандай құстар туралы әңгімелестік?
- Қандай қыстайтын құстарды білесіңдер? Атап беріңдер.

- Қыстайтын құстар неге жылы жаққа ұшпайды?
- Балалар, еске алайықшы, жыл құстары неге жылы жаққа ұшып кетеді? Күннің суытып, жәндіктердің көпшілігі қырылып қалады, кейбір жәндіктер ағаштардың қуыстарына тығылып қалады.
- Осылайша құстардың жемі азаяды. Өзен-көлдерге су қатып қалады. Осыған байланысты құстар жылы жаққа ұшып кетеді.
- Балалар, құстарды біз неге досымыз дейміз? Құстар өсімдектерді, ағаштарды зиянды өсімдіктен қорғайды. Және сөйтіп өз қоректерін тауып жейді.
- Қыста сондай қорек бар ма? Неге жоқ?
- Құстардың жағдайы не болады? Біз не істеуіміз керек? Ұя, жемсауыт жасап, жем шашу керек.
- Сонда, балалар, құстарға суық қиын ба, әлде аштық қиын ба? Әрине, аштық.
- Ендеше біз әрқашан құстарға қамқор болуымыз керек.

Менің мысығым

Оқу қызметінің мақсаты

Мысыққа күтім жасау дағдыларын қалыптастыру; мысықтың сыртқы түрі туралы білімін нақтылау; сөздік қорын байыту; тірі табиғатқа деген сүйіспеншілікке, оны қорғай білуге ынтасын тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "жалайды", "мұрт", "қамқор", "күтім" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Шаттық шеңбері, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, шығармашылық әрекет, бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, аудиожазба, мысық, мысықтың суреттері, бейнежазба, мнемокестелер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай жануарлардың суреттері.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Көңілденіп күлемін".

Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады. Музыка ырғағымен балалар сөздерді бірге қайталайды.

Көңілденіп күлемін,
Бақытты боп жүремін.
Бәрін біліп алатын,
Мен ақылды баламын.
Ата-анама күш беретін айбынымын.
Жымыңдаған аспандағы жұлдызымын.
Адам бол деп өсіріп, ер жеткізген,
Мен дағы ата - анамның ұл - қызымын.
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге отырғызады.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагогтың қасында үстел тұрады.
Есік қағылады.

Педагог топқа себет алып келеді.
- Балалар, қонаққа не келгенін білгілерін келе ме?
- Олай болса, жұмбақты тыңдап көрейік:
Мұртыменен туады,
Мұртын күнде жуады.
Қанаты бар ұшпайды,
Жұрт айламен ұстайды.
- Бұл не, балалар?
- Мысық. Ол бізге қонаққа келді.
Педагог мысықты балаларға көрсетеді, алдына отырғызады. Балалардың тынышталуын тосады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады. Педагог балалармен суреттер бойынша әңгімелеседі.

"Сұрақ-жауап" әдісі.
- Мысық туралы әңгімелесейік.
- Кімнің үйінде мысық бар? Балалардың жауаптары.
- Балалар, сендерге мысық ұнайды ма?
- Неге? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Мысықтың түрі қандай? Мысық әдімі, түсі сұр.
- Мысық немен қоректенеді? Сүт ішеді, ет жиді.
- Мысықты сипалауға болады. Өйткені жүні жұмсақ.
- Мысықтың тағы несі бар? Мысықтың басы, мұрты, екі көзі, мұрны, құйрығы, аяқтары бар.
- Мысықтың баласын қалай атайды? Мысықтың баласы - марғау.
- Мысықты неге үй жануары дейді? Өйткені мысық адамдармен өмір сүреді.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.2. Көркем сөз.
Қайрат Жұмағалиевтің "Біздің мысық" өлеңі.
Бір басуға ерініп,
Әзер-әзер ілбиді.
Күншуақта керіліп,
Күн ұзаққа мүлгиді.

Қонған шыбын-шіркейді
Қағады ол мұртымен.
Үркітеді кей-кейде
Құлағының сыртымен.

Жатады ылғи пырылдап,
Ұйқысы оның бір қанбай.
Кеудесінде дырылдап
Мотор жүріп тұрғандай!

- Балалар, мысық қалай дыбыстайды? Мяу-мяу.

2.3. "Даусыңа қарай ажырат" дыбыстық жаттығу.

Педагог үстел үстіне үй жануарларының суреттерін қояды. Балалар өздеріне ұнайтын жануарды таңдайды. Ойын ойнауды ұсынады.

Керекті құралдар: үй жануарларының суреттері

Мақсаты: Балалардың үй жануарларының дауыстары жөнінде білімдерін тексеру және жетілдіру.

- Балалар, алдарында жатқан суреттерді таңдап алыңдар. Сол суретте қандай жануар белгіленгенін айтып, дауыстарын салу керек. Ал достарың сол дауыс қай жануардың дауысы екенін тауып, қайталайды.
- Мияу – мияу? Мысық.
- Аф – аф – аф? Күшік.
- Ку – ка – ре – ку? Тауық.
- Мө- ө – ө – ө? Сиыр.
- Кәне, бәріміз мысықты шақырайықшы. Оны қалай шақырамыз?

«Кыс-кыс» деп шақырамыз.

Педагог тілдерінде кемістігі бар балалармен жеке 3-4 рет қайталайды.

2.4. Сергіту сәті.

- Балалар, мысық пен күшіктің жүрісін көрсете аласыңдар ма?

Көлбең, көлбең көлеңкем, көлбеңдеген көлеңкем,
«Мысық» қалай жүреді? Кім көрсете біледі?
«Мысық» былай жүреді, көлеңкем де біледі.
Көлбең, көлбең, көлеңкем, көлбеңдеген көлеңкем,
«Күшік» қалай үреді? Кім көрсете біледі?
«Күшік» былай үреді, көлеңкем де біледі.

2.5. Мысықты тамақтандыру.

- Балалар, сендер бүгін таңғы астарыңды іштіңдер ме?
- Ал мысық әлі қоректенген жоқ.
- Мысық немен қоректенеді? Сүт ішеді, ет жиді.
- Олай болса, мысыққа сүт, ет берейік.

Үстелідің үстінде алдын-ала ыдыстарға сүт құйылып, ет салынып тұрады. Педагог екі баланы шақырып, ыдыстарды кілемнің үстіне қояды, балалар мысықты қоректендіреді. Педагог балаларға қосымша сұрақтар қойып отырады.

- Жарайсыңдар, балалар! Мысық сендерге риза!

2.6. Мнемокестемен жұмыс.

Педагог тақтаға мнемокестелерді іледі. Балалар кесте арқылы мысық туралы білгендерін әігімелеп береді.

- Мысық қайда тұрады?
- Мысық немен тамақтанады?
- Мысық қалай дыбыстайды?

Педагог балаларға жұмыс барысында қосымша сұрақтар қойып, жұмыс барысын реттеп жүреді.

2.7. "Мысық пен тышқан" қимылды ойын.

Педагог балаларды топтың ортасына шығарып, қимылды ойын ойнауды ұсынады.

Бала санына қарай мысық пен тышқандардың маскаларын ұсынады. Санамақ арқылы тышқанды таңдайды.

Балалар келесі сөздерді қайталайды:
Мысық, мысық ұйықтайды,
Тышқан, тышқан жорғалайды: пи - пи.
Педагог балаларды мадақтайды.
Ойын 3-4 рет қайталынады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін бізге қонаққа не келді? Мысық келді.
- Мысықты неге үй жануары дейді?
- Сендерге мысықты бақылау ұнады ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Мысық немен қоректенеді? Сут ішеді. Ет жейді.
- Мысықты көргенде, қандай әсерде болдыңдар? Балалардың жауаптары.
- Жануарларды азаптауға және жалықтырған кезде сыртқа лақтырып тастауға бола ма? Неге?
- Естеріңде болсын - біз қолға үйреткен жануарлар үшін жауаптымыз. Көптеген үй жануарлары өз бетінше өмір сүре алмайды, көбіне далада өліп қалады. Сондықтан адамдар оларға қамқор болу керек. Жануарларға тіршілік үшін жылу, тамақ, су және ауа керек. Жануарларды қорғау арқылы біз табиғатты қорғаймыз. Сондықтан жануарлар әлемін қорғау - біздің парызымыз.

Кішкентай зерттеушілер

Оқу қызметінің мақсаты

Әр түрлі мамандық түрлері туралы түсінік беру; мамандық иелерінің қызметі және олардың еңбегімен таныстыра отырып, олардың маңыздылығы туралы білім беру; балардың ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; әр түрлі мамандық түрлеріне қызығушылығын тудыру және еңбек адамдарына құрмет сезіммен қарауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "тәжірибе", "зерттеуші", "түтікше", "көпіршік" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Шаттық шеңбері, бейнежазбаны көру, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, бейнежазба, мамандықтардың суреттері, қуыршақ Білгіш, сурет үлгілері, түрлі-түсті шарлар.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай су құйылған шыны ыдыс, сабын ерітіндісі, түтікшелер, бояулар, ақ парақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Достасайық бәріміз".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Қол ұстасып кәне біз,
Достасайық бәріміз.
Айтарым бар сендерге,
Кел тұрындар шеңберге.
Қандай жақсы бір тұру,
Достарменен бір болу.
Қандай жақсы дос болу.
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге отырғызады.

1.2. Өлең жолдарын оқиды:
Тәуелсіз мына заманда,
Сұраныс көп маманға.
Нағыз маман пайдалы,
Мемлекет, қоғам, адамға, – деп бүгінгі оқу қызметімізді бастаймыз.

Сурет бойынша жұмыс:
- Мен қазір өлең жолдарын оқимын, ал сендер сөйлемді жалғастырыңдар.
Аяқ киімді... жөндейді. (етікші)
Ұшақты... жүргізеді. (ұшқыш)
Өлеңді... жазады. (ақын)
Тамақты... дайындалады. (аспазшы)
Ауруды... емдейді.(дәрігер)
Өртті... сөндіреді.(өрт сөндіргіш)
Балаларды... оқытады.( )

Тамақты .... пісіреді. (аспазшы)
- Бұл адамдардың барлығын бір сөзбен айтқанда «мамандық иелері» дейміз. Мамандықты меңгеру үшін көп оқуды, көп ізденуді, қажымас қайратты, көп еңбекті талап етеді. Мамандық иесі болып шығу үшін арнайы оқу орындарында дайындалып оқытады. Сонда ғана өзің қалаған мамандық иесі болып шыға аласыңдар.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Мамандықтар" презентация бойынша әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы аударады.
- Балалар, сендер қандай маманды таңдайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Соңғы уақытта пайда болған мамандықтар туралы білесіңдер ме?
Web-программист, web-дизайнер – ғаламтор желісінде сайттар құру мамандары.
Аудитор - әртүрлі компаниялар жұмысында қаржы ісін тексеруші және олардың қызметінің тиімділігін, табыстылығын анықтаушы маман.
Бренд-менеджер – бренд ойлап табушы және оны нарықта ұсыну жолдарын ойластырушы маман.
Логистик – қойма, көлік, өндіріс жұмысын реттеуші маман. Көлік логистик маманы компанияның көліктерінің жүк тасымалдау схемасы ойластырады, ал қойма логистик маманы- қоймадағы заттардың, тағамдардың сақталуын ұйымдастырады.
Маркетолог - латын тілінен аударғанда «нарықты білетін» дегенді білдіреді. Нарық сұранысын, тұтынушылар талғамын зерттеуші маман.
- Міне, балалар, болашақта осындай мамандықтарды таңдауларыңа болады.

2.2. Педагог балаларға қонаққа Білгіш келгенін айтады.
Білгіш:
- Сәлеметсіңдер ме, балалар! Сендер мамандықтар туралы әңгімелесіп отырғандарыңды біліп келдім. Мен өскенде зерттеуші болғым келеді.
- Мен сендерді зертханаға шақырамын.
- Онда не істейтінімізді білу үшін жұмбақ жасырамын.
Жұмбақ жасырады:
Кір киімді қалайды
Өзі кірді жалайды.
Суға түссе шомылып.
Дақты жояр талайғы.
- Бұл не, балалар? Сабын.
- Дұрыс, сабын.
- Сабын қандай болады? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Сабын не үшін керек? Жуынамыз, қолды жуамыз, кір жуамыз.
- Сабыннан не жасауға болады? Көпіршіктер жасаймыз, ойнаймыз.
- Олай болса, зертханаға барайық.
Педагог балаларды табиғат бұрышына баруды ұсынады.

2.3. Тәжірибелік әрекет.
Педагог алдын ала керекті құралдарды дайындайды.
Балалар алжапқыштырын киеді, өз орындарына тұрады. Педагог балаларды қауіпсіздік ережесімен таныстырады.
Құрал-жабдықтарды ұстауға болмайды.
Ауызға сабынды салуға болмайды.
Сабынды көзге тигізуге болмайды.
Тәжірибе №1.
Керекті құралдар: су құйылған шыны ыдыс, сабын, түтікшелер.
Барысы:
- Сабынды алып, оны суға саламыз. Жақсылап үйкейміз.
- Сабынмен не болды? (сабын қолға тұрмайды)
- Сумен не болды? (ол лай, көбіктенеді)
- Сабынды бөлек ыдысқа саламыз, қолымызды майлықпен сүртеміз.
- Сабын езілді, ал көпіршіктер жоқ! Неге?
- Көпіршіктер шығу үшін түтікшелерді пайдаланамыз. Түтікшелер арқылы үрлейміз.
- Ал енді түтікшені суға салып, ішіне үрлейміз.
- Балалар, естеріңде болсын! Суды ішуге болмайды.
- Қараңдаршы, қандай көпіршіктер пайда болды.
Балалар көпіршікпен ойнайды.
- Көптеген кішкентай сабын көпіршіктері пайда болды, яғни көбік.
- Олар бір-бірімен «тату». Ал біз бір-бірімізбен татумыз ба?

- Олай болса, дос болып, бірге ойнайық!

2.4. Көпіршіктермен ойнау.
Балалар педагогпен бірге шеңбер жасайды, қолдарын жұдырық жасап үрлейді. Әрбір дем шығару кезінде балалар артқа қадам жасайды, көпіршік өсіп жатқан секілді болып. Содан кейін барлық балалар қол ұстасып өлең жолдарын айтады.
Қызыл, сары, көк.
Қолымызда көп.
Әуеде қалқиды,
Әніміз шалқиды.
Қызыл, сары, көк
Қолымызда көп.
Айдаймыз, күндейміз,
Ойнаймыз, күлеміз!
Балалар шапалақтайды.

2.5. Педагог балаларға жұмыс орындарына отыруды ұсынады.
Тәжірибе №2.
Керекті құралдар: су құйылған шыны ыдыс, сабынды ерітінді, түтікшелер, бояулар.
Барысы:
- Балалар, сабын көпіршіктерін қолмен ұстап көрейік. Не болды? Көпіршіктер жарылды.
- Ал егер біз үрлесек не болады? Үрлеп көріңдер. Көпіршіктер үшады.
- Неге? Өйткені оның ішінде ауа бар
- Қалай ойлайсындар, біздің көпіршіктер әдемі болу үшін не істеу керек? Сабынды көбікке бояу қосамыз.
Педагог әрбір баланың ыдысына сабынды ерітіндісін құяды, ал балалар өздеріне ұнаған түсті тандап бояйды. Түтікшеніі алып, түрлі-түсті көпіршектер үрлейді.

2.6. Шығармашылық әрекет.
Педагог балаларға сабын көпіршіктерімен сурет салуды ұсынады.
Керекті құралдар: бояулар, түтікшелер.
- Сабын көпіршіктерімен тек ойын ойнау ғана емес, онымен суретте салуға болады.
- Сабын көпіршігімен сурет салғыларың келе ме?
- Көпіршіктер неге ұқсайды? Шарға ұқсайды.
Педагог сол кезде топқа шар алып келеді.
- Міне, ғажап, балалар, түрлі-түсті шарларды салайық.
- Шарлар қандай болады ? Шарлар түрлі-түсті болады.
- Мына шардың түсі қандай? Түсі көк.
- Олардың пішіні қандай болады? Шарлар шеңбер, сопақша болады.
- Шарларды біз қай уақытта пайдаланамыз? Шарларды мерекеде пайдаланамыз.
Сурет салу әдісі.
1. Көпіршіктерді қағаз бетіне түтікшенің көмегімен орналастырамыз..
2. Суретті кепкенше күтеміз. Кепкен соң фломастермен, қарындаштармен бөліктерін салу.
- Міне, сабын көпіршігімен қандай ғажайып сурет салуға болады.
Педагог сурет көрмесін ұйымдастырады. Балалардың жұмысын талдайды.

2.7. "Тазалық үшін не қажет?" дидактикалық ойыны.
Педагог дидактикалық ойын ойнауды ұсынады.
Керекті құралдар: қарындаштар, тапсырмалар.
Мақсаты: Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін арттыру.
Барысы: Қажет құралдарды (айна, сабын, орамал, тарақ) қарындашпен дөңгелектеу және не үшін керек екенін түсіндіру.
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады. Қосымша сұрақтар қояды, балалардың жауаптарын толықтырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, сендерге бүгінгі оқу қызметі ұнады ма? Балалардың жауаптары.
- Бүгін біз не білдік, не үйрендік? Біз зерттеуші болдық.
- Қандай мамандықтарды білесіңдер? Тәрбиеші, дәрігер, жүргізуші, ұшқыш.
- Ал сендер болашақта қандай маман иесі болғыларың келеді? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Балалар, зерттеуші Білгіштің тәжірибелері ұнады ма?
- Біз немен тәжірибе жасадық? Сабынмен.
- Немен сурет салдық? Сабын көпіршіктерімен.

- Сонымен, балалар, қандай маман иесі болсын, ол адамның еңбегін бағалау керек. "Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!" дегендей жақсы оқып, жақсы маман иесі болыңдар.

Үйдегі тұрмыстық техника

Оқу қызметінің мақсаты

Адам көмекшілері туралы білімдерін кеңейту, адам өміріне және еңбек етуінде көмекші болатын электртоғы, тұрмыстық техника туралы білімдерін арттыру; балалардың назарына заттардың адам үшін қызмет ететіндігіне және заттарға ұқыптылықпен қарауға үйрету; техниканы адам жасап шығарғанын түсіндіру; үлкендердің еңбегіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлеуде "тоңазытқыш", "үтік", "электр тоғы", "монитор", "компьютер", "қысқа толқынды пеш", "ет тұрайтын машина", "телефон" сөздерді пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, түсіндіру, ойын, жаттығу, көрсету, сұрақ-жауап, әңгімелеу, бой сергіту, қорытындылау, сұрақ-жауап, мадақтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, бейнежазба, техникалық бұйымдардың суреттері, "Естеріңде болсын!" тақырыбында суреттер, шар, мата, пластик таяқшасы, майлықтан жасалған гүл.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Достық".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Сәлеметсіңдер ме, достар! Ортаға шығып, бір-бірімізді көргенімізге, осы күнге шаттанайық. Және бәріміз бірге айтайық:
Достығымыз берік сол, (қолдар біріктірулі)
Бекітейік беріп қол. (алдымен бір қолын кейін екінші қолын көрсетеді)
Қайта кіріп шеңберге, (балалар ортаға тұрады)
Қандай жақсы қол берген. (балалар бір-бірінің қолдарынан ұстайды)
– Жарайсыңдар, балалар! Бәріміздің бірге екенімізді сезіну қандай тамаша! Ал енді бәріміз қолдарымыздан ұстап, мына орындықтарға отырыңдар.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Мен кіммін?" әңгімесі.
"Мен көзге көрінбейтін жұмыскермін, бірақ мені әрбір адам біледі. Мен барлығын жасай аламын: түскі тамақ әзірлеймін, шай қайнатамын, киімді үтіктеймін. Менсіз заводтар мен фабрикалар жұмыс істемейді. Үйде және көшеде мен барлығына көмектесемін, олар мен туралы: «Қолы жоқ болса да, он саусағынан өнер тамған» дейді. Мен кіммін?"
- Әңгімеде кім немесе не туралы айтылған? Әңгімеде электртоғы туралы айтылған.
- Электртоғы арқылы іске қосылатын үйлеріңде қандай құралдар бар? Шәугім, тоқ машина, телефон, теледидар, тоңазытқыш, мұздатқыш, желдеткіш, шаңсорғыш, шашкептіргіш.
Топта тығылған тұрмыстық техникалардың суреттерін тауып, сипаттауды ұсынады.
- Қазір мына әуен аяқталғанша әрбір үйге қажетті деген заттарды алып келіңдер.

2.2. "Не зат, не үшін керек?" дидактикалық ойыны.
Педагог балалардың тапқан суреттерін тақтаға ілуді ұсынады.
Барысы: Бірінші бала техника бұйымдарының атын атайды, ал екінші бала қажеттілігін, пайдасын айтады.
- Бұл не? Бұл - үтік.
- Үтікпен не істейміз? Оны алдымен тоққа қосамыз. Ол ысиды, содан кейін киім үтіктейміз. Онымен балаларға қолдануға болмайды.
- Неге? Үтік қауіпті, онымен қолымызды күйдіріп аламыз.
Үтік адам тұрмысына өте қажет. Егер үтік болмаса киімдеріміз мыжырылып, қыртыстанып тұрады.
Педагог ойын кезінде балаларға қосымша сұрақтар қойып, балалардың жауаптарын толықтырады.
- Осы заттардың барлығын тұрмыстық техника деп атаймыз. Техникаларды ойлап шығаратын адамдар, сондықтан үлкендердің еңбегіне құрметпен қараңдар.

- Бұл заттарды адамдар не үшін ойлап тапты? Ғалымдар қазіргі заман талабына сай жаңа технологияларды ойлап табуда.
- Техникалардың бәрі бізге керек, олар бізге қызмет етеді. Тек қана, пайдаланған кезде абай болу керек.
Педагог балаларға "Естеріңде болсын!" тақырыбында сурет бойынша қауіпсіздік ережелерін түсіндіреді:
- Сулы қолмен токты қосуға немесе ажыратуға болмайды.
- Балаларға ересектерсіз электр токтарын ұстауға болмайды.
- Ересектерсіз тұрмыстық техникаларды қолдануға болмайды.

2.3. Зерттеушілік әрекет.
Педагог балалардың назарын үстелдің үстінде тұрған компьютерге аударады.
- Осы тұрмыстық техниканың ішінде компьютерді зерттейік.
- Компьютерді не үшін қолданады? Балалар өз ойларын білдіреді.
Педагог компьютердің құрылғыларымен және оның атқаратын қызметтерін таныстырады.
- Негізгі құралдарына жүйелік блок, монитор, пернетақта, тышқан жатады. Олардың әрқайсысының өздерінің атқаратын қызметі бар. Жүйелік блок компьютердің ең негізгі құралы, барлық жұмысты атқарады. Монитор компьютердің экраны, яғни терезесі. Пернетақта компьютерге ақпарат енгізу және оның жұмысын басқару үшін пайдаланылады. Тышқан бейнебетте көрсетілген белгілі бір тілдесу элементтерін меңзеп, оларды бөлектеу үшін пайдаланушы қолданатын құрылғы.
Педагог балалардан компьютерін құрылғыларын көрсетуді және қызметін түсіндіруді сұрайды.

2.4. Педагог балаларға тұрмыстық техникалар туралы жұмбақтардың шешуін табуды ұсынады.
Жауаптары дұрыс болса, компьютерден слайд ашылады:
Қыстың қаңтар, ақпанын,
Кебежеме сақтадым. Тоңазытқыш.
Қызықтырым өзіме,
Көрсетемін көзіңе,
Сендіремін сөзіңе. Теледидар.
Алыстағы апаңмен,
Оқудағы ағаңмен,
Тілдестіріп тұратын,
Заттың атын табар ме ең? Телефон.
Жалғыз аяқ, тілік ерін,
Терезенің тесігі,
Таза ауаның есігі. Желдеткіш.
Кино менен концертті,
Үйде қойып беремін,
Жаңалығын бар елдің.
Өз көзіммен көремін. Теледидар.
Жай да үнсіз тұрады,
Біреу келсе тез жет деп,
Қоңырауын ұрады,
Дабыл қағып безектеп. Телефон.
Педагог балаларға компьютердің тағы бір қызметі - слайд көрсету туралы айтады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балалармен сергіту сәтін орындауды ұсынады:

Тоқтар сымның бойымен
Жүгіреді тоқтаусыз. (денемізге саусақтарды жүгіртеміз)
Топқа жарық сыйлайды,
Барлығына ұнайды.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Техникалардың бәрі бізге керек, олар бізге қызмет етеді. Тек қана, пайдаланған кезде абай болу керек
Педагог балаларға "Естеріңде болсын!" тақырыбында сурет бойынша қауіпсіздік ережелерін түсіндіруді ұсынады. Балалар жеке-жеке ережелер туралы әңгімелейді:
- Заттарды, әсіресе металды, электр розеткасына салуға болмайды! Себебі, сізді ауыр жарақаттап, тіпті өлтіруі мүмкін.
- Жалаңаш сымдарды қолмен ұстауға болмайды! Электр тогы жалаңаш, оқшауланбаған сым арқылы өтеді, оның соққысы өлімге әкелуі мүмкін.
- Ылғал қолмен электрлік құрылғыларды қосуға болмайды! Су электр тогының өткізгіші болғандықтан, қатты электр тогына түсуге болады.
- Қосылған электр құрылғыларын қараусыз қалдыруға болмайды! Электр құрылғыларын қосу өртке әкелуі мүмкін.
- Үйден шыққан кезде әрдайым шамдар сөніп тұрғанын, теледидар, магнитофон, электр жылытқышы, үтік, пештің сөніп тұрғанын тексеру керек.

2.7. Тәжірибелік әрекет.
Педагог балаларға тәжірибе жасауды ұсынады.
- Біз электр қуаты туралы көп сөйлестік. Электр қуаты өте қауіпті болуы мүмкін екенін естеріде сақтадыңдар ма?
- Қалай ойлайсыңдар, қауіпсіз электр тогы бар ма?
- Бар екен! Электр қуаты да қауіпсіз. Ол өздігінен өмір сүреді, егер оны ұстап алсақ, онда онымен ойнай аламыз.
- Сіздерді тәжірибелерді өткізуге шақырамын!
Тәжірибе №1. "Қабырғадағы әуе шары"
Керекті құралдар: шар.
- Балалар, бұл не? Шар.
- Шарда электр тоғы бар ма?
- Енді шарда қауіпсіз электр тоғы бар екенін дәлелдейміз. Онымен тіпті ойнауға болады екен. Ол үшін шарды шашқа ысқылап, қабырғаға сол жағымен бекітіңдер. Шар электрге айналды, сондықтан қабырғаға жабысып қалды.
Қорытынды: Шарда электр бар.
Тәжірибе №2. "Сиқырлы гүлдер"
Керекті құралдар: пластик таяқшасы, жүннен жасалған шүберек, қағаз майлықтан жасалған гүл.
Жүннен жасалған шүберекпен пластик таяқшаны уқалап, қағаз майлықтан жасалған гүлге жақындатып, көтеріңіз. Гүлдер өседі.
Қорытынды: Балалар, сендер кереметсіңдер, сиқыр жасауды үйрендіңдер. Енді қауіпсіз электр шар, майлық сияқты қарапайым нысандарда бар екенін білесіңдер.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгінгі оқу қызметі сендерге ұнады ма?
- Не ұнады? Балалар өз ойларын айтады.
- Көңіл-күйлерің қалай?
- Бүгін не туралы әңгімелестік? Тұрмыстық техникалар туралы.
- Қандай тұрмыстық техникалары білесіңдер? Телефон, теледидар, электр шәугім.
- Оларды қайда пайдаланамыз?
- Не үшін?
- Электр құралдарымен жұмыс істеу кезінде қандай қауіпсіз ережелерді сақтау керек? Балалардың жауаптары.

Дәрілік өсімдіктер

Оқу қызметінің мақсаты

Балалардың денсаулық, оны сақтау туралы түсініктерін кеңейту, өз денсаулығын күте білуге үйрету, салауатты өмір салтын қалыптастыру; дәрілік шөптердің емдік қасиеттеріне тоқталу; көру, есте сақтау қабілеттерін дамыту; балаларды өсімдіктерді қорғай, аялай білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

сөйлемде "тұнба", "қайнатпа", "емдік шөптер", "қалақай", "өгейшөп" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Шаттық шеңбері, бейнежазбаны көру, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, бақылау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ыдыстар, өсімдіктер, слайд "Емдік шөптер", қораптағы дәрілік шөптер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Денсаулық тілейміз!".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Педагог тақтаға «Бақыт», «Денсаулық» деген сөздер жазылған екі алақанды іледі. Балалар саусақтарын жоғары қаратып, алақандарын біріктіреді. Педагог денсаулық пен бақыт екі алақан сияқты бір-біріне көмектесетінін түсіндіреді.

Шын жүректен,
Үлкен махаббатпен,
Бәріне денсаулық тілейміз!
- Мен қазір сендерге бір минут уақыт беремін, асыр салып, секіріп, еркін қимыл-қозғалыс жасауға мүмкіндіктерің бар. Бірақ, мен «Тоқта!» деген кезде, тоқтай қалуларың керек.
- Енді өздеріңнің демалыстарыңды тыңдап көріңдерші. Жүректерің қалай соғып тұр? Балалардың жауаптары.
- Ал, адамға шынығу не үшін керек?
- Денсаулық сақтау үшін не істеу керек? Балалардың жауаптары.
- Бүгін біз денсаулық туралы әңгімелесеміз.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Өлең айту.
Мынау менің жүрегім,
Бәрі осыдан басталған.
Мынау – басым ақылды,
Бәрін осы басқарған.
Мынау – менің оң қолым,
Мынау - менің сол қолым.
Барлық істі атқарған.
- Балалар, сендер бір–біріңе сәлеметсің бе, амансың ба, саумысың деген ғажап сөздерді айтып жатасыңдар.
- Ал, бұл сөздер неліктен ғажайып екенін білесіңдер ме? Амансың ба деген бұл адамдарға ұзақ өмір тілеу.
- Денсаулық деген не? Ауырмай, сырқамай, көңілі көтеріңкі болу.
- Ауырғанда біз не істейміз? Дәрі ішеміз.
- Дұрыс айтасыңдар, дәрі ішеміз. Дәрімен қатар біздің ата–бабаларымыз емдік шөптерді пайдаланған. Бүгін біз қасиеті бар көптеген өсімдіктермен танысамыз.
- Балалар, бүгін бізге қонақ келіп отыр. Бұл қонақ кім? Танисыңдар ма?
- Дәрігер Айболит.

2.2. Әңгімелеу.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Қазақстанның өсімдік әлемі әр түрлі пайдалы өсімдіктерге бай, оның ішінде дәрілік өсімдіктердің алатын орны ерекше. Мал бағумен ерте заманнан айналысқан қазақ халқы өсімдіктердің емдік, дәрілік қасиеттерін ертеден білген. Сөйтіп ел арасында ауруға шалдыққан адамдарды дәрілік өсімдіктермен емдеген.
- Ертеде өмір сүрген әл-Фараби, Әбу Әли Ибн Сина, Баруни әл-Джуржани және орта ғасырларда өмір сүрген тағы да басқа Шығыс ғалымдарының қазақ халық медицинасының дамуына әсіресе дәрілік өсімдіктерді танып пайдалануына еткен ықпалдары зор болды.
- Бүгін біз оқу қызмет барысында елімізде өсетін дәрілік өсімдіктермен, олардың пайдасы туралы әңгімелесеміз.

2.3. Бақылау жұмысы.
Педагог балаларға қораптағы кептірілген шөптерді көрсетеді. Оларды қолдарына ұстап көруді ұсынады.
- Балалар, бұл не?
- Бұл - кептірілген шөптер.
- Олар қандай болады?

- Өсімдіктердің қандай пайдасы бар? Өсімдіктер жер бетіне көрік беріп қана қоймай, адамға жылу, тамақ, таза ауа сыйлайды, сонымен қатар емдік пайдасы мол. Мұндай өсімдіктермен емдеуді фитотерапия деп атайды. Бұл жөнінде бізге Дәрігер Айболит көмектеседі.

Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.

Педагог слайд арқылы дәрілік шөптермен таныстырады.

- Дәрілік өсімдіктер екіге бөлінеді. Бөлме және дала өсімдіктері.
- Неге бөлме өсімдіктері дейміз? Бөлме өсімдіктері адамның көмегімен бөлмеде өседі, олар алуан түрлі.
- Неге дала өсімдіктері дейміз?
- Ал, қазір табиғат бұрышындағы емдік өсімдіктерді бақылайық..

Педагог балаларды табиғат бұрышына баруды ұсынады.

2.4. Өсімдіктерді бақылау.

Табиғат бұрышында кактус, алоэ өсімдіктері болады.

- Кактус – бойында емдік қасиетітері мол өсімдіктердің бірі болып табылады. Оның тікенектеріне қарап, адамдар суық қабылдайды, алайда кактусты үйдегі теледидар, компьютерлердің жанына қойсақ, олардан шығатын зиянды сәулелерді өзіне сіңіріп, жойып отырады да, адамның көз жанарын сақтауға септігін тигізеді.
- Алоэ – шырынды өсімдік. Ел іші «жүз жылдық» деп атайды. Оның шырыны сағақсыз жапырақтарына жиналады. Жапырағының пішіні сәл иілген қылышқа ұқсайды. Жиектері тікенектермен көмкерілген, өркенге кезектесіп орналасқан. Алоэ жапырағын кескенде, дәмі ашқылтым, сарғыш түсті шырын ағады. Осы шырынның емдік қасиеті зор.
- Медицинада түрлі дәрілер жасайды. Абайсызда қолыңды кесіп алсаң, алоэ жапырағының ортасын қақ жарып бөліп жараға таңса, қанның тезірек ұйып, тоқтауына көмектеседі және іріңді жараларды дененің күйген жерін, тері ауруларын емдеуге қолданады.

Педагог өсімдіктерді сипаттау кезінде қосымша сұрақтар қояды.

Педагог балалармен орындарына келеді.

2.5. "Қалың қалай?" сөздік ойыны.

- Менің әр сұрағыма бәрің бірге «Былай!» деп бірауыздан жауап қайтарып, қимылмен көрсетіңдер.
- Қалың қалай? (бас бармағын көрсету)
- Қалай жүресің?
- Қалай жүгіресің?
- Қалай жүзесің?
- Қалай тамақ ішесің ?
- Қоштасасың сен қалай?
- Ұйқыға қалай жатасың?
- Боласың ба сен бұзық?

Балалар 2-3 рет бұрынғыдан тездете жауап беріп қаталайды.

2.6. "Емдік шөптер" презентацияся.

Педагог слайд арқылы емдік шөптермен таныстыруды жалғастырады.

Түймедақ - біржылдық шөптесі өсімдік. Жапырағы кезектесіп орналасқан және жіңішке. Күлтелері ақ сопақша. Отасында сары түтікшелері бар. Суық тигенге, тұмауға пайдалы.

Бақ- бақ - көп жылды көктем гүлі. Сабағын сындырсаң, сүт тамшылары шығады. Жапырақтары түбінен орналасқан. Асқазан, ішек жұмыстарына көмектеседі.

Жолжелкен - біржылдық шөптесін өсімдік. Таулы аймақтарда өседі. Жапырағы тамыр түбінен шығады. Қанат тәрізді тілімделген. Жүйке және бүйрек ауруларына, ішек жолдарына пайдалы.

Жалбыз - бұта тәріздес сұрғұлт жасыл өсімдік. Сабағы 4 қырлы, жапырағы мен бұтақтары көп. Гүлдері көк, күлгін

түсті. Жемісі шар тәрізді 4 жаңғақ. Өт жолдарына, қабынуға пайдалы.
Жусан – түсі боз, иісі ащы, қышқыл емдік өсімдік. Бұл емдік өсімдік жусанның пайдасы өте зор. Оны "тазалықшы өсімдік" деп те атайды. Жусанды суға батырып, бөлмеге сепсе, оның иісіне бүрге жоламайды.

2.7. Демалу гимнастикасы.

Педагог балаларды топтың ортасына шеңберге тұрып, демалу гимнастикасын жасауды ұсынады. Әр бала өздеріне ұнаған таяқшаға ілінген гүлді таңдайды. Сөздерді айтып, қимылдарды қайталайды.
Қане, қане, балалар, (балалар тұрады)
Шаршағанда ырғалып, (тербеліп тұрады)
Гүлге ұқсап демалам. (отырады)
Жұпар иісін бір искеп, (мұрнымен демді ішіне тартып, шығарады)
Гүлдей болып жайқалам. (қолдарын жоғары көтереді)
Балалар 2 рет қайталайды.

2.8. Практикалық жұмыс.

Педагог шипалы емдік өсімдіктерді қалай жинап, сақтауға болатыны туралы мәлімет береді.
Керекті құралдар: ыдыстар, өсімдіктер.
- Дәрілік өсімдіктердің гүлі, жапырағы, сабағы, тамыры дәрі– дәрмек жасауға пайдаланылады. Кептірілген шөптерді, қағаз қаптамаларда, дорбашада, қораптарда не шыны ыдыста сақтайды. Егер шөп әбден кеппесе дорбаға ауа кірмейді де, шөп көгеріп, бұзылып кетеді.
- Кептірілген шөптерден тұнба жасауға болады. Кепкен шөпті ыстық суға салып, жылылап жауып, белгілі уақыттан соң суды сүзіп алса, ол тұнба деп аталынады.
Педагог түймедақ гүлінің тұнбасын жасап, сүзіп көрсетеді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Емдік шөптер туралы.
- Қандай дәрілік шөптерді білесіңдер? Алоэ, түймедақ, бақ-бақ.
- Дәрілік шөптер нешеге бөлінеді? Екіге бөлінеді.
- Тобымызда қандай дәрілік өсімдіктер бар?
- Оларды қалай күту керек?
- Дәрілік өсімдіктер не үшін қажет? Ем алу үшін.
- Өсімдіктер қайда өседі? Далада, орманда өседі.
Табиғат аясында өзін ұстай білу ережелерін пысықтау және есте сақтау:
- Гүлшоқтары үшін өсімдіктерді жұлуға болмайды.
- Дәрілік өсімдіктерді қалың өскен жерден жинау керек.
- Орманда шалғында, жалпы табиғатта соқпақ жолмен жүр, өсімдіктерді таптама.
- Сирек кездесетін дәрілік өсімдіктерді жинауға болмайды.
- Балалар, шеңберге тұрып, бір-бірімізге, туыстарымызға және жер бетіндегі барлық адамдарға шын жүректен зор денсаулық тілейік:
Өзімді-өзім жақтаймын,
Денсаулықты сақтаймын.
Жүректен жылы соншама,
Тілейміз саулық баршаға!

Құстар ұшып келгенде

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құстардың пайдасы туралы мағлұмат беру; құстардың түрі, тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; сөздік қорларын молайтып, есте сақтау қабілеттерін арттыру; құстарға қамқор болуға, қорғауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "сай-салада", "бүршік", "қарқылдайды", "быркылдайды", " шырылдайды" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Көктемнің суреті, құстардың суреттері, қысқы ұяның суреті, көктемгі ұяның суреті.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Қуанатын келді күн".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Қуан, шаттан, алақай,
Қуанатын келді күн.
Қайырлы таң,
Қайырлы күн.
Күліп шықты күн бүгін,
Амансыз ба, есенсіз ба.
Бәріміз күндей жарқырайық,
Бәріміз аман болайық.
Балалар өз көңіл-күйлерін білдіріп, бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сурет бойынша жұмбақ жасыру.

Қар, мұз еріп, су көбейіп,
Сай-салада ағады.
Бүршік шашып, жапырақ ашып,
Жер гүл шашақ тағады.
Айтыңдаршы, балалар,
Бұл қай кезде болады?
- Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Көктем мезгілі.
- Айтыңдаршы, көктем мезгілінде қандай өзгерістер болады?
Көктемде қар ериді, күн жылынады, ағаштар бүршік жарып алғашқы гүл – бәйшешек шығады. Көктемде табиғат жаңарады, барлық тіршілік иелері оянады. Құстар жылы жақтан ұшып келеді. Көктемде үлкендердің көмегімен балабақша ауласында гүл егеміз, ағаштардың түптерін қопсытамыз, құстарға ұя жасаймыз. Сондықтан да үлкендердің еңбегін бағалап, құрметтеуге тиіспіз.
Педагог балаларға қосымша сұрақтар қойып, әңгімелерін толықтырады.

2.2. Ғажайып сәт.

- Бұл ненің дауыстары? Құстардың дауысы.
- Көктемде қандай құстар ұшып келеді? Балалардың жауаптары.
Жыл құстары келді деп,
Балдырғандар мәз болды.
Қос қанаты желпілдеп,
Көлге үйрек-қаз қонды.
- Көктемде ең алғаш ұшып келетін құсты білесіңдер ме? Ұзақ.
- Ұзақты қандай құс деп атайды? Көктем жаршысы.
- Көкте ұшқан құстардың қиқуланған, тыраулаған, шиқылдаған дауыстары естілді.
- Құстар ұшқанда қандай дауыстар естиміз? Соны дұрыс айтайық:
Бұлбұл сайрайды.
Торғай шырылдайды.
Қарға қарқылдайды.
Үйрек бырқылдайды.
Қаз қаңқылдайды.
Сауысқан шықылықтайды.
Тырна тыраулайды.
Педагог балаларға құстардың дауысын дұрыс айтуын қадағалайды.

2.3. Педагог балаларға құстар туралы жұмбақ жасыруды ұсынады:
- Құстарға байланысты көптеген жұмбақтар да бар, соларды шешіп көрейік:
Түсі қара мақпалдай,
Төсі ақ сыр жаққандай.
Ұшса оқтай зулайды,
Көктем жұлдыз аққандай. (қарлығаш)

Орманда жоғары
Ағашқа қонады.
Тұмсығын балғағып,
Тоқ-тоқ соғады. (тоқылдақ)

Өзі сақ, өзі ұсақ,
Шықылықтап тұрмайды.
Құйрығы ұзын, өзі ала,
Бұл қандай құс? (сауысқан)

Заң жоқ еш уақытта,
Біздерді атуға.
Түсім де аппақ,
Атым..... (аққу)

- Жарайсыңдар, балалар!

2.4. "Құстарды ата" дидактикалық ойыны.
Педагог балаларға ойын ұсынады.
Мақсаты: балаларды құстарды тануға және атауға үйрету; көру, ойлау қабілетін дамыту; табиғатты сүюге тәрбиелеу.
Керекті құралдар: құстардың суреттері.

Барысы: Педагог құстардың суреттерін іледі, оларды атауға ұсынады. Бала құстың атын атайды, оны сипаттайды.
Қалған балалар келісімдерін белгімен көрсетеді (бас бармақтарын жоғары немесе төмен көрсетеді).
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады**.**

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

Келді көктем жағаға,
Келді сұлу шағала.
Аспандағы ақ құстар,
Ауылымды арала.
Көктем, көктем, көктемде,
Құстар келіп жеткенде.
Қуанып бір қаламыз.
Әнмен қарсы аламыз.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. Әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.
Бейнежазба "Көктемдегі құстардың тіршілігі".

- Нелер ұшып келді? Ұзақтар ұшып келді.
- Көктемде құстар не істейді? Құстар ұя салуға кіріседі. Көптеген құстар ұясында оған бір нәрсе жақпаса, ол ұяны бірден тастап кетеді. екен. Алдымен ұзақтар келген соң, 2 аптадан кейін қараторғайлар мен бозторғайлар келе бастайды. Олардың қайсысы болмасын адамды қуанышқа бөлейді. Ұзақсыз, қараторғайсыз, бозторғайсыз көктем көктем емес.

Көктемде құстар ұяларын салуға ынғайлы жер іздейді.
- Құстар балапандарына не іздейді? Балапандарын қоректендіру үшін жем іздейді. Оны ұяға тасып, күні бойы дамыл таппайды.
- Қалай ойлайсыңдар, құстар неге балапандарын қанатымен бүркеп алады? Кейбір құстар балапандарын бауырына алып, қанатымен бүркеп, суықтан қорғайды.
Педагог қосымша сұрақтар қойып, жұмыс барысын реттейді.

2.7. "Өз ұясына қондыр" дидактикалық ойыны.
Педагог жыл құстары мен қыстайтын құстар орындарын ауыстырып алғанын айтады.
Керекті құралдар: көктемгі ұяның суреті, қысқы ұяның суреті, жыл құстары мен қыстайтын құстардың суреттері.

Барысы:
Кілемнің үстінде екі ұя бар: көктемгі ұя, қысқы ұя. Педагогтың белгісімен балалар құстардың суреттерін орындарына орналастырады. Қыстайтын құстарды көктемгі ұяға, жыл құстарын қысқы ұяға орналастыру керек.
Педагог тапсырманы дұрыс орындауын қадағалайды. Ойын 2 рет ойналады.

2.8. Артикуляциялық жаттығу.
Педагог балаларға жаттығу жасауды ұсынады.

Қарға біздің қар, қар,
Сауысқаны саңқ, саңқ.
Торғайларым шиқ, шиқ,
Жапалағым ух, ух.
Көкек көкек, көкек деп,
Ұшады екен желпілдеп.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.9. Педагог балаларға халық болжамдарын айтуды ұсынады.
- Балалар, халқымыз құсқа қарап, ауа райын болжаған:

- Құс жүнін үрпитсе, жаңбыр жауады, ауа райы өзгереді.
- Сары шымшық ысқырса, шынымен күз болғаны.

- Шымшық ұя салса, қыс қатты болады.

- Қарға қаркылдаса, қар жауады.

- Торғай шаңға аунаса, жаңбыр жауады.
- Торғай терезеге қонса, күн суытады.

- Әтеш қыстыгүні бір аяғын көтеріп тұрса, аяз болады.

- Қыста қаздар қаңқылдаса, күн жылы болады. Аяқтарын бауырына тығып жатса, күн суытады.
- Торғай ерте су ішсе, көктем ерте шығады.
- Балалар, халық болжамдарын естеріңде сақтап жүріңдер.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгін біз не туралы айттық? Көктем, құстар туралы.
- Қазір жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілі.
- Көктемнің қандай ерекшеліктері бар? Балалардың жауаптары.
- Қыстайтын құстарға қандай құстар жатады? Торғай, көгершін, шымшық, қарға, тоқылдақ.
- Балалар, көктемнің тағы бір ерекшелігі – жыл құстарының ұшып келуі.
- Жыл құстарың атаңдар. Бозторғай, қарлығаш, су құстары, ұзақ, қараторғай, қарлығаш, бұлбұл.
- Осы құстарға қандай көмек көрсетеміз? Балалар өз ойларын айтады.
- Құстарды қалай қорғаймыз?
- Ал ендеше, балалар, далаға шығып, өзіміздің ауламыздағы ата–анамыздың көмегімен жасалған ұямызды орналастырайық. Құстарға жем шашайық.
- Балалар, құстарды, аңдарды қорғайтын сендерсіңдер. Осы байлығымызды аялайық.

Сиқырлы су
Оқу қызметінің мақсаты

Жер бетіндегі барлық тіршілік иелеріне судың маңызы туралы түсініктерін қалыптастыру; балаларды судың қасиеттерімен таныстыру; судың қасиеттерін бақылау жүргізу арқылы түсіндіру; сана-сезімін, ақыл-ойларын, зейінін көру, есту, қабылдау қабілеттерін дамыту; өлі табиғатқа деген сүйіспеншілікке, табиғатты қорғауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "тәтті", "ащы", "мөлдір", "сарқырама", "түссіз" сөздердің пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау, тәжірибе

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үлкен ыдыстағы су, суреттер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай қарындаштар, түрлі-түсті қағаздар, қайшы, су құйылған стақандар, сүт құйылған стақандар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Қоңырау біздің сиқырлы".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Қоңырау біздің сиқырлы,
Сыңғырлап тағы ән салды.
Шақырды түріп ұйқыңды,
Шеңберге тұр, – деп баршаңды!
Педагог балаларға қоңыраудың көмегімен амандасуды ұсынады:
– Мен Алмасқа күлімдеп қараймын да, қоңыраумен: «Сәлеметсің бе, Алмас», – деп шылдырлатамын, содан кейін қоңырауды оған беремін. Осылайша біздің қоңырауымыз бәрін айналып шығуы керек.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ғажайып сәт.

- Балалар, сендер қонақ келгенді ұнатасыңдар ма?
- Ендеше, мына дауысты естейік. Үнтаспаға жазылған судың дауысы естіледі.
- Ненің дауысы? Судың дауысы.
- Бүгін бізге қонаққа Сиқырлы су келді. Сендер таңысқыларың келе ме?
- Ендеше, сендер көздеріңді жұмыңдар. Осы кезде педагог айналып, Сиқырлы судың киімін киіп отырады.
- Мен - Сиқырлы сумын. Бүгін сендер мен туралы қызықты мағұлматтар білесіңдер.
- Су бізге не үшін қажет? Балалар өз ойларын білдіреді.
- "Су - өмірдің көзі", – деген сөз бекер емес. Су – өсімдіктер мен жануарлар ағзаларының құрамының негізгі бөлігі. Егер қарбыздың 1 киллограмын кептірсек, 20 грамм құрғақ зат шығады. Демек, қарбыздың 98% - су. Адамның ағзасында да су көп. Су - қан, сілекей, асқазан шырынының құрамына кіреді. Сонымен қатар, су – жас, тер түрінде болады. Адамның ағзасы ауа жұтқанда, күніне 2 стақанға дейін суды бу түрінде шығады. Судың қатысуымен ағзадан зиянды заттар бөлінеді.

2.2. Көркем сөз.
Педагог Н.Малдыбаеваның "Су – өмірдің бұлағы" өлеңін оқиды.
Су – өмірдің бұлағы
Су – өмірдің бұлағы, тасып-толған,
Тіршіліктің нәрі бұл, еріп-тоңған.
Су болмаса болмайды табиғат та
Ол әр заттың қуаты боп қалыптасқан.
Судың да сұрауы бар, тыңдай білсең,
Судың да шектігі бар, ұстай білсең.
Ластанған жаңа ғасыр заманында
Үнемдей біл күмістейін суыңды да
Үнемдей біл күмістейін суыңды да
Ысырап болған әр тамшының артын ойла.
Жүрсеңдағы сен шалқып мына жақта,
Балалар бар зар болған бір тамшыға.
- Су – өмір, адам үшін де, барлық тірі жандар үшін де керек. Адам тамақсыз 30 күн өмір сүре алады, ал сусыз 3 күн ғана. Ендеше, су - адам үшін өте қажет.

2.3. Әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы Қазақстанның физикалық картасына аударады.

- Айналамызда тағы қайда су бар? Оны білу үшін картаға назар аударыңдар.
- Мына картада қаншама көгілдір түс бар?
- Бұл ненің белгісі, білесіңдер ме? Бұл теңіз, мұхит, өзен, көлдер, олар картада көгілдір түспен белгіленеді.
- Сендер қалай ойлайсыңдар, жер бетіндегі судың бәрін ішуге жарай ма? Мұхиттардың, теңіздердің, кейбір өзендердің суы өте ащы болғандықтан, олар ішуге жарамайды. Бірақ онда да тіршілік етуге болады.
- Суда нелер тіршілік етеді? Әр түрлі балықтар, су асты жәндіктері өмір сүреді.
- Су туралы тағы не білесіңдер? Балалар өз ойларын білдіреді.
-Балалар, су туралы көп біледі екенсіңдер, бірақ судың қасиеттерін дәлелдеу үшін тәжірибе жасайық.
Педагог балаларды табиғат бұрышына шақырады.

2.4. Тәжірибелік әрекет.
Педагог алдын ала тәжірибеге арналған керекті құралдар дайындайды. Әр бала тәжірибелерді жеке орындайды. Балалар алжапқыштар, қалпақтарын киеді.
Тәжірибе №1. "Су мөлдір"
Барысы: Балалардың алдына бір стақан су, бір стақан сүт қойылады. Екі стақанға да таяқша салынады. Стақанның біреунде таяқша көрінеді, біреуінде көрінбейді.
- Неге?
Қорытынды: Су мөлдір, сүт мөлдір емес. Су мөлдір болу керек. Жануарлар ішуге, адамдар қолдануға мөлдір су қажет. Мөлдір емес су таза емес, пайдасыз.
Тәжірибе №2. "Суда иіс те, дәм де жоқ"
Барысы: Балаларға судың дәмін татып көргізу, суды иіскету.
- Ненің иісі шығады? Иісі жоқ.
Қорытынды: Егер су таза болса иісі де, дәмі де болмайды. Дәмі ащы суды қолдануға жарамайды.
Тәжірибе №3. "Су сұйық"
Барысы: Балаларға бір бос стақан, бір сумен стақан беріледі. Суды бос стақанға асықпай құюды ұсынады. Су тез құйылады.
- Неге? Өткені су сұйық. Ол сұйық болмаса ақпайды, бізге жетпейді, бұлақтан өзенге бара алмайды, сарқылдап аға алмайды.
Қорытынды: Су сүйық, ағады, сондықтан да су - сүйықтық.
Педагог балалардың арасынан жауапты кезекшілерді тағайындайды. Пайдаланған ыдыстар жиналынады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындап, тынығып алуды ұсынады.

Сылдырлайды мөлдір су,
Мөлдір суға қолыңды жу.
Жусан егер әрдайым.
Аппақ бетін маңдайын.
Тазалықтың досы,
Су дегенін осы.

Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. Сарқырама туралы әңгімелеу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.
Бейнежазба "Анхель сарқырамасы".

Сарқыраған, арқыраған өзеннің,
Сәл құлама түсін бар ма көргенің?
Сол болады құлап аққан биіктен,
Сарқырама - құлама су дегенің.
Педагог сарқырама туралы түсінік береді.
Сарқырама деген таудан құлап ағатын су екені түсіндіреді.
- Анхель сарқырамасы – Оңтүстік Америка материгіндегі Ориноко өзенінің бір саласында орналасқан. Әлемдегі ең биік сарқырама, судың үздіксіз түсу биіктігі 807 метр. 1935 жылы сарқырамадан ұшып өткен Эйнджел Джеймс (ағылш. Angel) ұшқыш атымен аталған.

2.7. Тәжірибе №4. "Лотос гүлі"
Педагог балаларға сумен сиқыр көрсетуді ұсынады.
Керекті құралдар: үлкен ыдыстағы су, қарындаштар, түрлі-түсті қағаздар, қайшы.

Барысы: Түрлі-түсті қағаздан үлкен жапырақтары бар гүлді қиыңдар. Қарандаштың көмегімен жапырақтарды ортаға ораңдар. Ал енді ыдыстағы суға әр түрлі лотостарды түсіріңдер. Осы кезде сіздің алдыңызда гүлдің жапырақтары ашылады.
- Неге?
Қорытынды: Бұл дегеніміз, қағаз суланған сайын біртіндеп ауырлай бастайды. Содан соң жапырақтар ашыла басайды.

2.8. Педагог су туралы мақал-мәтелдер айтуды ұсынады.

Су бергеннің сауабы бар,
Су төккеннің жауабы бар.
Су бермегенге сүтіңді бер - ақ ниетінді білсін.
Су болмай балық аулауға болмас,
Жүз жыртпай дау даулауға болмас.
Су - күмістен де бағалы, су - алтынан да бағалы.
Су - асыл тастан асқан мөлдір.
Сусыз – тіршілік жоқ.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.9. Педагог сурет бойынша су туралы тыйым сөздерді айтуды ұсынады.

Суға қоқыс тастама.
Суды ластама.
Суға түкірме.
Суды бекер шашпа.
Суды босқа ағызба.
Судың бұрандасын жауып жүр.
- Өзен, көлдерді таза ұстаңдар, ластамаңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгін біз не туралы әңгімелестік? Су туралы.
- Су не үшін керек? Балалардың жауаптары.
- Су қандай болады? Балалардың жауаптары.
- Егерде су болмаса, не болады? Суды іздеген - берекелі іс жасайды, суды бекер төккен - күнә жасайды,- деген бір мақалда.
- Қалай ойлайсыңдар, неге бұлай айтылған? Жыл сайын таза, тұщы судың азаюымен байланысты. Көптеген Еуропалық елдер таза, тұщы суды көп ақшаға сатып алады екен. Біздің Қазақстан Республикасында да ауыз суының сатылуы әдеттегі құбылысқа айналды. Бұл - Тұран, Сарыағаш ауыз сулары, Құлагер - Арасан минералды сулары.
- Таза, тұщы суға артық ақша төлемеу үшін не істеуіміз керек? Суды үнемді пайдалану керек.
- Егер су шүмектен, су бағанасынан қажетсіз ағып жатса, не істеу керек? Шүмекті жабу керек.
- Жуынғанда суды қалай жұмсау керек? Судың көп ағып кетпеуі үшін су ағысын азайту керек.
- Сондықтан да, таза, тұщы су – байлығымыз. Оны үнемдеп, сақтауымыз керек екендігін есімізден шығармауымыз керек.

Ағаштан не жасайды?

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құстардың пайдасы туралы мағлұмат беру; құстардың түрі, тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; сөздік қорларын молайтып, есте сақтау қабілеттерін арттыру; құстарға қамқор болуға, қорғауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "сай-салада", "бүршік", "қарқылдайды", "быркылдайды", " шырылдайды" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Көктемнің суреті, құстардың суреттері, қысқы ұяның суреті, көктемгі ұяның суреті.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Қуанатын келді күн".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Қуан, шаттан, алақай,
Қуанатын келді күн.
Қайырлы таң,
Қайырлы күн.
Күліп шықты күн бүгін,
Амансыз ба, есенсіз ба.
Бәріміз күндей жарқырайық,
Бәріміз аман болайық.
Балалар өз көңіл-күйлерін білдіріп, бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сурет бойынша жұмбақ жасыру.
Қар, мұз еріп, су көбейіп,
Сай-салада ағады.
Бүршік шашып, жапырақ ашып,
Жер гүл шашақ тағады.
Айтыңдаршы, балалар,
Бұл қай кезде болады?
- Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Көктем мезгілі.
- Айтыңдаршы, көктем мезгілінде қандай өзгерістер болады?
Көктемде қар ериді, күн жылынады, ағаштар бүршік жарып алғашқы гүл – бәйшешек шығады. Көктемде табиғат жаңарады, барлық тіршілік иелері оянады. Құстар жылы жақтан ұшып келеді. Көктемде үлкендердің көмегімен балабақша ауласында гүл егеміз, ағаштардың түптерін қопсытамыз, құстарға ұя жасаймыз. Сондықтан да үлкендердің еңбегін бағалап, құрметтеуге тиіспіз.
Педагог балаларға қосымша сұрақтар қойып, әңгімелерін толықтырады.

2.2. Ғажайып сәт.

- Бұл ненің дауыстары? Құстардың дауысы.
- Көктемде қандай құстар ұшып келеді? Балалардың жауаптары.
Жыл құстары келді деп,
Балдырғандар мәз болды.
Қос қанаты желпілдеп,
Көлге үйрек-қаз қонды.
- Көктемде ең алғаш ұшып келетін құсты білесіңдер ме? Ұзақ.
- Ұзақты қандай құс деп атайды? Көктем жаршысы.
- Көкте ұшқан құстардың қиқуланған, тыраулаған, шиқылдаған дауыстары естілді.
- Құстар ұшқанда қандай дауыстар естиміз? Соны дұрыс айтайық:
Бұлбұл сайрайды.

Торғай шырылдайды.
Қарға қарқылдайды.
Үйрек бырқылдайды.
Қаз қаңқылдайды.
Сауысқан шықылықтайды.
Тырна тыраулайды.
Педагог балаларға құстардың дауысын дұрыс айтуын қадағалайды.

2.3. Педагог балаларға құстар туралы жұмбақ жасыруды ұсынады:
- Құстарға байланысты көптеген жұмбақтар да бар, соларды шешіп көрейік:
Түсі қара мақпалдай,
Төсі ақ сыр жаққандай.
Ұшса оқтай зулайды,
Көктем жұлдыз аққандай. (қарлығаш)

Орманда жоғары
Ағашқа қонады.
Тұмсығын балғағып,
Тоқ-тоқ соғады. (тоқылдақ)

Өзі сақ, өзі ұсақ,
Шықылықтап тұрмайды.
Құйрығы ұзын, өзі ала,
Бұл қандай құс? (сауысқан)

Заң жоқ еш уақытта,
Біздерді атуға.
Түсім де аппақ,
Атым..... (аққу)

- Жарайсыңдар, балалар!

2.4. "Құстарды ата" дидактикалық ойыны.
Педагог балаларға ойын ұсынады.
Мақсаты: балаларды құстарды тануға және атауға үйрету; көру, ойлау қабілетін дамыту; табиғатты сүюге тәрбиелеу.
Керекті құралдар: құстардың суреттері.

Барысы: Педагог құстардың суреттерін іледі, оларды атауға ұсынады. Бала құстың атын атайды, оны сипаттайды.
Қалған балалар келісімдерін белгімен көрсетеді (бас бармақтарын жоғары немесе төмен көрсетеді).
Педагог тапсырманың сапалы орындалуына көңіл аударады**.**

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

Келді көктем жағаға,
Келді сұлу шағала.
Аспандағы ақ құстар,
Ауылымды арала.
Көктем, көктем, көктемде,
Құстар келіп жеткенде.
Қуанып бір қаламыз.
Әнмен қарсы аламыз.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. Әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.
Бейнежазба "Көктемдегі құстардың тіршілігі".

- Нелер ұшып келді? Ұзақтар ұшып келді.
- Көктемде құстар не істейді? Құстар ұя салуға кіріседі. Көптеген құстар ұясында оған бір нәрсе жақпаса, ол ұяны бірден тастап кетеді. екен. Алдымен ұзақтар келген соң, 2 аптадан кейін қараторғайлар мен бозторғайлар келе бастайды. Олардың қайсысы болмасын адамды қуанышқа бөлейді. Ұзақсыз, қараторғайсыз, бозторғайсыз көктем көктем емес. Көктемде құстар ұяларын салуға ынғайлы жер іздейді.
- Құстар балапандарына не іздейді? Балапандарын қоректендіру үшін жем іздейді. Оны ұяға тасып, күні бойы дамыл таппайды.
- Қалай ойлайсыңдар, құстар неге балапандарын қанатымен бүркеп алады? Кейбір құстар балапандарын бауырына алып, қанатымен бүркеп, суықтан қорғайды.
Педагог қосымша сұрақтар қойып, жұмыс барысын реттейді.

2.7. "Өз ұясына қондыр" дидактикалық ойыны.
Педагог жыл құстары мен қыстайтын құстар орындарын ауыстырып алғанын айтады.
Керекті құралдар: көктемгі ұяның суреті, қысқы ұяның суреті, жыл құстары мен қыстайтын құстардың суреттері.
Барысы:
Кілемнің үстінде екі ұя бар: көктемгі ұя, қысқы ұя. Педагогтың белгісімен балалар құстардың суреттерін орындарына орналастырады. Қыстайтын құстарды көктемгі ұяға, жыл құстарын қысқы ұяға орналастыру керек.
Педагог тапсырманы дұрыс орындауын қадағалайды. Ойын 2 рет ойналады.

2.8. Артикуляциялық жаттығу.
Педагог балаларға жаттығу жасауды ұсынады.

Қарға біздің қар, қар,
Сауысқаны саңқ, саңқ.
Торғайларым шық, шық,
Жапалағым ух, ух.
Көкек көкек, көкек деп,
Ұшады екен желпілдеп.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.9. Педагог балаларға халық болжамдарын айтуды ұсынады.

- Балалар, халқымыз құсқа қарап, ауа райын болжаған:

- Құс жүнін үрпитсе, жаңбыр жауады, ауа райы өзгереді.
- Сары шымшық ысқырса, шынымен күз болғаны.

- Шымшық ұя салса, қыс қатты болады.

- Қарға қарқылдаса, қар жауады.

- Торғай шаңға аунаса, жаңбыр жауады.
- Торғай терезеге қонса, күн суытады.

- Әтеш қыстыгүні бір аяғын көтеріп тұрса, аяз болады.

- Қыста қаздар қаңқылдаса, күн жылы болады. Аяқтарын бауырына тығып жатса, күн суытады.
- Торғай ерте су ішсе, көктем ерте шығады.
- Балалар, халық болжамдарын естеріңде сақтап жүріңдер.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгін біз не туралы айттық? Көктем, құстар туралы.
- Қазір жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілі.
- Көктемнің қандай ерекшеліктері бар? Балалардың жауаптары.
- Қыстайтын құстарға қандай құстар жатады? Торғай, көгершін, шымшық, қарға, тоқылдақ.
- Балалар, көктемнің тағы бір ерекшелігі – жыл құстарының ұшып келуі.
- Жыл құстарың атаңдар. Бозторғай, қарлығаш, су құстары, ұзақ, қараторғай, қарлығаш, бұлбұл.
- Осы құстарға қандай көмек көрсетеміз? Балалар өз ойларын айтады.
- Құстарды қалай қорғаймыз?
- Ал ендеше, балалар, далаға шығып, өзіміздің ауламыздағы ата–анамыздың көмегімен жасалған ұямызды орналастырайық. Құстарға жем шашайық.
- Балалар, құстарды, аңдарды қорғайтын сендерсіңдер. Осы байлығымызды аялайық.

Зергерлік бұйымдар

Оқу қызметінің мақсаты

Жер бетіндегі барлық тіршілік иелеріне судың маңызы туралы түсініктерін қалыптастыру; балаларды судың қасиеттерімен таныстыру; судың қасиеттерін бақылау жүргізу арқылы түсіндіру; сана-сезімін, ақыл-ойларын, зейінін көру, есту, қабылдау қабілеттерін дамыту; өлі табиғатқа деген сүйіспеншілікке, табиғатты қорғауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "тәтті", "ащы", "мөлдір", "сарқырама", "түссіз" сөздердің пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау, тәжірибе

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үлкен ыдыстағы су, суреттер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай қарындаштар, түрлі-түсті қағаздар, қайшы, су құйылған стақандар, сүт құйылған стақандар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Қоңырау біздің сиқырлы".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Қоңырау біздің сиқырлы,
Сыңғырлап тағы ән салды.
Шақырды түріп ұйқыңды,
Шеңберге тұр, – деп баршаңды!
Педагог балаларға қоңыраудың көмегімен амандасуды ұсынады:
– Мен Алмасқа күлімдеп қараймын да, қоңыраумен: «Сәлеметсің бе, Алмас», – деп шылдырлатамын, содан кейін қоңырауды оған беремін. Осылайша біздің қоңырауымыз бәрін айналып шығуы керек.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ғажайып сәт.

- Балалар, сендер қонақ келгенді ұнатасыңдар ма?
- Ендеше, мына дауысты естейік. Үнтаспаға жазылған судың дауысы естіледі.
- Ненің дауысы? Судың дауысы.
- Бүгін бізге қонаққа Сиқырлы су келді. Сендер таңысқыларың келе ме?
- Ендеше, сендер көздеріңді жұмыңдар. Осы кезде педагог айналып, Сиқырлы судың киімін киіп отырады.
- Мен - Сиқырлы сумын. Бүгін сендер мен туралы қызықты мағұлматтар білесіңдер.
- Су бізге не үшін қажет? Балалар өз ойларын білдіреді.
- "Су - өмірдің көзі", – деген сөз бекер емес. Су – өсімдіктер мен жануарлар ағзаларының құрамының негізгі бөлігі. Егер қарбыздың 1 киллограмын кептірсек, 20 грамм құрғақ зат шығады. Демек, қарбыздың 98% - су. Адамның ағзасында да су көп. Су - қан, сілекей, асқазан шырынының құрамына кіреді. Сонымен қатар, су – жас, тер түрінде болады. Адамның ағзасы ауа жұтқанда, күніне 2 стақанға дейін суды бу түрінде шығады. Судың қатысуымен ағзадан зиянды заттар бөлінеді.

2.2. Көркем сөз.
Педагог Н.Малдыбаеваның "Су – өмірдің бұлағы" өлеңін оқиды.
Су – өмірдің бұлағы
Су – өмірдің бұлағы, тасып-толған,
Тіршіліктің нәрі бұл, еріп-тоңған.
Су болмаса болмайды табиғат та
Ол әр заттың қуаты боп қалыптасқан.
Судың да сұрауы бар, тыңдай білсең,
Судың да шектігі бар, ұстай білсең.
Ластанған жаңа ғасыр заманында
Үнемдей біл күмістейін суыңды да
Үнемдей біл күмістейін суыңды да
Ысырап болған әр тамшының артын ойла.
Жүрсеңдағы сен шалқып мына жақта,
Балалар бар зар болған бір тамшыға.

- Су – өмір, адам үшін де, барлық тірі жандар үшін де керек. Адам тамақсыз 30 күн өмір сүре алады, ал сусыз 3 күн ғана. Ендеше, су - адам үшін өте қажет.

2.3. Әңгімелесу.

Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы Қазақстанның физикалық картасына аударады.

- Айналамызда тағы қайда су бар? Оны білу үшін картаға назар аударыңдар.
- Мына картада қаншама көгілдір түс бар?
- Бұл нені белгісі, білесіңдер ме? Бұл теңіз, мүхит, өзен, көлдер, олар картада көгілдір түспен белгіленеді.
- Сендер қалай ойлайсыңдар, жер бетіндегі судың бәрін ішуге жарай ма? Мүхиттардың, теңіздердің, кейбір өзендердің суы өте ащы болғандықтан, олар ішуге жарамайды. Бірақ онда да тіршілік етуге болады.
- Суда нелер тіршілік етеді? Әр түрлі балықтар, су асты жәндіктері өмір сүреді.
- Су туралы тағы не білесіңдер? Балалар өз ойларын білдіреді.
-Балалар, су туралы көп біледі екенсіңдер, бірақ судың қасиеттерін дәлелдеу үшін тәжірибе жасайық.
Педагог балаларды табиғат бұрышына шақырады.

2.4. Тәжірибелік әрекет.

Педагог алдын ала тәжірибеге арналған керекті құралдар дайындайды. Әр бала тәжірибелерді жеке орындайды. Балалар алжапқыштар, қалпақтарын киеді.

Тәжірибе №1. "Су мөлдір"

Барысы: Балалардың алдына бір стақан су, бір стақан сүт қойылады. Екі стақанға да таяқша салынады. Стақанның біреунде таяқша көрінеді, біреуінде көрінбейді.

- Неге?

Қорытынды: Су мөлдір, сүт мөлдір емес. Су мөлдір болу керек. Жануарлар ішуге, адамдар қолдануға мөлдір су қажет. Мөлдір емес су таза емес, пайдасыз.

Тәжірибе №2. "Суда иіс те, дәм де жоқ"

Барысы: Балаларға судың дәмін татып көргізу, суды иіскету.

- Ненің иісі шығады? Иісі жоқ.

Қорытынды: Егер су таза болса иісі де, дәмі де болмайды. Дәмі ащы суды қолдануға жарамайды.

Тәжірибе №3. "Су сұйық"

Барысы: Балаларға бір бос стақан, бір сумен стақан беріледі. Суды бос стақанға асықпай құюды ұсынады. Су тез құйылады.

- Неге? Өткені су сұйық. Ол сұйық болмаса ақпайды, бізге жетпейді, бұлақтан өзенге бара алмайды, сарқылдап аға алмайды.

Қорытынды: Су сүйық, ағады, сондықтан да су - сүйықтық.

Педагог балалардың арасынан жауапты кезекшілерді тағайындайды. Пайдаланған ыдыстар жиналынады.

2.5. Сергіту сәті.

Педагог балаларға сергіту сәтін орындап, тынығып алуды ұсынады.

Сылдырлайды мөлдір су,
Мөлдір суға қолыңды жу.
Жусан егер әрдайым.
Аппақ бетін маңдайын.
Тазалықтың досы,
Су дегенін осы.

Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. Сарқырама туралы әңгімелеу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.
Бейнежазба "Анхель сарқырамасы".

Сарқыраған, арқыраған өзеннің,
Сәл құлама түсін бар ма көргенің?
Сол болады құлап аққан биіктен,
Сарқырама - құлама су дегенің.
Педагог сарқырама туралы түсінік береді.
Сарқырама деген таудан құлап ағатын су екені түсіндіреді.
- Анхель сарқырамасы – Оңтүстік Америка материгіндегі Ориноко өзенінің бір саласында орналасқан. Әлемдегі ең биік сарқырама, судың үздіксіз түсу биіктігі 807 метр. 1935 жылы сарқырамадан ұшып өткен Эйнджел Джеймс (ағылш. Angel) ұшқыш атымен аталған.

2.7. Тәжірибе №4. "Лотос гүлі"
Педагог балаларға сумен сиқыр көрсетуді ұсынады.
Керекті құралдар: үлкен ыдыстағы су, қарындаштар, түрлі-түсті қағаздар, қайшы.

Барысы: Түрлі-түсті қағаздан үлкен жапырақтары бар гүлді қиыңдар. Қарандаштың көмегімен жапырақтарды ортаға ораңдар. Ал енді ыдыстағы суға әр түрлі лотостарды түсіріңдер. Осы кезде сіздің алдыңызда гүлдің жапырақтары ашылады.
- Неге?
Қорытынды: Бұл дегеніміз, қағаз суланған сайын біртіндеп ауырлай бастайды. Содан соң жапырақтар ашыла басайды.

2.8. Педагог су туралы мақал-мәтелдер айтуды ұсынады.

Су бергеннің сауабы бар,
Су төккеннің жауабы бар.
Су бермегенге сүтіңді бер - ақ ниетінді білсін.
Су болмай балық аулауға болмас,
Жүз жыртпай дау даулауға болмас.
Су - күмістен де бағалы, су - алтынан да бағалы.
Су - асыл тастан асқан мөлдір.
Сусыз – тіршілік жоқ.
- Жарайсыңдар, балалар!

2.9. Педагог сурет бойынша су туралы тыйым сөздерді айтуды ұсынады.
Суға қоқыс тастама.
Суды ластама.
Суға түкірме.
Суды бекер шашпа.

Суды босқа ағызба.
Судың бұрандасын жауып жүр.
- Өзен, көлдерді таза ұстаңдар, ластамаңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгін біз не туралы әңгімелестік? Су туралы.
- Су не үшін керек? Балалардың жауаптары.
- Су қандай болады? Балалардың жауаптары.
- Егерде су болмаса, не болады? Суды іздеген - берекелі іс жасайды, суды бекер төккен - күнә жасайды,- деген бір мақалда.
- Қалай ойлайсыңдар, неге бұлай айтылған? Жыл сайын таза, тұщы судың азаюымен байланысты. Көптеген Еуропалық елдер таза, тұщы суды көп ақшаға сатып алады екен. Біздің Қазақстан Республикасында да ауыз суының сатылуы әдеттегі құбылысқа айналды. Бұл - Тұран, Сарыағаш ауыз сулары, Құлагер - Арасан минералды сулары.
- Таза, тұщы суға артық ақша төлемеу үшін не істеуіміз керек? Суды үнемді пайдалану керек.
- Егер су шүмектен, су бағанасынан қажетсіз ағып жатса, не істеу керек? Шүмекті жабу керек.
- Жуынғанда суды қалай жұмсау керек? Судың көп ағып кетпеуі үшін су ағысын азайту керек.
- Сондықтан да, таза, тұщы су – байлығымыз. Оны үнемдеп, сақтауымыз керек екендігін есімізден шығармауымыз керек.

Жұлдыздар әлемі
Оқу қызметінің мақсаты

Ұлттық салт-дәстүр, әдет-ғұрып жайында қарапайым түсінік беру; ата-бабаларымыздың кейінгі ұрпаққа мирас еткен асыл мұрасын қадірлеп, қастерлеуге, қасиетін түсінуге баулу; балаларға ұлттық ыдыстары туралы түсінік беру; тәжірибе арқылы ағаштардың қасиеттерін анықтау; балалардың ой-қиялының, шығармашылық белсенділігінің дамуына ықпал ету; балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "тостаған", "торсық", "ағаш қасық", "кесе", "сіңіреді", "батады" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау, тәжірибе

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Киіз үй, ұлттық ыдыстар, асықтар, 2 ыдыс, 2 дорба, шегелер, сіріңкенің шиі, орташа көлемдегі тастар, ағаштар кесегі.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай асықтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Айналаға гүл шашылды".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

- Балалар, мен сендерді көргеніме өте қуаныштымын. Сендерді шын көңілмен қуаныш шеңберіне шақырамын. Барлығымыз, қыздар мен ұлдар араласып тұрайық та, бір-бірімізбен амандасайық:
Жарқырап күнде ашылды,
Айналаға гүл шашылды.
Қайырлы күн!
Біз нәзік қыздармыз!
Қайырлы күн!
Біз ержүрек ұлдармыз!
Педагог шеңбердің ішімен жүреді, бірде ұлға, бірде қызға кезек-кезек қарап айтады.
Қолдарын бір-біріне ұстатады.
Балалар бір-бірінің көздеріне қарайды да, күлімдейді.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көркем сөз.
Педагог Несіпбек Айтовтың «Көктем» өлеңін айтады.

Қаусыратып қар боранды,
Көктем қайтып оралды.
Таулар тастап ақ тонын,

Сарқырады бұлақтар,
Құлпырды сай-қыраттар.
Сағым ойнап, көзді алып,
Жақын тартты жырақтар.
Көрсең енді қояндар,
Көкшіл түске боянды.
Аюлар мен аралар,
Ұйқысынан оянды.
Өлең мазмұны бойынша әңгімелесу:
- Өлеңде қай мезгіл туралы айтылған? Көктем мезгілі туралы.
- Орманда, далада қандай өзгерістер болады? Балалар өз ойларын айтады.

2.2.

Балаларды әже қарсы алады. Балаларды дастарқанға шақырады.
- Тойларың құтты болсын! Тойларың тойға ұласа берсін! Наурыз мейрамы құтты болсын!
- Қонақжайлылық – қазақтың ең ерекше қасиеттерінің бірі. Олар келген қонақты үнемі көңілді қарсы алып, көңілінен шығуға тырысады. Сосын кең жайылған дастархан басына шақырады.
- Үстелде қандай ыдыстарды көріп тұрсыңдар? Балалар білген ыдыстарын атайды: тостаған, кесе, астау, ожау.
- Ыдыстарды қолдарыңмен ұстап көріңдер. Ыдыстар неден жасалған? Ағаштан жасалған.
- Сендерге ұнады ма?
Педагог үстелдің үстіндегі ұлттық ыдыстарымен таныстырады.

2.3. Педагогтар ыдыстарды бір-бірден алып, сипаттайды.
- "Ыдысын көріп, асын іш" деген мақалды қалай түсіңесіңдер? Бұл қазақ мақаласында терең мағына, үлкен тәрбиелік мәні бар. Әдемі ыдыста тіпті ең қарапайым тағам тәбетті көрінеді. Ежелгі халық шеберлері емен, қайың және басқа да күшті ағашты пайдалана отырып, экологиялық таза табиғи материалдан ыдыс жасады. Сол ыдыстармен таныстырайын.

Тостаған пішіні ежелгі көшпенділердің көшпелі өмір салтына байланысты. Қаламсыз дөңгелек пішін мұндай ыдысты әсіресе жинақы, біреуі екіншісіне жинауға мүмкіндік берді, бұл көшпенді жағдайларда маңызды болды.

Астау - қазақтың көне ағаш ыдысы, бешбармақ, палау, ет, қой басын беретін ыдыс. Экологиялық артықшылығы - мұндай тағамда бешбармақ суытпайды, ал ағаш мерекелік үстелге әдемі көрініс береді.
Астау тек қана қатты ағаштан – қайың мен талдан жасалады.

Ожау - ұзын сабы бар ожау ағаштың тұтас бөлігінен жасалады және өрнектермен безендіріледі. Тұтқада ыңғайлы болу үшін шұңқырды егеді. Ожау бірдей және екі есе болады.

Қасық ожаудан кіші, ағаштың тұтас кесектерінен жасалады, сондықтан ағашқасық деп аталады, жарқын бояулармен боялады. Балалар үшін де, ересектер үшін де жасайды.
- Тағы осындай ыдыстар болады: келі-келсап, зерең, тегене, күбі, саптаяқ.
- Қандай ыдыстармен таныстық?
- Ыдыстар неден жасалған? Ағаштан жасалған.

2.4. "Асық жинау" қозғалмалы ойыны.
Педагог балаларға ойын ойнауды ұсынады.
Керекті құралдар: асықтар, 2 ыдыс, 2 дорба.

Ойынның шарты: Балалар екі топқа бөлінеді. Ортада екі үстел тұрады. Үстінде ыдыста асықтар тұрады. Бірінші үстелде тұрған асықтарды екінші үстелдегі бос дорбаға жинайды. Балалар асықтарды санайды. Қай

топ көп асық жинаса, сол топ жеңіске жетеді.
Әже балаларды мақтап, сыйлыққа асықтарды тартады.

2.5. Көркем сөз.
Педагог Шәкәрім Құдайбердіұлының өлеңін оқиды.
Ұлыстың ұлы күнінде,
Бай шығады балбырап.
Қасында жас жеткіншек,
Тұлымшағы салбырап.
Келіншек шығар керіліп,
Сәукелесі саудырап.
Қыз шығады қылмиып,
Екі көзі жаудырап.
Бозбала шығар бұрқырап,
Ақбөкендей сырқырап.
Құл құтылар құрықтан,
Күң құтылар сырықтан.
Кетік ыдыс, шөміштің,
Түтіні шығар бұрқырап.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар?
Балалар өз ойларын білдіреді. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.6. Тәжірибелік әрекет.
Педагог балаларды табиғат бұрышына шақырады. Тәжірибеге керекті құралдарды алдын ала дайындайды.
- Балалар, айналаға қараңдаршы, ағаштан тағы қандай заттар жасалған? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Ағаштың қандай сиқырлы қасиеттері бар екенін білгілерің келе ме? Ағаш - адамның мыңдаған жылдардан бері отын үшін де және құрылыс материалы ретінде қолданған шикізаты. Отын мен құрылыстан басқа да мақсаттарда: еңбек аспаптарын, музыка аспаптарын, қару, жиһаз, өнер туындыларын, қағаз жасау үшін қолданады. Ағаш материалы өсімдіктерінің діңінен немесе жаңқасынан, кейде талшықтарынан алынады.
Тәжірибе №1 "Сынады, сынбайды"
Керекті құралдар: шегелер, сіріңкенің шиі.
Барысы:
-Қолымызға шегені аламыз, оны сындырып көрейік. Шеге сынбайды.
- Шеге қандай? Шеге қатты.
- Енді сіріңкенінің шиін сындырып көрейік. Не айтуға болады? Сіріңкенің шиі сынды, демек ағашты сындыруға болады.
Қорытынды: ағаш және ағаштан жасалған заттар сынады, демек оларға ұқыпты қарап, сындырмау керек.
Ағаш темірден иілгіштеу, өңдеуге тез келеді. Сондықтан адамдар ағаштан көп заттар жасауды ойлап тапқан.

2.7. Тәжірибе №2 "Батады - батпайды"
Керекті құралдар: орташа көлемдегі тастар, ағаштар кесегі.
Барысы:
- Балалар, сендер қалай ойлайсыңдар, ағаш суда батады ма, батпайды ма? Балалар өз ойларын айтады.
- Осыны анықтау үшін тәжірибе жасап көрейік. Қолдарыңа тасты алып, суға салыңдар.
- Не байқадыңдар? Тас батып кетті.
- Енді қолдарыңа ағаш кесегін алып, суға салыңдар.
- Ағаш жайында не айтуға болады? Ағашқа не болды? Ағаш батпайды.
Қорытынды: ағаш жеңіл, су бетінде қалқып жүреді. Ағаш суда батпайды.
- Осы ағаштың қасиетін адамдар қайда пайдаланады? Адамдар ағаштан қайық, кеме жасайды. Өйткені олар суға батпайды.

2.8. Тәжірибе №3 "Ағаш суды сіңіреді"
Керекті құралдар: судағы ағаш кесегі.

Барысы:
- Судан ағаш кесегін алайық. Қараңдаршы, не болды? Ол қарайып, ісініп кетіпті.
Қорытынды: ағаш суды бойына сіңіреді, сондықтан ол ісініп, өз қасиетін жоғалтады. Ағаштан жасалған заттары бұзылмау үшін бояймыз.
Педагог балалардың арасынан кезекшілерді тағайындайды. Балалар табиғат бұрышын реттейді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Біз бүгінгі оқу қызметінде не туралы әңгімелестік? Көктем, Наурыз мерекесі, ұлттық ыдыстар туралы.
- Көктемнің қандай ерекшеліктерін білесіңдер? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Көктемде қандай мерекелерді тойлаймыз? Наурыз мерекесін.
- Наурыз мерекесі сендерге ұнайды ма? Не ұнайды?
- Наурыз мерекесінде қонақтарға не жайамыз? Дастарқан жаямыз.
- Қандай ұлттық ыдыстарды білесіңдер? Балалардың жауаптары.
- Олар неден жасалған? Ағаштан жасалған.
- Тәжірибе кезінде ағаштың қасиеті жайында нені білдік? Ағаш жеңіл, суда қалқып жүзеді, ағаш сынады.
- Әже, сіздің келгеніңізге көп-көп рахмет! Келген Наурыз құтты болсын! Наурызда жылдан жылға аман-есен жете берейік Бүгінгі күнге рахмет!

Күніміз жарық болсын!
Аспанымыз ашық болсын!
Күніміз сәтті болсын!
Деніміз сау болсын!

Жер — ортақ үйіміз!

Оқу қызметінің мақсаты

Ұлттық қолданбалы өнер туралы, алған түсінігі мен әсерлерін түрлі жолдармен жеткізу, балалардың ұлттық бұйымға деген қызығушылығын, сана-сезімін, ынта-жігерін арттыру, зергерлік бұйымдармен таныстыру;.сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілетін дамыту; өнердің бәрі адам баласына қажет дүние екендігін түсініп, білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "білезік", "сақина", "қобдиша", "әшекей", "алқа", "сырға", "зергер", "асыл тастар", "күміс" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қобдиша, күмістен жасалған бұйымдар - сақина, сырға, алқа, білезік.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай тапсырмалар парағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Үлкен шеңбер құрайық!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Кел, балалар, ортаға,
Үлкен шеңбер құрайық!
Тереземді ашамын,
Салем деймін күнге мен!
Достарымды көргенде,
Қуана қарсы аламын.
Қолымыздан ұстасып,
Жылулықты алайын!
Кел, балалар күлейік!
Күлкіменен түлейік.
Қабақ шытқан не керек?
Көңілді болып жүрейік!
Балалар бір-біріне қарайды да, күлімдейді.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ертегі айту.

"Ерте-ерте ертеде бір қыз болыпты. Ол өзін өте жақсы көріпті. Әрбір таңда ол өзінің бұйымдарымен әдеміленіп отырған. Ешкімге көмектеспеген.
Соны көрген Сиқыршы ашуланды. Қыз ұйқыдан тұрса, бұйымдары жоқ. Бәрі жоғалып кетіпті.

- Менің бұйымдарым қайда кеткен? Оны кім алып кетті? Мен енді қалай әдемі боламын. Мені ешкім жақсы көрмейді ғой?"
- Балалар, Ханзадаға біз қандай көмек көрсете аламыз?
- Әшекейлерін тауып береміз бе? Балалар өз ойларын айтады.
Педагог балалардың назарын әдемі қобдишаға аударады.

2.2. Ғажайып сәт.

Педагог балаларға қобдишаны көрсетеді.
- Бұл не, балалар? Қобдиша.
- Қобдиша не үшін қажет? Қобдиша - әшекей салуға арналған бұйым.
- Қалай ойлайсыңдар, біздің қобдишада не бар? Балалар өз ойларын айтады.
- Олай болса, ашып көрейік.
Алқа - қыз баланы сыпайы, сәнмен әсем жүруге үйрету үшін тағылады.
Жүзік - оны қолымызға күніміз ашық болсын деген тілекпен салған.
Білезік - ол халықтың қастерлі дүниесі.
Қапсырма - әйел қамзолына тағылатын жалпақ күміс бұйым.
Сырға - құлаққа тағатын сәнді асыл бұйым.
Шекелік - сәукеле, тақия, бас киімге тағылатын тағым.
Педагог қобдишаның ішінен әшекелерді алуды ұсынады.
- Қалай ойлайсыңдар, бұл әшекей бұйымдары неден жасалған? Күмістен жасалған.
- Әшекейлерді жасау өнері зергерлік өнер деп аталады. Ал оларды дайындайтын шеберді зергер деп атайды.
- Олай болса, зергер туралы өлең тыңдайық.

2.3. Көркем сөз.
Фариза Оңғарсынованың "Зергер" өлеңі.
Білесің бе бұл істі –
зергерлікке кім дайын?
Балқытып ап күмісті,
сапырады судайын.
Сиқыршыдай жырдағы:
білезік пен алқаны,
сақинаны, сырғаны
күміс сымнан тартады.
Көрсең, қайран боласың –
мақтанышы ол бір елдің.
Күмістейді тоғасын
таралғы мен жүгеннің.
Тобылғы сап күмсанды
қамшыға бір қарашы.
Кім жасайды бұл сәнді
табылмастай бағасы?!
Демеңіздер: «Бұл қалай
күмісті де илеген?»
Осы өнерді мұрадай
зергерлерден үйренем!
- Өлеңде не туралы айтылған? Балалардың жауаптары тыңдалады.
- Бұйымдарды немен әшекейлеген? Әдемі тастармен , оюлармен көмкеріп әшекейлеген.

2.4. Күміс туралы әңгімелеу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Күміс – адам денсаулығына өте пайдалы. Иммунитетті нығайтады, микробтардан тазартады, жүректің қызметін жақсартады, қан қысымын төмендетеді, ісіктің жойылуына көмектеседі, сондай-ақ оны тері аурулары

бар адам тағып жүруі керек. Сондықтан оны медицинада да қолданады, кейбір құрал-жабдықтардың құрамына күміс қосылған.
- Қазақтың ұғымында күміс тазалықтың, адалдықтың белгісі. Тек әшекей бұйымдар ғана емес, тұрмыс заттары, жиһаз, ер-тұрмандар да күміспен күптелген. Қазіргі кезде де әрбір үйде күмістен жасалған бұйымдар бар. Кішкентай сәбиді қырқынан шығарарда дені сау болсын деген ниетпен күміс салынған суға шомылдырады.
- Осы күміс бұйымдар уақыт өте келе қарайып кетіп жатады.
- Ол неліктен? Күміске су, иіс май, тамақ, кір жуғыш құралдар тигенде, кейде сөреде жатып-ақ өзінен-өзі күңгірттеніп кетеді.
- Әшекейлерді тазартып көреміз бе?
Педагог балаларды табиғат бұрышында жұмыс жасауды
ұсынады.

2.5. Практикалық жұмыс.
Керекті құралдар: күмістен жасалған әшекей бұйымдары, тіс ыскыш, тіс пастасы, ас содасы, киіз.
Барысы:
- Балалар, біз күмістен жасалған бұйымдарды тазалаймыз. Ол үшін кәдімгі тіс пастасымен не ас содасымен ысқылап, кейін сумен шайып жібереміз. Кәдімгі киізге де үйкелеп, тазартуға болады. Алайда қатты ысқылап, бұйымды бүлдіріп алмаңыз.
Балалар өз бетімен жұмыс істейді.
- Өздеріңе ұнаған тәсілмен бұйымдарды тазартып көріңдер.
- Не байқадыңдар? Сақина жарқырап шыға келеді.

2.6. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауға ұсынады.
Сыңғыр-сыңғыр сырғалар,
Құлағымда ырғалар.
Оң қолымда - білезік,
Сол қолымда - білезік,
Саусақтарда сақина,
Санап қане көрсетші:
1, 2, 3, 4, 5.
Сыңғырлайды сырғалар.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.7. Шығармашылық әрекет.
Педагог балаларға әшекейлер туралы өлеңдерін айтуды ұсынады.

Сылдыр – сылдыр, сырғалым,
Құлағыма тағар кім?
Сұлу болып әрдайым,
Сырғалы қыз атандым.

Он қолымда білезік,
Сол қолымда білезік.

Сәнді көйлек киелік,
Бәріміз бірге билейік.

Балқытып ол күмісті
Сапырады судайын.
Білезік пен алқаны,
Сақинаны, сырғаны.
- Балалар, өлеңдерде не туралы айтылған?
- Қандай әшекейлер туралы айттық?

2.8. Жұмбақтың шешуін шешу арқылы үзік сызықтарды бастырту.
Керекті құралдар: тапсырмалар парағы, қарындаштар.
Қолға көрік береді.
Жалт-жұлт етеді.
Бұл не? Сақина.
Білеу-білеу білегім
Білегіме киемін.
Ал, кәнекей, балалар,
Шешуін кім таба алар? Білезік.
Сыңғыр-сыңғыр етеді,
Құлаққа ілсе, әдемі боп кетеді.
Бұл не? Сырға.
Балалар жұмбақтарды шешіп, үзік сызықтарды бастырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін қандай бұйымдармен таныстық? Сақина, сырға, білезік, алқа.
- Олар неден жасалады? Күмістен, алтыннан жасалынады.
- Зергерлік бұйымдарды кімдер жасайды? Зергерлер жасайды.
- Қазақтың әшекей бұйымдары – бүкіл ұлттық мәдениетіміздің асыл қазынасы. Зергерлер алтын мен күміс, жез бен мысты кеңінен қолданған екен. Солардың арасында көбірек қолданғаны – күміс. Мысалы: күміс сақиналар, сырғалар, білезіктер, шашбау жасаған екен. Қазақша бұйымды әшекейлеу үшін асыл тастар да қолданылады.
- Ер қадірін ер білер,
Зер қадірін зергер білер, деген мақалды қалай түсінесіңдер? Балалар өз ойларын айтады.
- Көңіліміз әрдайым күмістей жарқырап жүре берсін!

Көктемгі ағаштар

Оқу қызметінің мақсаты

Ұлттық қолданбалы өнер туралы, алған түсінігі мен әсерлерін түрлі жолдармен жеткізу, балалардың ұлттық бұйымға деген қызығушылығын, сана-сезімін, ынта-жігерін арттыру, зергерлік бұйымдармен таныстыру;.сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілетін дамыту; өнердің бәрі адам баласына қажет дүние екендігін түсініп, білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "білезік", "сақина", "қобдиша", "әшекей", "алқа", "сырға", "зергер", "асыл тастар", "күміс" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны, бейнежазбаны көрсету, шаттық шеңбері, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, пысықтау, үлгі ету, ойын, бақылау

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қобдиша, күмістен жасалған бұйымдар - сақина, сырға, алқа, білезік.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай тапсырмалар парағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Үлкен шеңбер құрайық!"
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Кел, балалар, ортаға,
Үлкен шеңбер құрайық!
Тереземді ашамын,
Салем деймін күнге мен!
Достарымды көргенде,
Қуана қарсы аламын.
Қолымыздан ұстасып,
Жылулықты алайын!
Кел, балалар күлейік!
Күлкіменен түлейік.
Қабақ шытқан не керек?
Көңілді болып жүрейік!

Балалар бір-біріне қарайды да, күлімдейді.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ертегі айту.

"Ерте-ерте ертеде бір қыз болыпты. Ол өзін өте жақсы көріпті. Әрбір таңда ол өзінің бұйымдарымен әдеміленіп отырған. Ешкімге көмектеспеген.
Соны көрген Сиқыршы ашуланды. Қыз ұйқыдан тұрса, бұйымдары жоқ. Бәрі жоғалып кетіпті.

- Менің бұйымдарым қайда кеткен? Оны кім алып кетті? Мен енді қалай әдімі боламын. Мені ешкім жақсы көрмейді ғой?"
- Балалар, Ханзадаға біз қандай көмек көрсете аламыз?
- Әшекейлерін тауып береміз бе? Балалар өз ойларын айтады.
Педагог балалардың назарын әдемі қобдишаға аударады.

2.2. Ғажайып сәт.

Педагог балаларға қобдишаны көрсетеді.
- Бұл не, балалар? Қобдиша.
- Қобдиша не үшін қажет? Қобдиша - әшекей салуға арналған бұйым.
- Қалай ойлайсыңдар, біздің қобдишада не бар? Балалар өз ойларын айтады.
- Олай болса, ашып көрейік.
Алқа - қыз баланы сыпайы, сәнмен әсем жүруге үйрету үшін тағылады.
Жүзік - оны қолымызға күніміз ашық болсын деген тілекпен салған.
Білезік - ол халықтың қастерлі дүниесі.
Қапсырма - әйел қамзолына тағылатын жалпақ күміс бұйым.
Сырға - құлаққа тағатын сәнді асыл бұйым.
Шекелік - сәукеле, тақия, бас киімге тағылатын тағым.
Педагог қобдишаның ішінен әшекелерді алуды ұсынады.
- Қалай ойлайсыңдар, бұл әшекей бұйымдары неден жасалған? Күмістен жасалған.
- Әшекейлерді жасау өнері зергерлік өнер деп аталады. Ал оларды дайындайтын шеберді зергер деп атайды.
- Олай болса, зергер туралы өлең тыңдайық.

2.3. Көркем сөз.
Фариза Оңғарсынованың "Зергер" өлеңі.
Білесің бе бұл істі –
зергерлікке кім дайын?
Балқытып ап күмісті,
сапырады судайын.
Сиқыршыдай жырдағы:
білезік пен алқаны,
сақинаны, сырғаны
күміс сымнан тартады.
Көрсең, қайран боласың –

мақтанышы ол бір елдің.
Күмістейді тоғасын
таралғы мен жүгеннің.
Тобылғы сап күмсанды
қамшыға бір қарашы.
Кім жасайды бұл сәнді
табылмастай бағасы?!
Демеңіздер: «Бұл қалай
күмісті де илеген?»
Осы өнерді мұрадай
зергерлерден үйренем!
- Өлеңде не туралы айтылған? Балалардың жауаптары тыңдалады.
- Бұйымдарды немен әшекейлеген? Әдемі тастармен , оюлармен көмкеріп әшекейлеген.

2.4. Күміс туралы әңгімелеу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы бейнежазбаға аударады.

- Күміс – адам денсаулығына өте пайдалы. Иммунитетті нығайтады, микробтардан тазартады, жүректің қызметін жақсартады, қан қысымын төмендетеді, ісіктің жойылуына көмектеседі, сондай-ақ оны тері аурулары бар адам тағып жүруі керек. Сондықтан оны медицинада да қолданады, кейбір құрал-жабдықтардың құрамына күміс қосылған.
- Қазақтың ұғымында күміс тазалықтың, адалдықтың белгісі. Тек әшекей бұйымдар ғана емес, тұрмыс заттары, жиһаз, ер-тұрмандар да күміспен күптелген. Қазіргі кезде де әрбір үйде күмістен жасалған бұйымдар бар. Кішкентай сәбиді қырқынан шығарарда дені сау болсын деген ниетпен күміс салынған суға шомылдырады.
- Осы күміс бұйымдар уақыт өте келе қарайып кетіп жатады.
- Ол неліктен? Күміске су, иісмай, тамақ, кір жуғыш құралдар тигенде, кейде сөреде жатып-ақ өзінен-өзі күңгірттеніп кетеді.
- Әшекейлерді тазартып көреміз бе?
Педагог балаларды табиғат бұрышында жұмыс жасауды
ұсынады.

2.5. Практикалық жұмыс.
Керекті құралдар: күмістен жасалған әшекей бұйымдары, тіс ысқыш, тіс пастасы, ас содасы,
Барысы:
- Балалар, біз күмістен жасалған бұйымдарды тазалаймыз. Ол үшін кәдімгі тіс пастасымен не ас содасымен ысқылап, кейін сумен шайып жібереміз. Кәдімгі киізге де үйкелеп, тазартуға болады. Алайда қатты ысқылап, бұйымды бүлдіріп алмаңыз.
Балалар өз бетімен жұмыс істейді.
- Өздеріңе ұнаған тәсілмен бұйымдарды тазартып көріңдер.
- Не байқадыңдар? Сақина жарқырап шыға келеді.

2.6. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауға ұсынады.
Сыңғыр-сыңғыр сырғалар,
Құлағымда ырғалар.

Оң қолымда - білезік,
Сол қолымда - білезік,
Саусақтарда сақина,
Санап қане көрсетші:
1, 2, 3, 4, 5.
Сыңғырлайды сырғалар.
Балалар 2 рет қайталайды.

2.7. Шығармашылық әрекет.
Педагог балаларға әшекейлер туралы өлеңдерін айтуды ұсынады.

Сылдыр – сылдыр, сырғалым,
Құлағыма тағар кім?
Сұлу болып әрдайым,
Сырғалы қыз атандым.

Он қолымда білезік,
Сол қолымда білезік.
Сәнді көйлек киелік,
Бәріміз бірге билейік.

Балқытып ол күмісті
Сапырады судайын.
Білезік пен алқаны,
Сақинаны, сырғаны.
- Балалар, өлеңдерде не туралы айтылған?
- Қандай әшекейлер туралы айттық?

2.8. Жұмбақтың шешуін шешу арқылы үзік сызықтарды бастырту.
Керекті құралдар: тапсырмалар парағы, қарындаштар.
Қолға көрік береді.
Жалт-жұлт етеді.
Бұл не? Сақина.
Білеу-білеу білегім
Білегіме киемін.
Ал, кәнекей, балалар,
Шешуін кім таба алар? Білезік.
Сыңғыр-сыңғыр етеді,
Құлаққа ілсе, әдемі боп кетеді.
Бұл не? Сырға.
Балалар жұмбақтарды шешіп, үзік сызықтарды бастырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін қандай бұйымдармен таныстық? Сақина, сырға, білезік, алқа.
- Олар неден жасалады? Күмістен, алтыннан жасалынады.

- Зергерлік бұйымдарды кімдер жасайды? Зергерлер жасайды.
- Қазақтың әшекей бұйымдары – бүкіл ұлттық мәдениетіміздің асыл қазынасы. Зергерлер алтын мен күміс, жез бен мысты кеңінен қолданған екен. Солардың арасында көбірек қолданғаны – күміс. Мысалы: күміс сақиналар, сырғалар, білезіктер, шашбау жасаған екен. Қазақша бұйымды әшекейлеу үшін асыл тастар да қолданылады.
- Ер қадірін ер білер,
Зер қадірін зергер білер, деген мақалды қалай түсінесіңдер? Балалар өз ойларын айтады.
- Көңіліміз әрдайым күмістей жарқырап жүре берсін!

Тірі және өлі табиғат

Оқу қызметінің мақсаты

Өлі табиғаттың түрлі нысандарын бақылау; балаларға жұлдыздар әлемі туралы жалпы түсінік беру; сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету; ойлау қабілетін, қызығушылығын арттыру; еңбекке деген құштарлығын ояту, үлкендердің еңбегін сыйлауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

сөйлемде "темірқазық", "жетіқарақшы", "үлкен аю", "кіші аю", "құсжолы" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, түсіндіру, ойын, жаттығу, көрсету, сұрақ-жауап, әңгімелеу, бой сергіту, қорытындылау, сұрақ-жауап, мадақтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

ғаламшар суреті, "Аспан әлемі" презентациясы, шам

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

бала санына қарай жұлдызшалар, қарындаштар, тапсырмалар парағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.
Қуаныш шеңбері:
Шеңберге тұрайық, достарымызбен қол ұстасайық! Барлығымыз жақсы көңіл-күйде бір-бірімізге тілегімізді айтайық! Бір-бірімізге қарап, күлкімізді сыйлайық!
Қол алысып, қәне, біз,
Достасайық бәріміз.
Айтарым бар сендерге,
Тез тұрыңдар шеңберге.
Қандай жақсы бір тұру,
Достарменен бір жүру!
Қандай жақсы дос болу!
- Балалар, бір-біріміздің қолымыздан ұстап, алақан арқылы жүректің жылуын сезінейік!
- Балалар, менің қолымда не бар? Сандық.
- Сандықта Білгіш досымыздың тапсырмалары бар. Тапсырмаларды орындасақ, сыйлыққа ие боласыңдар.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Ой қозғау" әдісі.
Тақиям толған сөк,
Ерте тұрсам дымда жоқ. (жұлдыз)
Бірде арық, бірде толық,
Үстіне көйлек сыймайды.
Тігінші іздеп өзіне,
Аспанды кезіп жүреді. (ай)
Педагог "Аспан әлемі" презентация арқылы әңгімелейді.
- Балалар, бүгінгі оқу қызметі өте қызықты болмақ, өйткені біз аспан әлемі туралы әңгімелесеміз.
- Жерді қоршаған бүкіл дүние - Ғарыш деп аталады, Ғарыш әлемі кең байтақ!
- Оны адамзат әлі толығымен зерттеп болған жоқ. Ғарыш әлемінде көптеген ғаламшарлар бар: Меркурий,

Венера, Жер, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон.
- Аспан әлемінде көптеген жұлдыздар да бар. Мына жұлдыз Жетіқарақшы деп аталады.
- Ал мына жұлдыз - Темірқазық.
- Ал ең үлкен жұлдыз - Күн. Күн - ғарыштың жүрегі, біздің планетамыздың жылу көзі.
- Балалар, сендерге жұлдызшаларды сыйға тартамын!

2.2. Әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.
- Балалар, біз қай ғаламшарда өмір сүріп жатырмыз? Жер - біздің тұрып жатқан мекеніміз, ортақ үйіміз.
- Ал жоғарыда, біздің үстімізде не бар? Аспан, жұлдыздар, күн, ай.
- Ай мен жұлдыздарды қай уақытта көреміз түнде ме, күндіз бе? Түнде көреміз.
- Түнде аспан бізге қандай болып көрінеді?
- Маған да ұнайды. Түнгі аспан әдемі, сиқырлы сияқты.
- Қалай ойлайсыңдар, жұлдыз деген не?
- Олар неге ұқсайды? Балалардың жауаптары.
- Дұрыс, балалар, біз жұлдыздарға қарағанда олар кішкентай ұсақ болып көрінеді. Өйткені олар өте биік жоғарыда орналасқан.
Педагог тапсырма соңында жұлдызшаларды сыйға тартады.

2.3. Көркем сөз.
Педагог балаларға Әбділдә Тәжібаевтің "Жұлдыз" өлеңін оқиды.
Өрмекшідей қыбырлап,
Аяқтары жыбырлап,
Түнде жұлдыз жүреді.
Тозған жерін көгінің,
Көкшіл торғын жібімен
Кайта торлап тігеді.
Күн шашырап бір кезде,
Көтерілер ілезде,
Жұрт ұйқысы қанғасын.
Тіледі ол жұлдыздың
Жүруі үшін күндіз күн,
Түнде тыным алмасын.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған?
- Қалай ойлайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді.
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.4. Жұмбақ жасыру.
Педагог балаларға жұмбақ жасырады.
Ортасында өзі тұрады,
Жан-жағына күлімдеп
Сан мыңдаған көзі тұрады. Ай мен жұлдыздар.
- Балалар, ай мен жұлдыз туралы білгілерің келе ме?
- Жұлдыздар – өте күшті қызған газдан (плазмадан) тұратын, өзінен жарық шығаратын және табиғаты жағынан Күнге ұқсас аспан денелері. Жұлдыздар Жерден өте қашық орналасқандықтан, телескоппен қарағанның өзінде де нүктедей ғана болып көрінеді. Айсыз түнде жай көзбен қарағанда 5 мыңға жуық жұлдызды, ал күшті телескоп арқылы миллиардтаған жұлдызды көруге болады.
- Сендер қандай жұлдыздар білесіңдер? Темірқазық, жетіқарақшы, Үлкен аю, Кіші аю.
- Жұлдыздар бізге не үшін керек? Жол бағдарлау үшін.
- Ай - Жердің табиғи серігі, өзінен жарық шығармайтын Жерге ең жақын аспан денесі.
Педагог тапсырма соңында жұлдызшаларды сыйға тартады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.
Шаршасаңдар, балалар,
Қолдарыңды созыңдар.
Саусақтармен ойнаңдар,
Қолдарыңды сермеңдер.
Денелерің шынықсын,
Саналарың тынықсын.
Балалар 2 рет кайталайды.

2.6. Тәжірибелік әрекет.

Педагог шаммен тәжірибе жасауды ұсынады.
Керекті құралдар: шам, жұлдыздардың суреттері.
Барысы:
- Жұлдыздарға мұқият қараңдаршы. Біз олардың түстері бірдей емес екенін байқаймыз. Көк, ақ, сары, қызғылт, қызыл түсті жұлдыздар.
- Қалай ойлайсызар, неге олай болады? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Жұлдыздар - қызған газдардан тұрады. Ең ыстықтары көгілдір жарықпен жарқырайды. Біраз суықтауы ақ түсті, тіпті суығы сары түсті болады. Содан кейін сарғыш, қызыл болып жарқырайды. Ақыры олар сөнеді.
- Енді қолдарыңа шамдарыңды алыңдар.
- Шамды қосыңдар. Нені байқадыңдар? Шамды қоссақ, ол ақ түсті болып жарқырайды.
- Егер батареясы ескі болса, не болады екен? Онда жарығы әлсіз болады. Содан жарық сары түсті болады, содан кейін қызғылт түсті болады. Содан кейін ол сөніп қалады.
- Балалар, сендерге тәжірибе ұнады ма? Балалар өз ойларын білдіреді.

2.7. Шығармашылық әрекет.
Педагог «Нүктелерді қос» графикалық жаттығуды орындауды ұсынады.
Керекті құралдар: қарындаштар, тапсырмалар парағы.
Барысы:
Осы шоқжұлдыздардағы жұлдыздарды сандар арқылы қосып көрейік.
- Нүктелерді қосқаннан кейін не шықты? Шоқжұлдыздар пайда болды.
- Кімде қандай шоқжұлдыз пайда болды? Балалар жауаптарын айтады.
Педагог балаларға көмектеседі.

2.8. Жұмбақ жасыру.
Педагог балаларға жұмбақ жасырады.
- Балалар, қараңдаршы, сандықта хат бар. Оқып көрейін, ішінде не жазылған екен?
- Міне, қызық хаттың ішінде жұмбақтар бар екен, жұмбақтың жауабын тауып көреміз бе?
Таңмен көзін ашады,
Әлемге нұрын шашады. (Күн)
Күндіз бәрі қашады,
Түнде аспанды басады. (Жұлдыз)
Ұшады қанатсыз,
Зырлайды аяқсыз. (Зымыран)
Көлде жүрген ақ үйрек,
Түнде бар да, күндіз жоқ. (Ай)
- Жарайсыңдар, балалар!
Педагог дұрыс жауап үшін жұлдызшаларды сыйға тартады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Аспан әлемі, жұлдыздар, ай туралы.
- Жұлдыздар қай кезде көрінеді? Түнде көрінеді.
- Қандай жұлдыздарды білесіңдер? Темірқазық, жетіқарақшы, үлкен аю, кіші аю.
- Жұлдыздар күндіз неге көрінбейді? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Балалар, сендер түнгі аспанды көрдіңдер ме?
- Сендерге ұнай ма? Балалардың жауаптары.
- Күндіз аспанда нені көруге болады? Күнді. Күн - ғарыштың жүрегі, біздің планетамыздың жылу көзі.Көзімізге күн сары секілді болып көрінгенімен, шындығында олай емес. Күннің түсі - ақ. Атмосфераның әсерінен ғана бізде күннің түсі сары болып көрінеді.
Мына сұлу әлемде,
Адам өмір сүреді.
Үлкен менен кішіге,
Күн сәулесін төгеді.
- Күнге қол бұлғайық! Әрбір адам күннің көзіне қарап қуанады. Ол бізді өзінің нұрымен жылытады, біздің тезірек өсуімізге көмектеседі.

Асқар таулар

Оқу қызметінің мақсаты

Өлі табиғаттың түрлі нысандарын бақылау; балаларға жұлдыздар әлемі туралы жалпы түсінік беру; сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету; ойлау қабілетін, қызығушылығын арттыру; еңбекке деген құштарлығын ояту, үлкендердің еңбегін сыйлауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

сөйлемде "темірқазық", "жетіқарақшы", "үлкен аю", "кіші аю", "құсжолы" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, түсіндіру, ойын, жаттығу, көрсету, сұрақ-жауап, әңгімелеу, бой сергіту, қорытындылау, сұрақ-жауап, мадақтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

ғаламшар суреті, "Аспан әлемі" презентациясы, шам

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

бала санына қарай жұлдызшалар, қарындаштар, тапсырмалар парағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.
Қуаныш шеңбері:
Шеңберге тұрайық, достарымызбен қол ұстасайық! Барлығымыз жақсы көңіл-күйде бір-бірімізге тілегімізді айтайық! Бір-бірімізге қарап, күлкімізді сыйлайық!
Қол алысып, қәне, біз,
Достасайық бәріміз.
Айтарым бар сендерге,
Тез тұрыңдар шеңберге.
Қандай жақсы бір тұру,
Достарменен бір жүру!
Қандай жақсы дос болу!
- Балалар, бір-біріміздің қолымыздан ұстап, алақан арқылы жүректің жылуын сезінейік!
- Балалар, менің қолымда не бар? Сандық.
- Сандықта Білгіш досымыздың тапсырмалары бар. Тапсырмаларды орындасақ, сыйлыққа ие боласыңдар.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Ой қозғау" әдісі.
Тақиям толған сөк,
Ерте тұрсам дымда жоқ. (жұлдыз)
Бірде арық, бірде толық,
Үстіне көйлек сыймайды.
Тігінші іздеп өзіне,
Аспанды кезіп жүреді. (ай)
Педагог "Аспан әлемі" презентация арқылы әңгімелейді.
- Балалар, бүгінгі оқу қызметі өте қызықты болмақ, өйткені біз аспан әлемі туралы әңгімелесеміз.
- Жерді қоршаған бүкіл дүние - Ғарыш деп аталады, Ғарыш әлемі кең байтақ!
- Оны адамзат әлі толығымен зерттеп болған жоқ. Ғарыш әлемінде көптеген ғаламшарлар бар: Меркурий, Венера, Жер, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон.

- Аспан әлемінде көптеген жұлдыздар да бар. Мына жұлдыз Жетіқарақшы деп аталады.
- Ал мына жұлдыз - Темірқазық.
- Ал ең үлкен жұлдыз - Күн. Күн - ғарыштың жүрегі, біздің планетамыздың жылу көзі.
- Балалар, сендерге жұлдызшаларды сыйға тартамын!

2.2. Әңгімелесу.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.

- Балалар, біз қай ғаламшарда өмір сүріп жатырмыз? Жер - біздің тұрып жатқан мекеніміз, ортақ үйіміз.
- Ал жоғарыда, біздің үстімізде не бар? Аспан, жұлдыздар, күн, ай.
- Ай мен жұлдыздарды қай уақытта көреміз түнде ме, күндіз бе? Түнде көреміз.
- Түнде аспан бізге қандай болып көрінеді?
- Маған да ұнайды. Түнгі аспан әдемі, сиқырлы сияқты.
- Қалай ойлайсыңдар, жұлдыз деген не?
- Олар неге ұқсайды? Балалардың жауаптары.
- Дұрыс, балалар, біз жұлдыздарға қарағанда олар кішкентай ұсақ болып көрінеді. Өйткені олар өте биік жоғарыда орналасқан.
Педагог тапсырма соңында жұлдызшаларды сыйға тартады.

2.3. Көркем сөз.
Педагог балаларға Әбділдә Тәжібаевтің "Жұлдыз" өлеңін оқиды.
Өрмекшідей қыбырлап,
Аяқтары жыбырлап,
Түнде жұлдыз жүреді.
Тозған жерін көгінің,
Көкшіл торғын жібімен
Кайта торлап тігеді.
Күн шашырап бір кезде,
Көтерілер ілезде,
Жұрт ұйқысы қанғасын.
Тіледі ол жұлдыздың
Жүруі үшін күндіз күн,
Түнде тыным алмасын.
- Мына өлең жолдарында не туралы айтылған?
- Қалай ойлайсыңдар? Балалар өз ойларын білдіреді.
Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.

2.4. Жұмбақ жасыру.
Педагог балаларға жұмбақ жасырады.
Ортасында өзі тұрады,
Жан-жағына күлімдеп
Сан мыңдаған көзі тұрады. Ай мен жұлдыздар.
- Балалар, ай мен жұлдыз туралы білгілерің келе ме?
- Жұлдыздар – өте күшті қызған газдан (плазмадан) тұратын, өзінен жарық шығаратын және табиғаты жағынан Күнге ұқсас аспан денелері. Жұлдыздар Жерден өте қашық орналасқандықтан, телескоппен қарағанның өзінде де нүктедей ғана болып көрінеді. Айсыз түнде жай көзбен қарағанда 5 мыңға жуық жұлдызды, ал күшті телескоп арқылы миллиардтаған жұлдызды көруге болады.
- Сендер қандай жұлдыздар білесіңдер? Темірқазық, жетіқарақшы, Үлкен аю, Кіші аю.
- Жұлдыздар бізге не үшін керек? Жол бағдарлау үшін.
- Ай - Жердің табиғи серігі, өзінен жарық шығармайтын Жерге ең жақын аспан денесі.
Педагог тапсырма соңында жұлдызшаларды сыйға тартады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.
Шаршасаңдар, балалар,
Қолдарыңды созыңдар.
Саусақтармен ойнаңдар,
Қолдарыңды сермеңдер.
Денелерің шынықсын,
Саналарың тынықсын.
Балалар 2 рет кайталайды.

2.6. Тәжірибелік әрекет.

Педагог шаммен тәжірибе жасауды ұсынады.
Керекті құралдар: шам, жұлдыздардың суреттері.
Барысы:
- Жұлдыздарға мұқият қараңдаршы. Біз олардың түстері бірдей емес екенін байқаймыз. Көк, ақ, сары, қызғылт, қызыл түсті жұлдыздар.
- Қалай ойлайсызар, неге олай болады? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Жұлдыздар - қызған газдардан тұрады. Ең ыстықтары көгілдір жарықпен жарқырайды. Біраз суықтауы ақ түсті, тіпті суығы сары түсті болады. Содан кейін сарғыш, қызыл болып жарқырайды. Ақыры олар сөнеді.
- Енді қолдарыңа шамдарыңды алыңдар.
- Шамды қосыңдар. Нені байқадыңдар? Шамды қоссақ, ол ақ түсті болып жарқырайды.
- Егер батареясы ескі болса, не болады екен? Онда жарығы әлсіз болады. Содан жарық сары түсті болады, содан кейін қызғылт түсті болады. Содан кейін ол сөніп қалады.
- Балалар, сендерге тәжірибе ұнады ма? Балалар өз ойларын білдіреді.

2.7. Шығармашылық әрекет.
Педагог «Нүктелерді қос» графикалық жаттығуды орындауды ұсынады.
Керекті құралдар: қарындаштар, тапсырмалар парағы.
Барысы:
Осы шоқжұлдыздардағы жұлдыздарды сандар арқылы қосып көрейік.
- Нүктелерді қосқаннан кейін не шықты? Шоқжұлдыздар пайда болды.
- Кімде қандай шоқжұлдыз пайда болды? Балалар жауаптарын айтады.
Педагог балаларға көмектеседі.

2.8. Жұмбақ жасыру.
Педагог балаларға жұмбақ жасырады.
- Балалар, қараңдаршы, сандықта хат бар. Оқып көрейін, ішінде не жазылған екен?
- Міне, қызық хаттың ішінде жұмбақтар бар екен, жұмбақтың жауабын тауып көреміз бе?
Таңмен көзін ашады,
Әлемге нұрын шашады. (Күн)
Күндіз бәрі қашады,
Түнде аспанды басады. (Жұлдыз)
Ұшады қанатсыз,
Зырлайды аяқсыз. (Зымыран)
Көлде жүрген ақ үйрек,
Түнде бар да, күндіз жоқ. (Ай)
- Жарайсыңдар, балалар!
Педагог дұрыс жауап үшін жұлдызшаларды сыйға тартады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бүгін біз не туралы әңгімелестік? Аспан әлемі, жұлдыздар, ай туралы.
- Жұлдыздар қай кезде көрінеді? Түнде көрінеді.
- Қандай жұлдыздарды білесіңдер? Темірқазық, жетіқарақшы, үлкен аю, кіші аю.
- Жұлдыздар күндіз неге көрінбейді? Балалар өз ойларын білдіреді.
- Балалар, сендер түнгі аспанды көрдіңдер ме?
- Сендерге ұнай ма? Балалардың жауаптары.
- Күндіз аспанда нені көруге болады? Күнді. Күн - ғарыштың жүрегі, біздің планетамыздың жылу көзі.Көзімізге күн сары секілді болып көрінгенімен, шындығында олай емес. Күннің түсі - ақ. Атмосфераның әсерінен ғана бізде күннің түсі сары болып көрінеді.
Мына сұлу әлемде,
Адам өмір сүреді.
Үлкен менен кішіге,
Күн сәулесін төгеді.
- Күнге қол бұлғайық! Әрбір адам күннің көзіне қарап қуанады. Ол бізді өзінің нұрымен жылытады, біздің тезірек өсуімізге көмектеседі.

Әсемдік әлемі
Оқу қызметінің мақсаты.

Жер планетасы және ғаламшардағы адамдардың өмірі туралы түсініктерін қалыптастыру, әртүрлі елдер мен ұлттарға қызығушылық пен құрмет сезімін ояту; балалардың сөздік қорын кеңейту; шығармашылығын дамыту; әлемнің мәдениеттерінің бай алуандығын құрметтеуге, қабылдауға және дұрыс түсінуге тәрбиелеу; достыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "глобус", "ғаламшар", "карта", "саяси карта", "ұлттар" сөздерді пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, оқу қызметін пысықтау, көрсету, қайталау, ойын, түсіндіру, әңгімелеу, сұрақ-жауап, мадақтау, жұмбақтар жасыру, ой қозғау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Саяси карта, глобус, жердің сызбасы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай қарындаштар, түрлі-түсті қағаз, қайшы, желім

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Қайырлы таң".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Қайырлы таң! Кім ойланып тапты екен?
Кім тапса да жақсы екен.
Қайырлы таң – жарқыраған күнге де,
Қайырлы таң – жайнап тұрған гүлге де.
Қайырлы таң – бақшаға да, талға да,
Қайырлы таң – күлімдеген жанға да.
Қайырымды таңның нұры тараған,
Қайырымды болып кетер бар адам.
Қайырлы таң кешке дейін созылсын,
Түнде ғана тыныс алып, көз ілсін.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отыруды ұсынады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көркем сөз.
Педагог Абдрахман Асылбектің "Туған жер" өлеңін оқиды.

Туған жердей жер болмас,
Туған елдей ел болмас.
Атам қазақ айтқандай,
Елін сүйген қор болмас.
Құдіретіңе қайранмын,
Келбетіңнен айналдым.
Сені жырлап қанша жан
Бұлбұлыңа айналды.
- Өлең жолдарында не туралы айтылған?
Балалар өз ойларын айтады.

2.2. Саяхатқа шығу.
Педагог балаларды саяхатқа шақырады.
- Балалар, сендер саяхаттауды ұнатасыңдар ма? Мен сендерді бүгін біздің үлкен және әдемі Жер ғаламшарының әр түрлі тұрғындарын көруге шақырамын. Осы ерекше сапарға шығу үшін бізге көмекші қажет. Оны білу үшін жұмбақты шешіп көрейік.
Жұмбақ жасыру:
Бір нәрсе бетінде жоқ ой менен қыр,
Өзінің кіндігінен айналып жүр.
Өзіне назар салып қарасаңыз,
Келбеті жер жүзінің көрініп тұр.
- Бұл не, балалар? Глобус.
Педагог глобусты көрсетеді.

- Дұрыс, бұл глобус - жер шарының моделі. Ол бізге саяхатта көмектеседі.
Педагог глобусты айналдырады.
- Бір, екі, үш, саяхатымызды баста!

2.3. Педагог глобус туралы әңгімелеседі.

- Балалар, жолға шықпас бұрын көмекшімізге - глобусқа назар аударайық. Глобусқа қарап, Жер ғаламшары туралы не айта аласыңдар? Балалардың жауаптары.
- Балалар, қалай ойлайсыңдар, глобуста көк түсті не? Су. Бұл -теңіздер мен мұхиттар.
- Глобуста мұхит мен теңіздерді кім көрсеткісі келеді? Балалар көрсетеді.
- Жер қандай түсті? Жасыл және қоңыр түсті. Жасыл түсті ғаламшардағы өсімдіктер, ал қоңыр - таулар мен жазықтар.
- Глобуста қандай түс көбірек - жасыл ма, әлде қоңыр? Бұл нені білдіреді? Жер ғаламшарында ормандарды, өсімдіктерді, жануарлар әлемін қорғау қажет.

2.4. Карта туралы әңгімелесу.
- Балалар, глобусқа қараңдаршы, әртүрлі елдердің қайда екенін көре аласыңдар ма? Балалардың жауаптары.

- Оларды көру үшін бізге не көмектеседі? Олай болса жұмбақтың шешуін табайық:
Жер көрдім қаласы бар,
Үйлері жоқ мекендейтін.
Көп көрдім, өзен көрдім,
Сулары жоқ тереңдейтін.
- Бұл не, балалар? Карта.
Педагог саяси картаны көрсетеді.
- Дұрыс, бұл әлемнің барлық елдерін көрсететін карта - саяси карта. Басқа елдер мен континенттерге бармас бұрын Отанымыз - Қазақстанды табайық. Картадан біздің елдің қайда екенін көрсетіңдер.
Балалар Қазақстанды картадан тауып көрсетеді.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы Қазақстанның виртуалды 3D-турларының картасына аударады. Қазақстанды табады.

- Қалай ойлайсыңдар, неге карта әртүрлі түстермен боялған? Әр түрлі елдер түрлі түстермен ерекшеленеді.
- Ойын ойнайық! Сендер маған картадағы кез-келген түстерді көрсетіңдер, оны атайсыңдар, ал мен сендерге қай ел екенін айтамын.

2.5. "Әлем елдері" дидактикалық ойыны.
Балалар түстерді көрсетеді және атайды, педагог елдің және оның тұрғындарының атын айтады. Балалар көмектесе алады.
Мысалы: Қазақстан - қазақтар, Ресей - орыстар, Франция - француздар, Бразилия - бразилиялықтар, Қытай - қытай.
- Қалай ойлайсыңдар, әр түрлі елдердің тұрғындары бір-бірінен немен ерекшеленеді? Терісінің түсі, тілі, салт-дәстүрлері.
- Бізді біріктіретін нәрсе бар ма? Адамдар сыртқы келбеті жағынан ұқсас (қолдары, аяқтары, көздері, құлақтары бар), бірдей әрекеттерді жасайды (спорт, музыка, кітап оқу, сурет салу, балабақшаға, мектепке бару), біз бір ғаламшарда тұрамыз.
Сары, ақпыз, қарамыз,
Бәрімізде баламыз.
Бір қалада тұрамыз,
Бір мектепке барамыз.
Ақ, қара деп бөлмейміз,
Бір жыл туған төлдейміз,
Туысқанбыз татумыз,
Биіктерге өрлейміз.

2.6. "Қол шапалақтау" ойыны.
- Бәрімізді біріктіретін нәрселер бар. Оларды ойын арқылы білейік. Мен сендерге белгілі бір қасиетті айтамын. Қасиеті барлар орындарынан тұрып, қолдарын жоғары көтереді, ал басқалары оларға қол шапалақтайды. Егер бәрі тұрса, бәріміз бірге қол шапалақтаймыз. Тұрыңдар:
- оқи алады,
- карусельдерге мінуді ұнатады,
- мультфильмдерді көруді ұнатады,
- балмұздақты жақсы көреді,
- ойнағанды ұнатады,
- ғарышқа ұшуды армандайды,

- жануарларды ұнатады,
- дәмді тамақтанғанды ұнатады.
- Кім ауырғанды ұнатады? Рас, ешкім ауырғанды ұнатпайды, бәрі сау болғысы келеді!
- Мүмкін, әлемдегі барлық балалар шарларды жақсы көреді, иә? Енді бәріміз бірге үлкен шарды үрлейік.

2.7. Сергіту сәті.

Педагог балаларды топтың ортасына шеңберге шақырып, сергіту сәтін орындауды ұсынады.
Біз тез шарды үрлейміз, (балалар шашырайды, қолдарын ұстап, шеңбер құрады.)

Ол үлкен болады.
Міне! (Қолымызбен көрсетеміз.)
Кенеттен шар жарылды - сссссс (шеңберді ортасына қарай тарылтамыз).
Ауа шықты, (қолымызды алға созамыз)
Ол жіп- жіңішке болды. (шар қандай болғанын қолдарымен көрсетеміз.)
Біз қайғырмаймыз (Басымызды шайқаймыз.)
Біз қайтадан үрлейміз.
Біз шарды тез арада үрлейміз (шеңбер құрамыз).
Ол үлкен болады!
Міне!
Балалар шапалақтайды.

2.8. Ұжымдық шығармашылық қызмет.

"Достық картасын" жапсыру.
Керекті құралдар: қарындаштар, қайшылар, түрлі-түсті қағаздар, ватманға салынған жер шары.
Барысы:
Балалар қарындашпен алақандарының силуэттерін түрлі-түсті қағаз парақтарына салады, оны қайшымен қияды. Содан кейін «алақандарын» жер шарына жапсырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Бізде қандай керемет карта шықты!
- Сендер оны қандай көңіл-күймен жасадыңдар?
- Қалай ойлайсыңдар, бұл картадан не көруге болады? Біздің ғаламшарды, әр түрлі елдерді, барлық адамдар арасындағы достықты.
- Бұл картаны сақтап қояйық. Және біз әрқашан бір-бірімізге ұқсамайтын әдемі ғаламшардың тұрғындары екенімізді әрдайым есімізде сақтайық.
- Балалар, бүгінгі саяхат сендерге ұнады ма?
- Не ұнады?

Шөліркемей гүл тұрсын,
Жерім жайнап құлпырсын.
Нұрын сыйлап біздерге,
Көкте мәңгі күн тұрсын.
Ортақ бізге туыстық,
Нұр сыйлаған күн ыстық,

Ыстық бізге кең өлке,
Ыстық бізге тыныштық.

Бөлме гүлдері.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға гүлдер туралы, соның ішінде дала, бөлме, емдік қасиеті бар гүлдері туралы түсінік беру; суреттерін көрсете отырып, құрылысымен таныстыру; балалардың қиялын, ой-өрісін, зейінін дамыту: ұқыптылыққа, әдемілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "бәйшешек", "түймедақ", "күлтелері", "дала гүлдері", "бөлме гүлдері", "қызғалдақ" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Вазадағы гүлдер, гүлдің құрылысының суреті, "Ә.Қастеевтің "Гүлденген алма ағаштар" суреті, гүлдің өскіні, шелек, құралдар.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай гүлдер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері. "Сурет салсам".
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

«Сурет салсам - гүл саламын,
Гүлге толып тұрса алаңым»- деймін мен.
«Сурет салсам – күн саламын,
Күндей күліп тұрса маңым»- деймін мен.
«Сурет салсам - қала салам,
Болсын барлық баласы аман»- деймін мен.
«Сурет салсам - Адам салам,
Қорған болсын, маған, саған»- деймін мен.

Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Аудиожазба тыңдау.

Ғажайып сәт.
- Балалар, бүгін тіпті құлпырып, әдемі болып кетіпсіңдер. Гүлдей жайнап, өсе беріңдер! Мен сендерге жұмбақ айтамын, оның шешуін тапсаңдар, бүгінгі оқу қызметтің тақырыбын білесіңдер.

Жұмбақ жасыру.

Құлпырса қадірлейді, аялайды,
Қураса сыпырғышқа жарамайды.

- Бұл не, балалар? Оның шешуі гүл.

Педагог балалардың назарын вазада тұрған гүлдерге аударады.
- Балалар, қараңдаршы, қандай әдемі гүлдер!
- Сендердің үйлеріңде гүлдер бар ма? Қандай гүлдер бар? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер терезелердің алдына сән бергенімен қоймай, бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл-күй сыйлайды. Гүлдердің де жаны бар, адамдармен сөйлескендей олармен де сөйлесіп, өз ілтипатыңды білдіріп, баптап, күтіп, сүйіспеншілікпен қарап, еркелетіп тұру қажет.
- Ендеше бүгін мен сендерді «Гүлдер әлеміне» шақырамын. Гүлдердің түрлерімен танысамыз, пайдасы туралы әңгімелесеміз..

2.2. Гүлдер түрлері презентациясы..

Педагог балалардың назарын интерактивті тақтадағы аударады.

Слайд №1. Гүлдер үшке бөлінеді. Дала, бөлме гүлдері, емдік қасиеті бар гүлдер.

Слайд №2. Гүлдер: бәйшешек, раушан, қызғалдақ, бақбақ, түймедақ. Бұл гүлдер көктемде, жазда өседі. Дала гүлдері күтімді қажет етпейді. Раушан гүлі – әлемдегі ең әдемі гүлдердің бірі. Қызғалдақ - дүние жүзіне кең таралған әдемі гүлдердің бірі. Қызғалдақтың Отаны туралы пікір таластар өте көп. Бірақ Қызғалдақтың Отаны – Қазақстан!

Слайд №3. Бөлме гүлдері тек қана үйде өседі, ыдысқа топырақ салып отырғызады. Топтағы гүлдерге су құйып, жапырақтарын сүртіп күтуіміз керек. Бөлме гүлдері: спатифиллум (әйел бақыты), майлы өсімдік, кактус, фикус, пальма.

Слайд №4. Емдік қасиеті бар гүлдер. Каланхоэ өсімдігі бөлме гүлдері қатарына жатқызылады. Бұл әдемі әрі шипалы өсімдікке көп күтімнің қажеті жоқ. Тек күннің көзі түсетін терезенің алдына қойып, топырағы құрғай бастаған кезде бір суарып қойсаңыз болды.

Слайд №5. Жылыжайдағы гүлдер. Жылыжай - жылу сүйетін гүлдерді жыл бойы өсіруге мүмкіндік беретін, қорғалған, жылытылатын, кендігі әр алуан құрылыс.

Слайд №6. Баубақшада гүлдейтін ағаштар өседі: алма, өрік ағаштары.
- Сонымен, біз қандай гүлдер жайында айттық, есімізге түсірейік.

2.3. Бейнежазба көрсету.
Балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.
Педагог гүлді көрсете отырып, балаларды гүлдің құрылысымен таныстырады.

- Гүлдердің құрлысы: тамыры, сабағы, жапырағы, тостағаншасы, күлтешелері, аталығы мен аналығы.
- Гүл дегеніміз - көбеюге қажетті, жыныс мүшелері бар, бұтақтанбайтын, түрі өзгерген, қысқарған өркен.
Гүлсіз бұлбұл сайрамас,
Гүлсіз дала жайнамас
Бізге нұрын шашады
Көздің жауын алады.
- Балалар, сендер гүл туралы қандай өлеңдер білесіңдер?

2.4. Көркем сөз.
Педагог балаларға Өтебай Тұрманжановтың "Көктем келді гүл алып" өлеңін оқиды.
Балалар-ау, балалар!
Шақырады далалар.
Көктем келді гүл алып,
Құстар келді жыр алып.
Қос білекті сыбанып,
Жүгірейік қуанып.
Қыр басына шығайық,
Көктем тілін ұғайық.
Қызғалдақты терейік,
Теріп үйге келейік.
Көбелектей киінген,
Гүлді көріп сүйінген,
Алақайлап жүгірген,
Қып – қызыл бет – бүлдірген,
Қарындасқа қаршадай,
Жас балапан аршадай,
Гүлдің шоғын берейік,
Қуанғанын көрейік.
- Өлең не туралы? Гүлдер қандай болады? Балалар өз ойларын айтады.

2.5. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

Гүл өсірем үйде, (жоғары қол көтереді)
Су құямын гүлге. (қолмен су құяды)
Гүл күткенді біледі, (тербеледі)
Бойын сылап күледі, (бойын қолымен сыйпайды)

Күнде гүлін ашады,
Жұпарын маған шашады.(қолын желпейді)
Балалар 2 рет қайталайды.

2.6. Ертегі айту.

Бір күні гүлден тұрған бау-бақшаның қасынан ұшып бара жатқан жел бір жағымды жұпар иісті сезеді, Бақшадан аңқып тұрған бұл қандай жұпар иіс?- деген оймен гүлдеп тұрған ағаштың біріне жақындайды. Ағаштың бұтақтарында жайқалып тұрған нәзік гүлдерге таңырқай қарайды, "Неткен ғажап, әдемі еді!" - деп таңданады. Біраз уақыт өткен соң ол тағы сол бақтың қасынан ұшып бара жатып, гүлдерді тамашаламақ болып тоқталады. Бірақ жұпар иісті нәзік гүлдердің орнына хош иісті алмалардың өсіп тұрғанын көреді. Ол тағы да таңырқап, "Айнала қалай өзгерген, мынау бір ғажап екен!" - дейді.

Педагог балаларға қандай жеміс ағаштарын және қандай жемісті ұнататындарын сұрап, жұмбақ жасырады:

Көктемде ақ гүл оранады,
Күзде қолға доп оралады. (алма)

Педагог Е.Елубаевтың «Апорт» өлеңін оқиды.

Апорт деген алма бар,
Алматы оның Отаны.
Ондай алма қайда бар?
Жерді жарған атағы.
Күзде жайнап ашыла,
Күннің нұры көшкендей.
Алма ағаштың басында,
Қызыл қарбыз өскендей.

- Балалар, сендер алманы жақсы көресіңдер ме? Алманың қандай пайдасы бар? Балалардың жауаптары.

2.7. Тәжірибелік әрекет.

Педагог балаларды табиғат бұрышына шақырады.
Керекті құралдар: гүлдің өскіні, шелек, құралдар.

Барысы:

- Балалар, мен сендерге тәжірибе жүзінде гүлді қалай отырғызып, қалай күтіп баптау керектігін көрсетемін.
- Алдымен, гүлдің өскінін қиып алып, оның тамыры шыққанша суға салып қоямыз. Алдында дайындап қойды.
- Шелекке құнарлы топырақ салып, тамыры шыққан өскінді сол топыраққа отырғызамыз.
- Тамыры топырақтың астында болады, олар көрінбейді, гүлдердің су ішуіне көмектеседі, сондықтан да оларға су құйып тұру қажет. Гүлдердің тамыры дем алу үшін топырағын қопсытамыз.

Педагог балаларға гүлге су құйғызып, топырағын қопсытқызады.

- Балалар, гүлдер өздерінше қуана да, мұңая да алады екен

Педагог балалардың арасынан жауапты кезекшілерді тағайындайды. Кезекшілер табиғат бұрышын реттейді.

2.8. "Бағбан" сөздік ойыны.

Мақсаты: гүлдердің атын атау.
Барысы:
Балалар шеңберге отырады, педагог оларды «Бағбан» ойынын ойнауға шақырады. Педагог ойынды бастайды:

- Мен Бағбан болып дүниеге келдім, қатты ашуландым, басқа гүлдерден шаршадым, сол гүлден басқа...»

Содан кейін балалар бірінен соң бірі ойынға қосылып, өздерінің жауаптарын айтады. Ойын нәтижесінде

балалар өздеріне таныс гүлдердің аттарын атайды.
- Балалар, сендермен өте көңілді, өте қызықты! Мен сендерге тосын сый жасағым келеді. Көздеріңді жұмып, 5-ке дейін санаймыз! 1, 2, 3, 4, 5!
Бағбан балаларға гүлдерді сыйға таратады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Балалар, бүгін біз не туралы әңгімелестік? Гүлдер туралы.
- Гүлдер нешеге бөлінеді? Гүлдер үшке бөлінеді.
- Дала гүлдерін атаңдар. Раушан гүлі, қызғалдақ, бақ-бақ.
- Бөлме гүлдерін атаңдар. Әйел бақыты, доллар гүлі, кактус, фикус, пальма.
- Емдік қасиеті бар гүлдерді атаңдар. Алоэ, түймедақ, каланхоэ.
- Гүлдер әдемі болып өсу үшін не істеуіміз керек? Суару керек, қопсыту керек.
- Гүлдерді қандай мақсатта қолданамыз? Балалар өз ойларын айтады.
- Сендерге не ұнады? Балалар өз ойларын айтады.
- Тыйым сөздер айтайық:
Көкті жұлма.
Гүлді жұлма.
Шөпті таптама.
- Табиғатты, өсімдіктерді қорғау - біздің міндетіміз. Ағаш, гүл отырғызып, күту керек. Олар ауаны тазартады. Айналаға әдемілік, әсемдік береді. Жақсы көңіл–күй, қуаныш сыйлайды.

Жаз мезгілі.

Оқу қызметінің мақсаты

Жаз мезгілінің ерекшеліктері туралы түсінік беру; байланыстырып сөйлеуге, сурет бойынша әңгіме құрастыра білуге үйрету, саусақ жаттығуын жасату арқылы қолдарының ұсақ моторикасын жетілдіру; есте сақтау қабілеттерін дамыту; туған жер табиғатын сүйе білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөйлемде "кемпірқосақ", "жаңбыр", "көбелек", "қанқыз", "ыстық", "қапырық" сөздерін пайдалану

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, түсіндіру, көрсету, қайталау, көркем сөз, сергіту сәті, тәжірибелік әрекет, бақылау, пысықтау, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Конверт, 4 жыл мезгілінің суреттері, жәндіктердің суреттері, гүлбағы макеті, фланелеграф, гүлдердің, көбелектердің суреттері

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына қарай таяқшаға жіппен байланған түрлі-түсті көбелектер

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Қуаныш шеңбері.
Педагог балаларды қуаныш шеңберіне шақырады. Балалар топтың ортасына шеңбер құрып тұрады.

Бақшамызға барғанда,
Жолыққан бар жандарға,
Ертемен, ақ пейілмен,
«Қайырлы таң!» - деймін мен.
Күндіз де елді елеймін:
«Қайырлы күн!» - тілеймін.
Үйге кешке келемін,
Не дерімді білемін:
«Кеш жарық!» - деп кіремін.
Балалар бір-бірімен құшақтасады.
Педагог балаларды жарты шеңберге орындықтарға отырғызады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балаларға әдемі конверт көрсетеді.
- Балалар, бізге хат келіпті. Жай хат емес, дауысты. Кәне, тыңдайық!
- Сәлеметсіңдер ме, балалар! Мен жыл атасымын. Маған көмек қажет. Ұл-қыздарым кезекпен қонаққа келетін. Сыйлықтарын әкелетін. Ашулы Сықыршы оларды сықырлап, бәрін шатастырып тастады. Көмектесіңдерші. Жыл мезгілдерінің суреттерін жіберіп отырмын.
Педагог тақтаға суреттерін іліп қояды, суреттердің реттері бұзылған.
- Балалар, жыл атаға көмектесеміз бе? Ол үшін дайындық жаттығуын жасайық:
Барлығымыз табиғатты сүйеміз,
Үлкендердің сөзін ойға түйеміз.
Денсаулықты әрқашан да сақтаймыз,
Бейбіт өмір баршамызға тілейміз!
- Балалар, дайынсыңдар ма? Олай болса, суреттерге назар аударайық.

2.2. "Жыл мезгілдері" суреттері бойынша әңгімелесу.
Педагог балаларға суреттерді көрсетеді.
- Балалар, егер жұмбақтардың жауабын дұрыс тапсаңдар, жыл мезгілдері ретімен тұра қалады:
Бұлттар төніп, жерге төгіліп,
Дымқыл тұман басады.
Шөп сарғайып, өңі тайып,
Дала нұры қашады.
Ойнай алмай,
Денең мұздап тоңады.
Бөбектерім, айтыңдаршы, бұл қай кезде болады? Күзде.

Аяз қысып,өрнек сызып,
Терезені торлайды
Кейде ұлып,кейде ысқырып,
Ұйытқып боран соғады.
Қарға омбығып,бет домбығып,
Сырғанап жастар ойнайды.
Бөбектерім, айтыңдаршы, бұл қай кезде болады? Қыста.

Ақ қар еріп, су көбейіп,
Сай – салаға толады.
Ағаш басы бүршік шашып,
Гүл, бәйшешек толады.
Бөбектерім, айтыңдаршы, бұл қай кезде болады? Көктемде.

- Балалар, суреттерді ретімен дұрыс қойдық. Ал мына суретке мұқият қараңдаршы. Қандай әдемі сурет.
- Бұл қай мезгіл екен? Жұмбағымды шешуге дайынсыңдар ма?

2.3. Педагог жаз туралы жұмбақ жасырады.
Өрік алма,
Жидек жүзім піседі.
Қауын қарбыз,
Қияр, сәбіз дүкендерге түседі.
Астық пісіп, орақ түсіп,
Қырман дәнге толады.
Бөбектерім, айтыңдаршы, бұл қай кезде болады? Жазда.
- Дұрыс, балалар, көктем мезгілінен кейін жаз да келеді.
Балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.

- Балалар, бір сәт өзімізді сыртта, таза ауада тұрғандай елестетейік.
- Айнала қандай?
- Ауа қандай?
- Терезеге не түсіп тұр?
- Жаз қандай болады? Балалар өз ойларын айтады.
- Жаз мезгілі сендерге ұнайды ма?
- Неге? Балалар өз ойларын айтады.
- Көктем мезгілінен кейін жаз келеді. Жаз айлары - маусым, шілде, тамыз. Жаз – жылдың ең ыстық мезгілі. Жазда күн ұзақ, түн қысқа болады. Жаз айында табиғат қысқы ұйқысынан оянып, бақтарда әр түрлі құстар ән салады. Жаз айының ауасы да ерекше. Жазда жазғы демалыс болады. Демалыста біз демаламыз. Жаз айында адамдар ерте тұрып, кеш жатады. Өйткені бұл кезде жұмыс көп болады.

2.4. Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады. Жәндіктердің суреттерін көрсетеді.

- Күн жылығанда шөптің арасында нелер пайда болады? Шыбын, құмырсқа, маса, ара, инелік, қанқызы, құрт, өрмекші, қоңыз, көбелек.
- Ал олардың бәрін бір сөзбен қалай айтамыз? Жәндіктер.

Жәндіктер жер шарында кеңінен тараған, олардың көптеген түрлері бар. Зиянды, жыртқыш және пайдалы жәндіктер болады. Ара бал жинайды, құмырсқа мен көбелек гүлдер мен ағаштардың көбеюіне көмектеседі. Маса, шыбын, жұлдызқұрт - зиянды жәндіктер, өйткені гүлдердің, ағаштардың жапырақтарын жейді. Шегіртке, инелік, қанқызы - жыртқыш жәндіктер, өйткені басқа жәндіктерді жейді.
Педагог балаларға қағаздан жасалған әдемі көбелектерді көрсетеді.

- Балалар, қараңдаршы, көбелектер қандай әдемі? Енді, балалар, біз көбелекке сияқты ұша аламыз ба?
- Олай болса, қанатымызды жайып, аяқтың ұшымен ұшамыз.
Сөздік қимылды ойын. Балалар сөздерді айтып, қимылдарды қайталайды.
Гүлдер, гүлдер көктесін,
Көбелектер көп келсін.
Ақ қанатты көбелек,
Бақшамыздан кетпесін.

2.5."Көбелектер ұшты" демалу гимнастикасы.
Балалар орындарына отырады.

- Көбелектер не істей алады? Ұшады, қонады, қалықтайды. Олармен ойнап көрейік, көбелектерге қарап бәріміз үрлейік.
Мұрнымызбен дем алайық,
Аузымызбен дем шығарайық.
Терең дем алып, жаймен үрлейміз.
- Әлемде көбелектің 160 мыңнан астам түрі бар . Бір қызығы қанатын қағып ұшқанда көздің жауын алатын көбелектер не бәрі бір апта ғана өмір сүреді екен.
- Көбелек бізді өзі тұратын, жәндіктер мекендейтін гүл бақшаға шақырады.
Педагог балаларды гүлдер гүлбағына баруды ұсынады.
Алдарына гүлбағы макетін қояды.

- Балалар, қараңдаршы, қандай керемет, көбелектің мекендейтін гүлбағы өте әдемі. Көбелектің мекендейтін гүлбағында әдемі гүлдер көп. Енді осы әдемі гүлдерді барлығымыз иіскейікші! Әдемі жұпар иіс шығады.
Гүлім, гүлім, өсе бер,
Әдемі боп, асыл боп.
Күндей жайнап кете бер,
Қызыл, сары, жасыл боп.
- Біз гүлді не үшін өсіреміз? Әдемілік үшін, әдемі көбелектер қонуы үшін.
- Гүлдер әдемі болып өсу үшін не қажет? Су, жарық, ауа қажет.
- Гүлдерді жұлуға бола ма? Гүлдерді жұлмаймыз. Гүлдерді аялап, баптап, күнде су құйып, күту керек.
Педагог балалардан гүлдердің түстерін сұрайды.

2.6. Педагог «Көбелектер гүлге қонды» ойынын ойнауды ұсынады.
Керекті құралдар: фланелеграф, гүлдердің, көбелектердің суреттері.
Мақсаты: фланелеграфтың төменгі бөлігіндегі гүлдерге көбелектің ұшып келіп қонғанын бейнелеу, гүлдердің және көбелектердің түстерін ажыратып, атай білуге үйрету, "төмен", "жоғары", "астында", "үстінде", "сол жаққа", "оң жаққа" ұғымын үйрету.

Барысы: Педагог фланелеграфта орналасқан гүлдерді көрсетіп, өлең оқиды:
Өзім еккен былтырғы
Ауламызда гүл тұрды.
Мен күн сайын суардым,
Ол күн сайын құлпырды.
Гүлдердің түстерін сұрайды. Көбелектерді "төмен", "жоғары", "астында", "үстінде", сол жаққа", "оң жаққа"

орналастыруды ұсынады.
- Ұшып жүрген көбелектер де гүлдерге қызығып, қонғысы келеді.
Педагог көбелектердің ұшып жүргенін бейнелеп, біреуін фланелеграфтың жоғарғы жағына орналастырады. Қалған көбелектерді олардың қолдарына беріп, ұшып жүргенін бейнелетіп орналастырады.
Балалар көбелектерді алып, гүлдердің үстіне қонғанын бейнелейді. Педагог көбелектердің, гүлдердің түстерін сұрайды. Балалардың іс-әрекетіне талдау жасайды.

2.7. Сергіту сәті.
Педагог балаларға сергіту сәтін орындауды ұсынады.

- Кәне, балалар, шаршаған боларсыздар. Сергіту жаттығуын жасайық:
Жаңбыр бітті, алақай!
Далаға шық, балақай!
Кемпірқосаққа қара,
Әрбір түстерін сана!
Бірінші түсі оның – Қызыл қызғалдақтай.
Екінші түсі оның – Қызғылт - сары балдай.
Үшінші түсі оның – Сап - сары тарыдай.
Төртінші түсі оның – Көгілдір аспандай.
Бесінші түсі оның – Жасыл жапырақтай.
Алтыншы түсі оның – Көк көлдің суындай.
Жетінші түсі оның – Күлгін орамалдай.
Педагог балалардың назарын интерактивті тақтаға аударады.

- Жаңбырдан кейін балалар аспанда кемпірқосақ болады.
- Кемпірқосақ қалай пайда болады? Кемпірқосақ – аспан күмбезінде түрлі түсті доға түрінде көрінетін атмосферадағы оптикалық құбылыс. Ол аспанның бір жағында торлаған бұлттан жаңбыр жауып, қарсы жағында жарқырап күн шығып тұрған кезде көрінеді.
- Балалар, сендерге қызықты болды ма?

2.8. Көркем сөз.
Педагог Т.Молдағалиевтің «Жаз келіпті» өлеңін айтады.
Жаз келіпті дегенше,
Алма пісті дегейсің.
Бағымызда ендеше,
Алма теру көбейсін.
Жаз келіпті дегенше,
Қарбыз пісті дегейсің,
Бақшамызда ендеше,
Қарбыз жинау көбейсін.
- Өлең жолдарында не туралы айтылған? Балалар өз ойларын айтады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

- Біз бүгін не туралы әңгімелестік? Жаз мезгілі туралы.
- Сендерге ұнады ма? Не ұнады? Балалар өз ойларын айтады.
- Жаз мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? Жаз – жылдың ең ыстық мезгілі. Жазда күн ұзақ, түн қысқа болады. Жаз айында табиғат қысқы ұйқысынан оянып, бақтарда әр түрлі құстар ән салады. Жаз айының ауасы да ерекше.
- Қандай жәндіктермен таныстық? Атап беріңдер.
- Кемпірқосақ көрдіңдер ме? Балалар өз жауаптарын айтады.
Көңіл-күйіміз қандай? Тамаша!
Жаз мезгілі қандай? Тамаша!.
Ауа райы қандай? Тамаша!
Жазғы демалыс қандай? Тамаша.!

« БЕКІТЕМІН»

№13 "Гүлдер" бөбекжай
балабақша меңгерушісі:
_____ Баймаганбетова Г. Н.

Ересек «Қарлығаш» тобының
2023-2024 оқу жылына арналған
Вариативтік компоненті.

Тексерілді:

Әдіскер: Мусирепова С. Н.

2023-2024 оқу жылы

Ересек «Қарлығаш» тобының 2023-2024 оқу жылына арналған варативтік компаненті. Таным: «Қызықты математика». «Құрастыру»

№	Айы.	Саласы таным	Тақырыптары.	Сағ.
	Қыркүйек.			
1		Мат негіздері.	«Зообаққа барамыз»	0,5
2		Құрастыру	«Балабақшаға барамыз»	0,5
3		Мат негіздері.	«Цирк әртістері»	0,5
4		Құрастыру	«Ханзада бақа»	0,5
	Қазан			
5		Мат негіздері.	«Үш марғау»	0,5
6		Құрастыру	«Саңырауқұлақтар әлеміне саяхат».	0,5
7		Мат негіздері.	«Көңілді саяхат»	0,5
8		Құрастыру	«Бидай масағы»	0,5
	Қараша			
9		Мат негіздері.	«Алан мен Дана қонақта»	0,5
10		Құрастыру	«Күзгі ағаш»	0,5
11		Мат негіздері.	«Аю циркте қандай өнер көрсетеді»	0,5
12		Құрастыру	«Түлкі деген қу болар»	0,5
	Желтоқсан			
13		Мат негіздері.	«Еркежан әже қонаққа келді».	0,5
14		Құрастыру	«Ақтөске үйшік жасаймыз»	0,5
15		Мат негіздері.	«Үшбұрыш пен дөңгелек бір үйде тұрады».	0,5
16		Құрастыру	«Жаңа жылдық сыйлық»	0,5
	Қаңтар			
17		Мат негіздері.	«Уақыт түсінігі»	0,5
18		Құрастыру	«Қыс қызығы аққала»	0,5
19		Мат негіздері.	«Кел, салыстырайық»	0,5
20		Құрастыру	«Аю мен қасқыр»	0,5
	Ақпан			
21		Мат негіздері.	«Тапсырмаларды орындаймыз»	0,5
22		Құрастыру	«Мысығым менің мысығым»	0,5
23		Мат негіздері.	«Алан мен Дананың сүйікті кейіпкерлері»	0,5
24		Құрастыру	«Тазалық денсаулық кепілі»	0,5
	Наурыз			
25		Мат негіздері.	«Ғажайып сандық»	0,5
26		Құрастыру	«Дос болайық көбелек»	0,5
27		Мат негіздері.	«Қызыл телпекке көмектесейік»	0,5
28		Құрастыру	«Үй жиһаздары»	0,5
	Сәуір			
29		Мат негіздері.	«Алан ертең сапарға шығады»	0,5
30		Құрастыру	«Ғаламшарға зымыран жібереміз»	0,5
31		Мат негіздері.	«Қоян балабақшаға барады»	0,5
32		Құрастыру	«Қызғалдақ гүлін жасаймыз»	0,5
	Мамыр			
33		Мат негіздері.	«Кеңістікті бағдарлауды үйренеміз»	0,5
34		Құрастыру	«Отан қорғаушыларға сыйлық»	0,5
35		Мат негіздері.	«Математика әлеміне саяхат»	0,5
36		Құрастыру	«Ғажайып орман тұрғындарына үйшік»	0,5

Бақшамызға барамыз

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құрылыс материалдары жинағынан екі қабатты балабақшаны құрастыруды үйрету (тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка); балабақша құрылымын атай отырып, құрылыс материалдарын бір-біріне тіреп, саусақтарымен түзеу іскерліктерін жетілдіру; балабақшаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру; достыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «құрылыс материалдары», «текше», «кірпіш», «тақтайша» «призма», «цилиндр», «пирамида», «тіредім», «түзедім», «бірінші қабат», «екінші қабат» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркемсөз, миға шабуыл, ғажайып сәт, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Балабақша суреті, «Балабақшаның» дайын үлгісі, құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида және арка бар құрылыс материалдарының жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида және арка бар құрылыс материалдарының жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркемсөз. Балтабай Тәжімбетов «Балабақша».
Көп өнеге үйретеді,
Ән салдырып билетеді.

Домбырамен тартып берем,
Тыңдайтының күй ме тегі.

Денемізді шынықтырып,
Ұйықтатады тынықтырып,
Балабақша жібереді,
Үйімізді ұмыттырып.

1.2. Миға шабуыл.
Педагог балабақша ішінде балалардың орындайтын іс-әрекеттерін сипаттап айтады. Балалар педагогтің нені сипаттап отырғанын табу керек.
- Балалардың жақсы көріп келетін жері. Бұл жерде олардың достары көп. Бұл жерде олар сурет салады, құрастырады, ән айтып, достарымен бірге би билейді, тамақ ішеді, ұйықтап алады. Бұл жерде өте көңілді!
- Балалар, мен не туралы айтып тұрмын? Иә, дұрыс айтасыңдар. Мен балабақша туралы айтып тұрмын.
Педагог балалардың назарын тақтаға тақтаға аударады.

- Балалар, суретте нені көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - балабақша. Сендерге балабақшаға келген ұнай ма? Жақсы.

Ғажайып сәт.

Педагог қонаққа Алан мен Дананың келгенін хабарлайды. Балалар қонақтармен амандасады.
- Балалар, Алан мен Дана бізді сағынып қалыпты. Жаз бойы демалып, бізге қонаққа келе алмапты.
Педагог балаларға қонақтармен бірге құрылыс материалдарынан балабақшаны құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу. «Балабақша».

- Балалар, нені көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - балабақша.
- Балабақшаны неден құрастырған? Иә, құрылыс материалдарынан құрастырған.
- Балабақшаның неше қабаты бар? Иә, екі қабаты бар.
- Балабақшаның құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, бірінші қабаты, төбесі, екінші қабаты, қабырғалары, терезелері, шатыры.
- Қандай құрылыс материалдарын көріп отырсыңдар? Тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Тақтайшаны үстел үстіне түзулеп қоямыз. Бұл бірінші қабаттың іргетасы болады.
- Тақтайшаның үстінен төрт жағына кірпіштерді қоямыз. Кірпіштердің үстіне төрт жағына текшелерді қоямыз. Саусақпен түзейміз. Бірінші қабаттың қабырғалары дайын.
- Шаршылардың үстіне екінші тақтайшаны қоямыз. Саусақпен түзейміз. Бұл бірінші қабаттың төбесі болады. Бірінші қабат дайын болды. Енді, екінші қабатты құрастырамыз.
- Кірпішті аламыз, тақтайшаның үстіне сол жағына тігінен орналастырып қоямыз.
- Екінші кірпішті алып тақтайшаның үстіне оң жағына тігінен орналастырып қоямыз.
- Дәл осылай тақтайшаның артқы жағына екі кірпішті орналастырып шығамыз. Екінші қабаттың қабырғалары дайын.
- Арканы аламыз. Екі тақтайшаның ортасына қоямыз. Үстіне призманың арқасын қаратып қоямыз. Екінші призманы бірінші призманың арқасына тіреп қоямыз. Саусақтарымызбен түзейміз. Екі пирамиданы алып, кірпіштердің үстіне қоямыз.
- Міне, балабақшамыз да дайын болып қалды. Енді, екі цилиндрді алып, балабақшаның екі жақ шетіне қоямыз. Саусақтарымызбен тіреп қоямыз.

2.3. Сергіту сәті.
Көңіл-күй | Bilimland Kids

2.4. Өздік іс-әрекет.
Әр баланың алдына құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, арка, пирамида бар құрылыс материалдарының жинағы таратылады. Балалар құрылыс материалдарын қолдарымен ұстап, саусақтарымен сипап көреді.
Педагог балаларға сұрақтарды қойып, бағыт-бағдар беріп отырады.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Саусақтарыңмен түзе.
- Кірпішті тігенен орналастырып қой.
- Кірпішті көлденең орналастырып қой.

- Текшелерді кірпіштердің үстіне қой.
Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылап отырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.
- Балалар, Алан мен Дана сендерді көргендеріне қатты қуанып қалды. Сендермен бірге сүйікті балабақшаларыңды құрастырғандарына көңілдері көтерілді. Тағы да келетіндерін айтты. Ал, қазір Алан мен Дананың үйлеріне қайтатын уақыты болды. Қонақтармен қоштасамыз.
Балалар қонақтармен қоштасады.

Балалар жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар, бүгін топқа қонаққа кімдер келді? Алан мен Дана келді.
- Бүгін Алан және Данамен бірге не істедік? Балабақшаны құрастырдық.
- Балабақшаны неден құрастырдық? Иә, құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Құрамында текше, кірпіш, арка, цилиндр, призма, пирамида және тақтайша бар құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Неше қабатты балабақшаны құрастырдық? Иә, екі қабатты балабақшаны құрастырдық.
- Ерасыл, балабақшаның құрылымын атап берші? Иә, балабақшаның құрылымына іргетасы, қабырғалары, бірінші қабаты, төбесі, екінші қабаты, қабырғалары, терезелері, шатыры жатады.
- Жарайсыңдар, балалар! Құрылыс материалдарынан құрастырған балабақшаларың өте әдемі болып шықты. Тамаша!

Ханзада бақа

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісіндегі бақаны қағаздан құрастыруды үйрету; ертегі желісін еске түсіру арқылы балалардың есте сақтау қабілеттерін жетілдіру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; бақа туралы білімдерін толықтырып, бақаның дыбыстауын естумен қатар өздеріне де солай дыбыстауды үйрету; қағаз бен қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру; өздерінің жұмыстарын бағалап, өзгенің жұмысына баға беруге үйрету; сөздік қорларын молайту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеуді «бақа ханзада», «бақа», «цилиндр», «оң жақ», «сол жақ», «бұрдым», сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Бақаның суреті, «Бақа ханзада» ертегісінің желісі бойынша суреттер, «Бақа ханзаданың» дайын үлгісі, жасыл түсті шаршы, бақаның басы мен аяқтары, қолдарының қиылған үлгілері, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, тәждің қиылған үлгісі, қара және қызыл түсті фломастерлер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты жасыл түсті шаршы, бақаның басы мен аяқтары, қолдарының қиылған үлгілері, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, тәждің қиылған үлгісі, қара және қызыл түсті фломастерлер, жұлдызшалар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Иә, бұл бақаның дыбысы.

- Балалар, бақаның түсі қандай? Жасыл.
- Бақа қайда мекен етеді? Бақа батпақта мекен етеді.
- Балалар, бақа секілді дыбыстап көрейікші.
Педагог балаларға бақа туралы тақпақты еске түсіруді ұсынады.
Балалар ұсынылған тақпақты білетін болса, педагогпен бірге айтуға болады.

Көркем сөз. (*ел ауызынан)*
- Бақа, бақа, балпақ,
Басың неге жалпақ?
- Темір телпек көп киіп,
Басым содан жалпақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Көзің неге тостақ?
- Көрінгенге көп қарап,
Көзім содан тостақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Бұтың неге талтақ?
- Су бетінде көп жүзіп,
Бұтым содан талтақ.

1.2. Педагог құрастыру оқу қызметінің алдындағы 1-2 күн бұрын ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісін балаларға таныстырып қояды.
- Балалар, бақалар тек өмірде ғана емес, қиял-ғажайып ертегілерде де кездеседі. Бақа туралы қандай ертегі білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, жақында ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісімен танысқанбыз.
- Ертегіні есімізге түсірейікші, балалар?! Ертегі не туралы?
Балалар өз жауаптарын айтады.

Суретті көрсету.
Педагог интербелсенді тақтадан ертегі желісі бойынша суреттерді көрсетеді.

Педагог балаларға суреттерді көрсетіп, ертегі желісін еске түсіреді.
- Балалар, бақа мен ханшайым екеуі қалай танысты? Иә, ханшайым өзінің сүйікті добын құдыққа түсіріп алды. Бақа допты құдықтан шығарып берді.
- Ханшайым бақаға не деп айтты? Иә. Добын шығарып берсе, онымен дос болатынын, барлық ойыншықтары мен алтындарын беретінін айтты.
- Бірақ ханшайым сөзінде тұрды ма? Жоқ, добын алып қашып кетті.
- Балалар, содан кейін бақа не істеді? Иә, ол ханшайымның зәулім сарайына келді.
- Ханшайымды сөзінде тұруға кім көндірді? Дұрыс, патша.
- Ханшайым неге ашуланды? Бақаны қабырғаға неге лақтыра салды? Иә, себебі, бақа ханшайыммен бірге жұмсақ, жылы төсекте ұйықтағысы келді.
- Бақа кімге айналды? Иә, сымбатты ханзадаға айналды. Бақа ханзадаға айналған күннен бастап екеуі бақытты өмір сүріпті.
Педагог балаларға ертегідегі бақа ханзаданы құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу. «Бақа ханзада».

- Бақа неден жасалған? Қағаздан.
- Бақаның түсі қандай? Жасыл.
- Бақаның құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, аяқтары, қолдары және тұмсығының белгілері.
- Бақа басына не тағып алған? Тәж.
- Бақаның денесі қандай геометриялық денеге ұқсайды? Цилиндр.
- Қараңдаршы, бақаның көздері қандай? Үлкен.

2.2. Құрастыру амаладарын көрсету.

- Қағазға салынған бақаның басы мен аяқтарын, қолдарының қиылған үлгісін қайшының көмегімен кесіп аламыз.
- Қайшымен жұмыс істегенде өте мұқият болу керек. Қайшының бір сақинасына бас бармақты, екінші сақинасына сұқ саусақ пен ортаң теректі кіргіземіз. Қалған шылдыр шүмек пен кішкентай бөбекті алақанымызға тіреп қоямыз. Қайшының «аузын ашып» қиылған үлгілерді сызықтың бойымен қиып аламыз.
- Енді, жасыл түсті шаршыны бұру арқылы цилиндр жасаймыз. Шетінен желіммен жапсырып қоямыз. Бақаның денесі, қолдары, аяқтары және басының қиылған үлгілері дайын. Енді тұмсығындағы белгілерін салу керек. Ол үшін басының қима үлгісін аламыз. Жоғарғы жағына қара түсті қарындашпен домалақтап көздерін саламыз. Қызыл түсті қарындашпен ернін саламыз.
- Цилиндрді тігінен орналастырып қоямыз. Цилиндрге бақаның аяқтарының қиылған үлгілерін жапсырамыз.
- Цилиндр ортасына оң және сол жақтан бақаның қолдарының қиылған үлгілерін жапсырамыз.
- Цилиндр үстіне бақаның басының қиылған үлгісін жапсырамыз.
- Ең соңында тәждің қиылған үлгісін бақаның басына жапсырамыз. Міне, балалар, бақа ханзаданы қағаздан құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті.

- Бақа, бақа, балпақ,
Басың неге жалпақ?
- Темір телпек көп киіп,
Басым содан жалпақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Көзің неге тостақ?
- Көрінгенге көп қарап,
Көзім содан тостақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Бұтың неге талтақ?
- Су бетінде көп жүзіп,
Бұтым содан талтақ.

Көркем сөз жолдарын оқу және жаттығуларды орындау тәртібі оқу

қызметінен тыс уақытта өткізіліп, балалар үшін таныс болуы тиіс.
Балалар қимылдарды педагогтің соңынан, әуен ырғағына сай жасап, сөздерді шамаларына қарай қайталайды.
Сергіту сәті кезінде педагог өз дауысын барынша естілетіндей шығарып, сергіту сәтінің жолдарын нақтылы, тартымды мәнерде айтуға міндетті.
Әуен дауысын педагог өзінің дауысының шығуына байланысты арттырады немесе бәсеңдетеді.

2.4. Өздік іс-әрекет.

Балалар педагогтің нұсқауымен өздік іс-әрекетке көшеді. Педагог жұмыс жасай алмай отырған балаларға көмектеседі. Қайшыны дұрыстап ұстауларын қадағалайды. Қауіпсіздік ережелерін сақтауларын талап етеді. Балаларды шаршыны дұрыстап бұру арқылы цилиндрді шығару іскерліктерін жетілдіруге ынталандырады.
Педагог оқу қызметіне байланысты сұрақтар қойып отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Қандай дене құрастырдың?
- Мынау қандай түс?
- Бақа қандай?
- Оның қолдары мен аяқтары қандай?
- Көздері қандай?

2.5. Көрме ұйымдастыру.

Балалар қағаздан бақаны құрастырып болғаннан кейін, педагог балаларға көрме ұйымдастыруды ұсынады. Арнайы топ ішіндегі бір үстелді дайындайды. Сол жерге құрастырған бақаларын әкелуді сұрайды. Балалар үстел үстіне бақаларды әкеліп қояды. Әр балаға жұлдызша таратады. Балаларға өздеріне ұнаған бақаның қасына жұлдызшаны қоюды сұрайды. Қай бақаның қасында жұлдызша көп болса, сол жұлдызша үздік болып танылады.

- Айару, сен өзіңнің жұлдызшаңды мына бақаның қасына әкеліп қойдың. Бұл бақаны неге таңдадың?

Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл бақа өте мұқият жасалған.
- Көздерін домалақтап салған.
- Аяқтарын бірдей жапсырған.

Балалар өз ойларын айтып, таңдауларын түсіндіреді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар, барлықтарың бақаны керемет құрастырып шықтыңдар! Жарайсыңдар!

- Сонымен, балалар, бақа қайда мекен етеді? Батпақта. Оның түсі қандай? Жасыл.
- Бүгін біз не істедік? Қағаздан бақаны құрастырдық.
- Альмира, бақаның құрылымын атап берші. Басы, денесі, аяқтары, қолдары және тұмсығының белгілері.
- Бақа денесі қандай геометриялық денеге ұқсайды? Цилиндр.
- Қағаздан цилиндрді қалай шығаруға болады екен? Шаршыны бұру арқылы цилиндрді шығарамыз.
- Бақаның басы қандай? Үлкен. Көздері қандай? Домалақ.
- Басына не тағып алған? Тәж.
- Цилиндрді қалай орналастырдық? Тігінен қойып орналастырдық.
- Біз қай ертегідегі бақаны құрастырдық? «Бақа ханзада» ертегісіндегі бақаны құрастырдық. Жарайсыңдар! Өте әдемі құрастырып шықтыңдар.

Саңырау құлақтар әлеміне саяхат

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға дәнді-дақылдарды пайдаланып, саңырауқұлақты құрастыруды үйрету; жасымықтан саңырауқұлақтың қалпақшасын, қарақұмықтан

саңырауқұлақтың түбіртегін, құрмадан саңырауқұлақ орналасқан шөпті жапсыру арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; миға шабуыл әдісі бойынша саңырауқұлақтардың белгілерін табу, ойлау қабілеттерін жетілдіру; «шыбынжұт» саңырауқұлағы туралы білімдерін толықтыру; саяхатқа шығуға ынталандыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «дәнді дақылдар», «жасымық», «қарақұмық», «құрма», «саңырауқұлақ», «қалпақша», «түбіртек», «саңырауқұлақтар әлемі», «күз мезгілі» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, миға шабуыл, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Күз мезгілі белгілерінің суреті, саңырауқұлақтың суреті, саңырауқұлақ әлемінің суреті, «Шыбынжұттың» дайын үлгісі, қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау

Педагог:
- Балалар, бұл ненің дыбысы? Жаңбырдың дыбысы.
- Жаңбыр қалай жауады? Тырс-тырс.

- Жаңбыр жылдың қай мезгілінде көп жауады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, жаңбыр күз мезгілінде көп жауады. Жаңбыр күз мезгілінің белгілерінің бірі.
- Күз мезгілінде табиғатта тағы қандай ерекшеліктер болады? Иә, күн суытады, ағаштағы жапырақтар сарғайып жерге түседі.

1.2. Миға шабуыл
Педагог балаларға саңырауқұлақ белгілерін жасырып айтады. Балалар саңырауқұлақ белгілерін табу керек.
- Орманда ағаштың түбінде өсетін өсімдік. Жауын жауса ормандағы ағаштарға пана болады. Басында қалпағы бар. Оның улы түрлері де бар. Не деп ойлайсыңдар? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, бұл саңырауқұлақ.

- Балалар, күз мезгілінің тағы бір ерекшелігі саңырауқұлақтар. Күз мезгілінде ағаштың түбінде саңырауқұлақтар көп өседі.
- Сендер білесіңдер саңырауқұлақтың көптеген түрлері бар. Олар жеуге жарамды және улы болып бөлінеді. Қандай саңырауқұлақтарды білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.

Ғажайып сәт
Педагог балаларға «Саңырауқұлақтар әлеміне саяхатқа» баруды ұсынады. Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар саңырауқұлақтар әлеміне қалай барсақ болады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Біз көңілді автобусқа отырып барамыз. Ол үшін біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз. Мен жүргізуші боламын.
Көңілді әуенмен әндетіп саяхатқа барады.
Bilim Kids. «Жүргізуші» әні.

Жүргізуші баламын.
Таудай менің талабым.
Ата-әжемді сағынып,
Мен ауылға барамын!

Асқар шыңнан асамын,
Газды аяқпен басамын ...

Оңға-солға бұрамын
Қаңбақтарды қуамын.
Мотор үні дүр-дүр,
Жолбарыстай гүр-гүр.

Дөңгелегім зыр-зыр,
Күннің көзі нұр-нұр,
Бозторғайлар шиық-шиық,
Бипілдетем бип-бип.

Топты бір айналып, жарты шеңбер құрып орындықтардың үстіне отырады.
Педагог интербелсенді тақтадан суретті көрсетеді.

.
- Міне, саңырауқұлақтар әлеміне де келіп қалдық. Қараңдаршы, қандай көп саңырауқұлақтар.
Педагог саңырауқұлақтардың ішінен шыбынжұт саңырауқұлағын көрсетеді.
- Бұл - шыбынжұт саңырауқұлағы. Ол әдемі, бірақ денсаулққа зиян. Балалар, оны аяғымызбен басып кетпейік. Шыбынжұттың орманға пайдасы зор. Сендер білесіңдер ме? Тіпті тиіндар шыбынжұт саңырауқұлағын кептіріп алып, қыс мезгілінде пайдаланады.
Педагог балаларға жасымық пен қарақұмықты қағаз бетіне орналастырып, желімнің көмегімен жапсыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Шыбынжұт».

- Қараңдаршы, балалар, мына саңырауқұлақ неден жасалған? Дәнді дақылдардан.
- Саңырауқұлақтың қалпағы неден жасалған? Жасымық. Ал түбіртегі ше? Қарақұмықтан.
- Саңырауқұлақ ненің үстіне өсіп тұр? Шөптің. Шөп неден жасалған? Құрмадан.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Біріншіден, саңырауқұлақтың қалпақшасына желімді жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қоямыз. Желім керек болса, қылқаламға тағы да аламыз.
- Қалпақшасының үстіне жасымықты орналастырамыз. Домалақтарды бос қалдырамыз. Олар саңырауқұлақтағы ақ дақтар болады.
- Екіншіден, саңырауқұлақ түбіртегіне желімді жағамыз. Үстіне қарақұмықты

жапсырамыз.
- Шөптің үстіне желімді жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қоямыз. Желім керек болса, қылқаламға тағы да аламыз. Үстіне құрмаларды орналастырамыз. 2-3 минут кептіріп қоямыз. Қағазды аударамыз, жабыспай қалған дәнді дақылдар түсіп қалады.
- Міне, жасымық пен саңырауқұлақтан жасалған саңырауқұлақ дайын.

2.3. Сергіту сәті
Мұқатай Жылқайдаруұлы «Күз».
Алма, өрікті қамбаларға,
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға,
Отырды кеп алтын күз.

Бұлт болып та Алатауға
Байланыпты алтын күз.
Дастарханда таба нанға
Айналыпты алтын күз.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бір-екі күн бұрын түстен кейінгі уақытта «Күз» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады.

2.4. Өздік іс-әрекет.
Әр баланың алдына қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, тіреуше таратылады. Балалар бірінші саңырауқұлақтың қалпақшасына желімді жағады. Қалпақшасының үстіне жасымықты орналастырады. Екінші саңырауқұлақтың түбіртегіне желімді жағып, үстіне қарақұмықты орналастырады. Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылап отырады. Көмек керек болса, балаларға көмектеседі. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға желімді дұрыс пайдалану керектігін ескертеді. Шөптің үстіне желімді жағып, үстіне құрмаларды орналастырады.

2.5. - Балалар, саңырауқұлақты қандай әдемі жасап шықтыңдар! Жарайсыңдар! Балалар, саңырауқұлақтар әлемі ұнады ма? Жұмыстарыңды өзімізбен бірге топқа алып кетуге болады. Қазір автобусқа отырып, топқа қайтамыз. Ол үшін біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз. Мен жүргізуші боламын.
Көңілді әуенмен әндетіп топқа қайтады.

Жүргізуші баламын.
Таудай менің талабым.
Ата-әжемді сағынып,
Мен ауылға барамын!

Асқар шыңнан асамын,
Газды аяқпен басамын ...

Оңға-солға бұрамын
Қаңбақтарды қуамын.
Мотор үні дүр-дүр,
Жолбарыстай гүр-гүр.

Дөңгелегім зыр-зыр,
Күннің көзі нұр-нұр,
Бозторғайлар шиық-шиық,
Бипілдетем бип-бип.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін саяхатқа қайда бардық? «Саңырауқұлақтар әлеміне» бардық.
- Онда біз не істедік? Жасымық, қарақұмық және құрмадан саңырауқұлақты құрастырдық.
- Қандай саңырауқұлақты құрастырдық? Шыбынжұт.
- Ол қандай саңырауқұлақ? Улы.
- Саңырауқұлақтың қалпақшасына қай дәнді дақылды орналастырдық? Жасымық. Ал, түбіртегіне ше? Қарақұмық. Жақсы.
- Саңырауқұлақ қай жыл мезгілінде көп өседі? Иә, күзде.
- Күз мезгілінің басқа қандай белгілерін білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, жарайсыңдар! Бүгін кереметтей саңырауқұлақтарды жасап шықтыңдар!

Бидай масағы

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға украин халқының «Масақ» ертегісіндегі масақты оригами әдісі бойынша құрастыруды үйрету; ертегі желісін еске түсіру арқылы есте сақтау қабілеттерін жетілдіру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; дастарханға нанның қалай келетіні жайлы білімдерін толықтыра отырып, нанды қадірлеуге, жерде жатса баспауға тәрбиелеу; оригами әдісі туралы анықтама беру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «Ас атасы - нан», «оригами», «масақ», «шаршы», «үшбұрыш», «бүктедім», «бидай масағы» сөздері мен сөз тіркестері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Бидай масағы, ұн, нанның суреттері, «Масақ» ертегісінің желісі бойынша суреттер, «Бидай масағының» дайын үлгісі, сары түсті 6 дана шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз және желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты сары түсті 6 шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Бүбішхан Тікебаева «Нан».
Нан қадірін біл,
Күндей күліп жүр.
Құрметтегін ақ нанды
Құт береке бұл.
Нан, ақ нан,
Ақ нанмен мақтан.
- Балалар, тақпақта не туралы айтылған? Нан туралы айтылған. Нанды қадірлеу керек. Жерде нан жатса, оны баспай, жерден көтеріп үстелдің үстіне қою керек. «Ас атасы - нан» мақалын білесіңдер ме? Астың үлкені - нан. Нанды екі қолымызбен ұстап, шетінен үзіп жеу керек. Нанмен ойнауға болмайды. Балалар нанды неден жасайды? Ұннан. Дұрыс айтасыңдар.
- Ал, ұнды қайдан алады? Бидайдан.

Бүбішхан Тікебаева
«Отан - ана».

Бидай береке.
Нан да береке.
Бидай - нан болса,
Кемімес мереке.

1.2. Педагог оқу қызметіне бір-екі күн қалғанда, түстен кейінгі бос уақытта балаларды украин халқының «Масақ» ертегісімен таныстырады. Егер де ертегі балаларға таныс болса, естеріне түсіруді ұсынады.
- Балалар, бидай масағы туралы қандай ертегі білесіңдер? Есімізге түсірейікші. Иә, «Масақ» ертегісін білеміз.
- Балалар, «Масақ» қай елдің ертегісі? Есімізге түсірейікші. Иә, дұрыс айтасыңдар. Украин халқының ертегісі.
Педагог интербелсенді тақтадан ертегі желісі бойынша суреттерді көрсетеді. Нанның дастарханға қалай келетінін естеріне түсіреді.

- Балалар, әтеш жерден нені тауып алады? Бидай масағын.
- Бидай масағын жерден алып, не істейді? Круть пен Вертьті шақырады.

- Круть пен Верть қандай екен? Жалқау. Олар не істеп жүрді? Ойнап жүрді.
- Әтеш бидай масағын не істеді? Масақтан бидайды үгітіп алды.

- Әтеш бидайдың дәнін қайда апарды? Диірменге.
- Диірменде бидайды не істеді? Ұн етіп тартты.
- Ал, Круть пен Верть осы уақытта екеуі не істеп жүрді? Көңіл көтеріп жүрді.

- Круть пен Верть көңіл көтеріп жүрген кезде, әтеш ұннан нені пісірді?

- Иә, дұрыс айтасыңдар, балалар, ұннан бәліш пісірді. Әтеш еңбектенбеген Круть пен Вертьті қайтарып жіберді.

Педагог ертегідегі масақты құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар, олай болса, бүгін оригами әдісі бойынша бидай масағын құрастыратын боламыз.
- Оригами - қағазды бүктеу әдісі. Оригами Қытай елінде шыққан. Қағазды бүктеп әртүрлі әдемі заттарды шығаруға болады.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы суреттерге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Бидай масағы»

- Балалар, бұл не? Бидай масағы.
- Бидай масағы неден жасалған? Қағаздан.
- Түсі қандай? Сары.
- Ал, мынау не? Бидай масағының сабағы.
- Ол қандай? Ұзын.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең алдымен, балалар, бірінші шаршыны аламын. Шаршыны сәл оңға қарай бұрамын. Тең ортасынан бүктеймін, бүктелген жерді саусақпен жүргіземін. Қандай пішін шықты? Үшбұрыш. Үшбұрышты жартысына бүктеймін. Қайтадан бүктеген жерді ашамын.
- Ортасындағы сызықтың бойымен, үшбұрыштың оң жағын жоғары қаратып бүктеймін. Сол жағын дәл осылай бүктеймін.
- Бүктелген қағазды аударамын. Жоғарғы бұрыштарды өзіме қарай бүктеймін. Дәл осылай тағы 5 рет бүктеймін.
- Бір дайын бүктелген қағаздың төменгі бұрышын бүктеймін. Қазір бұл ең астыда тұратын бидай масағы болады. Осыған масақтарды бірінің үстіне бірін орналастырып құрастыратын боламыз.
- Бүктелген қағаздарды төменгі бұрышы бүктелген қағаздың үстіне орналастырамын. Бидай масағы дайын. Бидай масағын өзіміз қалағанша қисайта аламыз.
- Ұзын, жіңішке қағаз бидай масағының сабағы болады. Артына желімді жағып, бидай масағының артына жапсырамыз. Міне, дайын болды.

2.3. Сергіту сәті
«Тез отырамыз!» | Bilimland Kids |

Шеңбер жасап жүреміз,
Шеңбер жасап жүреміз,
Шеңбер жасап жүреміз,
Тез отыра қалайық!

Шабамыз!
Шеңбер жасап шабамыз,
Шеңбер жасап шабамыз,
Шеңбер жасап шабамыз,
Тез отыра қалайық!

2.4. Өздік іс-әрекет

Әр баланың алдына құрастыру үшін сары түсті дайын 6 дана шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше таратылады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Ең бірінші, шаршыны сәл бұрып, ортасынан бүктейді. Педагог бүктеген жерді саусақпен жүргізіп отыруларын еске түсіреді. Әрі қарай ұшбұрышты ортасына бүктейді. Қайтадан ашып, жоғары жақтағы үшбұрыштарды өзіне қарай бүктейді. Барлық қағаздарды бүктеп болғаннан кейін, бірінің үстіне бірін орналастырып құрастырады. Аяғында бидай масағының сабағын жапсырады.

2.5. Құрастыру нәтижесімен ойнату

Педагог балаларға өздері құрастырған бидай масағымен ертегі желісін сахналауды ұсынады. Ертегіні сахналауға 3 баланы таңдап, қалған балаларды көрермен ретінде отырғызуға болады немесе әр балаға әтеш, Круть пен Верть кейіпкерлерінің суретін таратады. Балалар ертегіні еске түсіру арқылы ойнай алады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар, бүгін не істедік? Қағаздан бидай масағын құрастырдық.
- Қалай құрастырдық? Қағазды не істедік? Бүктедік.
- Қағазды бүктеу әдісі қалай аталады? Оригами.
- Қағазды қалай бүктедік? Ортасынан бүктедік. Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Бидай масағы қандай түсті? Сары. Оның сабағы қандай? Ұзын.
- Шыққан масақтарды қалай орналастырдық? Бірінің үстіне бірін орналастырып, әдемілеп құрастырдық.
- Бидай масағы туралы қандай ертегіні білеміз? Иә, «Масақ» ертегісін білеміз.
- Әтеш қандай екен? Еңбекқор, бәрін өзі жасап шықты. Круть пен Верть қандай? Жалқау.
- Нан дастарханға қалай келеді?

Балалар өз жауаптарын айтады.

- Иә, егін егеді. Бидай масағы өсіп шығады, оны үгітіп диірменге апарады.
- Диірменде не істейді? Бидай масағынан ұн тартып шығады. Жақсы.
- Балалар нанды не істеу керек? Қадірлеу керек. Жерде жатса баспау керек.

Балалар өз ойларын айтып, түсіндіруі керек.
- Жарайсыңдар! Қандай ақылдысыңдар! Өте жақсы құрастырып шықтыңдар!

Күзгі ағаш

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ағаштың қиылған үлгісінің үстіне өздері қалаған жерге түрлі-түсті макарондарды құрастырып, жапсыруды үйрету; күз мезгілінің ерекшеліктерін атап отырып, балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; күз мезгілі туралы білімдерін толықтыру; күз мезгілінде болатын табиғат құбылыстарын ажырата білу дағдыларын дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «күз», «жапырақтар», «макарон», «ағаш» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ағаштың суреті, «Жапырақтар сарғайып түседі» дайын үлгісі, алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаш қима үлгісі, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаштың қиылған үлгісі, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, дидактикалық ойынға арналған сюжетті суреттер: қар жауып тұр, гүлді шалғын, күзгі жапырақ, ұясындағы құс, жаңбыр жауып тұр, күн бұлттың артында тығылып тұр.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз

Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз».

Алма, өрікті қамбаларға
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға,
Отырды кеп алтын күз.

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?
- Иә, күз мезгілінің соңғы айы. Қараша айы.
- Күз мезгілінің басқа жыл мезгілдерінен қандай айырмашылығы, ерекшелігі бар?

Балалар жауаптарын айтады.

- Иә, балалар! Күздің басқа айлардан ерекшелігінің бірі, күзде барлық жемістер мен жидектер, көкөністер піседі. Күз мезгілі бізге көп өнім береді.

1.2. Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Жерге түсіп қалған жапырақтардың дыбысы.

Педагог балаларға макарон өнімдерін пайдаланып күзгі ағаш бейнесін құрастыруды ұсынады.

Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Күзгі ағаш».

- Нені көріп тұрсыңдар? Күзгі ағаш.
- Ағаштың құрылымын атап көрейік. Ағаштың діңі, ағаштың ұшарбасы, жапырақтар.
- Жапырақтарды неден жасаған? Макарондардан. Түстері қандай? Қызыл, сары, жасыл. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ақ қағаздың бетіне ағаштың қимаүлгісін жапсырамыз. Артына желімді жағамыз. Қағаз бетіне аударып жапсырамыз. Артық желімді майлықтың көмегімен сүртіп тастаймыз.
- Қылқаламды желімге малып, желімді ағаштың ұшарбасына жағамыз. Үстіне өзіміз қалаған жапырақты орналастырамыз. Макарондарды дәл осылай ағаштың ұшарбасына желіммен жапсырып шығамыз.
- Кейбір макарондарды қағаздың төменгі жағына жапсыруға болады. Олар жерде жатқан жапырақтар болады.

2.3. Сергіту сәті

Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз».
Алма, өрікті қамбаларға
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға
Отырды кеп алтын күз.

Бұлт болып та Алатауға
Байланыпты алтын күз.
Дастарханда таба нанға
Айналыпты алтын күз.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Күз» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып, сергіп алуды ұсынады. Балалар

қызығушылық танытады.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаштың қимаүлгісін, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреушесін таратады. Педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар беріп отырады. Балаларға сұрақтар қояды және сұрақтарға толық жауап беруді талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын
«Күзде не болады?»
Мақсаты: күз мезгіліндегі табиғи құбылыстарды ажырата білу.
Барысы: педагог балалардың алдына жылдың әртүрлі мезгілінде болатын табиғи құбылыстар бейнеленген суреттерді таратады.

Балалар осы суреттердің ішінен күз мезгіліне байланысты суретті таңдап алып, суреттегі құбылысты сипаттап айтып береді. Мысалы:
- Күн бұлттардың артында жасырынып тұр.
- Жапырақтар жерге түсті.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз.
- Күз мезгілінің басқа жыл мезгілдерінен қандай айырмашылығы бар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Күзде барлық жемістер мен жидектер, көкөністер піседі. Күз мезгілі бізге көп өнім береді.
- Күз мезгілінде ағаштар қандай түске боялады? Қызыл, сары.
- Балалар, бүгін не істедік? Макарондарды ағаштың ұшарбасына орналастырып, әдемілеп жапсырдық.
- Жарайсыңдар, балалар! Сендердің жасаған жұмыстарың әдемі шықты. Жарайсыңдар!

«Түлкі деген қу болар »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру; құрастыра отырып, түлкі жабайы жануары туралы білімдерін толықтыру; «оригами» әдісі туралы мағлұмат беру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «конус», «оригами», «түлкі», «қағазды бүктедім», «қағазды бұрдым», «жабайы жануар», «құрастырдым», «жапсырдым», «сол жақ», «жақ», «түлкінің денесі»,

«түлкінің басы», «тұмсығындағы белгілері» сөз тіркестері мен сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, миға шабуыл, суретті көрсету, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Түлкінің суреті, «Түлкі» дайын үлгісі, қызғылт сары түсті шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес қызғылт сары түсті шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Асқаржан Сәрсеков «Түлкі».
Қалың орман, ну орман,
Түлкі деген қу болар.
Тауықтарды жеп кетсе,
Ата, үлкен шу болар.

Сондықтан да дұрысы,
Атып алған оң болар.
Тауықтарға тыныштық,
Маған ішік, тон болар.

1.2. Миға шабуыл
- Балалар, қазір мен сендерге бір жабайы жануардың сипаттамасын айтамын. Сендер қай жануарды айтып тұрғанымды табасындар. Келістік пе?
Балалар қызығушылық танытады.
- Ол жабайы жануарлардың бірі. Терісінің реңі қызғылт сары, құйрығы ұзын әрі жүндес, тұмсығы ұзын әрі жіңішке, ал көздерінен қулығы мен айлакерлігі

аңғарылады. Қоян мен тышқанды жегенді жақсы көреді. Балалар, бұл қай жануар деп ойлайсыңдар?
Балалар дауыстап:
- Бұл - түлкі!

Суретті көрсету
Педагог интербелсенді тақтададан түлкінің суретін көрсетеді.

- Балалар, түлкіні айлакер жануар деп неге айтамыз? Сендер білесіңдер ме? Себебі, ол өзінің іздерін шатастыра біледі, сондықтан оны басқа жыртқыш жануарлар да, аңшылар да таба алмайды екен.
- Түлкінің ұзын құйрығы, жүгіру кезіндегі тепе-теңдікті сақтау үшін көмектеседі. Сонымен қатар құйрықпен бетін жауып, суықтан қорғанады екен.
Педагог балаларға түлкінің дыбысын тыңдауды ұсынады.

Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, түлкінің үні осындай екен. Ол қалай дыбыстайды екен? Ол ырсылдайды, шәңкілдейді.
- Балалар, түлкіні өздерің құрастырып көргілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Түлкі».

Педагог балаларға дайын үлгіні көрсетеді.
- Балалар, нені көріп тұрсыңдар? Иә, түлкіні.
- Түлкі неден жасалған? Иә, қағаздан. Бүгін қағаздан түлкіні құрастыратын боламыз.
- Түлкінің түсі қандай? Қызғылт сары, иә.
- Денесін қараңдаршы, қандай геометриялық денеге ұқсайды? Иә, конусқа ұқсайды.
- Ал, түлкінің басы қалай жасалған? Қағазды бүктеу арқылы жасалған. Бүгін түлкінің басын «оригами» әдісі бойынша құрастырып, жапсыратын боламыз.
- «Оригами» әдісін еске түсірейік. Оригами - қағаздан әртүрлі пішіндерді жасау өнері.
- Түлкінің, құйрығы қандай? Иә, түлкінің құйрығы ұзын.
- Түлкінің көзі мен тұмсығына назар аударыңдар. Қалай салынған? Иә, фломастермен салынған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, қызғылт сары түсті шеңберді аламыз. Шеңберді бұру арқылы конус денесін шығарамыз. Шетінен желіммен жапсырамыз. Бұл түлкінің денесі болады.
- Қылқаламды пайдаланып болғаннан кейін, міндетті түрде тіреушеге тіреп қоямыз.
- Келесі, қызғылт сары түсті шаршыны аламыз. Шаршыны сәл солға қарай бұрып, диагональ бойымен тең ортасынан бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Үшбұрыштың сол жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Дәл осылай оң жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Міне, бүктелген екі үшбұрыштың ортасында тағы бір үшбұрыш шығып тұр. Шығып тұрған үшбұрышты өзімізге қарай бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Бүктелген қағазды аударамыз. Міне, түлкінің басы дайын болды. Енді, қара түсті формастермен түлкінің көздерін, тұмсығын саламыз.
- Түлкінің денесіне басын жапсырамыз. Ол үшін түлкінің басын жайманың үстіне аударып қоямыз.
- Қылқаламды желімге малып алып, желімді түлкінің басының аударылған жағына жағамыз. Қылқаламды тіреушеге тіреп қоямыз. Түлкінің басын аударып, денесінің жоғарғы жағына жапсырамыз.
- Әрі қарай, түлкінің қолдарының қимаүлгілерін денесіне жапсырамыз. Ол үшін қол қимаүлгілерін жайма бетіне аударамыз. Қылқаламды желімге малып алып, желімді қол қимаүлгілерінің үстіне жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қойып, қол қимаүлгілерін түлкі денесіне жапсырамыз.
- Әрі қарай, түлкі құйрығының қимаүлгісін жапсырамыз. Ол үшін қимаүлгіні жайма үстіне аударып қоямыз. Қылқаламды желімге матырып, желімді қимаүлгінің үстіне жағамыз. Қылқаламды тіреушеге тіреп қоямыз. Түлкінің құйрығының қимаүлгісін денесінің артқы жағына жапсырамыз.
- Міне, қағазды бұру арқылы түлкінің денесін, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын құрастырып, бір-біріне біріктіріп, әдемілеп жапсырып қойдық.

2.3. Сергіту сәті

Аяқтарының ұшымен адым жасап шеңбер бойын айналып айту.

Көркем сөз
Қалмаханбет Мұқаметқали «Күлкі мен түлкі».
Қуаладым жүгіріп,
Қу түлкіні бекер күн.
Қалыпты ол тығылып
Қолтығына бөпемнің.
Қытық, қытық ...

Таусылғанмен табаннан,
Табылмады, жоқ түлкі.
Бұғып жатқан тек онда
Бар боп шықты көп күлкі.
Қытық, қытық ...

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балаларды шығармашылыққа ынталандыру үшін өздік іс-әрекет барысында ұсынылған әуенді қосып қоюына болады.
Әр баланың алдына қағаздан түлкіні құрастыру үшін қызғылт сары түсті қатты шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма таратылады. Педагог балаларға сұрақтар қойып, өздік іс-әрекет етулерін бақылап отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Қандай дене?
- Қандай пішін?
- Түлкінің басын қалай құрастырдың?
- Мынау қандай түс?
Балалардан сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді. Көмек керек болып жатса, педагог балаларға көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
Педагог балалардың өздік жұмыстарынан көрме ұйымдастырады.
- Балалар, бүгінгі құрастыру оқу қызметінде нені құрастырдық? Иә, біз түлкіні құрастырдық.
- Түлкіні неден құрастырдық? Иә, дұрыс айтасыңдар. Түлкіні қағаздан құрастырдық.
- Дулат, айта ғой. Түлкінің денесі қандай геометриялық денеден жасалған? Иә, дұрыс айтасың. Түлкінің денесі конустан жасалған.
- Айзере, айта ғой. Конусты қалай жасадың? Иә, шеңберді бұру арқылы конус жасадық. Иә, дұрыс айтасың.

- Ал, басы қалай жасалған? Қағазды бүктеу арқылы жасалған. Иә, дұрыс айтасыңдар.
- Қағазды бұру әдісі қалай аталады? Кім айтады? Айта ғой, Маржан. Иә, дұрыс айтасың. Қағазды бұру әдісі оригами деп аталады.
- Түлкінің басын құрастыру үшін, ең бірінші, қандай пішінді жасадық? Айта ғой, Ернар. Иә, дұрыс айтасың. Қағазды тең ортасынан бүктеп үшбұрыш пішінін шығардық.
- Ал, түлкінің тұмсығындағы белгілерін қалай жасадық? Иә, қара түсті фломастермен көзін және тұмсығын салдық. Жақсы.
- Балалар, түлкі қандай? Түлкі немен қоректенеді? Иә, түлкі айлакер, қу, және өте әдемі жабайы жануарлардың бірі. Түлкі тышқан мен қоянды жегенді жақсы көреді.
- Жақсы. Балалар түлкінің басы мен денесін қалай құрастырдыңдар? Иә, дұрыс айтасыңдар. Қағазды бұру арқылы түлкінің конус пішініне ұқсас денесін жасадық. Ал, қағазды бүктеу арқылы түлкінің басын жасадық. Екеуін желім арқылы біріктірдік. Тамаша, жарайсыңдар! Бүгін сендер қағаздан әдемі түлкілерді құрастырып шықтыңдар. Рақмет!

«Ақтөске үйшік жасаймыз »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тақтайша, призма, кірпіші бар құрылыс материалдары жинағын пайдаланып Ақтөске қыс мезгілінде тұруға арналған үйшікті құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарын бір-бірінен көлемі бойынша ажырата алу іскерліктерін дамыту; ит туралы білімдерін толықтырып, иттің дыбысталуын өздері дыбыстап көруге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; құрылыс материалдарын бірінің үстіне бірін қойған кезде саусақтарымен түзеп, бір-біріне тіреп отыруға дағдыландыру; қамқорлыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «құрылыс материалдары», «тақтайша», «кірпіш», «призма», «іргетасы», «қабырғалары», «төбесі», «шатыры», «үйшік», «үй жануары» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Иттің суреті. Кейіпкер: Алан және оның иті Ақтөс. Итке арналған үйшік түрлерінің суреттері, құрылыс материалдарынан жасалған үйшіктің дайын үлгісі, құрамында тақтайша, кірпіш, призма бар құрылыс материалдары жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес құрамында тақтайша, кірпіш, призма бар құрылыс материалдары жинағы, сүйек үлестірмелі материалдары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Иттің дыбысы.

- Балалар, ит қандай жануар? Үй жануары.

- Ит қалай дыбыстайды екен? Ап-ап-ап.

- Иттің баласы қалай аталады? Күшік.

- Иттердің есту, көру, иіс сезу мүшелері өте жақсы жетілген. Үйретуге өте бейім болады.

- Балалар, сендер білесіңдер ме? Адам алғаш қолға үйреткен жануар ит болғандықтан, ол адам баласына ежелден қалтқысыз қызмет етіп келеді. Қазақ халқы итті жеті қазынаның біріне балаған. Ит адамның сенімді серігі, айнымас досына айналған.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог топқа қонақ келгенін айтады. Алан өзінің иті Ақтөсті ертіп келеді.

Балалар қонақтармен амандасады.

- Балалар, Аланның иті Ақтөстің үйшігі бұзылып қалыпты. Балалар, қыс түсті. Күн суытты.

- Қысқы табиғаттың қандай ерекшеліктері бар?

Балалар жауаптарын айтады.

- Иә, қыста қар жауып, боран көп соғатындықтан, Ақтөс тоңып қалады екен.

- Балалар, Ақтөске жылы үйшік құрастырып береміз бе?

Балалар қуана келіседі.

Педагог балаларға тақтадан үйшік түрлерінің суретін көрсетеді.

- Балалар, көрдіңдер ме? Иттерге арналған әртүрлі үйшіктер бар. Кірпіштен жасалған, ағаштан жасалған үйшіктер де бар екен.

Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу.

«Құрылыс материалдарынан үйшік құрастыру».

- Балалар, мына үйшік неден құрастырылған? Ағаштан құрастырылған.

- Үйшіктің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

- Қандай геометриялық денелерді көріп тұрсыңдар? Кірпіш, тақтайша және призма. Жақсы!

- Үйдің іргетасы қандай денеден құрастырылған? Тақтайша. Ал қабырғалары ше? Кірпіштен. Шатыры неден құрастырылған? Призмадан. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Ең бірінші, балалар, тақтайшаны аламыз. Ол қандай? Қатты, жалпақ. Саусақтарымызбен жүргізіп көрейік. Шаршы пішінді, ұштары өткір. Абай болайық!

- Тақтайшаны үстел үстіне қоямыз. Енді кірпішті аламыз. Ол қандай? Ұзын. Тақтайшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақтарымызбен түзейміз. Екінші кірпішті алып, бірінші кірпіштің үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақтарымызбен түзейміз.

- Келесі кішкентай кірпішті аламыз. Үстел үстіне тігінен қоямыз. Біз не істедік? Кірпішті тігінін тұрғызып қойдық. Кірпішті ұстаймыз. Саусағымызбен шетінен жүргіземіз. Қандай? Қатты, кішкентай.

- Кірпішті аламыз тақтайшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақпен түзейміз. Екінші кірпішті бірінші кірпіштің үстіне қоямыз. Бір-біріне тіреп қоямыз. Саусақпен түзейміз.

- Балалар, тақтайшаның сол жағына екі кірпішті бірінің үстіне бірін қоямыз. Саусақпен бір-біріне түзеп қоямыз.

- Балалар, қабырғалардың арасы ашылып кетпесін. Үйшіктің қабырғасының арасынан суық кіріп кетуі мүмкін. Үйшіктің қабырғалары дайын. Енді не қалды? Иә, енді екінші тақтайшаны алып, қабырғалардың үстіне қоямыз. Дәлдеп қоямыз. Саусақпен түзейміз. Үйшіктің іргетасы, қабырғалары мен төбесі дайын. Енді не қалды? Енді шатыры қалды. Дұрыс айтасыңдар. Ол үшін бір призманы аламын. Бір ұшын оңға қаратып, арқасымен үйшіктің төбесінің үстіне қоямын. Екінші призманы аламын, оның бір ұшын солға қаратып, арқасымен үйшіктің төбесінің үстіне қоямын. Екі призманы бір-бірінің арқасына тіреп қоямын. Міне, Ақтөске арналған үйшік дайын болды!

2.3. Сергіту сәті.

«Менің үй жануарым!» Bilimland Kids.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балаларға кірпіш, тақтайша және призмасы бар құрылыс материалдарының жинағын балаларға таратады. Педагог балалардың өздік іс-әрекетін бақылайды және нұсқау беріп, бағыттаушы сұрақтарды қояды.

- Тақтайшаны үстелдің үстіне дұрыстап орналастыр.

- Саусақпен түзеуді ұмытпаймыз.

- Бір-біріне тіреп қоямыз.

- Көлденең орналастыру керек.

- Сен не құрастырып отырсың?

- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырып отырсың?

- Іргетасын неден құрастырдың?

- Қабырғаларын неден құрастырдың?

Педагог балалардың сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Рефлексия

Педагог ортада тұрған үстелдің үстіне өздері құрастырған үйшіктерін әкеліп қоюды сұрайды.

- Балалар, қандай керемет! Барлықтарың өте жақсы құрастырып шықтыңдар.

- Балалар иттер нені жақсы көреді? Сүйекті. Иә. Қазір сендерге бір сүйектен таратып шығамын. Қай үйшіктің құрылысы сендерге ұнаса, сол үйшіктің қасына сүйекті қойып қоясыңдар. Қай үйшіктің қасында сүйек көп жиналса, сол ең жақсы үйшік болады. Сол үйшікті Ақтөске береміз.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, жарайсыңдар! Ақтөске іргетасы мықты, іші жылы үйшік құрастырып бердіңдер! Алан сендерге алғысын білдіріп жатыр. Көмектеріңе көп рақмет айтты. Иә, балалар! Иттер бізді қорғайды. Олар адамның досы. Біз де оларға қамқор болуымыз керек.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Үйшіктің құрылымын атап берші, Жания. Іргетасы, қабырғалары, төбесі, шатыры.

- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Тақтайша, кірпіш, призма.

- Үйшіктің іргетасын қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Аруна. Иә, дұрыс айтасың! Тақтайшадан.

- Тақтайша қандай? Жалпақ, қатты.

- Үйшіктің қабырғаларын қандай пішіннен құрастырдыңдар? Кірпіштерден. Кірпіштерді тақтайшаның үстіне қалай орналастырдың? Көлденең орналастырдық. Жақсы!

- Үйшіктің төбесін қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Матай. Иә, үйшіктің төбесін тақтайшадан құрастырдық. Оны қай жерге орналастырдың? Иә, қабырғалардың үстіне. Жақсы.

- Үйшіктің шатырын қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Ілияс. Иә, дұрыс айтасың! Призмадан құрастырдық. Оны тақтайшаның үстіне қалай орналастырдық? Екі призманың арқаларын бір-біріне тіреп қойдық. Жақсы, балалар!

- Балалар, үйшіктің қабырғаларын бірінің үстіне бірін құрастырған кезде не істеп отыру керек? Саусақпен түзеп, бір-біріне тіреу керек.

- Балалар, ит қандай жануар екен? Үй жануары. Ол қалай дыбыстайды? Ап-ап-ап. Жақсы. Жарайсыңдар, балалар!

«Жаңа жылдық сыйлық »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға «Лего» ойынының бөлшектерінен жаңа жылдық шыршаны құрастыруды үйрету; қыс мезгілінің белгілерін атау; қыста асыға күтетін жаңа жыл мерекесі туралы білімдерін толықтыра отырып, Аяз атаға сыйлық жасауға ынталандыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қыс мезгілі», «жаңа жыл», «Аяз ата», «лего», «кірпіш», «жұлдыз» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кинезитерапия, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс, қыс мезгіліне тән белгілер, жаңа жыл мерекесінің суреттері, «Шыршаның» дайын үлгісі, лего құрылыс материалдары жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес «Лего» құрылыс материалдары жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Ізтай Мәмбетов «Қыс».
Жаңа айлардың жаңа қары
Жапалақтап жауады.
Жайлы бір леп таралады,
Жаңғыртады ауаны.

1.2. Суретті көрсету.
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілі.
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? Иә, қар жауады, боран соғады, дала суық болады.
- Адамдар қалай киіне бастайды? Қалың киінеді.

- Балалар, қыс мезгілінде асыға күтетін мерекеміз бар. Мен қай мерекені айтып отырмын? Иә, Жаңа жыл мерекесі!

- Жаңа жыл мерекесінде бізге кім келеді? Аяз ата. Бізге не әкеледі? Сыйлықтар.
- Балалар, Аяз атаны сағындыңдар ма? Олай болса, сендерге Аяз атаға сыйлық жасауды ұсынамын. Аяз ата келгенде оған беріңдер. Жыл сайын ол сендерге сыйлық жасайды, осы жолы сендер оған сыйлық жасап беріңдер.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу
«Шырша».

- Балалар, бұл не? «Лего» ойынының құрылыс материалдары жинағы. Иә. Бүгін «Лего» жинағын пайдалана отырып, Аяз атаға шырша жасап беруді

ұсынамын.
- Қараңдаршы, шыршаның түсі қандай? Жасыл.
- «Лего» жинағынан қандай құрылыс материалдарын көріп тұрсыңдар? Әртүрлі кірпіштерді. Иә.
- Қараңдаршы, шыршаның басында не бар? Жұлдыз. Жұлдыздың түсі қандай? Жасыл. Шырша қандай пішінге ұқсайды? Үшбұрыш. Иә. Біздің шырша үшбұрышқа ұқсайды.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Жасыл түсті кірпішті аламын. Үстел үстіне көлденең қоямын.
- Ашық жасыл түсті кірпіштерді жасыл кірпіштің үстіне қоямын.
- Дәл осындай реттілікпен барлық жасыл түсті кірпіштерді бірінің үстіне бірін қойып шығамын.
- Барлық жасыл түсті кірпіштерді бірінің үстіне бірін қойғаннан кейін қызыл түсті кірпішті қоямыз. Бұл шырша басындағы жұлдызша болады. Міне, балалар, «Лего» жинағындағы кірпіштерді пайдаланып, Аяз атаға шырша ойыншығын құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті
Әдібай Табылдиев «Шырша».
Қызық-думан күн келді,
Жасыл шырша түрленді.
Аяз сүйіп, терледі,
Үйге кірді төрледі.

Сылдырлайды моншағы,
Шыршамыздың мол шамы.
Бізбен бірге жайдары
Жарқырайды, жайнайды.

Арайланды шыршамыз,
Айналамыз баршамыз!
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Шырша» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады. Балалар

қуана келіседі. Педагогпен ілесіп айтады.

2.4. Өздік іс-әрекет

Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Балаларға бағыттаушы сұрақтарды қойып көмектеседі.

- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл қандай материал?
- Бұл не?

Балалардың сұраққа толық жауап берулерін талап етеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларды мақтап отыруы керек. Мақтау сөзін естіген баланың оқу қызметіне қызығушылығы және құрастыруға деген ынтасы артады.

2.5. Кинезитерапия

Педагог балаларға әуен ырғағына сай өздері қалаған би қимылдарын ешкімге бағынбай билеп, еркін қозғалуды ұсынады.
Би жағымсыз әсерлерден арылып, көңілдерін көтеруге көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс.
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады?
- Қыс мезгілінде қандай мерекені асыға күтеміз? Жақсы.
- Бүгін не істедік? Жаңа жылдық сыйлықты құрастырдық.
- Неден құрастырдық? «Лего» жинағындағы құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Қандай лего құрылыс материалдарын пайдаландық? Әртүрлі кірпіштерді пайдаландық. Жақсы! Иә.
- Лего құрылыс материалдарынан нені құрастырдық? Шыршаны құрастырдық. Жақсы!
- Шыршаның басында не бар? Жұлдыз. Оны неден құрастырдыңдар? Қызыл түсті кірпіштен құрастырдық.
- Балалар, жаңа жылдық сыйлық құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Қыс қызығы аққала »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қалдық материалдарынан аққаланы құрастыруды үйрету, поролондарды қағаз бетіне орналастыру арқылы, балалардың кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; қыс мезгіліндегі қызықтарды атап, аққала жайлы білімдерін толықтыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қыс мезгілі», «аққала», «домалақ», «поролон», «қалпақ», «домалақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс қызығы суреттері, «Қыс қызығы Аққала» дайын үлгісі, түрлі-түсті поролон, бет-әлпетіндегі белгілерінің қима үлгілері, желім, желімге ыдыс, қылақалам, қылқаламға тіреуше, қағаз.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес түрлі-түсті поролон, бет-әлпетіндегі белгілерінің қима үлгілері, желім, желімге ыдыс, қылақалам, қылқаламға тіреуше, қағаз.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз

Әбдікәрім Қасымбеков «Қыс».
Жалтылдаса ақша қар,
Қарай берем ынтығып.
Тұрған үнсіз бақшалар,
Қалды желге сілкініп.

1.2. Суретті көрсету

Педагог интербелсенді тақтадан суретті көрсетеді.

___

- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Иә, қыс мезгілінде шаңғы тебуге болады. Шанаға отырып алып, сырғанақтан сырғанауға болады. Бір-біріңе қар лақтырып ойнайсыңдар. Қардан әртүрлі қамал құрастыруға болады.
- Ал, енді мына суретке назар аударайық.

___

- Балалар, не істеп жүр? Аққаланы жасап жатыр. Аққаланың пішіні қандай? Домалақ. Басына не киіп алған? Қалпақ. Ал, мұрны неден жасалған? Сәбізден. Жақсы!
Педагог балаларға Аққала құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу

«Қыс қызығы Аққала».

- Балалар, Аққала неден жасалған? Бұл - поролон. Аққаланы бүгін поролоннан құрастырамыз.
- Аққала неше бөліктен тұрады? Үш. Түсі қандай? Ақ.
- Қайда орналасқан? Қағаз бетінде. Қағаз бетінде қалай орналасқан? Тігінен.
- Аққаланың бет-әлбетінің белгілері неден жасалған? Қағаздан.
- Пішіні қандай? Домалақ.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Бірінші, үлкен домалақ пішінді поролонды аламыз. Көк қағаз бетінің төменгі жағына қоямыз.
- Әрі қарай орташа көлемді домалақты үлкен домалақтың үстіне қоямыз. Бұл не болады? Аққаланың денесі. Иә.
- Кішкентай көлемді шеңберді үлкен көлемді шеңбердің үстіне қоямыз. Саусақтарымызбен түземіз.
- Поролоннан қиылған Аққаланың қолдарын ортадағы шеңбердің екі жақ шетіне, ал аяқтарын төменгі жағына, пішіні үлкенірек домалақтың екі жақ шетіне қоямыз. Көк түсті тіктөртбұрышты кішкентай домалақтың үстіне қоямыз. Бұл Аққаланың басына киіп алған қалпағы болады.
- Бет-әлпетінің (көзі, мұрны, аузы т.б.) белгілерін кішкентай шеңбердің үстіне, жақсылап жапсырамыз.

2.3. Сергіту сәті
Шырша әні.

2.4. Өздік іс-әрекет
Балалар педагогтің көрсеткен жұмыс реттілігіне сәйкес өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Керек болса, балаларға көмектеседі. Балаларды қолпаштап, мақтап отырады. Қолпаштау, мақтау сөздерін естіген баланың оқу қызметіне, құрастыру іс-әрекеттеріне деген ынтасы артады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар қыс мезгілінің қандай қызықтарын білесіңдер? Қыста не істейміз? Шаңғы тебеміз, шанамен сырғанаймыз, қардан Аққала жасаймыз.
- Бүгін Аққаланы неден жасадық? Поролоннан.
- Аққаланың неше бөлігі бар? Үш. Түсі қандай? Ақ. Басына не киіп алған? Қалпақ.
- Үлкен домалақты қай жерге орналастырдың? Айта ғой, Азамат. Иә, қағаздың ортасына.
- Ал, көлемі орташа домалақты қайда орналастырдық? Үлкен домалақтың үстіне. Ал, көлемі кішкентай домалақты қайда қойдық? Көлемді орташа домалақтың үстіне.
- Аққаланы қағаз бетіне қалай орналастырдыңдар? Тігінен орналастырдық. Жақсы. Балалар, Аққаланы әдемі құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Аю мен қасқыр »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қасқыр мен аюды құрастыруды үйрету; қасқыр мен аюдың қысқы тіршілігі туралы білімдерін толықтыру; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; үлгі бойынша құрастыру іскерліктерін, танымдық қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «жабайы жануар», «қасқыр», «қысқы тіршілік», «сопақша», «тіктөртбұрыш», «шаршы», «шеңбер», «үшбұрыш», «оң жақ», «сол жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Аю мен қасқырдың суреті, апанда ұйықтап жатқан аюдың суреті, аю мен қасқырдың дайын үлгісі, геометриялық пішіндер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес геометриялық пішіндер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау
- Балалар, бұл ненің дыбысы? Қасқырдың.
- Қасқыр қалай дыбыстайды?
Балалар қасқырдың дыбысын салуға тырысады.
- Қасқыр ұлиды екен.

- Балалар, ал бұл ненің дыбысы? Аюдың дыбысы. Аю қалай дыбыстайды?
Балалар аюдың дыбысын салуға тырысады.
- Жақсы.

1.2. Суретті көрсету
Педагог интербелсенді тақтадан қасқырдың суретін көрсетеді.

- Қасқыр қандай жануар? Ол қайда мекен етеді? Жабайы жануар, орманда мекен етеді.
- Балалар, қасқыр өзінің әлі жететін жануарлармен қоректенеді. Құстарды, үй жануарларын жегенді жақсы көреді екен.
- Балалар, қасқыр жабайы, жыртқыш жануар. Қасқыр қыс мезгілінде басқа жануарлар секілді өзінің тонын ауыстырмайды, себебі, ол ешкімнен қорықпайды. Қыста оның терісі қалыңдай түседі. Қатты аяздарда терісі қалың болғанының арқасында тонбайды.

- Балалар, аю қандай? Үлкен. Оның түсі қандай? Қоңыр. Ол нені жегенді жақсы көреді? Кім біледі? Балықты, балды. Жақсы!
- Қыста аю не істейді? Ұйықтайды.

Педагог балаларға қасқыр мен аюды құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытып, аюды құрастыруға қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Аю мен қасқыр»

- Қараңдаршы, балалар, суреттегі қасқырды неден құрастырған? Қағаздан. Түсі қандай? Қара.
- Қандай геометриялық пішіндерді көріп тұрсыңдар? Сопақша, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер.
- Ал, аюды қандай геометриялық пішіндерден құрастырған? Шаршы, шеңбер, жартылай шеңбер. Аюдың түсі қандай? Қоңыр.
- Қағаз бетіне қалай орналастырған? Тігінен орналастырған. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

Құрастыру үшін ақ қағаз, геометриялық пішіндер керек.
- Ақ қағазды үстелдің үстіне тігінен қоямыз. Шаршыны аламыз, қағаз бетінің ортасына қоямыз. Бұл аюдың денесі болады.
- Енді шеңберді аламыз. Шаршының үстіне қоямыз. Бұл аюдың басы болады.
- Төрт шеңберді шаршының төрт жағына қойып шығамыз. Бұлар аюдың қолдары мен аяқтары болады. Енді, жарты екі шеңберді үлкен шеңбердің екі жақ шетіне, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырамыз.
- Екі шеңберді аламыз, үлкен шеңбердің үстіне орналастырамыз. Қызыл түсті үшбұрышты алып, ұшын төмен қаратып, шаршының үстіне орналастырамыз. Аюды құрастырдық.
- Сопақшаны аламыз. Қағаз бетінің ортасына көлденең қоямыз. Тіктөртбұрышты алып сопақшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Бұл қасқырдың басы болады.
- Енді тіктөртбұрыштарды алып, сопақшаның астынан оң және сол жағына орналастырамыз. Екі тіктөртбұрышты сопақшаның үстіңгі оң және сол жақтарына орналастырамыз. Қасқырдың қолдары мен аяқтары дайын болды. Енді шеңберді алып, тіктөртбұрыштың үстіне қоямыз. Тағы бір шеңберді тіктөртбұрыштың сол жақ бұрышына қоямыз. Екі үшбұрышты тіктөртбұрыштың үстіне қоямыз. Міне, қасқырды да құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті
«Зообақ» | Bilimland Kids |«Зоопарк».

2.4. Өздік іс-әрекет
Педагог интербелсенді тақтадан үлгіні көрсетіп қояды. Балалар үлгіге қарап құрастырады. Әр баланың алдына геометриялық пішіндер таратылады. Педагог өздік іс-әрекет барысында балаларға бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл қандай пішін?
- Аюдың денесін қандай пішіннен құрастырасың?
- Ал қасқырдың денесін қандай пішіннен құрастырасың?
Педагог балалардан сұраққа толық жауап берулерін талап етеді. «Ортасында», «үстінде», «астында» сөздері арқылы бағыт бағдар беріп,

балалардың қағаз бетінде кеңістікті дұрыс бағдарлай алу дағдыларын дамытуға септігін тигізеді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау

- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Қасқыр мен аю жабайы жануарлары туралы.
- Аю қандай? Үлкен. Түсі қандай? Қоңыр. Ол қыста қалай тіршілік етеді? Апанда ұйықтайды.
- Балалар, қыста қасқыр қалай тіршілік етеді? Қасқырдың терісі қыста қалыңдайды, түсін өзгертпейді.
- Қасқыр немен қоректенеді? Үй жануарларын, әлсіз жануарларды өзіне қорек етеді.
- Қасқыр мен аюды неден құрастырдық? Геометриялық пішіндерден.
- Қандай пішіндерді пайдаландық? Шаршы, шеңбер, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, сопақша.
- Айару, айта ғой. Сопақшаны қағаз бетіне қалай орналастырдың? Тігінен, ортасына. Ал, шаршыны? Қағаз бетінің ортасына. Жақсы! Балалар, аю мен қасқырды геометериялық пішіндерден жақсы құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Мысығым менің мысығым »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру; қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету; мысық туралы, мысықтың қасиеттері жайлы білімдерін толықтыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «мақта табақшасы», «мысық», «марғау», «үй жануары», «ортасында», «сол жақ», «оң жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Мысықтың суреті, ойыншық мысық, мысықтың дайын үлгісі, мақта табақшалары, қайшы, қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты мақта табақшалары, қайшы, қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық, дидактикалық ойынның үлестірмелі материалдары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Мысықтың дыбысы.

- Мысық қандай жануар? Иә, мысық үй жануары.
- Балалар, сендер білесіңдер ме? Мысықтар тәтті мен дәмдіні сезбейді екен. Көп уақыттарын ұйықтаумен өткізеді, мысықтар өз үйлеріне жету үшін қаншама шақырым болсын жүріп өтуге дайын екен.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог қорапшаның ішінен мысық жұмсақ ойыншығын алып шығады.

- Балалар, бұл не? Мысық. Мысық қандай? Ақ түсті.
- Балалар, ойыншық мысықты ұстап, жүнін сипап көрейікші. Ол қандай? Мысықтың жүні жұмсақ, үлпілдек.
- Балалар, сендердің үйлеріңде мысық бар ма?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Мысықтың баласын марғау деп атаймыз. Қане, қайталайықшы. Марғау. Жақсы!
Педагог балаларға мысықты құрастыруды ұсынады. Балалар мысықты құрастыруға қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Құрастыру амалдарына көшпес бұрын, педагог балаларға қайшы және желіммен жұмыс жасау ережелерін естеріне түсіреді

Қайшыны ашық қалдыруға болмайды.

Қайшыны бетімізге жақындатпаймыз.

Қайшымен жұмыс жасаған кезде досымызды алаңдатпаймыз.

Қайшының ұшын досымызға қаратпаймыз.

Желімді мұқият пайдаланамыз.

Үлгіні зерттеу
«Мысық».

- Балалар, мысық неден құрастырылған? Мақта табақшаларынан.
- Мақта табақшаларының пішіні қандай? Домалақ.
- Түсі қандай? Ақ. Бүгін мақта табақшаларынан ақ мысықты құрастыратын боламыз.
- Мысықтың құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, аяқтары, құлақтары

және құйрығы.
- Мысықтың құйрығы қандай? Ұзын.
- Құлағы қандай? Қандай пішінге ұқсайды? Үшбұрыш.
- Неше мақта табақшасын көріп тұрсыңдар? Үш. Жақсы!
- Балалар, мысықтың құйрығы да мақта табақшасынан құрастырылған. Көрдіңдер ме? Мақта табақшасын жіңішке доға етіп кесіп алған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, балалар, бір мақта табақшасын қағаздың үстіне тең ортасына орналастырамыз. Бұл мысықтың денесі болады.
- Екінші, мысықтың тұмсығындағы (көзі, мұрны, аузы, құлағы т.б.) белгілері салынған табақшаны ортада тұрған табақшаның үстіне сол жағына қарай орналастырамыз. Бұл мысықтың басы болады.
- Қазір бір табақшаны алып тең ортасынан екіге бөлеміз. Бір қолымызға мақтаны, екінші қолымызға қайшыны ұстап тұрып, тең ортасынан қайшымен жүргіземіз.
- Екі бөлік шықты. Бір бөлікті мысықтың денесінің астына оң жаққа, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырамыз, екіншісін сол жаққа орналастырамыз. Мысықтың аяқтары дайын болды.
- Енді, балалар, тағы бір мақта табақшасының жартысын аламыз. Доға тәріздес жағын жоғары қаратып, оң жақ шетіне қайшыны апарамыз. Мақта табақшасын бұрып, қайшымен жүргізу арқылы кесіп аламыз. Осындай доға шығу керек. Мысықтың денесінің оң жағына доғаны тігінен орналастырып қоямыз. Мысықтың құйрығы дайын болды.
- Қараңдаршы, балалар, не жетпей тұр? Иә, мысықтың құлақтары жетпей тұр. Ол үшін мақта табақшасының қиындыларынан мысықтың құлағын қиып аламыз.
- Балалар, бір қолымызға табақшаны, екінші қолымызға қайшыны ұстаймыз. Қайшыны сол жаққа қарай бір рет, қарама-қарсы жаққа, яғни, оң жаққа қаратып бір рет жүргіземіз. Бір-біріне ұштары тию керек. Міне, осындай үшбұрыш түсіп қалады. Екінші үшбұрышты дәл осылай кесіп аламыз. Үшбұрыштарды мысықтың басына оң жағына және сол жағына тигізіп орналастырамыз.
- Міне, мысығымыз дайын болды!

2.3. Сергіту сәті

Нағима Арынова «Мысығым».
Тікірейіп құлағы,

Менен бұрын тұрады.
Бойын жазып керіліп,
Беті-қолын жуады.

Қасымнан бір қалмайды,
Көзін қысып алдайды.
Ойнатсам да күнімен,
Ойыны бір қанбайды.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына мақта табақшаларын, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық, қағазды таратады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Педагог қайшымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін еске түсіреді. Педагог қауіпсіздік ережелерін қатаң түрде сақтауды талап етеді. Балалар қағаз бетіне бүтін мақта табақашасын орналастырады. Педагог балаларды кеңістікті дұрыс бағдарлай алу үшін бағыт-бағдар береді.
- Қағаздың ортасында.
- Мақта табақшасын қай жерге орналастырдың?
- Бұл не?
- Қағаздың оң жағында.
- Қағаздың сол жағында.
- Тігінен орналастырамыз.
- Тіреп қоямыз.

Балалар екінші мақта табақшасын ортада тұрған мақта табақшасының сол жағына, үстіне тіреп қояды. Бүтін мақта табақшасын қағаздың тең ортасынан бөледі. Екі мақта табақшасын мысықтың денесіне, доға тәріздес жағын жоғары қаратып қояды. Жарты мақта табақшасынан доға етіп кесіп алады, тігінен қағаз бетіне орналастырады. Қалған мақта табақшасынан қайшыны сол жаққа бір және оң жаққа бір жүргізіп, ұштарын бір-біріне қаратып кесіп алады. Шыққан үшбұрышты мысықтың басының жоғарғы жағына тіреп қояды.

2.5. Дидактикалық ойын
«Жамауын тап».
Мақсаты: балалар суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыру керек.
Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады және суреттің бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі бос домалақтардың үстіне, суреттің бөліктері бейнеленген домалақтарды орналастырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін біз оқу қызметімізде не істедік? Мысықты құрастырдық.
- Мысықты неден құрастырдық? Мақта табақшаларынан.
- Мысық қандай жануар? Үй жануары. Мысық қандай? Жұмсақ, үлпілдек.
- Мысық қалай дыбыстайды екен? Мысықтың баласын қалай атайды? Марғау деп атайды.
- Мысықтың денесін қағаз бетінің қай жеріне орналастырдың, Мариям? Ортасына.
- Мысықтың басын қайда орналастырдың? Мысықтың денесінің сол жағына, жоғары қарай орналастырдық. Жақсы.
- Аяқтарын қай жерге орналастырдық? Айта ғой, Назымгүл. Иә, дұрыс айтасың. Қағаздың төменгі жағына, мысықтың денесіне тигізіп, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырдық.
- Мысықтың аяқтарын құрастыру үшін, біз бір мақта табақшасын ортасынан қайшының көмегімен бөліп алдық. Қайшымен жұмыс жасау барысында қандай қауіпсіздік ережелерін сақтау керек?
Балалар жауаптарын айтады.
- Ал, құйрығын не істедік? Тігінен орналастырдық. Жақсы. Жарайсыңдар! Барлықтарың мақта табақшаларынан мысықты жақсы құрастырып шықтыңдар.

«Тазалық денсаулық кепілі »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға йогурттан босаған ыдыс пен қағаздан қолжуғышты құрастыруды үйрету; «Тазалық - денсаулық кепілі» түсінігін қалыптастыра отырып, балалардың түсінігінде тазалық, тазалықтың пайдасы туралы ұғымдарын кеңейту; жасаған жұмыстарын безендіруді үйрету, шығармашылыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «тазалық», «қолжуғыш», «йогурт» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Мойдодыр» ертегісіндегі қолжуғыштың суреті, қолжуғыштың дайын үлгісі, сабын, орамал, айна, тіс щеткасы, тарақтың суреті, йогурттан босаған ыдыс, сары түсті қағаздар, қайшы, қолжуғыш айнасының қиылған үлгісі, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес йогурттан босаған ыдыстар, сары түсті қағаздар, қайшы, қолжуғыш айнасының қиылған үлгісі, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Қадыр Мырза Әлі «Тазалық».
Сыпырғыш ап сыбанып,
Шаң-тозаңды қудым кеп.
Шүберек ап, су алып,
Сырлы еденді жудым кеп.
Бір дақ таппай бөлмеден,
Әне, күліп тұр әпкем.
Жалтырайды сырлы еден
Сылағандай лакпен.
Бір жалған жоқ сөзімде,
Еден айна сияқты.
Үйге енді өзім де
Сүртіп кірем аяқты.
- Балалар, өлеңде не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.

1.2. Ғажайып сәт

Педагог топқа қонақ келгенін айтады. Балалар қонақпен амандасады.
- Қараңдаршы, кім келді?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, бұл Чуковский Корней Ивановичтің «Мойдодыр» ертегісіндегі қолжуғыш қой.
- Балалар, қолжуғыш тазалық туралы не білетінімізді сұрауға келіпті.
Балалар, тазалық туралы не білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, тазалық адамның жеке басының тазалығынан басталады. Күнделікті әрекеттерге күн тәртібін белгілеп, сол бойынша жұмыс жасасақ, біз таза, үлгілі бала бола аламыз. Ол үшін таңертең ұйқымыздан оянғаннан кейін беті-қолымызды тазалап жуып, арнайы тіс щеткасына тіс пастасын жағып, тісімізді тазалап жуамыз. Күде ұйқыашар жаттығуын жасау керек. Осы әрекеттерді күнделікті әдетке айналдыратын болсақ, біздің деніміз сау болып өседі. Балалар, тазалық - ол денсаулық кепілі екенін есте сақтаңдар.
- Балалар, қолжуғыш сендерге өзімен бірге тазалыққа байланысты мақал-мәтелдер алып келіпті.
Педагог балаларды мақал-мәтелдерді тыңдап, түсінуге шақырады. Балалар мұқият тыңдайды.

Мақал-мәтелдер.
1. Тазалық – саулық негізі,
Саулық – байлық негізі.
2. Бірінші байлық – денсаулық,
Екінші байлық – ақ жаулық,

Үшінші байлық – он саулық.
3. Денсаулық – зор байлық.
- Балалар, айтылған мақалдардан не түсіндіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Жарайсыңдар, балалар!
- Балалар, келген қонағымызға өзі секілді қолжуғыш құрастырып береміз.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Қолжуғыш».

- Балалар, мынау не? Бұл - қолжуғыш.
- Балалар, қолжуғыш не үшін керек деп ойлайсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Қолжуғышты неден құрастырған? Йогурттан босаған ыдыс пен қағаздан жасаған, яғни, қалдық материал мен қағаздан құрастырған.
- Қолжуғыштың қаяуын йогурттан босаған ыдыстан жасаған.
- Бұл - шкаф. Шкафтың есігін неден жасаған? Оны фломастермен салған.
- Ал, қолжуғыштың қолы орамалдан екен. Орамалды қағаздан жасаған.
- Басына не тағып алған? Бұл - шылапшын. Қолжуғыш басына шылапшын тағып алған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, йогурттан босаған ыдысты аламыз. Сары түсті қағазды алып, йогурттан босаған ыдыстың сыртын қаптаймыз. Қағаздың шетіне желімді жағамыз. Йогурттан босаған ыдысқа қоңыр түсті фломастермен шкафтың суретін саламыз.
- Енді, балалар, қатты ақ қағазды аламыз. Одан қолжуғыштың айнасын жасаймыз. Оны йогурт ыдысының артына желімдеп жапсырамыз.
- Енді, сары түсті қағаздан тіктөртбұрышты қиып аламыз. Тіктөртбұрыштың төменгі жақтарына сызықтар арқылы орамалдың суретін саламыз. Оны қолжуғыштың айнасының екі жақ шетіне жапсырамыз.
- Сары түсті қағаздан доға қиып аламыз. Қолжуғыш айнасының басына жапсырамыз. Бұл шылапшын болады. Енді әртүрлі фломастермен қолжуғыштың көздері мен күлімдеген аузын саламыз.
- Міне, біздің қолжуғышымыз дайын!

2.3. Сергіту сәті.
Шомылу әні | Bilimland Kids

2.4. Өздік іс-әрекет.
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында балаларға көмек керек болса, педагог оларға көмектеседі. Ең бірінші, балалар йогурттан босаған ыдыстың сыртын түрлі-түсті қағазбен қаптайды, қолжуғыштың айнасын, оң және сол жақ орамалын жапсырады. Педагог балаларға түрлі сұрақтар қояды.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Орамалды қай жаққа жапсырдың?
- Шылапшынды қалай қиып алдың?
Педагог балалардан сұраққа толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын.
«Тазалық қабы».
Мақсаты: жеке бас тазалығы және оған қажетті құралдар туралы білімдерін толықтыру.
Барысы: педагог балаларға жұмбақ жасырады. Жұмбақтың шешімін тапқан кезде, тазалық қабының ішінен сол заттарды алып шығады немесе жұмбақтың шешімін интербелсенді тақтадан көрсете алады.

Жұмбақ жасыру.
1. Жуған киімі тазарып,
Өзі қалды тым арып. (Сабын)

2. Қалтамда жатыр тісі бар
Тістемей-ақ істер ісі бар. (Тарақ)

3. Арқалығы сүйектен,
Жапсырылған қылы бар.
Тістен көрсе кірлерді,
Тұра алмайтыны бар. (Тіс щеткасы)

4. Тұра қалсам алдына,
Жалтыраған ақ айдын,
Өзімді өзім мен мына,
Көре аламын ап-айқын. (Айна)

5. Шомылған баланы аймалап алады,

Сүртеді қолыңды, сүртеді жоныңды. (Сүлгі, орамал)

- Балалар, жарайсыңдар! Жұмбақтың шешімін дұрыс таптыңдар! Балалар, жеке бас тазалығына арналған құралдарды атап шығайықшы. Сабын, тарақ, тіс щеткасы, сүлгі, айна. Балалар, қалай жуыну керектігін білесіңдер. Әрдайым таза жүріңдер! Өздеріңді де, киімдеріңді де таза ұстаңдар. Тазалық - денсаулық кепілі! Қане, бәріміз қайталайықшы. Тазалық- денсаулық кепілі. Жақсы.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін біздің тобымызға кім келді? Қолжуғыш.

«Дос болайық көбелек »Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға есептеу таяқшаларынан көбелектерді құрастыруды үйрету; көбелектер жайлы білімдерін толықтыру; қағаздың бетін көз мөлшерімен тең ортасынан екіге бөлу, қағаз бетінде бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; көбелектерді түстеріне сәйкес гүлдерге отырғызу арқылы түстерді ажырату дағдыларын жетілдіру; жіпке байланған көбелектерді үрлеу арқылы балалардың тыныс алуларын жақсарту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «көбелек», «есептеу таяқшалары», «денесі», «қанаттары», «мұртшасы», «оң жақ», «тігінен», «көлденең», «сол жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, тыныс алу жаттығуы, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Көбелектің суреттері, шыны ыдыстағы көбелектер, көбелектерге арналған алаңқай, «Дос болайық, көбелек!» дайын үлгісі, дидактикалық ойын материалы, есептеу таяқшалары, қағаз.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты есептеу таяқшалары, қағаз және дидактикалық ойынның үлестірмелі материалдары, тыныс алу жаттығуына байланысты жіпке байланған көбелектер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Тұрсын Елеусізұлы «Көбелек».
Көбелек-ау, көбелек,
Әдемісің керемет!
Гүлге келіп қона ғой,
Өзің де гүл бола ғой.
- Балалар, мына өлең жолдарында не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, балалар дұрыс айтасыңдар. Көбелек туралы айтылған.

Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, нені естідіңдер? Бұл көбелектің қанаттарын қағып ұшқан дыбысы.

- Балалар, көбелектер жәндіктерге жатады. Жер шарында кеңінен таралған. Көбелектер өсімдіктің гүл шырынымен, жемістердің тәтті нәрімен қоректенеді. Көбелектің көптеген түрлері кешке және түнде ұшады.

1.2. Ғажайып сәт

Педагог бала санына сәйкес келетін көбелектер толған әдемі шыны ыдысты сырттан алып кіреді.

- Балалар, біреу тобымыздың алдына ыдысқа толы көбелектерді тастап кетіпті. Көбелектерді бұл ыдыстан шығарайық. Өздеріңе ұнаған көбелекті алыңдар.
Педагог ырғағы орташа әуенді қосады. Балалар бір көбелектен алып, айналып билейді.

- Жақсы, балалар! Орындарыңа отырыңдар.

___
- Балалар, қолымыздағы көбелектерді алаңқайға орналастырайық.
Балалар қолдарындағы көбелектерді алаңқайға орналастырады.
Педагог балаларға есептеу таяқшаларынан көбелекті құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Дос болайық, көбелек!»
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.

- Қараңдаршы, не көріп тұрсыңдар? Көбелек.
- Көбелекті неден құрастырған? Есептеу таяқшаларынан.
- Көбелектің құрылымын атап көрейікші. Денесі, қанаттары, мұртшасы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Көбелекті құрастыру үшін есептеу таяқшалары және қағаз керек.
- Қағазды үстел үстіне көлденең орналастырамыз.
- Қараңдаршы, балалар, бір көбелектің мұртшасы бар, екінші көбелекте жоқ.
- Көз мөлшерімен есептеп, қағазды тең ортасынан екіге бөлеміз.
- Қағаз бетінің сол жағының ортасына бір таяқшаны тігінен қоямыз.
- Екінші таяқшаны тігінен тұрған таяқшаның сол жағына қисайтып қоямыз.
- Қисық тұрған таяқшаның бойынан тігінен тағы бір таяқшаны орналастырамыз.
- Тігінен орналасқан таяқшаның бойымен бір таяқшаны ортада тұрған таяқшаға қарай қисайтып қоямыз.
- Көбелектің бір жақ қанаты дайын болды. Дәл осы ретпен екінші қанатын құрастырамыз.
- Енді, қағаз бетінің оң жағына екінші мұртшасы бар көбелекті құрастырамыз. Дәл осы ретпен екінші көбелекті құрастырамыз. Тек бас жағына екі жаққа қаратып таяқшаларды қоямыз.

2.3. Сергіту сәті

Асқаржан Сәрсеков «Көбелек».
Мен тимеймін, жасқанба,
Дос болайық, көбелек.
Жайнап тұрған бақшамда
Гүлдерімді көре кет.

Тұтқиылдан састыра,
Жаңбыр жауса себелеп,
Тақиямның астына
Тығыла ғой, көбелек!

2.4. Өздік іс-әрекет
Педагог балалардың алдына көбелекті құрастыру үшін есептеу

таяқшаларын, қағаз таратады. Балалар педагогтің нұсқауларын тыңдап отырып, үлгіге қарап көбелекті құрастырады. Құрастыру барысында педагог балаларға бағыт-бағдар, нұсқаулық береді.
- Қағаздың оң жағында.
- Тең ортасында.
- Сол жақта.
- Оң жақта.

2.5. Тыныс алу жаттығуы.
«Көбелектерді ұшырамыз».
Педагог әр баланың алдына жіпке байланған көбелектерді таратады. Балалар көбелектерді үрлеу арқылы тыныс алу жаттығуын жасайды.

2.6. Дидактикалық ойын «Гүлді көбелекке отырғыз».
Мақсаты: көбелектерді түстеріне сәйкес гүлге отырғызу; түстер жайлы білімдерін толықтыру.
Ойынды екі нұсқада ойнатуға болады.
1. Балалар көбелектерді өз түстеріне сәйкес келетін гүлдерге отырғызады.
- Көбелектер өз гүлдерін тапқысы келеді, оларды ешкім таба алмайтындай жасырып тастайық. Көбелектерге көмектесейік, балалар!
2. Педагог балаларға әр көбелекті өзінің түсіне сәйкес келмейтін түсті гүлдің үстінде көрініп тұратындай етіп орналастыруын сұрайды. Балалар қандай түсті көбелекті, қандай түсті гүлге орналастырғанын айтуы керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін біз не істедік? Есептеу таяқшаларынан көбелекті құрастырдық.
- Көбелектер дегеніміз не? Жәндік.
- Көбелектердің құрылымын атап көрейік.
- Неше көбелекті құрастырдыңдар? Екі.
- Екеуінің бір-бірінен айырмашылығы неде? Біреуінің мұртшасы жоқ.
- Көбелектер немен қоректенеді? Көбелектер өсімдіктің гүл шырынымен, жемістердің тәтті нәрімен қоректенеді.
- Мұртшасы жоқ көбелекті қайда орналастырдың? Қағаздың сол жағына. Ал, мұртшасы бар көбелекті қайда орналастырдың? Қағаздың сол жағында. Жақсы. Жарайсыңдар!

«Үй жиһаздары »Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тақтайша, кірпіш, текшесі бар құрылыс материалдары жинағынан үй жиһаздарын құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарының бөліктерін зерделеу: екі қолымен сипап ұстау, тақтайшалардың үстінен қолымен жүргізу арқылы қабылдау іскерліктерін дамыту; үй жиһаздары туралы білімдерін толықтыру; достыққа, көмек беруге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «текше», «кірпіш», «тақтайша», «тігінен», «көлденең» , «үй жиһаздары», «төсек», «шкаф», «диван» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, ғажайып сәт, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үстел, орындық, төсек, шкаф, диван, креслоның суреттері, барлық үй жиһаздары суреті, Дана қуыршағымен, үй жиһаздарының дайын үлгісі, құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдарының жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдарының жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.

Педагог интербелсенді тақтадан үй жиһаздарының суреттерін көрсетеді.

- Балалар, суреттегі заттардың атайық. Мынау не? Үстел. Ал мынау? Орындық. Ал мынау ше? Шкаф. Ал мынау не? Диван. Ал мынау? Кресло. Бұлардың барлығын бір сөзбен қалай атаймыз? Жиһаздар.

- Жақсы. Сендердің үйлеріңде қандай жиһаздар бар?
Балалар өз жауаптарын айтады. Жақсы.

1.2. Ғажайып сәт.
Қонаққа қолында қуыршағы бар Дана келеді.

Педагог балаларға қонақ келгенін айтады.
Балалар амандасады.
- Балалар, Дана өзінің қуыршағына үй жасапты. Бірақ. ол үйдің ішінде қуыршағына арналған жиһаздар жоқ екен. Балалар Дананың қуыршағына арнап үй жиһаздарын құрастырып береміз бе?
Балалар педагогпен келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу.
«Үй жиһаздары».

- Балалар нені көріп тұрсыңдар? Мынау не? Төсек.
- Ал мынау не? Шкаф. Ал мынау тұрған диван. Жақсы.
- Олар неден жасалған? Құрылыс материалдарынан құрастырылған.
- Қандай құрылыс материалдарын көріп тұрсыңдар? Тақтайша, кірпіш, текше. Жақсы.
- Сендердің алдарыңда құрылыс материалдары тұр. Тақтайшаны аламыз. Ұстап көрейікші. Екі қолымызбен сипап ұстайық. Тақтайшалардың үстінен қолмен жүргізіп көрейік. Тақтайша қандай екен? Үлкен, жалпақ.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Ең бірінші, тақтайшаны қолға аламыз. Үстел үстіне орналастырамыз.

Тақтайшаның үстіне ұзын кірпішті алып көлденең жатқызып қоямыз. Міне, төсек дайын болды.
- Енді шкафты құрастырамыз. Ол үшін текшелер керек. Бір текшені аламын. Оны төсектің сол жағына қоямын. Екінші текшені алып, бірінші текшенің жанына тіреп қоямын. Тағы бір текшені алып, бір текшенің үстіне қоямын. Екінші текшені алып, екінші тұрған текшенің үстіне қоямын. Саусақтарыммен түзеймін. Дәл осылай үшінші текшені алып, текшелердің үстіне қойып шығамын. Саусақпен түзеймін. Бір-біріне тіреп қоямын. Шкаф та дайын болды.
- Енді, диванды құрастырамыз. Ол үшін кірпішті аламын. Оны көлденең жатқызып қоямын. Оның алдына екінші кірпішті көлденең жатқызып қоямын. Тағы екі кірпішті алып оң және сол жағынан көлденең жатқан білеулерге тіреп қоямын. Міне, диван да дайын болды.

2.3. Сергіту сәті.
«Қағаз, тас, қайшы!» Bilimland Kids

Қағаз, тас, қайшы. Қағаз, тас, қайшы,
Бір, екі, үш, бізбен ойнашы!
Оң қол – қағаз, сол қол – қағаз, бұл көбелек қой, қарашы!

Қағаз, тас, қайшы. Қағаз, тас, қайшы,
Бір, екі, үш, бізбен ойнашы!
Оң қол – тас, сол қол – қайшы, бұл ұлу ғой, қарашы!

2.4. Өздік іс-әрекет.
Педагог балалардың алдына құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдары жинағын таратады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар беріп, қажетіне қарай көмектеседі.

2.5. Дидактикалық ойын.
«Артық затты тап».
Мақсаты: үй жиһаздарын басқа заттардың арасынан ажыратуды және танымдық қабілеттерін дамыту.
Барысы: педагог балаларға үй жиһаздарымен қатар басқа да заттардың суретін таратады. Артық заттарды алып тастайды.
Алып тастаған затты айтады.
Педагог:
- Мен ойыншық аюды алып тастадым. Ойыншық аю үй жиһаздарына жатпайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.
Педагог:
- Балалар, Дана мен оның қуыршағы сендерге алғыс білдіріп жатыр. Сендердің құрастырып берген жиһаздарың оларға қатты ұнапты. Балалар, көп рақмет!

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Үй жиһаздары.
- Жақсы, үй жиһаздарына не жатады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бүгін біз не істедік? Тобымызға кім келді? Иә, Дана келді. Біз оның қуыршағына үй жиһаздарын құрастырып бердік.
- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Тақтайша, кірпіш және текше.
- Қай жиһаздарды құрастырдық? Төсек, шкаф және диван. Жарайсыңдар! Балалар, өте жақсы құрастырып шықтыңдар.

«Ғаламшарға зымыран жібереміз»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға геометриялық пішіндерден зымыранды құрастыруды үйрету; тіктөртбұрыштан цилиндр, жарты шеңберден конус жасап, зымыранды құрастыруды үйрету; цилиндрден зымыранның жанармай багын, көлемі орташа шеңберлерден зымыранның терезелерін жапсыруды үйрету; ғаламшар, зымыран және зымыран құрылымы, ғарышкерлер туралы білімдерін кеңейту; қағаздан құрастыру іскерліктерін дамыту; достыққа, әрдайым көмек қолын созуға тәрбиелеу және де ынталандыру; құрастырмаларын бағалай білу іскерліктерін жетілдіру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «конус», «цилиндр», «үшбұрыш», «шеңбер», «зымыран», «ғаламшар», «ғарыш алаңы», «оң жақ», «сол жақ», «үстіне», «зымыранның басы», «зымыранның денесі», «зымыранның жанармай багы», «зымыранның терезелері», «ғарышкер» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, өздік іс-әрекет, рефлексия, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Жер» ғаламшарының суреттері, хат, зымыранның суреттері, қауіпсіздік ережелері туралы суреттер, «Зымыран» дайын үлгісі, геометриялық пішіндер, қайшы, желім, желім құятын ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, жұлдызша үлестірмелі материалдары, Талғат Мұсабаев, Тоқтар Әубәкіров, Юрий Гагариннің суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты геометриялық пішіндер, қайшы, желім, желім құятын ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, жұлдызша үлестірмелі материалдар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау

Көркем сөз
Шона Смаханұлы «Космосқа ұшамын».
«Сәт сапар!» деп, достар берген
Гүлге толып құшағым,
Асамын да асқар өрден,
Космосқа ұшамын.
Болса-дағы қанша көркем,
Көкте қайтіп жай табам?!
Ораламын асыл өлкем -
Отаныма қайтадан.

- Балалар, мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.
- Иә, дұрыс айтасыңдар! Бұл өлең жолдарында ғарыш туралы айтылған. Балалар, ғарышқа кімдер ұшады? Иә, ғарышкерлер ұшады.

Педагог интербелсенді тақтадағы суретке балалардың назарын аударады.
- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, бұл - ғарыш. Қараңдаршы, ғарышта әртүрлі ғаламшарлар бар. Ғаламшарлар күнді айналып тұрады.

- Бұл - жер. Біз жер ғаламшарында тұрамыз. Күннен кейін үшінші біздің ғаламшарымыз тұр.

1.2. Ғажайып сәт
- Балалар, біз ғаламшар туралы бекер әңгімелеп отырған жоқпыз. Бүгін таңертең біздің балабақшамызға хат келді.

Педагог хаттың үлгісін шығарып, қала, балабақша және топ атауын жаза алады.
- Балалар, бүгін біздің тобымызға хат келді. Хаттың ішінде не жазылғаны туралы білгілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.
- Мен хатты оқып берейін. «Балалар, бізге сендердің көмектерің керек. «Ғажайып шар» атты ғаламшарымызда жағдай ауыр. Ұшатын зымырандар сынып қалды. Көмектесіңдерші! Бізге көмек керек!» деп жазыпты.
- Балалар, «Ғажайып шар» атты ғаламшарда ұшатын зымырандар сынып қалыпты. Бізден көмек сұрап жатыр. Балалар, көмектесеміз бе?
Балалар қуана келіседі.
- Біз қалай көмектесеміз? Қалай ойлайсыңдар? Иә, зымырандар жасап, ғарышқа ұшырамыз.

- Зымырандарды кімдер жасайды?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, балалар. Зымыранды инженерлер жасайды.
- Балалар, бүгін сендерге инженер болып, зымыранды құрастыруды ұсынамын. Құрастырған зымыранды «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына арнап жасап, ғарышқа ұшыратын боламыз.
Балалар қызығушылық танытып, қуана келіседі.
- Мен, бас инженер болғандықтан, сендерге зымырандарды көрсеткім келеді.

- Балалар, зымыранның құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, терезесі және жанармай құятын бак.
Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Зымыран».

- Балалар, зымыран неден құрастырылған? Иә, қағаздан.
- Қандай геометриялық денелерді көріп тұрсыңдар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Қараңдаршы, балалар! Зымыранның басы - конустан, денесі - цилиндрден жасалған. Жанармай құятын бак цилиндр пішінінен, терезелері шеңбер пішіндерінен жасалған.

2.2. Құрастыру амалдарына көшпес бұрын, педагог балалармен қайшы және желіммен жұмыс жасау ережелерін еске түсіреді

Қайшыны ашық қалдыруға болмайды.

Қайшыны бетімізге жақындатпаймыз.

Қайшымен жұмыс жасаған кезде досымызды алаңдатпаймыз.

Қайшының ұшын досымызға қаратпаймыз.

Желімді мұқият пайдаланамыз.

2.3. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, қолға тіктөртбұрышты аламыз. Тіктөртбұрышты бұру арқылы цилиндр жасаймыз. Шеттерін желіммен жапсырамыз.
- Шеңберді аламыз. Шеңберді тең ортасынан кесу керек. Ол үшін шеңбердің тең ортасына қайшыны қоямыз. Қайшының «аузын» ашып, қайтадан жауып жүргіземіз. 1, 2, 3 ... Тең ортасына келген кезде қайшымен кесуді тоқтатамыз.
- Қайшыны үстел үстіне мұқият қоямыз. Аузын жауып қоямыз.
- Енді, шеңберді бұру арқылы конус шығарамыз. Шеттерін желіммен жапсырамыз.
- Енді, цилиндрді үстелдің үстіне тігінен қоямыз. Цилиндрдің үстіне конусты қоямыз.
- Зымыранның жанармай багын жасау керек. Ол үшін тіктөртбұрыштарды бұру арқылы цилиндр жасаймыз.
- Кішкентай цилиндрлерді зымыранның денесінің төменгі екі жағына жапсырамыз.
- Әрі қарай, көлемі орташа екі шеңберді аламыз. Жайма үстіне аударамыз, аударылған жағына желімді жағамыз.
- Шеңберді алып, цилиндрдің жоғарғы және төменгі жағына жапсырамыз.
- Міне, қағаздан зымыранды құрастырдық.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына геометриялық пішіндер жиынтығын таратады. Өздік іс-әрекет барысында педагог құрастыра алмай отырған балаларға көмектеседі, бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Қандай пішін?
- Зымыранның денесін көрсетші.
- Зымыранның денесі қандай геометриялық фигурадан құрастырылған?
- Конусты қалай жасадың?

Педагог балалардан толық жауап беруді талап етеді.
Өздік іс-әрекет соңында педагог балаларға құрастырған зымырандарды ғарыш алаңына әкеліп қоюларын сұрайды.

2.5. Рефлексия.
- Зымырандарды қандай әдемі құрастырып шықтыңдар. Балалар, барлық зымыран ғарышқа ұша ала ма?
- Мен сендерге бір жұлдыздан беремін. Қай зымыранды әдемі санасаңдар, соның қасына жұлдызшаны әкеліп қоясыңдар.
- Қай зымыранның қасында көп жұлдызша болса, сол ең жақсы құрастырылған зымыран болып саналады.

2.6. - Жарайсыңдар, инженерлер! Қалай ойлайсыңдар, балалар, біздің құрастырған зымырандарымыз «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына ұнай ма? Иә!
- Балалар, маған қызықты болып тұрғаны. Айтыңдаршы, ғарышқа ұшатын адамды кім деп айтады? Иә, дұрыс айтасыңдар! Ғарышкер деп айтады.
- Қандай ғарышкерлерді білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.
Педагог интербелсенді тақтадан ғарышкерлердің суреттерін көрсетеді.

- Балалар, бұл Юрий Гагарин. Ғарышка ұшқан ең алғашқы адам.
- Ал, бұл Талғат Мұсабаев пен Тоқтар Әубәкіров. Қазақ ғарышкерлері.
- Балалар, өскенде кім ғарышкер болғысы келеді?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар бүгінгі құрастыру оқу қызметінде не істедік? Айта ғой, Інжу. Иә, дұрыс айтасың. Бүгін зымыранды құрастырдық.
- Зымыранды неден құрастырдық? Айта ғой, Қанат. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранды геометриялық пішіндерден құрастырдық.
- Зымыранды кімдерге арнап құрастырдық? Айта ғой, Айым. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранды біз «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына арнап құрастырдық.
- Зымыранның құрылымын атап берші, Жанжігіт. Иә, басы, денесі, жанармай багы және терезелері.
- Балалар, біз қай ғаламшарда тұрамыз? Иә, біз жер ғаламшарында тұрамыз.
- Айгүл, айта ғой. Зымыранның басы қандай геометриялық денеден құрастырылған? Иә, дұрыс айтасың. Зымыранның басы конустан құрастырылған.
- Ал, денесі неден құрастырылған? Айта ғой, Мақсұт. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранның денесі цилиндрден құрастырылған.
- Балалар, ғарышқа ұшатын адамды кім деп айтады? Иә, ғарышкер. Қай ғарышкерлерді білесіңдер? Иә, Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаев, Юрий Гагарин.
- Балалар, жарайсыңдар! Бүгінгі құрастыру оқу қызметіне өте белсенді қатыстыңдар.

«Қызғалдақ гүлін жапсырамыз »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қағазды бүктеу әдісі арқылы гүлдің басын, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне жапсырып, қызғалдақ гүлін құрастыруды үйрету; гүл

және оның құрылымы туралы мәлімет бере отырып, гүлдерді күтуге, жұлмауға тәрбиелеу; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; өз-өздеріне баға беру дағдыларын дамыту; шығармашылық қабілеттерін жетілдіре отырып, достыққа, көмек көрсетуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «көктем», «гүлдер», «қызғалдақ», «қағазды бүктеу» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Себетке толы гүлдердің суреті, кейіпкер Дана , қызғалдақ гүлінің дайын үлгісі, гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз қайшы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз, қайшы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Тұманбай Молдағалиев «Гүлдер».
Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер,
Қызыл гүлдер, көк гүлдер,
«Жайнар кезім келді» - деп,
Қанаттарың желбіреп,
Таңмен бірге оянып,
Күн нұрына боянып,
Көрік бердің балаға.
Гүлдер, гүлдер не түрлі

Құлпырды да, жетілді.

1.2. Ғажайып сәт
Педагог балаларға себет толы гүлдерді көрсетеді.

- Балалар, біздің балабақшамыздың алдына біреу гүлге толы себетті тастап кетіпті. Кім тастады екен?
Педагог топқа Дана келгенін балаларға хабарлайды. Балалар Данамен амандасады.

- Балалар, бұл Дананың гүлге толы себеті. Балалар, көктем мезгілін Дана өте қатты жақсы көреді. Көктемде құлпырып өсетін гүлдерді ерекше ұнатады екен. Бақшадан гүлдерді теріп келе жатқан кезде, балабақшаның алдынан ұшып жүрген көбелектерді көріпті. Содан балабақшаның алдына себетін қойып, көбелектердің артынан жүгіріп кеткен екен.
- Балалар сендерде гүлдерді ұнатасыңдар ма?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, өсіп тұрған гүлдерді жұлуға болмайды. Дана, бақшада өсіп тұрған гүлдерді жұлуға болмайды. Оларға су құйып, одан сайын құлпырып өсуіне көмектесу керек.
- Балалар, Дана мұңайып қалған секілді. Дана, сен мұңайма. Қазір саған қағаздан гүл жасап береміз. Солай ма, балалар? Данаға гүл жасап береміз бе?
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Қызғалдақ гүлі».

- Балалар, бұл қандай гүл?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл - қызғалдақ гүлі.
- Қызғалдақ гүлі неден жасалған? Иә, қағаздан жасалған.
- Гүлдің құрылымын атап берейік. Қызғалдақ гүлінің сабағы, жапырағы және гүлі.
- Гүлінің түсі қандай? Иә, қызыл. Ал, сабағы мен жапырағының түсі қандай? Иә, жасыл.
- Жапырақтары қандай пішінге ұқсайды? Иә, жапырақтары сопақшаға ұқсайды.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, жасыл түсті шаршыны аламын. Қазір шаршыдан сопақшаны қиып аламыз.
- Сопақша етіп қию үшін, қайшының «аузын ашып», қағаздың бұрышына таман қоямын.
- Саусақтарыммен қайшы сақиналарын басып, қағазды қайшыға қарай дөңгелектеп, қағазды бұрамын.
- Дөңгелектелген қағаздардан доға тәріздес бұрышы түсіп қалуы керек.
- Қараңдаршы, балалар, неше бұрышы түсіп қалды? (бір)
- Иә, бір бұрышы түсіп қалды. Ал, бізде тағы да үш доға тәріздес бұрыштары түсу керек. Міне, сопақшаны қиып алдық.
- Екінші шаршыдан сопақшаны қиып аламыз.
- Енді, қызыл түсті шаршыны аламыз.
- Шаршыны солға қарай бұрып, диагональ бойымен тең ортасынан бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Үшбұрыштың сол жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Оң жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз. Міне, қызғалдақ гүлінің басы дайын болды. Енді, барлық бөліктерді қағаз бетіне жапсырамыз.
- Гүлдің сабағын аламыз, жайма үстіне аударып, артына желімді жағамыз. Гүлдің сабағын аударып, қағаздың тең ортасына жапсырамыз.
- Енді, гүлдің жапырақтарын жапсырамыз. Жапырақтарды жайма үстіне аударып, желімді жағамыз. Жапырақтарды аударып, гүлдің сабағының екі жақ шетіне жапсырамыз.
- Гүлдің басын жаймаға аударамын. Артына желімді жағамын, гүлдің басын аударып, гүлдің сабағының үстіне жапсырамын. Міне, қызғалдақ гүлі де дайын болды.

2.3. Сергіту сәті
Бота Бейсенова «Көктем келді».

2.4. Өздік іс-әрекет
Әр баланың алдына қағаздан қызғалдақ гүлін құрастыру үшін гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз, қайшы таратылады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Балалардың қайшымен дұрыс жұмыс жасауын қатаң қадағалайды. Балаларға көмек керек болса, педагог оларға

көмектеседі.

2.5. Көрме ұйымдастыру
Педагог балалардың құрастырған гүлдерінен көрме ұйымдастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.
Балалардың құрастырған гүлдерін «Гүлдер алаңына» әкеліп қоюды ұсынады. Гүлдер алаңын жасау үшін үстел үстіне ақ матаны жайып, қасына жасанды гүлдерді қойып, үстелді безендіріп қояды.
- Балалар, қандай әдемі қызғалдақ гүлін құрастырып шықтыңдар. Тамаша! Сендердің гүлдерің Данаға ұнайтыны сөзсіз.
- Балалар, айтыңдаршы осы гүлдердің арасында қайсы өте тиянақты құрастырылған?
- Ал, қайсы сәтсіздеу шыққан?
Балалар өз жауаптарын айтады.
Көрме ұйымдастырудың мақсаты: әр баланың өзі және достары жасаған жұмыстарды қарастырып, оларды бағалай алу қабілетін жетілдіру.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу
- Балалар, Данаға арнап құрастырған гүлдерің ұнады. Енді бақашадағы гүлдерді жұлмайтынын, оларды күтіп, баптайтынын айтты.
Балалар кейіпкермен қоштасады.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не істедік? Қызғалдақ гүлін құрастырдық.
- Қызғалдақ гүлінің түсі қандай? Қызыл.
- Гүлдің құрылымын атап берші, Серік. Иә, гүлдің сабағы, басы және жапырақтары.
- Гүлдің жапырақтары қандай пішінге ұқсайды? Сопақша.
- Гүлдің басын қандай пішіннен құрастырдық? Шаршы. Шаршыны қалай бүктедік? Тең ортасынан бүктедік. Үшбұрыштың екі жақ бұрышын жоғары қаратып бүктедік.
- Аймара, айта ғой. Бақшадағы гүлдерді жұлуға бола ма? Жоқ, оларды күту керек. Қамқор болу керек.
- Балалар, бүгін гүлдерді әдемі құрастырып, қағаз бетіне жапсырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Отан қорғаушыларға сыйлық»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ысқыш қалдық материалынан танк құрастыруды үйрету; үлкен ысқыштың үстіне көлемі орташа ысқышты қойып, шеңберлерді үлкен ысқыштың астына қатар бойымен қою арқылы танк шынжыр табаны деп

қабылдау; танк және оның құрылымы туралы білімдерін толықтыра отырып, балалардың қиялы мен шығармашылығын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; Отанға деген сүйіспеншіліктерін арттыру; танк пен оның көлеңкесін табу, танымдық қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қалдық материал», «ысқыш», «танк», «үстінен қойдым», «құрастырдым», «жұлдызша» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркемсөз,әңгімелесу, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Танк» суретін көрсету, танк әскери көлігінің дайын үлгісі, үлкен және орташа екі дана ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жұлдызша қиылған үлгісі.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес келетін үлкен және орташа екі ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жалаушаның қиылған үлгісі, дидактикалық ойынға арналған танк пен оның көлеңкесінің суреттері.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркемсөз
Тұманбай Молдағалиев «Сұлу мамыр».
Мейірің сенің артық-ақ,
Айналайын мамырым.
Тағы келдің жарқырап,
Ертіп әлем жарығын.

1.2. Әңгімелесу
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Иә, дұрыс айтасыңдар. Көктем мезгілі. Көктем мезгілінің үшінші айы - мамыр айы.

- Табиғат құлпырып, өзімен бірге жылылық ала келді. Бақтарда құстардың дауысы естіліп, жер үстінің бәрі жайнап кетті.
- Мамыр айында атап өтілетін қандай мерекелерді білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар мамыр айында Отан қорғаушылар күні және Жеңіс күніне арналған мерекелер атап өтіледі.
- Кезінде біздің аталарымыз соғысқа қатысып, жауларды жеңген. Соғыста әртүрлі қару-жарақтарды, әскери машиналарды қолданған.
- Балалар, қандай соғыс машиналарын білесіңдер?
Балалар ойланып қалуы мүмкін. Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.

Суретті көрсету

- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - танк.
- Танк дегеніміз не? Танк - түгелдей темірден жасалған, шынжыр табанды әскери машинасы.
- Балалар, ертеде біздің аталарымыз өздеріне қарсы келген жауынгерлермен соғысқан. Соғысқа осындай танкілермен барған кездері де болған. Себебі танк әртүрлі нысаналарды қиратып, өзініңептілігінің арқасында бөгет-кедергілерден еркін өткен.
- Біздің ата-балаларымыз елін, жерін қорғау үшін үлкен ерлік жасаған. Сендер де ұлдар, өскенде Отан алдындағы борыштарыңды өтеп, үлкен азамат боласыңдар.
- Балалар, алдымызда Отан қорғаушылар мерекесі келе жатыр. Мерекеге орай әкелерің мен аталарыңа сыйлық жасауды ұсынамын.
Балалар қызығушылық танытады.
Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Танк».

- Балалар, танк неден жасалған? Балалар, танк ысқыштан жасалған.
- Танк неше ысқыштан жасалған? Иә, танк екі ысқыштан жасалған. Олардың көлемін айтып берші, Хамит. Иә, дұрыс айтасың. Біреуі үлкен, біреуі орташа көлемді.
- Танкінің құрылымын атап көрейік. Танк мұнарасы, аузы, шынжыр табаны және төбесінде жұлдызшасы бар екен.
- Қараңдаршы, танк шынжыр табаны неден жасалған? Танкінің шынжыр табаны шеңберден жасалған. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, үлкен ысқышты үстелдің үстіне қоямыз. Кішкентай ысқышты аламыз. Ысқыштың алдына мақта таяқшасының бір ұшын кіргіземіз. Екінші ұшына қара түсті ермексазды алып жапсырамыз.
- Үлкен ысқыштың астына шеңберлерді бірдей етіп қойып шығамыз. Мен не істедім? Айта ғой, Амира. Иә, мен шеңберлерді ысқыштың астына бірдей етіп қойып шықтым.
- Кішкентай ысқыштың төбесіне жұлдыздың қиылған үлгісін қоямын.
- Міне, ысқыштан құрастырған танк дайын болды.

2.3. Сергіту сәті.

Көркемсөз.
Жарасқан Әбдірашев «Туған жер».
Туған жер, алтын бесігім,
Тербеттің мені төсіңде.
Жүреді сенің есімің
Ержеткен кезде есімде.

Жүреді мәңгі есімде
Көкорай далаң, тауларың,
Албыртқан аспан төсінде
Жұлдызды тұнық таңдарың.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Туған жер»тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады.

2.4. Өздік іс-әрекет
Әр баланың алдына құрастыру үшін көлемі үлкен және орташа екі дана ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жұлдыздың қиылған үлгісі таратылады.
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларды бақылап отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Ысқыштарды бір-бірінің үстіне қой.
- Шынжыр табаны неден жасалған?
- Шеңберлерді қатармен дұрыстап қою керек.
Педагог балалардан сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын
«Көлеңкелерін тап».

Мақсаты: танк пен оның көлеңкелерін табу, танымдық қабілеттерін дамыту.
Барысы: педагог балаларға танк пен оның көлеңкелерінің суреттерін таратады. Балалар әр танкке сәйкес келетін көлеңкелерін табады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар бүгінгі оқу қызметінде біз не істедік? Иә, бүгін біз ысқыштардан танкіні құрастырдық.
- Танк дегеніміз не? Кім айтады? Иә, танк дегеніміз түгелдей темірден жасалған, шынжыр табанды соғыс машинасы.
- Танк құрылымын айтып берші, Азамат. Танк мұнарасы, аузы, шынжыр табаны және жұлдызшасы.
- Әкежан, танк шынжыр табаны неден жасалған? Танкінің шынжыр табаны шеңберден жасалған.
- Көлемі қандай ысқыштарды пайдаландыңдар? Иә, дұрыс. Көлемі орташа және үлкен ысқыштарды пайдаландық. Жарайсыңдар! Сыйлықтарың өте әдемі болып шықты.

«Ғажайып орман тұрғындарына үйшік құрастырамыз»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға есептеу таяқшаларынан қағаз бетінің оң жағына қоянның үйшігін, сол жағына аюдың үйшігін құрастыруды үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай білу іскерліктерін дамыту; үлгі бойынша құрастыру амалдарын жетілдіру; үйшіктердің суреттеріне қарап, сол үйшіктің иесін табуды үйрету;

оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; басқаларға көмектесуге, қол ұшын созуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «есептеу таяқшалары», «шаршы», «үшбұрыш», «іргетасы», «қабырғалары», «төбесі», «шатыры», «оң жақ», «сол жақ», «аюдың үйшігі», «қоянның үйшігі», «ғажайып орман» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кинезитерапия, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Кейіпкер: Алан. «Үйшік» ертегісіндегі үйшіктің, ертегі кейіпкерлерінің суреттері, саңырауқұлақ тәріздес үйшіктің суреті, құртақанның суреті, ағашта орналасқан үйшіктің суреті, тиіннің суреті, ғажайып орманның суреті, «Үйшік» дайын үлгісі, үйшікті құрастыру сызбасы, ақ қағаз, есептеу таяқшалары.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес келетін ақ қағаз бен есептеу таяқшалары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Жүрсін Ерман «Өз үйім».
Өз үйім – өлең төсегім,
Осында өніп, өсемін.
Осында келіп құтылам
Даңғазасынан көшенің.
- Балалар, тақпақта не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, өз үйі туралы айтылған. Балалар, сендер қандай үйде тұрасыңдар? Кіммен тұрасыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.

1.2. Ғажайып сәт
Педагог Аланның қонаққа келгенін балаларға хабарлайды.

- Балалар, біздің топқа қонаққа Алан келді.
Балалар қонақпен амандасады. Алан бізге ғажайып орманға саяхатқа баруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар, бірақ та ғажайып орманға саяхатқа бармас бұрын, ең алдымен, суретте кімнің үйшіктері екенін табуымыз керек.
Педагог балаларға интербелсенді тақтадағы суреттерді көрсетеді.

- Балалар, мына үйшікте кім тұрады? Иә, дұрыс айтасыңдар.
«Үйшік» ертегісінің кейіпкерлері тұрады.

- Балалар, мына үй неге ұқсайды? Иә, саңырауқұлаққа ұқсайды. Бұл үйде кімдер тұруы мүмкін?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл үйде құртақан тұруы мүмкін.

- Балалар, ал мына үйде кім тұрады деп ойлайсыңдар? Қараңдаршы, ол қайда орналасқан?

Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, үй ағашта орналасқан. Бұнда тиін тұрады екен.

- Жарайсыңдар, балалар! Олай болса ғажайып орманға саяхатқа жол тартайық. Ол үшін біріміздің соңымыздан біріміз қатарласып тұрайық. Мен автобус жүргізушісі боламын.
«Сиқырлы әуен» қосылады. Балалар педагогтің артынан тұрып ғажайып орманға саяхатқа жол тартады. Балалар топты әуеннің сүйемелдеуімен айналып келіп, орындарына қайтадан отырады.

- Балалар, міне орманға да келіп жеттік.
Педагог балалардың назарын тақтада немесе интербелсенді тақтадағы суретке аударады.

Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, Алан орманның ішінен хат тауып алыпты. Оның ішінде не жазылғанын білгілерің келе ме?

Балалар қызығушылық танытады.

- Хатты оқып берейін: «Сәлем, балалар! Зұлым сиқыршы біздің орманды бұзып тастады. Біздің үйлерімізді өзіне тартып алды. Енді біздің тұратын үйіміз жоқ. Балалар, бізге көмектесіңдерші! Сендерден көмек күтеміз! Аю мен қоян.»
- Балалар, бұл хатты орманда тұратын аю мен қоян жазыпты. Олар бізден көмек сұрап тұр. Балалар, аю мен қоянға көмектесеміз бе?
Балалар қуана келіседі.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы үлгіні құрастыру үлгісіне аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Үйшік».

- Балалар, тақтадан нені көріп тұрсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, бұл хатты жазған аю мен қоян ғой.
- Қараңдаршы, балалар, олардың үйшіктері неден құрастырылған? Аю мен қоянның үйшіктері есептеу таяқшаларынан құрастырылған.
- Аюдың үйшігі қандай? Иә, аюдың үйшігі үлкен. Ал, қоянның үйшігі қандай? Қоянның үйшігі кішкентай. Дұрыс айтасыңдар.
- Екі үйшіктің қабырғаларына қараңдаршы, қандай геометриялық пішінге ұқсайды? Иә, дұрыс айтасың, Айдана. Екі үйшіктің қабырғалары шаршыға ұқсайды. Ал, шатыры неге ұқсайды? Иә, үшбұрышқа ұқсайды.
- Үйдің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

- Иә, іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ақ беттің сол жағына аюдың үйшігін, ал оң жағына қоянның үйшігін құрастырамыз.
- Бір таяқшаны аламын, көлденең жатқан қағаз бетінің сол жағына төменгі тұсына орналастырамын. Екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның қасына көлденең орналастырамын. Бұл үйшіктің іргетасы болады.
- Енді, үйшіктің қабырғаларын құрастырамыз. Ол үшін таяқшаны аламын, іргетастың сол жағына тігінен орналастырамын. Дәл солай екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның үстіне орналастырамын. Бұл үйшіктің бір жақ қабырғасы, дәл осылай екінші қабырғасын орналастырамын.
- Енді, үйшіктің төбесін құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны аламын, үйдің қабырғаларының үстіне көлденең орналастырамын. Екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның жанына көлденең орналастырамын. Екеуін бір-біріне тіреп қоямын. Саусақтарыммен түзеймін.
- Енді үйдің шатырын құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны үйдің төбесінің сол жағына орналастырып, сәл оңға қарай бұрамын. Екінші таяқшаны алып үйдің төбесінің оң жағына орналастырып, солға қарай бұрамын.
Екі таяқшаны бір-біріне қарама-қарсы орналастырамын. Бұрыштарын бір-біріне тигізігіп қоямын. Аюдың үйшігі дайын болды. Енді, қоянның үйшігін құрастыратын боламыз. Қоянның үйшігі кішкентай.
- Қағаз бетінің оң жағына қоянның үйшігін дәл осындай ретпен құрастырамыз. Әр бөлігін құрастырған кезде есептеу таяқшасының бір данасын ғана қолданамыз.
- Бір таяқшаны аламын, көлденең қағаз бетінің оң жағының төменгі жағына орналастырамын. Бұл үйшіктің іргетасы болады.
- Енді, үйшіктің қабырғаларын құрастырамыз. Ол үшін таяқшаны аламын, оны іргетастың сол жағына тігінен орналастырамын. Бұл үйшіктің бір жақ қабырғасы, дәл осылай екінші қабырғасын орналастырамын.
- Енді, үйшіктің төбесін құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны аламын, үйдің қабырғаларының үстіне көлденең орналастырамын. Саусақтарыммен түзеймін.
- Енді үйдің шатырын құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны үйдің төбесінің сол жағына орналастырып, сәл оңға қарай бұрамын. Екінші таяқшаны алып үйдің төбесінің оң жағына орналастырамын. Солға қарай бұрамын.
Екі таяқшаны бір-біріне қарама-қарсы орналастырамын. Бұрыштарын бір-біріне тигізігіп қоямын. Міне, қоянның да үйшігі дайын болды.

2.3. Сергіту сәті

Қадыр Мырза Әлі «Ноян қоян».
Барар жолда

Қоян деген мықты

Саяхатқа шықты.
Пойызға кеп мінді,
Көп ішіне сіңді.
Қорықты ма қатты,
Жоғарыға жатты.
Бадырайып көзі,
Қалғымады өзі.
Көретұғын маңды
Күтті жарық таңды.
Шыдамады ол бірақ,
Жол дегенің жырақ.
Жастық болды құлақ
Жатты ұзыннан құлап.
Болар деп ед жаман,
Оянды-ау ол аман.

2.4. Өздік іс-әрекет

Әр баланың алдына есептеу таяқшалары мен ақ қағаз таратылады. Балалар интербелсенді тақтадағы сызбаға қарап қоян мен аюдың үйшіктерін құрастырады. Құрастыру барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Аюдың үйшігі қандай?
- Қоянның үйшігі қандай?
-Үйдің қабырғаларын көрсет.
- Үйдің іргетасы қайсы?
- Үйдің шатыры қандай пішінге ұқсайды?

Балалардан сұраққа толық жауапты талап етеді. Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылайды.

2.5. Кинезитерапия

Педагог балаларға әуен ырғағына сай келетін, өздері қалаған бидің қимылдарын билеп, еркін қозғалуды ұсынады.
Би арқылы балалар жағымсыз әсерлерден арылып, көңілдерін көтеріп, жағымды эмоцияларға бөленуге көмектеседі.

2.6. - Балалар, жарайсыңдар! Ғажайып орман тұрғындары сендерге алғыстарын білдіріп жатыр. Енді тобымызға оралайық. Ол үшін біріміздің соңымыздан біріміз қатарласып тұрайық. Мен автобус жүргізушісі боламын. «Сиқырлы» әуен қосылады. Балалар педагогтің артынан тұрып ғажайып орманнан топқа қарай жол тартады. Топты әуеннің сүйемелдеуімен айналып келіп орындарына отырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу
- Міне, тобымызға да келдік. Алан, саған көп рақмет! Сенімен бірге ғажайып орманға саяхатқа бардық. Орман тұрғындарына үйшіктерін құрастырып бердік. Балалар, Алан сендерге алғысын білдіріп жатыр. Алан бүгін шаршап қалыпты. Өз үйіне қайтатынын айтты.
Балалар Аланмен қоштасады.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін қандай ақылды болдыңдар! Орман тұрғындарына көмектестіңдер.
- Жәнібек, айта ғой. Біз орман тұрғындарына қалай көмектестік? Иә, дұрыс айтасың. Біз орман тұрғындарына үйшік құрастырып бердік.
- Біз қай аңдарға көмектестік? Иә, біз қоян мен аюға көмектестік.
- Үйшікті неден құрастырып бердік? Айта ғой, Гүлжан. Иә, дұрыс айтасың, үйшікті есептеу таяқшаларынан құрастырып бердік.
- Аюдың үйшігі қандай? Қоянның үйшігі қандай? Иә, аюдың үйшігі үлкен. Қоянның үйшігі кішкентай.
- Үйшіктің қабырғалары мен төбесі қандай пішінге ұқсады, есімізге түсірейік. Айта ғой, Аружан. Иә, дұрыс айтасың үйшіктің қабырғалары мен төбесі шаршыға ұқсады.
- Үйшіктің шатыры неге ұқсады? Иә, үшбұрышқа ұқсады.
- Үйдің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.
- Аюдың үйшігін қағаз бетінің қай жағына орналастырдың, Айжан? Иә, дұрыс айтасың сол жаққа орналастырдық. Ал, қоянның үйшігін қай жағына орналастырдық? Иә, сол жаққа орналастырдық.
- Жарайсыңдар, балалар!

МКҚК №13 «Гүлдер» бөбекжай-бақшасы

«БЕКІТЕМІН»
МКҚК №13 «Гүлдер» бөбекжай-бақшасының меңгерушісі:
_____Г.Баймагамбетова

«Аққөгершін» ересек тобының 2023-2024 оқу жылына арналған Вариативтік компоненті

Тексерілді:

Әдіскер: Мүсірепова С.

2023-2024 оқу жылы

Ересек «Аққөгершін» тобының 2023-2024 оқу жылына арналған варативтік компаненті. Таным: «Қызықты математика». «Құрастыру»

№	Айы.	Саласы таным	Тақырыптары.	Сағ.
	Қыркүйек.			
1		Мат негіздері.	«Зообаққа барамыз»	0,5
2		Құрастыру	«Балабақшаға барамыз»	0,5
3		Мат негіздері.	«Цирк әртістері»	0,5
4		Құрастыру	«Ханзада бақа»	0,5
	Қазан			
5		Мат негіздері.	«Үш марғау»	0,5
6		Құрастыру	«Саңырауқұлақтар әлеміне саяхат».	0,5
7		Мат негіздері.	«Көңілді саяхат»	0,5
8		Құрастыру	«Бидай масағы»	0,5
	Қараша			
9		Мат негіздері.	«Алан мен Дана қонақта»	0,5
10		Құрастыру	«Күзгі ағаш»	0,5
11		Мат негіздері.	«Аю циркте қандай өнер көрсетеді»	0,5
12		Құрастыру	«Түлкі деген қу болар»	0,5
	Желтоқсан			
13		Мат негіздері.	«Еркежан әже қонаққа келді».	0,5
14		Құрастыру	«Ақтөске үйшік жасаймыз»	0,5
15		Мат негіздері.	«Үшбұрыш пен дөңгелек бір үйде тұрады».	0,5
16		Құрастыру	«Жаңа жылдық сыйлық»	0,5
	Қаңтар			
17		Мат негіздері.	«Уақыт түсінігі»	0,5
18		Құрастыру	«Қыс қызығы аққала»	0,5
19		Мат негіздері.	«Кел, салыстырайық»	0,5
20		Құрастыру	«Аю мен қасқыр»	0,5
	Ақпан			
21		Мат негіздері.	«Тапсырмаларды орындаймыз»	0,5
22		Құрастыру	«Мысығым менің мысығым»	0,5
23		Мат негіздері.	«Алан мен Дананың сүйікті кейіпкерлері»	0,5
24		Құрастыру	«Тазалық денсаулық кепілі»	0,5
	Наурыз			
25		Мат негіздері.	«Ғажайып сандық»	0,5
26		Құрастыру	«Дос болайық көбелек»	0,5
27		Мат негіздері.	«Қызыл телпекке көмектесейік»	0,5
28		Құрастыру	«Үй жиһаздары»	0,5
	Сәуір			
29		Мат негіздері.	«Алан ертең сапарға шығады»	0,5
30		Құрастыру	«Ғаламшарға зымыран жібереміз»	0,5
31		Мат негіздері.	«Қоян балабақшаға барады»	0,5
32		Құрастыру	«Қызғалдақ гүлін жасаймыз»	0,5
	Мамыр			
33		Мат негіздері.	«Кеңістікті бағдарлауды үйренеміз»	0,5
34		Құрастыру	«Отан қорғаушыларға сыйлық»	0,5
35		Мат негіздері.	«Математика әлеміне саяхат»	0,5
36		Құрастыру	«Ғажайып орман тұрғындарына үйшік»	0,5

Бақшамызға барамыз

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құрылыс материалдары жинағынан екі қабатты балабақшаны құрастыруды үйрету (тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка); балабақша құрылымын атай отырып, құрылыс материалдарын бір-біріне тіреп, саусақтарымен түзеу іскерліктерін жетілдіру; балабақшаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру; достыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «құрылыс материалдары», «текше», «кірпіш», «тақтайша» «призма», «цилиндр», «пирамида», «тіредім», «түзедім», «бірінші қабат», «екінші қабат» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркемсөз, миға шабуыл, ғажайып сәт, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Балабақша суреті, «Балабақшаның» дайын үлгісі, құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида және арка бар құрылыс материалдарының жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида және арка бар құрылыс материалдарының жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркемсөз. Балтабай Тәжімбетов «Балабақша».
Көп өнеге үйретеді,
Ән салдырып билетеді.

Домбырамен тартып берем,
Тыңдайтының күй ме тегі.

Денемізді шынықтырып,
Ұйықтатады тынықтырып,
Балабақша жібереді,
Үйімізді ұмыттырып.

1.2. Миға шабуыл.
Педагог балабақша ішінде балалардың орындайтын іс-әрекеттерін сипаттап айтады. Балалар педагогтің нені сипаттап отырғанын табу керек.
- Балалардың жақсы көріп келетін жері. Бұл жерде олардың достары көп. Бұл жерде олар сурет салады, құрастырады, ән айтып, достарымен бірге би билейді, тамақ ішеді, ұйықтап алады. Бұл жерде өте көңілді!
- Балалар, мен не туралы айтып тұрмын? Иә, дұрыс айтасыңдар. Мен балабақша туралы айтып тұрмын.
Педагог балалардың назарын тақтаға тақтаға аударады.

- Балалар, суретте нені көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - балабақша. Сендерге балабақшаға келген ұнай ма? Жақсы.

Ғажайып сәт.

Педагог қонаққа Алан мен Дананың келгенін хабарлайды. Балалар қонақтармен амандасады.
- Балалар, Алан мен Дана бізді сағынып қалыпты. Жаз бойы демалып, бізге қонаққа келе алмапты.
Педагог балаларға қонақтармен бірге құрылыс материалдарынан балабақшаны құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу. «Балабақша».

- Балалар, нені көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - балабақша.
- Балабақшаны неден құрастырған? Иә, құрылыс материалдарынан құрастырған.
- Балабақшаның неше қабаты бар? Иә, екі қабаты бар.
- Балабақшаның құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, бірінші қабаты, төбесі, екінші қабаты, қабырғалары, терезелері, шатыры.
- Қандай құрылыс материалдарын көріп отырсыңдар? Тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Тақтайшаны үстел үстіне түзулеп қоямыз. Бұл бірінші қабаттың іргетасы болады.
- Тақтайшаның үстінен төрт жағына кірпіштерді қоямыз. Кірпіштердің үстіне төрт жағына текшелерді қоямыз. Саусақпен түзейміз. Бірінші қабаттың қабырғалары дайын.
- Шаршылардың үстіне екінші тақтайшаны қоямыз. Саусақпен түзейміз. Бұл бірінші қабаттың төбесі болады. Бірінші қабат дайын болды. Енді, екінші қабатты құрастырамыз.
- Кірпішті аламыз, тақтайшаның үстіне сол жағына тігінен орналастырып қоямыз.
- Екінші кірпішті алып тақтайшаның үстіне оң жағына тігінен орналастырып қоямыз.
- Дәл осылай тақтайшаның артқы жағына екі кірпішті орналастырып шығамыз. Екінші қабаттың қабырғалары дайын.
- Арканы аламыз. Екі тақтайшаның ортасына қоямыз. Үстіне призманың арқасын қаратып қоямыз. Екінші призманы бірінші призманың арқасына тіреп қоямыз. Саусақтарымызбен түзейміз. Екі пирамиданы алып, кірпіштердің үстіне қоямыз.
- Міне, балабақшамыз да дайын болып қалды. Енді, екі цилиндрді алып, балабақшаның екі жақ шетіне қоямыз. Саусақтарымызбен тіреп қоямыз.

2.3. Сергіту сәті.
Көңіл-күй | Bilimland Kids

2.4. Өздік іс-әрекет.
Әр баланың алдына құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, арка, пирамида бар құрылыс материалдарының жинағы таратылады. Балалар құрылыс материалдарын қолдарымен ұстап, саусақтарымен сипап көреді.
Педагог балаларға сұрақтарды қойып, бағыт-бағдар беріп отырады.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Саусақтарыңмен түзе.
- Кірпішті тігенен орналастырып қой.
- Кірпішті көлденең орналастырып қой.

- Текшелерді кірпіштердің үстіне қой.
Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылап отырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.
- Балалар, Алан мен Дана сендерді көргендеріне қатты қуанып қалды. Сендермен бірге сүйікті балабақшаларыңды құрастырғандарына көңілдері көтерілді. Тағы да келетіндерін айтты. Ал, қазір Алан мен Дананың үйлеріне қайтатын уақыты болды. Қонақтармен қоштасамыз.
Балалар қонақтармен қоштасады.

Балалар жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар, бүгін топқа қонаққа кімдер келді? Алан мен Дана келді.
- Бүгін Алан және Данамен бірге не істедік? Балабақшаны құрастырдық.
- Балабақшаны неден құрастырдық? Иә, құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Құрамында текше, кірпіш, арка, цилиндр, призма, пирамида және тақтайша бар құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Неше қабатты балабақшаны құрастырдық? Иә, екі қабатты балабақшаны құрастырдық.
- Ерасыл, балабақшаның құрылымын атап берші? Иә, балабақшаның құрылымына іргетасы, қабырғалары, бірінші қабаты, төбесі, екінші қабаты, қабырғалары, терезелері, шатыры жатады.
- Жарайсыңдар, балалар! Құрылыс материалдарынан құрастырған балабақшаларың өте әдемі болып шықты. Тамаша!

Ханзада бақа

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісіндегі бақаны қағаздан құрастыруды үйрету; ертегі желісін еске түсіру арқылы балалардың есте сақтау қабілеттерін жетілдіру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; бақа туралы білімдерін толықтырып, бақаның дыбыстауын естумен қатар өздеріне де солай дыбыстауды үйрету; қағаз бен қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру; өздерінің жұмыстарын бағалап, өзгенің жұмысына баға беруге үйрету; сөздік қорларын молайту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеуді «бақа ханзада», «бақа», «цилиндр», «оң жақ», «сол жақ», «бұрдым», сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Бақаның суреті, «Бақа ханзада» ертегісінің желісі бойынша суреттер, «Бақа ханзаданың» дайын үлгісі, жасыл түсті шаршы, бақаның басы мен аяқтары, қолдарының қиылған үлгілері, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, тәждің қиылған үлгісі, қара және қызыл түсті фломастерлер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты жасыл түсті шаршы, бақаның басы мен аяқтары, қолдарының қиылған үлгілері, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, тәждің қиылған үлгісі, қара және қызыл түсті фломастерлер, жұлдызшалар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Иә, бұл бақаның дыбысы.

- Балалар, бақаның түсі қандай? Жасыл.
- Бақа қайда мекен етеді? Бақа батпақта мекен етеді.
- Балалар, бақа секілді дыбыстап көрейікші.
Педагог балаларға бақа туралы тақпақты еске түсіруді ұсынады.
Балалар ұсынылған тақпақты білетін болса, педагогпен бірге айтуға болады.

Көркем сөз. (*ел ауызынан)*
- Бақа, бақа, балпақ,
Басың неге жалпақ?
- Темір телпек көп киіп,
Басым содан жалпақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Көзің неге тостақ?
- Көрінгенге көп қарап,
Көзім содан тостақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Бұтың неге талтақ?
- Су бетінде көп жүзіп,
Бұтым содан талтақ.

1.2. Педагог құрастыру оқу қызметінің алдындағы 1-2 күн бұрын ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісін балаларға таныстырып қояды.
- Балалар, бақалар тек өмірде ғана емес, қиял-ғажайып ертегілерде де кездеседі. Бақа туралы қандай ертегі білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, жақында ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісімен танысқанбыз.
- Ертегіні есімізге түсірейікші, балалар?! Ертегі не туралы?
Балалар өз жауаптарын айтады.

Суретті көрсету.
Педагог интербелсенді тақтадан ертегі желісі бойынша суреттерді көрсетеді.

Педагог балаларға суреттерді көрсетіп, ертегі желісін еске түсіреді.
- Балалар, бақа мен ханшайым екеуі қалай танысты? Иә, ханшайым өзінің сүйікті добын құдыққа түсіріп алды. Бақа допты құдықтан шығарып берді.
- Ханшайым бақаға не деп айтты? Иә. Добын шығарып берсе, онымен дос болатынын, барлық ойыншықтары мен алтындарын беретінін айтты.
- Бірақ ханшайым сөзінде тұрды ма? Жоқ, добын алып қашып кетті.
- Балалар, содан кейін бақа не істеді? Иә, ол ханшайымның зәулім сарайына келді.
- Ханшайымды сөзінде тұруға кім көндірді? Дұрыс, патша.
- Ханшайым неге ашуланды? Бақаны қабырғаға неге лақтыра салды? Иә, себебі, бақа ханшайыммен бірге жұмсақ, жылы төсекте ұйықтағысы келді.
- Бақа кімге айналды? Иә, сымбатты ханзадаға айналды. Бақа ханзадаға айналған күннен бастап екеуі бақытты өмір сүріпті.
Педагог балаларға ертегідегі бақа ханзаданы құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу. «Бақа ханзада».

- Бақа неден жасалған? Қағаздан.
- Бақаның түсі қандай? Жасыл.
- Бақаның құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, аяқтары, қолдары және тұмсығының белгілері.
- Бақа басына не тағып алған? Тәж.
- Бақаның денесі қандай геометриялық денеге ұқсайды? Цилиндр.
- Қараңдаршы, бақаның көздері қандай? Үлкен.

2.2. Құрастыру амаладарын көрсету.

- Қағазға салынған бақаның басы мен аяқтарын, қолдарының қиылған үлгісін қайшының көмегімен кесіп аламыз.
- Қайшымен жұмыс істегенде өте мұқият болу керек. Қайшының бір сақинасына бас бармақты, екінші сақинасына сұқ саусақ пен ортаң теректі кіргіземіз. Қалған шылдыр шүмек пен кішкентай бөбекті алақанымызға тіреп қоямыз. Қайшының «аузын ашып» қиылған үлгілерді сызықтың бойымен қиып аламыз.
- Енді, жасыл түсті шаршыны бұру арқылы цилиндр жасаймыз. Шетінен желіммен жапсырып қоямыз. Бақаның денесі, қолдары, аяқтары және басының қиылған үлгілері дайын. Енді тұмсығындағы белгілерін салу керек. Ол үшін басының қима үлгісін аламыз. Жоғарғы жағына қара түсті қарындашпен домалақтап көздерін саламыз. Қызыл түсті қарындашпен ернін саламыз.
- Цилиндрді тігінен орналастырып қоямыз. Цилиндрге бақаның аяқтарының қиылған үлгілерін жапсырамыз.
- Цилиндр ортасына оң және сол жақтан бақаның қолдарының қиылған үлгілерін жапсырамыз.
- Цилиндр үстіне бақаның басының қиылған үлгісін жапсырамыз.
- Ең соңында тәждің қиылған үлгісін бақаның басына жапсырамыз. Міне, балалар, бақа ханзаданы қағаздан құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті.

- Бақа, бақа, балпақ,
Басың неге жалпақ?
- Темір телпек көп киіп,
Басым содан жалпақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Көзің неге тостақ?
- Көрінгенге көп қарап,
Көзім содан тостақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Бұтың неге талтақ?
- Су бетінде көп жүзіп,
Бұтым содан талтақ.

Көркем сөз жолдарын оқу және жаттығуларды орындау тәртібі оқу

қызметінен тыс уақытта өткізіліп, балалар үшін таныс болуы тиіс.
Балалар қимылдарды педагогтің соңынан, әуен ырғағына сай жасап, сөздерді шамаларына қарай қайталайды.
Сергіту сәті кезінде педагог өз дауысын барынша естілетіндей шығарып, сергіту сәтінің жолдарын нақтылы, тартымды мәнерде айтуға міндетті.
Әуен дауысын педагог өзінің дауысының шығуына байланысты арттырады немесе бәсеңдетеді.

2.4. Өздік іс-әрекет.

Балалар педагогтің нұсқауымен өздік іс-әрекетке көшеді. Педагог жұмыс жасай алмай отырған балаларға көмектеседі. Қайшыны дұрыстап ұстауларын қадағалайды. Қауіпсіздік ережелерін сақтауларын талап етеді. Балаларды шаршыны дұрыстап бұру арқылы цилиндрді шығару іскерліктерін жетілдіруге ынталандырады.
Педагог оқу қызметіне байланысты сұрақтар қойып отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Қандай дене құрастырдың?
- Мынау қандай түс?
- Бақа қандай?
- Оның қолдары мен аяқтары қандай?
- Көздері қандай?

2.5. Көрме ұйымдастыру.

Балалар қағаздан бақаны құрастырып болғаннан кейін, педагог балаларға көрме ұйымдастыруды ұсынады. Арнайы топ ішіндегі бір үстелді дайындайды. Сол жерге құрастырған бақаларын әкелуді сұрайды. Балалар үстел үстіне бақаларды әкеліп қояды. Әр балаға жұлдызша таратады. Балаларға өздеріне ұнаған бақаның қасына жұлдызшаны қоюды сұрайды. Қай бақаның қасында жұлдызша көп болса, сол жұлдызша үздік болып танылады.

- Айару, сен өзіңнің жұлдызшаңды мына бақаның қасына әкеліп қойдың. Бұл бақаны неге таңдадың?

Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл бақа өте мұқият жасалған.
- Көздерін домалақтап салған.
- Аяқтарын бірдей жапсырған.

Балалар өз ойларын айтып, таңдауларын түсіндіреді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар, барлықтарың бақаны керемет құрастырып шықтыңдар! Жарайсыңдар!

- Сонымен, балалар, бақа қайда мекен етеді? Батпақта. Оның түсі қандай? Жасыл.
- Бүгін біз не істедік? Қағаздан бақаны құрастырдық.
- Альмира, бақаның құрылымын атап берші. Басы, денесі, аяқтары, қолдары және тұмсығының белгілері.
- Бақа денесі қандай геометриялық денеге ұқсайды? Цилиндр.
- Қағаздан цилиндрді қалай шығаруға болады екен? Шаршыны бұру арқылы цилиндрді шығарамыз.
- Бақаның басы қандай? Үлкен. Көздері қандай? Домалақ.
- Басына не тағып алған? Тәж.
- Цилиндрді қалай орналастырдық? Тігінен қойып орналастырдық.
- Біз қай ертегідегі бақаны құрастырдық? «Бақа ханзада» ертегісіндегі бақаны құрастырдық. Жарайсыңдар! Өте әдемі құрастырып шықтыңдар.

Саңырау құлақтар әлеміне саяхат

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға дәнді-дақылдарды пайдаланып, саңырауқұлақты құрастыруды үйрету; жасымықтан саңырауқұлақтың қалпақшасын, қарақұмықтан

саңырауқұлақтың түбіртегін, құрмадан саңырауқұлақ орналасқан шөпті жапсыру арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; миға шабуыл әдісі бойынша саңырауқұлақтардың белгілерін табу, ойлау қабілеттерін жетілдіру; «шыбынжұт» саңырауқұлағы туралы білімдерін толықтыру; саяхатқа шығуға ынталандыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «дәнді дақылдар», «жасымық», «қарақұмық», «құрма», «саңырауқұлақ», «қалпақша», «түбіртек», «саңырауқұлақтар әлемі», «күз мезгілі» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, миға шабуыл, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Күз мезгілі белгілерінің суреті, саңырауқұлақтың суреті, саңырауқұлақ әлемінің суреті, «Шыбынжұттың» дайын үлгісі, қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау

Педагог:
- Балалар, бұл ненің дыбысы? Жаңбырдың дыбысы.
- Жаңбыр қалай жауады? Тырс-тырс.

- Жаңбыр жылдың қай мезгілінде көп жауады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, жаңбыр күз мезгілінде көп жауады. Жаңбыр күз мезгілінің белгілерінің бірі.
- Күз мезгілінде табиғатта тағы қандай ерекшеліктер болады? Иә, күн суытады, ағаштағы жапырақтар сарғайып жерге түседі.

1.2. Миға шабуыл
Педагог балаларға саңырауқұлақ белгілерін жасырып айтады. Балалар саңырауқұлақ белгілерін табу керек.
- Орманда ағаштың түбінде өсетін өсімдік. Жауын жауса ормандағы ағаштарға пана болады. Басында қалпағы бар. Оның улы түрлері де бар. Не деп ойлайсыңдар? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, бұл саңырауқұлақ.

- Балалар, күз мезгілінің тағы бір ерекшелігі саңырауқұлақтар. Күз мезгілінде ағаштың түбінде саңырауқұлақтар көп өседі.
- Сендер білесіңдер саңырауқұлақтың көптеген түрлері бар. Олар жеуге жарамды және улы болып бөлінеді. Қандай саңырауқұлақтарды білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.

Ғажайып сәт
Педагог балаларға «Саңырауқұлақтар әлеміне саяхатқа» баруды ұсынады. Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар саңырауқұлақтар әлеміне қалай барсақ болады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Біз көңілді автобусқа отырып барамыз. Ол үшін біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз. Мен жүргізуші боламын.
Көңілді әуенмен әндетіп саяхатқа барады.
Bilim Kids. «Жүргізуші» әні.

Жүргізуші баламын.
Таудай менің талабым.
Ата-әжемді сағынып,
Мен ауылға барамын!

Асқар шыңнан асамын,
Газды аяқпен басамын ...

Оңға-солға бұрамын
Қаңбақтарды қуамын.
Мотор үні дүр-дүр,
Жолбарыстай гүр-гүр.

Дөңгелегім зыр-зыр,
Күннің көзі нұр-нұр,
Бозторғайлар шиық-шиық,
Бипілдетем бип-бип.

Топты бір айналып, жарты шеңбер құрып орындықтардың үстіне отырады.
Педагог интербелсенді тақтадан суретті көрсетеді.

.
- Міне, саңырауқұлақтар әлеміне де келіп қалдық. Қараңдаршы, қандай көп саңырауқұлақтар.
Педагог саңырауқұлақтардың ішінен шыбынжұт саңырауқұлағын көрсетеді.
- Бұл - шыбынжұт саңырауқұлағы. Ол әдемі, бірақ денсаулққа зиян. Балалар, оны аяғымызбен басып кетпейік. Шыбынжұттың орманға пайдасы зор. Сендер білесіңдер ме? Тіпті тиіндар шыбынжұт саңырауқұлағын кептіріп алып, қыс мезгілінде пайдаланады.
Педагог балаларға жасымық пен қарақұмықты қағаз бетіне орналастырып, желімнің көмегімен жапсыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Шыбынжұт».

- Қараңдаршы, балалар, мына саңырауқұлақ неден жасалған? Дәнді дақылдардан.
- Саңырауқұлақтың қалпағы неден жасалған? Жасымық. Ал түбіртегі ше? Қарақұмықтан.
- Саңырауқұлақ ненің үстіне өсіп тұр? Шөптің. Шөп неден жасалған? Құрмадан.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Біріншіден, саңырауқұлақтың қалпақшасына желімді жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қоямыз. Желім керек болса, қылқаламға тағы да аламыз.
- Қалпақшасының үстіне жасымықты орналастырамыз. Домалақтарды бос қалдырамыз. Олар саңырауқұлақтағы ақ дақтар болады.
- Екіншіден, саңырауқұлақ түбіртегіне желімді жағамыз. Үстіне қарақұмықты

жапсырамыз.
- Шөптің үстіне желімді жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қоямыз. Желім керек болса, қылқаламға тағы да аламыз. Үстіне құрмаларды орналастырамыз. 2-3 минут кептіріп қоямыз. Қағазды аударамыз, жабыспай қалған дәнді дақылдар түсіп қалады.
- Міне, жасымық пен саңырауқұлақтан жасалған саңырауқұлақ дайын.

2.3. Сергіту сәті
Мұқатай Жылқайдаруұлы «Күз».
Алма, өрікті қамбаларға,
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға,
Отырды кеп алтын күз.

Бұлт болып та Алатауға
Байланыпты алтын күз.
Дастарханда таба нанға
Айналыпты алтын күз.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бір-екі күн бұрын түстен кейінгі уақытта «Күз» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады.

2.4. Өздік іс-әрекет.
Әр баланың алдына қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, тіреуше таратылады. Балалар бірінші саңырауқұлақтың қалпақшасына желімді жағады. Қалпақшасының үстіне жасымықты орналастырады. Екінші саңырауқұлақтың түбіртегіне желімді жағып, үстіне қарақұмықты орналастырады. Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылап отырады. Көмек керек болса, балаларға көмектеседі. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға желімді дұрыс пайдалану керектігін ескертеді. Шөптің үстіне желімді жағып, үстіне құрмаларды орналастырады.

2.5. - Балалар, саңырауқұлақты қандай әдемі жасап шықтыңдар! Жарайсыңдар! Балалар, саңырауқұлақтар әлемі ұнады ма? Жұмыстарыңды өзімізбен бірге топқа алып кетуге болады. Қазір автобусқа отырып, топқа қайтамыз. Ол үшін біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз. Мен жүргізуші боламын.
Көңілді әуенмен әндетіп топқа қайтады.

Жүргізуші баламын.
Таудай менің талабым.
Ата-әжемді сағынып,
Мен ауылға барамын!

Асқар шыңнан асамын,
Газды аяқпен басамын ...

Оңға-солға бұрамын
Қаңбақтарды қуамын.
Мотор үні дүр-дүр,
Жолбарыстай гүр-гүр.

Дөңгелегім зыр-зыр,
Күннің көзі нұр-нұр,
Бозторғайлар шиық-шиық,
Бипілдетем бип-бип.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін саяхатқа қайда бардық? «Саңырауқұлақтар әлеміне» бардық.
- Онда біз не істедік? Жасымық, қарақұмық және құрмадан саңырауқұлақты құрастырдық.
- Қандай саңырауқұлақты құрастырдық? Шыбынжұт.
- Ол қандай саңырауқұлақ? Улы.
- Саңырауқұлақтың қалпақшасына қай дәнді дақылды орналастырдық? Жасымық. Ал, түбіртегіне ше? Қарақұмық. Жақсы.
- Саңырауқұлақ қай жыл мезгілінде көп өседі? Иә, күзде.
- Күз мезгілінің басқа қандай белгілерін білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, жарайсыңдар! Бүгін кереметтей саңырауқұлақтарды жасап шықтыңдар!

Бидай масағы

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға украин халқының «Масақ» ертегісіндегі масақты оригами әдісі бойынша құрастыруды үйрету; ертегі желісін еске түсіру арқылы есте сақтау қабілеттерін жетілдіру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; дастарханға нанның қалай келетіні жайлы білімдерін толықтыра отырып, нанды қадірлеуге, жерде жатса баспауға тәрбиелеу; оригами әдісі туралы анықтама беру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «Ас атасы - нан», «оригами», «масақ», «шаршы», «үшбұрыш», «бүктедім», «бидай масағы» сөздері мен сөз тіркестері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Бидай масағы, ұн, нанның суреттері, «Масақ» ертегісінің желісі бойынша суреттер, «Бидай масағының» дайын үлгісі, сары түсті 6 дана шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз және желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты сары түсті 6 шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Бүбішхан Тікебаева «Нан».
Нан қадірін біл,
Күндей күліп жүр.
Құрметтегін ақ нанды
Құт береке бұл.
Нан, ақ нан,
Ақ нанмен мақтан.
- Балалар, тақпақта не туралы айтылған? Нан туралы айтылған. Нанды қадірлеу керек. Жерде нан жатса, оны баспай, жерден көтеріп үстелдің үстіне қою керек. «Ас атасы - нан» мақалын білесіңдер ме? Астың үлкені - нан. Нанды екі қолымызбен ұстап, шетінен үзіп жеу керек. Нанмен ойнауға болмайды. Балалар нанды неден жасайды? Ұннан. Дұрыс айтасыңдар.
- Ал, ұнды қайдан алады? Бидайдан.

Бүбішхан Тікебаева
«Отан - ана».

Бидай береке.
Нан да береке.
Бидай - нан болса,
Кемімес мереке.

1.2. Педагог оқу қызметіне бір-екі күн қалғанда, түстен кейінгі бос уақытта балаларды украин халқының «Масақ» ертегісімен таныстырады. Егер де ертегі балаларға таныс болса, естеріне түсіруді ұсынады.
- Балалар, бидай масағы туралы қандай ертегі білесіңдер? Есімізге түсірейікші. Иә, «Масақ» ертегісін білеміз.
- Балалар, «Масақ» қай елдің ертегісі? Есімізге түсірейікші. Иә, дұрыс айтасыңдар. Украин халқының ертегісі.
Педагог интербелсенді тақтадан ертегі желісі бойынша суреттерді көрсетеді. Нанның дастарханға қалай келетінін естеріне түсіреді.

- Балалар, әтеш жерден нені тауып алады? Бидай масағын.
- Бидай масағын жерден алып, не істейді? Круть пен Вертьті шақырады.

- Круть пен Верть қандай екен? Жалқау. Олар не істеп жүрді? Ойнап жүрді.
- Әтеш бидай масағын не істеді? Масақтан бидайды үгітіп алды.

- Әтеш бидайдың дәнін қайда апарды? Диірменге.
- Диірменде бидайды не істеді? Ұн етіп тартты.
- Ал, Круть пен Верть осы уақытта екеуі не істеп жүрді? Көңіл көтеріп жүрді.

- Круть пен Верть көңіл көтеріп жүрген кезде, әтеш ұннан нені пісірді?

- Иә, дұрыс айтасыңдар, балалар, ұннан бәліш пісірді. Әтеш еңбектенбеген Круть пен Вертьті қайтарып жіберді.

Педагог ертегідегі масақты құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар, олай болса, бүгін оригами әдісі бойынша бидай масағын құрастыратын боламыз.
- Оригами - қағазды бүктеу әдісі. Оригами Қытай елінде шыққан. Қағазды бүктеп әртүрлі әдемі заттарды шығаруға болады.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы суреттерге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Бидай масағы»

- Балалар, бұл не? Бидай масағы.
- Бидай масағы неден жасалған? Қағаздан.
- Түсі қандай? Сары.
- Ал, мынау не? Бидай масағының сабағы.
- Ол қандай? Ұзын.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең алдымен, балалар, бірінші шаршыны аламын. Шаршыны сәл оңға қарай бұрамын. Тең ортасынан бүктеймін, бүктелген жерді саусақпен жүргіземін. Қандай пішін шықты? Үшбұрыш. Үшбұрышты жартысына бүктеймін. Қайтадан бүктеген жерді ашамын.
- Ортасындағы сызықтың бойымен, үшбұрыштың оң жағын жоғары қаратып бүктеймін. Сол жағын дәл осылай бүктеймін.
- Бүктелген қағазды аударамын. Жоғарғы бұрыштарды өзіме қарай бүктеймін. Дәл осылай тағы 5 рет бүктеймін.
- Бір дайын бүктелген қағаздың төменгі бұрышын бүктеймін. Қазір бұл ең астыда тұратын бидай масағы болады. Осыған масақтарды бірінің үстіне бірін орналастырып құрастыратын боламыз.
- Бүктелген қағаздарды төменгі бұрышы бүктелген қағаздың үстіне орналастырамын. Бидай масағы дайын. Бидай масағын өзіміз қалағанша қисайта аламыз.
- Ұзын, жіңішке қағаз бидай масағының сабағы болады. Артына желімді жағып, бидай масағының артына жапсырамыз. Міне, дайын болды.

2.3. Сергіту сәті
«Тез отырамыз!» | Bilimland Kids |

Шеңбер жасап жүреміз,
Шеңбер жасап жүреміз,
Шеңбер жасап жүреміз,
Тез отыра қалайық!

Шабамыз!
Шеңбер жасап шабамыз,
Шеңбер жасап шабамыз,
Шеңбер жасап шабамыз,
Тез отыра қалайық!

2.4. Өздік іс-әрекет

Әр баланың алдына құрастыру үшін сары түсті дайын 6 дана шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше таратылады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Ең бірінші, шаршыны сәл бұрып, ортасынан бүктейді. Педагог бүктеген жерді саусақпен жүргізіп отыруларын еске түсіреді. Әрі қарай ұшбұрышты ортасына бүктейді. Қайтадан ашып, жоғары жақтағы үшбұрыштарды өзіне қарай бүктейді. Барлық қағаздарды бүктеп болғаннан кейін, бірінің үстіне бірін орналастырып құрастырады. Аяғында бидай масағының сабағын жапсырады.

2.5. Құрастыру нәтижесімен ойнату

Педагог балаларға өздері құрастырған бидай масағымен ертегі желісін сахналауды ұсынады. Ертегіні сахналауға 3 баланы таңдап, қалған балаларды көрермен ретінде отырғызуға болады немесе әр балаға әтеш, Круть пен Верть кейіпкерлерінің суретін таратады. Балалар ертегіні еске түсіру арқылы ойнай алады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар, бүгін не істедік? Қағаздан бидай масағын құрастырдық.
- Қалай құрастырдық? Қағазды не істедік? Бүктедік.
- Қағазды бүктеу әдісі қалай аталады? Оригами.
- Қағазды қалай бүктедік? Ортасынан бүктедік. Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Бидай масағы қандай түсті? Сары. Оның сабағы қандай? Ұзын.
- Шыққан масақтарды қалай орналастырдық? Бірінің үстіне бірін орналастырып, әдемілеп құрастырдық.
- Бидай масағы туралы қандай ертегіні білеміз? Иә, «Масақ» ертегісін білеміз.
- Әтеш қандай екен? Еңбекқор, бәрін өзі жасап шықты. Круть пен Верть қандай? Жалқау.
- Нан дастарханға қалай келеді?

Балалар өз жауаптарын айтады.

- Иә, егін егеді. Бидай масағы өсіп шығады, оны үгітіп диірменге апарады.
- Диірменде не істейді? Бидай масағынан ұн тартып шығады. Жақсы.
- Балалар нанды не істеу керек? Қадірлеу керек. Жерде жатса баспау керек.

Балалар өз ойларын айтып, түсіндіруі керек.
- Жарайсыңдар! Қандай ақылдысыңдар! Өте жақсы құрастырып шықтыңдар!

Күзгі ағаш

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ағаштың қиылған үлгісінің үстіне өздері қалаған жерге түрлі-түсті макарондарды құрастырып, жапсыруды үйрету; күз мезгілінің ерекшеліктерін атап отырып, балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; күз мезгілі туралы білімдерін толықтыру; күз мезгілінде болатын табиғат құбылыстарын ажырата білу дағдыларын дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «күз», «жапырақтар», «макарон», «ағаш» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ағаштың суреті, «Жапырақтар сарғайып түседі» дайын үлгісі, алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаш қима үлгісі, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаштың қиылған үлгісі, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, дидактикалық ойынға арналған сюжетті суреттер: қар жауып тұр, гүлді шалғын, күзгі жапырақ, ұясындағы құс, жаңбыр жауып тұр, күн бұлттың артында тығылып тұр.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз

Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз».

Алма, өрікті қамбаларға
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға,
Отырды кеп алтын күз.

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?
- Иә, күз мезгілінің соңғы айы. Қараша айы.
- Күз мезгілінің басқа жыл мезгілдерінен қандай айырмашылығы, ерекшелігі бар?

Балалар жауаптарын айтады.

- Иә, балалар! Күздің басқа айлардан ерекшелігінің бірі, күзде барлық жемістер мен жидектер, көкөністер піседі. Күз мезгілі бізге көп өнім береді.

1.2. Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Жерге түсіп қалған жапырақтардың дыбысы.

Педагог балаларға макарон өнімдерін пайдаланып күзгі ағаш бейнесін құрастыруды ұсынады.

Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Күзгі ағаш».

- Нені көріп тұрсыңдар? Күзгі ағаш.
- Ағаштың құрылымын атап көрейік. Ағаштың діңі, ағаштың ұшарбасы, жапырақтар.
- Жапырақтарды неден жасаған? Макаронда рдан. Түстері қандай? Қызыл, сары, жасыл. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ақ қағаздың бетіне ағаштың қимаүлгісін жапсырамыз. Артына желімді жағамыз. Қағаз бетіне аударып жапсырамыз. Артық желімді майлықтың көмегімен сүртіп тастаймыз.
- Қылқаламды желімге малып, желімді ағаштың ұшарбасына жағамыз. Үстіне өзіміз қалаған жапырақты орналастырамыз. Макарондарды дәл осылай ағаштың ұшарбасына желіммен жапсырып шығамыз.
- Кейбір макарондарды қағаздың төменгі жағына жапсыруға болады. Олар жерде жатқан жапырақтар болады.

2.3. Сергіту сәті

Мұқатай Жылқайдаруұлы «Күз».
Алма, өрікті қамбаларға
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға
Отырды кеп алтын күз.

Бұлт болып та Алатауға
Байланыпты алтын күз.
Дастарханда таба нанға
Айналыпты алтын күз.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Күз» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып, сергіп алуды ұсынады. Балалар

қызығушылық танытады.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаштың қимаүлгісін, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреушесін таратады. Педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар беріп отырады. Балаларға сұрақтар қояды және сұрақтарға толық жауап беруді талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын
«Күзде не болады?»
Мақсаты: күз мезгіліндегі табиғи құбылыстарды ажырата білу.
Барысы: педагог балалардың алдына жылдың әртүрлі мезгілінде болатын табиғи құбылыстар бейнеленген суреттерді таратады.

Балалар осы суреттердің ішінен күз мезгіліне байланысты суретті таңдап алып, суреттегі құбылысты сипаттап айтып береді. Мысалы:
- Күн бұлттардың артында жасырынып тұр.
- Жапырақтар жерге түсті.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз.
- Күз мезгілінің басқа жыл мезгілдерінен қандай айырмашылығы бар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Күзде барлық жемістер мен жидектер, көкөністер піседі. Күз мезгілі бізге көп өнім береді.
- Күз мезгілінде ағаштар қандай түске боялады? Қызыл, сары.
- Балалар, бүгін не істедік? Макарондарды ағаштың ұшарбасына орналастырып, әдемілеп жапсырдық.
- Жарайсыңдар, балалар! Сендердің жасаған жұмыстарың әдемі шықты. Жарайсыңдар!

«Түлкі деген қу болар »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру; құрастыра отырып, түлкі жабайы жануары туралы білімдерін толықтыру; «оригами» әдісі туралы мағлұмат беру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «конус», «оригами», «түлкі», «қағазды бүктедім», «қағазды бұрдым», «жабайы жануар», «құрастырдым», «жапсырдым», «сол жақ», «жақ», «түлкінің денесі»,

«түлкінің басы», «тұмсығындағы белгілері» сөз тіркестері мен сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, миға шабуыл, суретті көрсету, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Түлкінің суреті, «Түлкі» дайын үлгісі, қызғылт сары түсті шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес қызғылт сары түсті шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Асқаржан Сәрсеков «Түлкі».
Қалың орман, ну орман,
Түлкі деген қу болар.
Тауықтарды жеп кетсе,
Ата, үлкен шу болар.

Сондықтан да дұрысы,
Атып алған оң болар.
Тауықтарға тыныштық,
Маған ішік, тон болар.

1.2. Миға шабуыл
- Балалар, қазір мен сендерге бір жабайы жануардың сипаттамасын айтамын. Сендер қай жануарды айтып тұрғанымды табасындар. Келістік пе?
Балалар қызығушылық танытады.
- Ол жабайы жануарлардың бірі. Терісінің реңі қызғылт сары, құйрығы ұзын әрі жүндес, тұмсығы ұзын әрі жіңішке, ал көздерінен қулығы мен айлакерлігі

аңғарылады. Қоян мен тышқанды жегенді жақсы көреді. Балалар, бұл қай жануар деп ойлайсыңдар?
Балалар дауыстап:
- Бұл - түлкі!

Суретті көрсету
Педагог интербелсенді тақтададан түлкінің суретін көрсетеді.

- Балалар, түлкіні айлакер жануар деп неге айтамыз? Сендер білесіңдер ме? Себебі, ол өзінің іздерін шатастыра біледі, сондықтан оны басқа жыртқыш жануарлар да, аңшылар да таба алмайды екен.
- Түлкінің ұзын құйрығы, жүгіру кезіндегі тепе-теңдікті сақтау үшін көмектеседі. Сонымен қатар құйрықпен бетін жауып, суықтан қорғанады екен.
Педагог балаларға түлкінің дыбысын тыңдауды ұсынады.

Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, түлкінің үні осындай екен. Ол қалай дыбыстайды екен? Ол ырсылдайды, шәңкілдейді.
- Балалар, түлкіні өздерің құрастырып көргілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Түлкі».

Педагог балаларға дайын үлгіні көрсетеді.
- Балалар, нені көріп тұрсыңдар? Иә, түлкіні.
- Түлкі неден жасалған? Иә, қағаздан. Бүгін қағаздан түлкіні құрастыратын боламыз.
- Түлкінің түсі қандай? Қызғылт сары, иә.
- Денесін қараңдаршы, қандай геометриялық денеге ұқсайды? Иә, конусқа ұқсайды.
- Ал, түлкінің басы қалай жасалған? Қағазды бүктеу арқылы жасалған. Бүгін түлкінің басын «оригами» әдісі бойынша құрастырып, жапсыратын боламыз.
- «Оригами» әдісін еске түсірейік. Оригами - қағаздан әртүрлі пішіндерді жасау өнері.
- Түлкінің, құйрығы қандай? Иә, түлкінің құйрығы ұзын.
- Түлкінің көзі мен тұмсығына назар аударыңдар. Қалай салынған? Иә, фломастермен салынған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, қызғылт сары түсті шеңберді аламыз. Шеңберді бұру арқылы конус денесін шығарамыз. Шетінен желіммен жапсырамыз. Бұл түлкінің денесі болады.
- Қылқаламды пайдаланып болғаннан кейін, міндетті түрде тіреушеге тіреп қоямыз.
- Келесі, қызғылт сары түсті шаршыны аламыз. Шаршыны сәл солға қарай бұрып, диагональ бойымен тең ортасынан бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Үшбұрыштың сол жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Дәл осылай оң жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Міне, бүктелген екі үшбұрыштың ортасында тағы бір үшбұрыш шығып тұр. Шығып тұрған үшбұрышты өзімізге қарай бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Бүктелген қағазды аударамыз. Міне, түлкінің басы дайын болды. Енді, қара түсті формастермен түлкінің көздерін, тұмсығын саламыз.
- Түлкінің денесіне басын жапсырамыз. Ол үшін түлкінің басын жайманың үстіне аударып қоямыз.
- Қылқаламды желімге малып алып, желімді түлкінің басының аударылған жағына жағамыз. Қылқаламды тіреушеге тіреп қоямыз. Түлкінің басын аударып, денесінің жоғарғы жағына жапсырамыз.
- Әрі қарай, түлкінің қолдарының қимаүлгілерін денесіне жапсырамыз. Ол үшін қол қимаүлгілерін жайма бетіне аударамыз. Қылқаламды желімге малып алып, желімді қол қимаүлгілерінің үстіне жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қойып, қол қимаүлгілерін түлкі денесіне жапсырамыз.
- Әрі қарай, түлкі құйрығының қимаүлгісін жапсырамыз. Ол үшін қимаүлгіні жайма үстіне аударып қоямыз. Қылқаламды желімге матырып, желімді қимаүлгінің үстіне жағамыз. Қылқаламды тіреушеге тіреп қоямыз. Түлкінің құйрығының қимаүлгісін денесінің артқы жағына жапсырамыз.
- Міне, қағазды бұру арқылы түлкінің денесін, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын құрастырып, бір-біріне біріктіріп, әдемілеп жапсырып қойдық.

2.3. Сергіту сәті

Аяқтарының ұшымен адым жасап шеңбер бойын айналып айту.

Көркем сөз
Қалмаханбет Мұқаметқали «Күлкі мен түлкі».
Қуаладым жүгіріп,
Қу түлкіні бекер күн.
Қалыпты ол тығылып
Қолтығына бөпемнің.
Қытық, қытық ...

Таусылғанмен табаннан,
Табылмады, жоқ түлкі.
Бұғып жатқан тек онда
Бар боп шықты көп күлкі.
Қытық, қытық ...

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балаларды шығармашылыққа ынталандыру үшін өздік іс-әрекет барысында ұсынылған әуенді қосып қоюына болады.
Әр баланың алдына қағаздан түлкіні құрастыру үшін қызғылт сары түсті қатты шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма таратылады. Педагог балаларға сұрақтар қойып, өздік іс-әрекет етулерін бақылап отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Қандай дене?
- Қандай пішін?
- Түлкінің басын қалай құрастырдың?
- Мынау қандай түс?
Балалардан сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді. Көмек керек болып жатса, педагог балаларға көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
Педагог балалардың өздік жұмыстарынан көрме ұйымдастырады.
- Балалар, бүгінгі құрастыру оқу қызметінде нені құрастырдық? Иә, біз түлкіні құрастырдық.
- Түлкіні неден құрастырдық? Иә, дұрыс айтасыңдар. Түлкіні қағаздан құрастырдық.
- Дулат, айта ғой. Түлкінің денесі қандай геометриялық денеден жасалған? Иә, дұрыс айтасың. Түлкінің денесі конустан жасалған.
- Айзере, айта ғой. Конусты қалай жасадың? Иә, шеңберді бұру арқылы конус жасадық. Иә, дұрыс айтасың.

- Ал, басы қалай жасалған? Қағазды бүктеу арқылы жасалған. Иә, дұрыс айтасыңдар.
- Қағазды бұру әдісі қалай аталады? Кім айтады? Айта ғой, Маржан. Иә, дұрыс айтасың. Қағазды бұру әдісі оригами деп аталады.
- Түлкінің басын құрастыру үшін, ең бірінші, қандай пішінді жасадық? Айта ғой, Ернар. Иә, дұрыс айтасың. Қағазды тең ортасынан бүктеп үшбұрыш пішінін шығардық.
- Ал, түлкінің тұмсығындағы белгілерін қалай жасадық? Иә, қара түсті фломастермен көзін және тұмсығын салдық. Жақсы.
- Балалар, түлкі қандай? Түлкі немен қоректенеді? Иә, түлкі айлакер, қу, және өте әдемі жабайы жануарлардың бірі. Түлкі тышқан мен қоянды жегенді жақсы көреді.
- Жақсы. Балалар түлкінің басы мен денесін қалай құрастырдыңдар? Иә, дұрыс айтасыңдар. Қағазды бұру арқылы түлкінің конус пішініне ұқсас денесін жасадық. Ал, қағазды бүктеу арқылы түлкінің басын жасадық. Екеуін желім арқылы біріктірдік. Тамаша, жарайсыңдар! Бүгін сендер қағаздан әдемі түлкілерді құрастырып шықтыңдар. Рақмет!

«Ақтөске үйшік жасаймыз »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тақтайша, призма, кірпіші бар құрылыс материалдары жинағын пайдаланып Ақтөске қыс мезгілінде тұруға арналған үйшікті құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарын бір-бірінен көлемі бойынша ажырата алу іскерліктерін дамыту; ит туралы білімдерін толықтырып, иттің дыбысталуын өздері дыбыстап көруге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; құрылыс материалдарын бірінің үстіне бірін қойған кезде саусақтарымен түзеп, бір-біріне тіреп отыруға дағдыландыру; қамқорлыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты ііс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «құрылыс материалдары», «тақтайша», «кірпіш», «призма», «іргетасы», «қабырғалары», «төбесі», «шатыры», «үйшік», «үй жануары» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Иттің суреті. Кейіпкер: Алан және оның иті Ақтөс. Итке арналған үйшік түрлерінің суреттері, құрылыс материалдарынан жасалған үйшіктің дайын үлгісі, құрамында тақтайша, кірпіш, призма бар құрылыс материалдары жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес құрамында тақтайша, кірпіш, призма бар құрылыс материалдары жинағы, сүйек үлестірмелі материалдары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Иттің дыбысы.

- Балалар, ит қандай жануар? Үй жануары.

- Ит қалай дыбыстайды екен? Ап-ап-ап.

- Иттің баласы қалай аталады? Күшік.

- Иттердің есту, көру, иіс сезу мүшелері өте жақсы жетілген. Үйретуге өте бейім болады.

- Балалар, сендер білесіңдер ме? Адам алғаш қолға үйреткен жануар ит болғандықтан, ол адам баласына ежелден қалтқысыз қызмет етіп келеді. Қазақ халқы итті жеті қазынаның біріне балаған. Ит адамның сенімді серігі, айнымас досына айналған.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог топқа қонақ келгенін айтады. Алан өзінің иті Ақтөсті ертіп келеді.

Балалар қонақтармен амандасады.

- Балалар, Аланның иті Ақтөстің үйшігі бұзылып қалыпты. Балалар, қыс түсті. Күн суытты.

- Қысқы табиғаттың қандай ерекшеліктері бар?

Балалар жауаптарын айтады.

- Иә, қыста қар жауып, боран көп соғатындықтан, Ақтөс тоңып қалады екен.

- Балалар, Ақтөске жылы үйшік құрастырып береміз бе?

Балалар қуана келіседі.

Педагог балаларға тақтадан үйшік түрлерінің суретін көрсетеді.

- Балалар, көрдіңдер ме? Иттерге арналған әртүрлі үйшіктер бар. Кірпіштен жасалған, ағаштан жасалған үйшіктер де бар екен.

Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу.

«Құрылыс материалдарынан үйшік құрастыру».

- Балалар, мына үйшік неден құрастырылған? Ағаштан құрастырылған.

- Үйшіктің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

- Қандай геометриялық денелерді көріп тұрсыңдар? Кірпіш, тақтайша және призма. Жақсы!

- Үйдің іргетасы қандай денеден құрастырылған? Тақтайша. Ал қабырғалары ше? Кірпіштен. Шатыры неден құрастырылған? Призмадан. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Ең бірінші, балалар, тақтайшаны аламыз. Ол қандай? Қатты, жалпақ. Саусақтарымызбен жүргізіп көрейік. Шаршы пішінді, ұштары өткір. Абай болайық!

- Тақтайшаны үстел үстіне қоямыз. Енді кірпішті аламыз. Ол қандай? Ұзын. Тақтайшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақтарымызбен түзейміз. Екінші кірпішті алып, бірінші кірпіштің үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақтарымызбен түзейміз.

- Келесі кішкентай кірпішті аламыз. Үстел үстіне тігінен қоямыз. Біз не істедік? Кірпішті тігінін тұрғызып қойдық. Кірпішті ұстаймыз. Саусағымызбен шетінен жүргіземіз. Қандай? Қатты, кішкентай.

- Кірпішті аламыз тақтайшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақпен түзейміз. Екінші кірпішті бірінші кірпіштің үстіне қоямыз. Бір-біріне тіреп қоямыз. Саусақпен түзейміз.

- Балалар, тақтайшаның сол жағына екі кірпішті бірінің үстіне бірін қоямыз. Саусақпен бір-біріне түзеп қоямыз.

- Балалар, қабырғалардың арасы ашылып кетпесін. Үйшіктің қабырғасының арасынан суық кіріп кетуі мүмкін. Үйшіктің қабырғалары дайын. Енді не қалды? Иә, енді екінші тақтайшаны алып, қабырғалардың үстіне қоямыз. Дәлдеп қоямыз. Саусақпен түзейміз. Үйшіктің іргетасы, қабырғалары мен төбесі дайын. Енді не қалды? Енді шатыры қалды. Дұрыс айтасыңдар. Ол үшін бір призманы аламын. Бір ұшын оңға қаратып, арқасымен үйшіктің төбесінің үстіне қоямын. Екінші призманы аламын, оның бір ұшын солға қаратып, арқасымен үйшіктің төбесінің үстіне қоямын. Екі призманы бір-бірінің арқасына тіреп қоямын. Міне, Ақтөске арналған үйшік дайын болды!

2.3. Сергіту сәті.

«Менің үй жануарым!» Bilimland Kids.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балаларға кірпіш, тақтайша және призмасы бар құрылыс материалдарының жинағын балаларға таратады. Педагог балалардың өздік іс-әрекетін бақылайды және нұсқау беріп, бағыттаушы сұрақтарды қояды.

- Тақтайшаны үстелдің үстіне дұрыстап орналастыр.

- Саусақпен түзеуді ұмытпаймыз.

- Бір-біріне тіреп қоямыз.

- Көлденең орналастыру керек.

- Сен не құрастырып отырсың?

- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырып отырсың?

- Іргетасын неден құрастырдың?

- Қабырғаларын неден құрастырдың?

Педагог балалардың сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Рефлексия

Педагог ортада тұрған үстелдің үстіне өздері құрастырған үйшіктерін әкеліп қоюды сұрайды.

- Балалар, қандай керемет! Барлықтарың өте жақсы құрастырып шықтыңдар.

- Балалар иттер нені жақсы көреді? Сүйекті. Иә. Қазір сендерге бір сүйектен таратып шығамын. Қай үйшіктің құрылысы сендерге ұнаса, сол үйшіктің қасына сүйекті қойып қоясыңдар. Қай үйшіктің қасында сүйек көп жиналса, сол ең жақсы үйшік болады. Сол үйшікті Ақтөске береміз.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, жарайсыңдар! Ақтөске іргетасы мықты, іші жылы үйшік құрастырып бердіңдер! Алан сендерге алғысын білдіріп жатыр. Көмектеріңе көп рақмет айтты. Иә, балалар! Иттер бізді қорғайды. Олар адамның досы. Біз де оларға қамқор болуымыз керек.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Үйшіктің құрылымын атап берші, Жания. Іргетасы, қабырғалары, төбесі, шатыры.

- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Тақтайша, кірпіш, призма.

- Үйшіктің іргетасын қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Аруна. Иә, дұрыс айтасың! Тақтайшадан.

- Тақтайша қандай? Жалпақ, қатты.

- Үйшіктің қабырғаларын қандай пішіннен құрастырдыңдар? Кірпіштерден. Кірпіштерді тақтайшаның үстіне қалай орналастырдың? Көлденең орналастырдық. Жақсы!

- Үйшіктің төбесін қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Матай. Иә, үйшіктің төбесін тақтайшадан құрастырдық. Оны қай жерге орналастырдың? Иә, қабырғалардың үстіне. Жақсы.

- Үйшіктің шатырын қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Ілияс. Иә, дұрыс айтасың! Призмадан құрастырдық. Оны тақтайшаның үстіне қалай орналастырдық? Екі призманың арқаларын бір-біріне тіреп қойдық. Жақсы, балалар!

- Балалар, үйшіктің қабырғаларын бірінің үстіне бірін құрастырған кезде не істеп отыру керек? Саусақпен түзеп, бір-біріне тіреу керек.

- Балалар, ит қандай жануар екен? Үй жануары. Ол қалай дыбыстайды? Ап-ап-ап. Жақсы. Жарайсыңдар, балалар!

«Жаңа жылдық сыйлық »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға «Лего» ойынының бөлшектерінен жаңа жылдық шыршаны құрастыруды үйрету; қыс мезгілінің белгілерін атау; қыста асыға күтетін жаңа жыл мерекесі туралы білімдерін толықтыра отырып, Аяз атаға сыйлық жасауға ынталандыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қыс мезгілі», «жаңа жыл», «Аяз ата», «лего», «кірпіш», «жұлдыз» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кинезитерапия, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс, қыс мезгіліне тән белгілер, жаңа жыл мерекесінің суреттері, «Шыршаның» дайын үлгісі, лего құрылыс материалдары жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес «Лего» құрылыс материалдары жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Ізтай Мәмбетов «Қыс».
Жаңа айлардың жаңа қары
Жапалақтап жауады.
Жайлы бір леп таралады,
Жаңғыртады ауаны.

1.2. Суретті көрсету.
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілі.
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? Иә, қар жауады, боран соғады, дала суық болады.
- Адамдар қалай киіне бастайды? Қалың киінеді.

- Балалар, қыс мезгілінде асыға күтетін мерекеміз бар. Мен қай мерекені айтып отырмын? Иә, Жаңа жыл мерекесі!

- Жаңа жыл мерекесінде бізге кім келеді? Аяз ата. Бізге не әкеледі? Сыйлықтар.
- Балалар, Аяз атаны сағындыңдар ма? Олай болса, сендерге Аяз атаға сыйлық жасауды ұсынамын. Аяз ата келгенде оған беріңдер. Жыл сайын ол сендерге сыйлық жасайды, осы жолы сендер оған сыйлық жасап беріңдер.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу
«Шырша».

- Балалар, бұл не? «Лего» ойынының құрылыс материалдары жинағы. Иә. Бүгін «Лего» жинағын пайдалана отырып, Аяз атаға шырша жасап беруді

ұсынамын.
- Қараңдаршы, шыршаның түсі қандай? Жасыл.
- «Лего» жинағынан қандай құрылыс материалдарын көріп тұрсыңдар? Әртүрлі кірпіштерді. Иә.
- Қараңдаршы, шыршаның басында не бар? Жұлдыз. Жұлдыздың түсі қандай? Жасыл. Шырша қандай пішінге ұқсайды? Үшбұрыш. Иә. Біздің шырша үшбұрышқа ұқсайды.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Жасыл түсті кірпішті аламын. Үстел үстіне көлденең қоямын.
- Ашық жасыл түсті кірпіштерді жасыл кірпіштің үстіне қоямын.
- Дәл осындай реттілікпен барлық жасыл түсті кірпіштерді бірінің үстіне бірін қойып шығамын.
- Барлық жасыл түсті кірпіштерді бірінің үстіне бірін қойғаннан кейін қызыл түсті кірпішті қоямыз. Бұл шырша басындағы жұлдызша болады. Міне, балалар, «Лего» жинағындағы кірпіштерді пайдаланып, Аяз атаға шырша ойыншығын құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті
Әдібай Табылдиев «Шырша».
Қызық-думан күн келді,
Жасыл шырша түрленді.
Аяз сүйіп, терледі,
Үйге кірді төрледі.

Сылдырлайды моншағы,
Шыршамыздың мол шамы.
Бізбен бірге жайдары
Жарқырайды, жайнайды.

Арайланды шыршамыз,
Айналамыз баршамыз!
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Шырша» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады. Балалар

қуана келіседі. Педагогпен ілесіп айтады.

2.4. Өздік іс-әрекет

Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Балаларға бағыттаушы сұрақтарды қойып көмектеседі.

- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл қандай материал?
- Бұл не?

Балалардың сұраққа толық жауап берулерін талап етеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларды мақтап отыруы керек. Мақтау сөзін естіген баланың оқу қызметіне қызығушылығы және құрастыруға деген ынтасы артады.

2.5. Кинезитерапия

Педагог балаларға әуен ырғағына сай өздері қалаған би қимылдарын ешкімге бағынбай билеп, еркін қозғалуды ұсынады.
Би жағымсыз әсерлерден арылып, көңілдерін көтеруге көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс.
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады?
- Қыс мезгілінде қандай мерекені асыға күтеміз? Жақсы.
- Бүгін не істедік? Жаңа жылдық сыйлықты құрастырдық.
- Неден құрастырдық? «Лего» жинағындағы құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Қандай лего құрылыс материалдарын пайдаландық? Әртүрлі кірпіштерді пайдаландық. Жақсы! Иә.
- Лего құрылыс материалдарынан нені құрастырдық? Шыршаны құрастырдық. Жақсы!
- Шыршаның басында не бар? Жұлдыз. Оны неден құрастырдыңдар? Қызыл түсті кірпіштен құрастырдық.
- Балалар, жаңа жылдық сыйлық құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Қыс қызығы аққала »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қалдық материалдарынан аққаланы құрастыруды үйрету, поролондарды қағаз бетіне орналастыру арқылы, балалардың кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; қыс мезгіліндегі қызықтарды атап, аққала жайлы білімдерін толықтыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қыс мезгілі», «аққала», «домалақ», «поролон», «қалпақ», «домалақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс қызығы суреттері, «Қыс қызығы Аққала» дайын үлгісі, түрлі-түсті поролон, бет-әлпетіндегі белгілерінің қима үлгілері, желім, желімге ыдыс, қылақалам, қылқаламға тіреуше, қағаз.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес түрлі-түсті поролон, бет-әлпетіндегі белгілерінің қима үлгілері, желім, желімге ыдыс, қылақалам, қылқаламға тіреуше, қағаз.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз

Әбдікәрім Қасымбеков «Қыс».

Жалтылдаса ақша қар,
Қарай берем ынтығып.
Тұрған үнсіз бақшалар,
Қалды желге сілкініп.

1.2. Суретті көрсету

Педагог интербелсенді тақтадан суретті көрсетеді.

___

- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар?

Балалар жауаптарын айтады.

- Иә, қыс мезгілінде шаңғы тебуге болады. Шанаға отырып алып, сырғанақтан сырғанауға болады. Бір-біріңе қар лақтырып ойнайсыңдар. Қардан әртүрлі қамал құрастыруға болады.
- Ал, енді мына суретке назар аударайық.

___

- Балалар, не істеп жүр? Аққаланы жасап жатыр. Аққаланың пішіні қандай? Домалақ. Басына не киіп алған? Қалпақ. Ал, мұрны неден жасалған? Сәбізден. Жақсы!

Педагог балаларға Аққала құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу

«Қыс қызығы Аққала».

- Балалар, Аққала неден жасалған? Бұл - поролон. Аққаланы бүгін поролоннан құрастырамыз.
- Аққала неше бөліктен тұрады? Үш. Түсі қандай? Ақ.
- Қайда орналасқан? Қағаз бетінде. Қағаз бетінде қалай орналасқан? Тігінен.
- Аққаланың бет-әлбетінің белгілері неден жасалған? Қағаздан.
- Пішіні қандай? Домалақ.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Бірінші, үлкен домалақ пішінді поролонды аламыз. Көк қағаз бетінің төменгі жағына қоямыз.
- Әрі қарай орташа көлемді домалақты үлкен домалақтың үстіне қоямыз. Бұл не болады? Аққаланың денесі. Иә.
- Кішкентай көлемді шеңберді үлкен көлемді шеңбердің үстіне қоямыз. Саусақтарымызбен түземіз.
- Поролоннан қиылған Аққаланың қолдарын ортадағы шеңбердің екі жақ шетіне, ал аяқтарын төменгі жағына, пішіні үлкенірек домалақтың екі жақ шетіне қоямыз. Көк түсті тіктөртбұрышты кішкентай домалақтың үстіне қоямыз. Бұл Аққаланың басына киіп алған қалпағы болады.
- Бет-әлпетінің (көзі, мұрны, аузы т.б.) белгілерін кішкентай шеңбердің үстіне, жақсылап жапсырамыз.

2.3. Сергіту сәті
Шырша әні.

2.4. Өздік іс-әрекет
Балалар педагогтің көрсеткен жұмыс реттілігіне сәйкес өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Керек болса, балаларға көмектеседі. Балаларды қолпаштап, мақтап отырады. Қолпаштау, мақтау сөздерін естіген баланың оқу қызметіне, құрастыру іс-әрекеттеріне деген ынтасы артады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар қыс мезгілінің қандай қызықтарын білесіңдер? Қыста не істейміз? Шаңғы тебеміз, шанамен сырғанаймыз, қардан Аққала жасаймыз.
- Бүгін Аққаланы неден жасадық? Поролоннан.
- Аққаланың неше бөлігі бар? Үш. Түсі қандай? Ақ. Басына не киіп алған? Қалпақ.
- Үлкен домалақты қай жерге орналастырдың? Айта ғой, Азамат. Иә, қағаздың ортасына.
- Ал, көлемі орташа домалақты қайда орналастырдық? Үлкен домалақтың үстіне. Ал, көлемі кішкентай домалақты қайда қойдық? Көлемді орташа домалақтың үстіне.
- Аққаланы қағаз бетіне қалай орналастырдыңдар? Тігінен орналастырдық. Жақсы. Балалар, Аққаланы әдемі құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Аю мен қасқыр »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қасқыр мен аюды құрастыруды үйрету; қасқыр мен аюдың қысқы тіршілігі туралы білімдерін толықтыру; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; үлгі бойынша құрастыру іскерліктерін, танымдық қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «жабайы жануар», «қасқыр», «қысқы тіршілік», «сопақша», «тіктөртбұрыш», «шаршы», «шеңбер», «үшбұрыш», «оң жақ», «сол жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Аю мен қасқырдың суреті, апанда ұйықтап жатқан аюдың суреті, аю мен қасқырдың дайын үлгісі, геометриялық пішіндер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес геометриялық пішіндер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау
- Балалар, бұл ненің дыбысы? Қасқырдың.
- Қасқыр қалай дыбыстайды?
Балалар қасқырдың дыбысын салуға тырысады.
- Қасқыр ұлиды екен.

- Балалар, ал бұл ненің дыбысы? Аюдың дыбысы. Аю қалай дыбыстайды?
Балалар аюдың дыбысын салуға тырысады.
- Жақсы.

1.2. Суретті көрсету
Педагог интербелсенді тақтадан қасқырдың суретін көрсетеді.

- Қасқыр қандай жануар? Ол қайда мекен етеді? Жабайы жануар, орманда мекен етеді.
- Балалар, қасқыр өзінің әлі жететін жануарлармен қоректенеді. Құстарды, үй жануарларын жегенді жақсы көреді екен.
- Балалар, қасқыр жабайы, жыртқыш жануар. Қасқыр қыс мезгілінде басқа жануарлар секілді өзінің тонын ауыстырмайды, себебі, ол ешкімнен қорықпайды. Қыста оның терісі қалыңдай түседі. Қатты аяздарда терісі қалың болғанының арқасында тонбайды.

- Балалар, аю қандай? Үлкен. Оның түсі қандай? Қоңыр. Ол нені жегенді жақсы көреді? Кім біледі? Балықты, балды. Жақсы!
- Қыста аю не істейді? Ұйықтайды.

Педагог балаларға қасқыр мен аюды құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытып, аюды құрастыруға қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Аю мен қасқыр»

- Қараңдаршы, балалар, суреттегі қасқырды неден құрастырған? Қағаздан. Түсі қандай? Қара.
- Қандай геометриялық пішіндерді көріп тұрсыңдар? Сопақша, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер.
- Ал, аюды қандай геометриялық пішіндерден құрастырған? Шаршы, шеңбер, жартылай шеңбер. Аюдың түсі қандай? Қоңыр.
- Қағаз бетіне қалай орналастырған? Тігінен орналастырған. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

Құрастыру үшін ақ қағаз, геометриялық пішіндер керек.
- Ақ қағазды үстелдің үстіне тігінен қоямыз. Шаршыны аламыз, қағаз бетінің ортасына қоямыз. Бұл аюдың денесі болады.
- Енді шеңберді аламыз. Шаршының үстіне қоямыз. Бұл аюдың басы болады.
- Төрт шеңберді шаршының төрт жағына қойып шығамыз. Бұлар аюдың қолдары мен аяқтары болады. Енді, жарты екі шеңберді үлкен шеңбердің екі жақ шетіне, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырамыз.
- Екі шеңберді аламыз, үлкен шеңбердің үстіне орналастырамыз. Қызыл түсті үшбұрышты алып, ұшын төмен қаратып, шаршының үстіне орналастырамыз. Аюды құрастырдық.
- Сопақшаны аламыз. Қағаз бетінің ортасына көлденең қоямыз. Тіктөртбұрышты алып сопақшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Бұл қасқырдың басы болады.
- Енді тіктөртбұрыштарды алып, сопақшаның астынан оң және сол жағына орналастырамыз. Екі тіктөртбұрышты сопақшаның үстіңгі оң және сол жақтарына орналастырамыз. Қасқырдың қолдары мен аяқтары дайын болды. Енді шеңберді алып, тіктөртбұрыштың үстіне қоямыз. Тағы бір шеңберді тіктөртбұрыштың сол жақ бұрышына қоямыз. Екі үшбұрышты тіктөртбұрыштың үстіне қоямыз. Міне, қасқырды да құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті
«Зообақ» | Bilimland Kids |«Зоопарк».

2.4. Өздік іс-әрекет
Педагог интербелсенді тақтадан үлгіні көрсетіп қояды. Балалар үлгіге қарап құрастырады. Әр баланың алдына геометриялық пішіндер таратылады. Педагог өздік іс-әрекет барысында балаларға бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл қандай пішін?
- Аюдың денесін қандай пішіннен құрастырасың?
- Ал қасқырдың денесін қандай пішіннен құрастырасың?
Педагог балалардан сұраққа толық жауап берулерін талап етеді. «Ортасында», «үстінде», «астында» сөздері арқылы бағыт бағдар беріп,

балалардың қағаз бетінде кеңістікті дұрыс бағдарлай алу дағдыларын дамытуға септігін тигізеді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау

- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Қасқыр мен аю жабайы жануарлары туралы.
- Аю қандай? Үлкен. Түсі қандай? Қоңыр. Ол қыста қалай тіршілік етеді? Апанда ұйықтайды.
- Балалар, қыста қасқыр қалай тіршілік етеді? Қасқырдың терісі қыста қалыңдайды, түсін өзгертпейді.
- Қасқыр немен қоректенеді? Үй жануарларын, әлсіз жануарларды өзіне қорек етеді.
- Қасқыр мен аюды неден құрастырдық? Геометриялық пішіндерден.
- Қандай пішіндерді пайдаландық? Шаршы, шеңбер, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, сопақша.
- Айару, айта ғой. Сопақшаны қағаз бетіне қалай орналастырдың? Тігінен, ортасына. Ал, шаршыны? Қағаз бетінің ортасына. Жақсы! Балалар, аю мен қасқырды геометериялық пішіндерден жақсы құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Мысығым менің мысығым »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру; қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету; мысық туралы, мысықтың қасиеттері жайлы білімдерін толықтыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «мақта табақшасы», «мысық», «марғау», «үй жануары», «ортасында», «сол жақ», «оң жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Мысықтың суреті, ойыншық мысық, мысықтың дайын үлгісі, мақта табақшалары, қайшы, қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты мақта табақшалары, қайшы, қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық, дидактикалық ойынның үлестірмелі материалдары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Мысықтың дыбысы.

- Мысық қандай жануар? Иә, мысық үй жануары.
- Балалар, сендер білесіңдер ме? Мысықтар тәтті мен дәмдіні сезбейді екен. Көп уақыттарын ұйықтаумен өткізеді, мысықтар өз үйлеріне жету үшін қаншама шақырым болсын жүріп өтуге дайын екен.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог қорапшаның ішінен мысық жұмсақ ойыншығын алып шығады.

- Балалар, бұл не? Мысық. Мысық қандай? Ақ түсті.
- Балалар, ойыншық мысықты ұстап, жүнін сипап көрейікші. Ол қандай? Мысықтың жүні жұмсақ, үлпілдек.
- Балалар, сендердің үйлеріңде мысық бар ма?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Мысықтың баласын марғау деп атаймыз. Қане, қайталайықшы. Марғау. Жақсы!
Педагог балаларға мысықты құрастыруды ұсынады. Балалар мысықты құрастыруға қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Құрастыру амалдарына көшпес бұрын, педагог балаларға қайшы және желіммен жұмыс жасау ережелерін естеріне түсіреді

Қайшыны ашық қалдыруға болмайды.

Қайшыны бетімізге жақындатпаймыз.

Қайшымен жұмыс жасаған кезде досымызды алаңдатпаймыз.

Қайшының ұшын досымызға қаратпаймыз.

Желімді мұқият пайдаланамыз.

Үлгіні зерттеу
«Мысық».

- Балалар, мысық неден құрастырылған? Мақта табақшаларынан.
- Мақта табақшаларының пішіні қандай? Домалақ.
- Түсі қандай? Ақ. Бүгін мақта табақшаларынан ақ мысықты құрастыратын боламыз.
- Мысықтың құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, аяқтары, құлақтары

және құйрығы.
- Мысықтың құйрығы қандай? Ұзын.
- Құлағы қандай? Қандай пішінге ұқсайды? Үшбұрыш.
- Неше мақта табақшасын көріп тұрсыңдар? Үш. Жақсы!
- Балалар, мысықтың құйрығы да мақта табақшасынан құрастырылған. Көрдіңдер ме? Мақта табақшасын жіңішке доға етіп кесіп алған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, балалар, бір мақта табақшасын қағаздың үстіне тең ортасына орналастырамыз. Бұл мысықтың денесі болады.
- Екінші, мысықтың тұмсығындағы (көзі, мұрны, аузы, құлағы т.б.) белгілері салынған табақшаны ортада тұрған табақшаның үстіне сол жағына қарай орналастырамыз. Бұл мысықтың басы болады.
- Қазір бір табақшаны алып тең ортасынан екіге бөлеміз. Бір қолымызға мақтаны, екінші қолымызға қайшыны ұстап тұрып, тең ортасынан қайшымен жүргіземіз.
- Екі бөлік шықты. Бір бөлікті мысықтың денесінің астына оң жаққа, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырамыз, екіншісін сол жаққа орналастырамыз. Мысықтың аяқтары дайын болды.
- Енді, балалар, тағы бір мақта табақшасының жартысын аламыз. Доға тәріздес жағын жоғары қаратып, оң жақ шетіне қайшыны апарамыз. Мақта табақшасын бұрып, қайшымен жүргізу арқылы кесіп аламыз. Осындай доға шығу керек. Мысықтың денесінің оң жағына доғаны тігінен орналастырып қоямыз. Мысықтың құйрығы дайын болды.
- Қараңдаршы, балалар, не жетпей тұр? Иә, мысықтың құлақтары жетпей тұр. Ол үшін мақта табақшасының қиындыларынан мысықтың құлағын қиып аламыз.
- Балалар, бір қолымызға табақшаны, екінші қолымызға қайшыны ұстаймыз. Қайшыны сол жаққа қарай бір рет, қарама-қарсы жаққа, яғни, оң жаққа қаратып бір рет жүргіземіз. Бір-біріне ұштары тию керек. Міне, осындай үшбұрыш түсіп қалады. Екінші үшбұрышты дәл осылай кесіп аламыз. Үшбұрыштарды мысықтың басына оң жағына және сол жағына тигізіп орналастырамыз.
- Міне, мысығымыз дайын болды!

2.3. Сергіту сәті

Нағима Арынова «Мысығым».
Тікірейіп құлағы,

Менен бұрын тұрады.
Бойын жазып керіліп,
Беті-қолын жуады.

Қасымнан бір қалмайды,
Көзін қысып алдайды.
Ойнатсам да күнімен,
Ойыны бір қанбайды.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына мақта табақшаларын, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық, қағазды таратады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Педагог қайшымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін еске түсіреді. Педагог қауіпсіздік ережелерін қатаң түрде сақтауды талап етеді. Балалар қағаз бетіне бүтін мақта табақашасын орналастырады. Педагог балаларды кеңістікті дұрыс бағдарлай алу үшін бағыт-бағдар береді.
- Қағаздың ортасында.
- Мақта табақшасын қай жерге орналастырдың?
- Бұл не?
- Қағаздың оң жағында.
- Қағаздың сол жағында.
- Тігінен орналастырамыз.
- Тіреп қоямыз.

Балалар екінші мақта табақшасын ортада тұрған мақта табақшасының сол жағына, үстіне тіреп қояды. Бүтін мақта табақшасын қағаздың тең ортасынан бөледі. Екі мақта табақшасын мысықтың денесіне, доға тәріздес жағын жоғары қаратып қояды. Жарты мақта табақшасынан доға етіп кесіп алады, тігінен қағаз бетіне орналастырады. Қалған мақта табақшасынан қайшыны сол жаққа бір және оң жаққа бір жүргізіп, ұштарын бір-біріне қаратып кесіп алады. Шыққан үшбұрышты мысықтың басының жоғарғы жағына тіреп қояды.

2.5. Дидактикалық ойын
«Жамауын тап».
Мақсаты: балалар суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыру керек.
Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады және суреттің бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі бос домалақтардың үстіне, суреттің бөліктері бейнеленген домалақтарды орналастырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін біз оқу қызметімізде не істедік? Мысықты құрастырдық.
- Мысықты неден құрастырдық? Мақта табақшаларынан.
- Мысық қандай жануар? Үй жануары. Мысық қандай? Жұмсақ, үлпілдек.
- Мысық қалай дыбыстайды екен? Мысықтың баласын қалай атайды? Марғау деп атайды.
- Мысықтың денесін қағаз бетінің қай жеріне орналастырдың, Мариям? Ортасына.
- Мысықтың басын қайда орналастырдың? Мысықтың денесінің сол жағына, жоғары қарай орналастырдық. Жақсы.
- Аяқтарын қай жерге орналастырдық? Айта ғой, Назымгүл. Иә, дұрыс айтасың. Қағаздың төменгі жағына, мысықтың денесіне тигізіп, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырдық.
- Мысықтың аяқтарын құрастыру үшін, біз бір мақта табақшасын ортасынан қайшының көмегімен бөліп алдық. Қайшымен жұмыс жасау барысында қандай қауіпсіздік ережелерін сақтау керек?
Балалар жауаптарын айтады.
- Ал, құйрығын не істедік? Тігінен орналастырдық. Жақсы. Жарайсыңдар! Барлықтарың мақта табақшаларынан мысықты жақсы құрастырып шықтыңдар.

«Тазалық денсаулық кепілі »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға йогурттан босаған ыдыс пен қағаздан қолжуғышты құрастыруды үйрету; «Тазалық - денсаулық кепілі» түсінігін қалыптастыра отырып, балалардың түсінігінде тазалық, тазалықтың пайдасы туралы ұғымдарын кеңейту; жасаған жұмыстарын безендіруді үйрету, шығармашылыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «тазалық», «қолжуғыш», «йогурт» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Мойдодыр» ертегісіндегі қолжуғыштың суреті, қолжуғыштың дайын үлгісі, сабын, орамал, айна, тіс щеткасы, тарақтың суреті, йогурттан босаған ыдыс, сары түсті қағаздар, қайшы, қолжуғыш айнасының қиылған үлгісі, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес йогурттан босаған ыдыстар, сары түсті қағаздар, қайшы, қолжуғыш айнасының қиылған үлгісі, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Қадыр Мырза Әлі «Тазалық».
Сыпырғыш ап сыбанып,
Шаң-тозаңды қудым кеп.
Шүберек ап, су алып,
Сырлы еденді жудым кеп.
Бір дақ таппай бөлмеден,
Әне, күліп тұр әпкем.
Жалтырайды сырлы еден
Сылағандай лакпен.
Бір жалған жоқ сөзімде,
Еден айна сияқты.
Үйге енді өзім де
Сүртіп кірем аяқты.
- Балалар, өлеңде не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.

1.2. Ғажайып сәт

Педагог топқа қонақ келгенін айтады. Балалар қонақпен амандасады.
- Қараңдаршы, кім келді?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, бұл Чуковский Корней Ивановичтің «Мойдодыр» ертегісіндегі қолжуғыш қой.
- Балалар, қолжуғыш тазалық туралы не білетінімізді сұрауға келіпті.
Балалар, тазалық туралы не білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, тазалық адамның жеке басының тазалығынан басталады. Күнделікті әрекеттерге күн тәртібін белгілеп, сол бойынша жұмыс жасасақ, біз таза, үлгілі бала бола аламыз. Ол үшін таңертең ұйқымыздан оянғаннан кейін беті-қолымызды тазалап жуып, арнайы тіс щеткасына тіс пастасын жағып, тісімізді тазалап жуамыз. Күде ұйқыашар жаттығуын жасау керек. Осы әрекеттерді күнделікті әдетке айналдыратын болсақ, біздің деніміз сау болып өседі. Балалар, тазалық - ол денсаулық кепілі екенін есте сақтаңдар.
- Балалар, қолжуғыш сендерге өзімен бірге тазалыққа байланысты мақал-мәтелдер алып келіпті.
Педагог балаларды мақал-мәтелдерді тыңдап, түсінуге шақырады. Балалар мұқият тыңдайды.

Мақал-мәтелдер.
1. Тазалық – саулық негізі,
Саулық – байлық негізі.
2. Бірінші байлық – денсаулық,
Екінші байлық – ақ жаулық,

Үшінші байлық – он саулық.
3. Денсаулық – зор байлық.
- Балалар, айтылған мақалдардан не түсіндіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Жарайсыңдар, балалар!
- Балалар, келген қонағымызға өзі секілді қолжуғыш құрастырып береміз.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Қолжуғыш».

- Балалар, мынау не? Бұл - қолжуғыш.
- Балалар, қолжуғыш не үшін керек деп ойлайсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Қолжуғышты неден құрастырған? Йогурттан босаған ыдыс пен қағаздан жасаған, яғни, қалдық материал мен қағаздан құрастырған.
- Қолжуғыштың қаяуын йогурттан босаған ыдыстан жасаған.
- Бұл - шкаф. Шкафтың есігін неден жасаған? Оны фломастермен салған.
- Ал, қолжуғыштың қолы орамалдан екен. Орамалды қағаздан жасаған.
- Басына не тағып алған? Бұл - шылапшын. Қолжуғыш басына шылапшын тағып алған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, йогурттан босаған ыдысты аламыз. Сары түсті қағазды алып, йогурттан босаған ыдыстың сыртын қаптаймыз. Қағаздың шетіне желімді жағамыз. Йогурттан босаған ыдысқа қоңыр түсті фломастермен шкафтың суретін саламыз.
- Енді, балалар, қатты ақ қағазды аламыз. Одан қолжуғыштың айнасын жасаймыз. Оны йогурт ыдысының артына желімдеп жапсырамыз.
- Енді, сары түсті қағаздан тіктөртбұрышты қиып аламыз. Тіктөртбұрыштың төменгі жақтарына сызықтар арқылы орамалдың суретін саламыз. Оны қолжуғыштың айнасының екі жақ шетіне жапсырамыз.
- Сары түсті қағаздан доға қиып аламыз. Қолжуғыш айнасының басына жапсырамыз. Бұл шылапшын болады. Енді әртүрлі фломастермен қолжуғыштың көздері мен күлімдеген аузын саламыз.
- Міне, біздің қолжуғышымыз дайын!

2.3. Сергіту сәті.
Шомылу әні | Bilimland Kids

2.4. Өздік іс-әрекет.
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында балаларға көмек керек болса, педагог оларға көмектеседі. Ең бірінші, балалар йогурттан босаған ыдыстың сыртын түрлі-түсті қағазбен қаптайды, қолжуғыштың айнасын, оң және сол жақ орамалын жапсырады. Педагог балаларға түрлі сұрақтар қояды.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Орамалды қай жаққа жапсырдың?
- Шылапшынды қалай қиып алдың?
Педагог балалардан сұраққа толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын.
«Тазалық қабы».
Мақсаты: жеке бас тазалығы және оған қажетті құралдар туралы білімдерін толықтыру.
Барысы: педагог балаларға жұмбақ жасырады. Жұмбақтың шешімін тапқан кезде, тазалық қабының ішінен сол заттарды алып шығады немесе жұмбақтың шешімін интербелсенді тақтадан көрсете алады.

Жұмбақ жасыру.
1. Жуған киімі тазарып,
Өзі қалды тым арып. (Сабын)

2. Қалтамда жатыр тісі бар
Тістемей-ақ істер ісі бар. (Тарақ)

3. Арқалығы сүйектен,
Жапсырылған қылы бар.
Тістен көрсе кірлерді,
Тұра алмайтыны бар. (Тіс щеткасы)

4. Тұра қалсам алдына,
Жалтыраған ақ айдын,
Өзімді өзім мен мына,
Көре аламын ап-айқын. (Айна)

5. Шомылған баланы аймалап алады,

Сүртеді қолыңды, сүртеді жоныңды. (Сүлгі, орамал)

- Балалар, жарайсыңдар! Жұмбақтың шешімін дұрыс таптыңдар! Балалар, жеке бас тазалығына арналған құралдарды атап шығайықшы. Сабын, тарақ, тіс щеткасы, сүлгі, айна. Балалар, қалай жуыну керектігін білесіңдер. Әрдайым таза жүріңдер! Өздеріңді де, киімдеріңді де таза ұстаңдар. Тазалық - денсаулық кепілі! Қане, бәріміз қайталайықшы. Тазалық- денсаулық кепілі. Жақсы.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін біздің тобымызға кім келді? Қолжуғыш.

«Дос болайық көбелек »Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға есептеу таяқшаларынан көбелектерді құрастыруды үйрету; көбелектер жайлы білімдерін толықтыру; қағаздың бетін көз мөлшерімен тең ортасынан екіге бөлу, қағаз бетінде бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; көбелектерді түстеріне сәйкес гүлдерге отырғызу арқылы түстерді ажырату дағдыларын жетілдіру; жіпке байланған көбелектерді үрлеу арқылы балалардың тыныс алуларын жақсарту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «көбелек», «есептеу таяқшалары», «денесі», «қанаттары», «мұртшасы», «оң жақ», «тігінен», «көлденең», «сол жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, тыныс алу жаттығуы, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Көбелектің суреттері, шыны ыдыстағы көбелектер, көбелектерге арналған алаңқай, «Дос болайық, көбелек!» дайын үлгісі, дидактикалық ойын материалы, есептеу таяқшалары, қағаз.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты есептеу таяқшалары, қағаз және дидактикалық ойынның үлестірмелі материалдары, тыныс алу жаттығуына байланысты жіпке байланған көбелектер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Тұрсын Елеусізұлы «Көбелек».
Көбелек-ау, көбелек,
Әдемісің керемет!
Гүлге келіп қона ғой,
Өзің де гүл бола ғой.
- Балалар, мына өлең жолдарында не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, балалар дұрыс айтасыңдар. Көбелек туралы айтылған.

Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, нені естідіңдер? Бұл көбелектің қанаттарын қағып ұшқан дыбысы.

- Балалар, көбелектер жәндіктерге жатады. Жер шарында кеңінен таралған. Көбелектер өсімдіктің гүл шырынымен, жемістердің тәтті нәрімен қоректенеді. Көбелектің көптеген түрлері кешке және түнде ұшады.

1.2. Ғажайып сәт

Педагог бала санына сәйкес келетін көбелектер толған әдемі шыны ыдысты сырттан алып кіреді.

- Балалар, біреу тобымыздың алдына ыдысқа толы көбелектерді тастап кетіпті. Көбелектерді бұл ыдыстан шығарайық. Өздеріңе ұнаған көбелекті алыңдар.
Педагог ырғағы орташа әуенді қосады. Балалар бір көбелектен алып, айналып билейді.

- Жақсы, балалар! Орындарыңа отырыңдар.

___
- Балалар, қолымыздағы көбелектерді алаңқайға орналастырайық.
Балалар қолдарындағы көбелектерді алаңқайға орналастырады.
Педагог балаларға есептеу таяқшаларынан көбелекті құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Дос болайық, көбелек!»
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.

- Қараңдаршы, не көріп тұрсыңдар? Көбелек.
- Көбелекті неден құрастырған? Есептеу таяқшаларынан.
- Көбелектің құрылымын атап көрейікші. Денесі, қанаттары, мұртшасы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Көбелекті құрастыру үшін есептеу таяқшалары және қағаз керек.
- Қағазды үстел үстіне көлденең орналастырамыз.
- Қараңдаршы, балалар, бір көбелектің мұртшасы бар, екінші көбелекте жоқ.
- Көз мөлшерімен есептеп, қағазды тең ортасынан екіге бөлеміз.
- Қағаз бетінің сол жағының ортасына бір таяқшаны тігінен қоямыз.
- Екінші таяқшаны тігінен тұрған таяқшаның сол жағына қисайтып қоямыз.
- Қисық тұрған таяқшаның бойынан тігінен тағы бір таяқшаны орналастырамыз.
- Тігінен орналасқан таяқшаның бойымен бір таяқшаны ортада тұрған таяқшаға қарай қисайтып қоямыз.
- Көбелектің бір жақ қанаты дайын болды. Дәл осы ретпен екінші қанатын құрастырамыз.
- Енді, қағаз бетінің оң жағына екінші мұртшасы бар көбелекті құрастырамыз. Дәл осы ретпен екінші көбелекті құрастырамыз. Тек бас жағына екі жаққа қаратып таяқшаларды қоямыз.

2.3. Сергіту сәті

Асқаржан Сәрсеков «Көбелек».
Мен тимеймін, жасқанба,
Дос болайық, көбелек.
Жайнап тұрған бақшамда
Гүлдерімді көре кет.

Тұтқиылдан састыра,
Жаңбыр жауса себелеп,
Тақиямның астына
Тығыла ғой, көбелек!

2.4. Өздік іс-әрекет
Педагог балалардың алдына көбелекті құрастыру үшін есептеу

таяқшаларын, қағаз таратады. Балалар педагогтің нұсқауларын тыңдап отырып, үлгіге қарап көбелекті құрастырады. Құрастыру барысында педагог балаларға бағыт-бағдар, нұсқаулық береді.
- Қағаздың оң жағында.
- Тең ортасында.
- Сол жақта.
- Оң жақта.

2.5. Тыныс алу жаттығуы.
«Көбелектерді ұшырамыз».
Педагог әр баланың алдына жіпке байланған көбелектерді таратады. Балалар көбелектерді үрлеу арқылы тыныс алу жаттығуын жасайды.

2.6. Дидактикалық ойын «Гүлді көбелекке отырғыз».
Мақсаты: көбелектерді түстеріне сәйкес гүлге отырғызу; түстер жайлы білімдерін толықтыру.
Ойынды екі нұсқада ойнатуға болады.
1. Балалар көбелектерді өз түстеріне сәйкес келетін гүлдерге отырғызады.
- Көбелектер өз гүлдерін тапқысы келеді, оларды ешкім таба алмайтындай жасырып тастайық. Көбелектерге көмектесейік, балалар!
2. Педагог балаларға әр көбелекті өзінің түсіне сәйкес келмейтін түсті гүлдің үстінде көрініп тұратындай етіп орналастыруын сұрайды. Балалар қандай түсті көбелекті, қандай түсті гүлге орналастырғанын айтуы керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін біз не істедік? Есептеу таяқшаларынан көбелекті құрастырдық.
- Көбелектер дегеніміз не? Жәндік.
- Көбелектердің құрылымын атап көрейік.
- Неше көбелекті құрастырдыңдар? Екі.
- Екеуінің бір-бірінен айырмашылығы неде? Біреуінің мұртшасы жоқ.
- Көбелектер немен қоректенеді? Көбелектер өсімдіктің гүл шырынымен, жемістердің тәтті нәрімен қоректенеді.
- Мұртшасы жоқ көбелекті қайда орналастырдың? Қағаздың сол жағына. Ал, мұртшасы бар көбелекті қайда орналастырдың? Қағаздың сол жағында. Жақсы. Жарайсыңдар!

«Үй жиһаздары »Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тақтайша, кірпіш, текшесі бар құрылыс материалдары жинағынан үй жиһаздарын құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарының бөліктерін зерделеу: екі қолымен сипап ұстау, тақтайшалардың үстінен қолымен жүргізу арқылы қабылдау іскерліктерін дамыту; үй жиһаздары туралы білімдерін толықтыру; достыққа, көмек беруге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «текше», «кірпіш», «тақтайша», «тігінен», «көлденең» , «үй жиһаздары», «төсек», «шкаф», «диван» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, ғажайып сәт, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үстел, орындық, төсек, шкаф, диван, креслоның суреттері, барлық үй жиһаздары суреті, Дана қуыршағымен, үй жиһаздарының дайын үлгісі, құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдарының жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдарының жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.

Педагог интербелсенді тақтадан үй жиһаздарының суреттерін көрсетеді.

- Балалар, суреттегі заттардың атайық. Мынау не? Үстел. Ал мынау? Орындық. Ал мынау ше? Шкаф. Ал мынау не? Диван. Ал мынау? Кресло. Бұлардың барлығын бір сөзбен қалай атаймыз? Жиһаздар.

- Жақсы. Сендердің үйлеріңде қандай жиһаздар бар?
Балалар өз жауаптарын айтады. Жақсы.

1.2. Ғажайып сәт.
Қонаққа қолында қуыршағы бар Дана келеді.

Педагог балаларға қонақ келгенін айтады.
Балалар амандасады.
- Балалар, Дана өзінің қуыршағына үй жасапты. Бірақ. ол үйдің ішінде қуыршағына арналған жиһаздар жоқ екен. Балалар Дананың қуыршағына арнап үй жиһаздарын құрастырып береміз бе?
Балалар педагогпен келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу.
«Үй жиһаздары».

- Балалар нені көріп тұрсыңдар? Мынау не? Төсек.
- Ал мынау не? Шкаф. Ал мынау тұрған диван. Жақсы.
- Олар неден жасалған? Құрылыс материалдарынан құрастырылған.
- Қандай құрылыс материалдарын көріп тұрсыңдар? Тақтайша, кірпіш, текше. Жақсы.
- Сендердің алдарыңда құрылыс материалдары тұр. Тақтайшаны аламыз. Ұстап көрейікші. Екі қолымызбен сипап ұстайық. Тақтайшалардың үстінен қолмен жүргізіп көрейік. Тақтайша қандай екен? Үлкен, жалпақ.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Ең бірінші, тақтайшаны қолға аламыз. Үстел үстіне орналастырамыз.

Тақтайшаның үстіне ұзын кірпішті алып көлденең жатқызып қоямыз. Міне, төсек дайын болды.
- Енді шкафты құрастырамыз. Ол үшін текшелер керек. Бір текшені аламын. Оны төсектің сол жағына қоямын. Екінші текшені алып, бірінші текшенің жанына тіреп қоямын. Тағы бір текшені алып, бір текшенің үстіне қоямын. Екінші текшені алып, екінші тұрған текшенің үстіне қоямын. Саусақтарыммен түзеймін. Дәл осылай үшінші текшені алып, текшелердің үстіне қойып шығамын. Саусақпен түзеймін. Бір-біріне тіреп қоямын. Шкаф та дайын болды.
- Енді, диванды құрастырамыз. Ол үшін кірпішті аламын. Оны көлденең жатқызып қоямын. Оның алдына екінші кірпішті көлденең жатқызып қоямын. Тағы екі кірпішті алып оң және сол жағынан көлденең жатқан білеулерге тіреп қоямын. Міне, диван да дайын болды.

2.3. Сергіту сәті.
«Қағаз, тас, қайшы!» Bilimland Kids

Қағаз, тас, қайшы. Қағаз, тас, қайшы,
Бір, екі, үш, бізбен ойнашы!
Оң қол – қағаз, сол қол – қағаз, бұл көбелек қой, қарашы!

Қағаз, тас, қайшы. Қағаз, тас, қайшы,
Бір, екі, үш, бізбен ойнашы!
Оң қол – тас, сол қол – қайшы, бұл ұлу ғой, қарашы!

2.4. Өздік іс-әрекет.
Педагог балалардың алдына құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдары жинағын таратады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар беріп, қажетіне қарай көмектеседі.

2.5. Дидактикалық ойын.
«Артық затты тап».
Мақсаты: үй жиһаздарын басқа заттардың арасынан ажыратуды және танымдық қабілеттерін дамыту.
Барысы: педагог балаларға үй жиһаздарымен қатар басқа да заттардың суретін таратады. Артық заттарды алып тастайды.
Алып тастаған затты айтады.
Педагог:
- Мен ойыншық аюды алып тастадым. Ойыншық аю үй жиһаздарына жатпайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.
Педагог:
- Балалар, Дана мен оның қуыршағы сендерге алғыс білдіріп жатыр. Сендердің құрастырып берген жиһаздарың оларға қатты ұнапты. Балалар, көп рақмет!

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Үй жиһаздары.
- Жақсы, үй жиһаздарына не жатады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бүгін біз не істедік? Тобымызға кім келді? Иә, Дана келді. Біз оның қуыршағына үй жиһаздарын құрастырып бердік.
- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Тақтайша, кірпіш және текше.
- Қай жиһаздарды құрастырдық? Төсек, шкаф және диван. Жарайсыңдар! Балалар, өте жақсы құрастырып шықтыңдар.

«Ғаламшарға зымыран жібереміз»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға геометриялық пішіндерден зымыранды құрастыруды үйрету; тіктөртбұрыштан цилиндр, жарты шеңберден конус жасап, зымыранды құрастыруды үйрету; цилиндрден зымыранның жанармай багын, көлемі орташа шеңберлерден зымыранның терезелерін жапсыруды үйрету; ғаламшар, зымыран және зымыран құрылымы, ғарышкерлер туралы білімдерін кеңейту; қағаздан құрастыру іскерліктерін дамыту; достыққа, әрдайым көмек қолын созуға тәрбиелеу және де ынталандыру; құрастырмаларын бағалай білу іскерліктерін жетілдіру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «конус», «цилиндр», «үшбұрыш», «шеңбер», «зымыран», «ғаламшар», «ғарыш алаңы», «оң жақ», «сол жақ», «үстіне», «зымыранның басы», «зымыранның денесі», «зымыранның жанармай багы», «зымыранның терезелері», «ғарышкер» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, өздік іс-әрекет, рефлексия, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Жер» ғаламшарының суреттері, хат, зымыранның суреттері, қауіпсіздік ережелері туралы суреттер, «Зымыран» дайын үлгісі, геометриялық пішіндер, қайшы, желім, желім құятын ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, жұлдызша үлестірмелі материалдары, Талғат Мұсабаев, Тоқтар Әубәкіров, Юрий Гагариннің суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты геометриялық пішіндер, қайшы, желім, желім құятын ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, жұлдызша үлестірмелі материалдар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау

Көркем сөз
Шона Смаханұлы «Космосқа ұшамын».
«Сәт сапар!» деп, достар берген
Гүлге толып құшағым,
Асамын да асқар өрден,
Космосқа ұшамын.
Болса-дағы қанша көркем,
Көкте қайтіп жай табам?!
Ораламын асыл өлкем -
Отаныма қайтадан.

- Балалар, мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.
- Иә, дұрыс айтасыңдар! Бұл өлең жолдарында ғарыш туралы айтылған. Балалар, ғарышқа кімдер ұшады? Иә, ғарышкерлер ұшады.

Педагог интербелсенді тақтадағы суретке балалардың назарын аударады.
- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, бұл - ғарыш. Қараңдаршы, ғарышта әртүрлі ғаламшарлар бар. Ғаламшарлар күнді айналып тұрады.

- Бұл - жер. Біз жер ғаламшарында тұрамыз. Күннен кейін үшінші біздің ғаламшарымыз тұр.

1.2. Ғажайып сәт
- Балалар, біз ғаламшар туралы бекер әңгімелеп отырған жоқпыз. Бүгін таңертең біздің балабақшамызға хат келді.

Педагог хаттың үлгісін шығарып, қала, балабақша және топ атауын жаза алады.
- Балалар, бүгін біздің тобымызға хат келді. Хаттың ішінде не жазылғаны туралы білгілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.
- Мен хатты оқып берейін. «Балалар, бізге сендердің көмектерің керек. «Ғажайып шар» атты ғаламшарымызда жағдай ауыр. Ұшатын зымырандар сынып қалды. Көмектесіңдерші! Бізге көмек керек!» деп жазыпты.
- Балалар, «Ғажайып шар» атты ғаламшарда ұшатын зымырандар сынып қалыпты. Бізден көмек сұрап жатыр. Балалар, көмектесеміз бе?
Балалар қуана келіседі.
- Біз қалай көмектесеміз? Қалай ойлайсыңдар? Иә, зымырандар жасап, ғарышқа ұшырамыз.

- Зымырандарды кімдер жасайды?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, балалар. Зымыранды инженерлер жасайды.
- Балалар, бүгін сендерге инженер болып, зымыранды құрастыруды ұсынамын. Құрастырған зымыранды «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына арнап жасап, ғарышқа ұшыратын боламыз.
Балалар қызығушылық танытып, қуана келіседі.
- Мен, бас инженер болғандықтан, сендерге зымырандарды көрсеткім келеді.

- Балалар, зымыранның құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, терезесі және жанармай құятын бак.
Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Зымыран».

- Балалар, зымыран неден құрастырылған? Иә, қағаздан.
- Қандай геометриялық денелерді көріп тұрсыңдар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Қараңдаршы, балалар! Зымыранның басы - конустан, денесі - цилиндрден жасалған. Жанармай құятын бак цилиндр пішінінен, терезелері шеңбер пішіндерінен жасалған.

2.2. Құрастыру амалдарына көшпес бұрын, педагог балалармен қайшы және желіммен жұмыс жасау ережелерін еске түсіреді

Қайшыны ашық қалдыруға болмайды.

Қайшыны бетімізге жақындатпаймыз.

Қайшымен жұмыс жасаған кезде досымызды алаңдатпаймыз.

Қайшының ұшын досымызға қаратпаймыз.

Желімді мұқият пайдаланамыз.

2.3. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, қолға тіктөртбұрышты аламыз. Тіктөртбұрышты бұру арқылы цилиндр жасаймыз. Шеттерін желіммен жапсырамыз.
- Шеңберді аламыз. Шеңберді тең ортасынан кесу керек. Ол үшін шеңбердің тең ортасына қайшыны қоямыз. Қайшының «аузын» ашып, қайтадан жауып жүргіземіз. 1, 2, 3 ... Тең ортасына келген кезде қайшымен кесуді тоқтатамыз.
- Қайшыны үстел үстіне мұқият қоямыз. Аузын жауып қоямыз.
- Енді, шеңберді бұру арқылы конус шығарамыз. Шеттерін желіммен жапсырамыз.
- Енді, цилиндрді үстелдің үстіне тігінен қоямыз. Цилиндрдің үстіне конусты қоямыз.
- Зымыранның жанармай багын жасау керек. Ол үшін тіктөртбұрыштарды бұру арқылы цилиндр жасаймыз.
- Кішкентай цилиндрлерді зымыранның денесінің төменгі екі жағына жапсырамыз.
- Әрі қарай, көлемі орташа екі шеңберді аламыз. Жайма үстіне аударамыз, аударылған жағына желімді жағамыз.
- Шеңберді алып, цилиндрдің жоғарғы және төменгі жағына жапсырамыз.
- Міне, қағаздан зымыранды құрастырдық.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына геометриялық пішіндер жиынтығын таратады. Өздік іс-әрекет барысында педагог құрастыра алмай отырған балаларға көмектеседі, бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Қандай пішін?
- Зымыранның денесін көрсетші.
- Зымыранның денесі қандай геометриялық фигурадан құрастырылған?
- Конусты қалай жасадың?

Педагог балалардан толық жауап беруді талап етеді.
Өздік іс-әрекет соңында педагог балаларға құрастырған зымырандарды ғарыш алаңына әкеліп қоюларын сұрайды.

2.5. Рефлексия.
- Зымырандарды қандай әдемі құрастырып шықтыңдар. Балалар, барлық зымыран ғарышқа ұша ала ма?
- Мен сендерге бір жұлдыздан беремін. Қай зымыранды әдемі санасаңдар, соның қасына жұлдызшаны әкеліп қоясыңдар.
- Қай зымыранның қасында көп жұлдызша болса, сол ең жақсы құрастырылған зымыран болып саналады.

2.6. - Жарайсыңдар, инженерлер! Қалай ойлайсыңдар, балалар, біздің құрастырған зымырандарымыз «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына ұнай ма? Иә!
- Балалар, маған қызықты болып тұрғаны. Айтыңдаршы, ғарышқа ұшатын адамды кім деп айтады? Иә, дұрыс айтасыңдар! Ғарышкер деп айтады.
- Қандай ғарышкерлерді білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.
Педагог интербелсенді тақтадан ғарышкерлердің суреттерін көрсетеді.

- Балалар, бұл Юрий Гагарин. Ғарышка ұшқан ең алғашқы адам.
- Ал, бұл Талғат Мұсабаев пен Тоқтар Әубәкіров. Қазақ ғарышкерлері.
- Балалар, өскенде кім ғарышкер болғысы келеді?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар бүгінгі құрастыру оқу қызметінде не істедік? Айта ғой, Інжу. Иә, дұрыс айтасың. Бүгін зымыранды құрастырдық.
- Зымыранды неден құрастырдық? Айта ғой, Қанат. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранды геометриялық пішіндерден құрастырдық.
- Зымыранды кімдерге арнап құрастырдық? Айта ғой, Айым. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранды біз «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына арнап құрастырдық.
- Зымыранның құрылымын атап берші, Жанжігіт. Иә, басы, денесі, жанармай багы және терезелері.
- Балалар, біз қай ғаламшарда тұрамыз? Иә, біз жер ғаламшарында тұрамыз.
- Айгүл, айта ғой. Зымыранның басы қандай геометриялық денеден құрастырылған? Иә, дұрыс айтасың. Зымыранның басы конустан құрастырылған.
- Ал, денесі неден құрастырылған? Айта ғой, Мақсұт. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранның денесі цилиндрден құрастырылған.
- Балалар, ғарышқа ұшатын адамды кім деп айтады? Иә, ғарышкер. Қай ғарышкерлерді білесіңдер? Иә, Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаев, Юрий Гагарин.
- Балалар, жарайсыңдар! Бүгінгі құрастыру оқу қызметіне өте белсенді қатыстыңдар.

«Қызғалдақ гүлін жапсырамыз »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қағазды бүктеу әдісі арқылы гүлдің басын, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне жапсырып, қызғалдақ гүлін құрастыруды үйрету; гүл

және оның құрылымы туралы мәлімет бере отырып, гүлдерді күтуге, жұлмауға тәрбиелеу; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; өз-өздеріне баға беру дағдыларын дамыту; шығармашылық қабілеттерін жетілдіре отырып, достыққа, көмек көрсетуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «көктем», «гүлдер», «қызғалдақ», «қағазды бүктеу» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Себетке толы гүлдердің суреті, кейіпкер Дана , қызғалдақ гүлінің дайын үлгісі, гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз қайшы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз, қайшы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Тұманбай Молдағалиев «Гүлдер».
Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер,
Қызыл гүлдер, көк гүлдер,
«Жайнар кезім келді» - деп,
Қанаттарың желбіреп,
Таңмен бірге оянып,
Күн нұрына боянып,
Көрік бердің балаға.
Гүлдер, гүлдер не түрлі

Құлпырды да, жетілді.

1.2. Ғажайып сәт
Педагог балаларға себет толы гүлдерді көрсетеді.

- Балалар, біздің балабақшамыздың алдына біреу гүлге толы себетті тастап кетіпті. Кім тастады екен?
Педагог топқа Дана келгенін балаларға хабарлайды. Балалар Данамен амандасады.

- Балалар, бұл Дананың гүлге толы себеті. Балалар, көктем мезгілін Дана өте қатты жақсы көреді. Көктемде құлпырып өсетін гүлдерді ерекше ұнатады екен. Бақшадан гүлдерді теріп келе жатқан кезде, балабақшаның алдынан ұшып жүрген көбелектерді көріпті. Содан балабақшаның алдына себетін қойып, көбелектердің артынан жүгіріп кеткен екен.
- Балалар сендерде гүлдерді ұнатасыңдар ма?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, өсіп тұрған гүлдерді жұлуға болмайды. Дана, бақшада өсіп тұрған гүлдерді жұлуға болмайды. Оларға су құйып, одан сайын құлпырып өсуіне көмектесу керек.
- Балалар, Дана мұңайып қалған секілді. Дана, сен мұңайма. Қазір саған қағаздан гүл жасап береміз. Солай ма, балалар? Данаға гүл жасап береміз бе?
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Қызғалдақ гүлі».

- Балалар, бұл қандай гүл?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл - қызғалдақ гүлі.
- Қызғалдақ гүлі неден жасалған? Иә, қағаздан жасалған.
- Гүлдің құрылымын атап берейік. Қызғалдақ гүлінің сабағы, жапырағы және гүлі.
- Гүлінің түсі қандай? Иә, қызыл. Ал, сабағы мен жапырағының түсі қандай? Иә, жасыл.
- Жапырақтары қандай пішінге ұқсайды? Иә, жапырақтары сопақшаға ұқсайды.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, жасыл түсті шаршыны аламын. Қазір шаршыдан сопақшаны қиып аламыз.
- Сопақша етіп қию үшін, қайшының «аузын ашып», қағаздың бұрышына таман қоямын.
- Саусақтарыммен қайшы сақиналарын басып, қағазды қайшыға қарай дөңгелектеп, қағазды бұрамын.
- Дөңгелектелген қағаздардан доға тәріздес бұрышы түсіп қалуы керек.
- Қараңдаршы, балалар, неше бұрышы түсіп қалды? (бір)
- Иә, бір бұрышы түсіп қалды. Ал, бізде тағы да үш доға тәріздес бұрыштары түсу керек. Міне, сопақшаны қиып алдық.
- Екінші шаршыдан сопақшаны қиып аламыз.
- Енді, қызыл түсті шаршыны аламыз.
- Шаршыны солға қарай бұрып, диагональ бойымен тең ортасынан бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Үшбұрыштың сол жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Оң жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз. Міне, қызғалдақ гүлінің басы дайын болды. Енді, барлық бөліктерді қағаз бетіне жапсырамыз.
- Гүлдің сабағын аламыз, жайма үстіне аударып, артына желімді жағамыз. Гүлдің сабағын аударып, қағаздың тең ортасына жапсырамыз.
- Енді, гүлдің жапырақтарын жапсырамыз. Жапырақтарды жайма үстіне аударып, желімді жағамыз. Жапырақтарды аударып, гүлдің сабағының екі жақ шетіне жапсырамыз.
- Гүлдің басын жаймаға аударамын. Артына желімді жағамын, гүлдің басын аударып, гүлдің сабағының үстіне жапсырамын. Міне, қызғалдақ гүлі де дайын болды.

2.3. Сергіту сәті
Бота Бейсенова «Көктем келді».

2.4. Өздік іс-әрекет
Әр баланың алдына қағаздан қызғалдақ гүлін құрастыру үшін гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз, қайшы таратылады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Балалардың қайшымен дұрыс жұмыс жасауын қатаң қадағалайды. Балаларға көмек керек болса, педагог оларға

көмектеседі.

2.5. Көрме ұйымдастыру
Педагог балалардың құрастырған гүлдерінен көрме ұйымдастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.
Балалардың құрастырған гүлдерін «Гүлдер алаңына» әкеліп қоюды ұсынады. Гүлдер алаңын жасау үшін үстел үстіне ақ матаны жайып, қасына жасанды гүлдерді қойып, үстелді безендіріп қояды.
- Балалар, қандай әдемі қызғалдақ гүлін құрастырып шықтыңдар. Тамаша! Сендердің гүлдерің Данаға ұнайтыны сөзсіз.
- Балалар, айтыңдаршы осы гүлдердің арасында қайсы өте тиянақты құрастырылған?
- Ал, қайсы сәтсіздеу шыққан?
Балалар өз жауаптарын айтады.
Көрме ұйымдастырудың мақсаты: әр баланың өзі және достары жасаған жұмыстарды қарастырып, оларды бағалай алу қабілетін жетілдіру.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу
- Балалар, Данаға арнап құрастырған гүлдерің ұнады. Енді бақашадағы гүлдерді жұлмайтынын, оларды күтіп, баптайтынын айтты.
Балалар кейіпкермен қоштасады.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не істедік? Қызғалдақ гүлін құрастырдық.
- Қызғалдақ гүлінің түсі қандай? Қызыл.
- Гүлдің құрылымын атап берші, Серік. Иә, гүлдің сабағы, басы және жапырақтары.
- Гүлдің жапырақтары қандай пішінге ұқсайды? Сопақша.
- Гүлдің басын қандай пішіннен құрастырдық? Шаршы. Шаршыны қалай бүктедік? Тең ортасынан бүктедік. Үшбұрыштың екі жақ бұрышын жоғары қаратып бүктедік.
- Аймара, айта ғой. Бақшадағы гүлдерді жұлуға бола ма? Жоқ, оларды күту керек. Қамқор болу керек.
- Балалар, бүгін гүлдерді әдемі құрастырып, қағаз бетіне жапсырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Отан қорғаушыларға сыйлық»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ысқыш қалдық материалынан танк құрастыруды үйрету; үлкен ысқыштың үстіне көлемі орташа ысқышты қойып, шеңберлерді үлкен ысқыштың астына қатар бойымен қою арқылы танк шынжыр табаны деп

қабылдау; танк және оның құрылымы туралы білімдерін толықтыра отырып, балалардың қиялы мен шығармашылығын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; Отанға деген сүйіспеншіліктерін арттыру; танк пен оның көлеңкесін табу, танымдық қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қалдық материал», «ысқыш», «танк», «үстінен қойдым», «құрастырдым», «жұлдызша» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркемсөз,әңгімелесу, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Танк» суретін көрсету, танк әскери көлігінің дайын үлгісі, үлкен және орташа екі дана ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жұлдызша қиылған үлгісі.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес келетін үлкен және орташа екі ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жалаушаның қиылған үлгісі, дидактикалық ойынға арналған танк пен оның көлеңкесінің суреттері.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркемсөз
Тұманбай Молдағалиев «Сұлу мамыр».
Мейірің сенің артық-ақ,
Айналайын мамырым.
Тағы келдің жарқырап,
Ертіп әлем жарығын.

1.2. Әңгімелесу
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Иә, дұрыс айтасыңдар. Көктем мезгілі. Көктем мезгілінің үшінші айы - мамыр айы.

- Табиғат құлпырып, өзімен бірге жылылық ала келді. Бақтарда құстардың дауысы естіліп, жер үстінің бәрі жайнап кетті.
- Мамыр айында атап өтілетін қандай мерекелерді білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар мамыр айында Отан қорғаушылар күні және Жеңіс күніне арналған мерекелер атап өтіледі.
- Кезінде біздің аталарымыз соғысқа қатысып, жауларды жеңген. Соғыста әртүрлі қару-жарақтарды, әскери машиналарды қолданған.
- Балалар, қандай соғыс машиналарын білесіңдер?
Балалар ойланып қалуы мүмкін. Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.

Суретті көрсету

- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - танк.
- Танк дегеніміз не? Танк - түгелдей темірден жасалған, шынжыр табанды әскери машинасы.
- Балалар, ертеде біздің аталарымыз өздеріне қарсы келген жауынгерлермен соғысқан. Соғысқа осындай танкілермен барған кездері де болған. Себебі танк әртүрлі нысаналарды қиратып, өзініңептілігінің арқасында бөгет-кедергілерден еркін өткен.
- Біздің ата-балаларымыз елін, жерін қорғау үшін үлкен ерлік жасаған. Сендер де ұлдар, өскенде Отан алдындағы борыштарыңды өтеп, үлкен азамат боласыңдар.
- Балалар, алдымызда Отан қорғаушылар мерекесі келе жатыр. Мерекеге орай әкелерің мен аталарыңа сыйлық жасауды ұсынамын.
Балалар қызығушылық танытады.
Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Танк».

- Балалар, танк неден жасалған? Балалар, танк ысқыштан жасалған.
- Танк неше ысқыштан жасалған? Иә, танк екі ысқыштан жасалған. Олардың көлемін айтып берші, Хамит. Иә, дұрыс айтасың. Біреуі үлкен, біреуі орташа көлемді.
- Танкінің құрылымын атап көрейік. Танк мұнарасы, аузы, шынжыр табаны және төбесінде жұлдызшасы бар екен.
- Қараңдаршы, танк шынжыр табаны неден жасалған? Танкінің шынжыр табаны шеңберден жасалған. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, үлкен ысқышты үстелдің үстіне қоямыз. Кішкентай ысқышты аламыз. Ысқыштың алдына мақта таяқшасының бір ұшын кіргіземіз. Екінші ұшына қара түсті ермексазды алып жапсырамыз.
- Үлкен ысқыштың астына шеңберлерді бірдей етіп қойып шығамыз. Мен не істедім? Айта ғой, Амира. Иә, мен шеңберлерді ысқыштың астына бірдей етіп қойып шықтым.
- Кішкентай ысқыштың төбесіне жұлдыздың қиылған үлгісін қоямын.
- Міне, ысқыштан құрастырған танк дайын болды.

2.3. Сергіту сәті.

Көркемсөз.
Жарасқан Әбдірашев «Туған жер».
Туған жер, алтын бесігім,
Тербеттің мені төсіңде.
Жүреді сенің есімің
Ержеткен кезде есімде.

Жүреді мәңгі есімде
Көкорай далаң, тауларың,
Албыртқан аспан төсінде
Жұлдызды тұнық таңдарың.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Туған жер»тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады.

2.4. Өздік іс-әрекет
Әр баланың алдына құрастыру үшін көлемі үлкен және орташа екі дана ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жұлдыздың қиылған үлгісі таратылады.
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларды бақылап отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Ысқыштарды бір-бірінің үстіне қой.
- Шынжыр табаны неден жасалған?
- Шеңберлерді қатармен дұрыстап қою керек.
Педагог балалардан сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын
«Көлеңкелерін тап».

Мақсаты: танк пен оның көлеңкелерін табу, танымдық қабілеттерін дамыту.
Барысы: педагог балаларға танк пен оның көлеңкелерінің суреттерін таратады. Балалар әр танкке сәйкес келетін көлеңкелерін табады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар бүгінгі оқу қызметінде біз не істедік? Иә, бүгін біз ысқыштардан танкіні құрастырдық.
- Танк дегеніміз не? Кім айтады? Иә, танк дегеніміз түгелдей темірден жасалған, шынжыр табанды соғыс машинасы.
- Танк құрылымын айтып берші, Азамат. Танк мұнарасы, аузы, шынжыр табаны және жұлдызшасы.
- Әкежан, танк шынжыр табаны неден жасалған? Танкінің шынжыр табаны шеңберден жасалған.
- Көлемі қандай ысқыштарды пайдаландыңдар? Иә, дұрыс. Көлемі орташа және үлкен ысқыштарды пайдаландық. Жарайсыңдар! Сыйлықтарың өте әдемі болып шықты.

«Ғажайып орман тұрғындарына үйшік құрастырамыз»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға есептеу таяқшаларынан қағаз бетінің оң жағына қоянның үйшігін, сол жағына аюдың үйшігін құрастыруды үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай білу іскерліктерін дамыту; үлгі бойынша құрастыру амалдарын жетілдіру; үйшіктердің суреттеріне қарап, сол үйшіктің иесін табуды үйрету;

оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; басқаларға көмектесуге, қол ұшын созуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «есептеу таяқшалары», «шаршы», «үшбұрыш», «іргетасы», «қабырғалары», «төбесі», «шатыры», «оң жақ», «сол жақ», «аюдың үйшігі», «қоянның үйшігі», «ғажайып орман» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кинезитерапия, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Кейіпкер: Алан. «Үйшік» ертегісіндегі үйшіктің, ертегі кейіпкерлерінің суреттері, саңырауқұлақ тәріздес үйшіктің суреті, құртақанның суреті, ағашта орналасқан үйшіктің суреті, тиіннің суреті, ғажайып орманның суреті, «Үйшік» дайын үлгісі, үйшікті құрастыру сызбасы, ақ қағаз, есептеу таяқшалары.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес келетін ақ қағаз бен есептеу таяқшалары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Жүрсін Ерман «Өз үйім».
Өз үйім – өлең төсегім,
Осында өніп, өсемін.
Осында келіп құтылам
Даңғазасынан көшенің.
- Балалар, тақпақта не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, өз үйі туралы айтылған. Балалар, сендер қандай үйде тұрасыңдар? Кіммен тұрасыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.

1.2. Ғажайып сәт
Педагог Аланның қонаққа келгенін балаларға хабарлайды.

- Балалар, біздің топқа қонаққа Алан келді.
Балалар қонақпен амандасады. Алан бізге ғажайып орманға саяхатқа баруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар, бірақ та ғажайып орманға саяхатқа бармас бұрын, ең алдымен, суретте кімнің үйшіктері екенін табуымыз керек.
Педагог балаларға интербелсенді тақтадағы суреттерді көрсетеді.

- Балалар, мына үйшікте кім тұрады? Иә, дұрыс айтасыңдар.
«Үйшік» ертегісінің кейіпкерлері тұрады.

- Балалар, мына үй неге ұқсайды? Иә, саңырауқұлаққа ұқсайды. Бұл үйде кімдер тұруы мүмкін?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл үйде құртақан тұруы мүмкін.

- Балалар, ал мына үйде кім тұрады деп ойлайсыңдар? Қараңдаршы, ол қайда орналасқан?

Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, үй ағашта орналасқан. Бұнда тиін тұрады екен.

- Жарайсыңдар, балалар! Олай болса ғажайып орманға саяхатқа жол тартайық. Ол үшін біріміздің соңымыздан біріміз қатарласып тұрайық. Мен автобус жүргізушісі боламын.
«Сиқырлы әуен» қосылады. Балалар педагогтің артынан тұрып ғажайып орманға саяхатқа жол тартады. Балалар топты әуеннің сүйемелдеуімен айналып келіп, орындарына қайтадан отырады.

- Балалар, міне орманға да келіп жеттік.
Педагог балалардың назарын тақтада немесе интербелсенді тақтадағы суретке аударады.

Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, Алан орманның ішінен хат тауып алыпты. Оның ішінде не жазылғанын білгілерің келе ме?

Балалар қызығушылық танытады.

- Хатты оқып берейін: «Сәлем, балалар! Зұлым сиқыршы біздің орманды бұзып тастады. Біздің үйлерімізді өзіне тартып алды. Енді біздің тұратын үйіміз жоқ. Балалар, бізге көмектесіңдерші! Сендерден көмек күтеміз! Аю мен қоян.»
- Балалар, бұл хатты орманда тұратын аю мен қоян жазыпты. Олар бізден көмек сұрап тұр. Балалар, аю мен қоянға көмектесеміз бе?
Балалар қуана келіседі.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы үлгіні құрастыру үлгісіне аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Үйшік».

- Балалар, тақтадан нені көріп тұрсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, бұл хатты жазған аю мен қоян ғой.
- Қараңдаршы, балалар, олардың үйшіктері неден құрастырылған? Аю мен қоянның үйшіктері есептеу таяқшаларынан құрастырылған.
- Аюдың үйшігі қандай? Иә, аюдың үйшігі үлкен. Ал, қоянның үйшігі қандай? Қоянның үйшігі кішкентай. Дұрыс айтасыңдар.
- Екі үйшіктің қабырғаларына қараңдаршы, қандай геометриялық пішінге ұқсайды? Иә, дұрыс айтасың, Айдана. Екі үйшіктің қабырғалары шаршыға ұқсайды. Ал, шатыры неге ұқсайды? Иә, үшбұрышқа ұқсайды.
- Үйдің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

- Иә, іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ақ беттің сол жағына аюдың үйшігін, ал оң жағына қоянның үйшігін құрастырамыз.
- Бір таяқшаны аламын, көлденең жатқан қағаз бетінің сол жағына төменгі тұсына орналастырамын. Екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның қасына көлденең орналастырамын. Бұл үйшіктің іргетасы болады.
- Енді, үйшіктің қабырғаларын құрастырамыз. Ол үшін таяқшаны аламын, іргетастың сол жағына тігінен орналастырамын. Дәл солай екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның үстіне орналастырамын. Бұл үйшіктің бір жақ қабырғасы, дәл осылай екінші қабырғасын орналастырамын.
- Енді, үйшіктің төбесін құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны аламын, үйдің қабырғаларының үстіне көлденең орналастырамын. Екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның жанына көлденең орналастырамын. Екеуін бір-біріне тіреп қоямын. Саусақтарыммен түзеймін.
- Енді үйдің шатырын құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны үйдің төбесінің сол жағына орналастырып, сәл оңға қарай бұрамын. Екінші таяқшаны алып үйдің төбесінің оң жағына орналастырып, солға қарай бұрамын.
Екі таяқшаны бір-біріне қарама-қарсы орналастырамын. Бұрыштарын бір-біріне тигізігіп қоямын. Аюдың үйшігі дайын болды. Енді, қоянның үйшігін құрастыратын боламыз. Қоянның үйшігі кішкентай.
- Қағаз бетінің оң жағына қоянның үйшігін дәл осындай ретпен құрастырамыз. Әр бөлігін құрастырған кезде есептеу таяқшасының бір данасын ғана қолданамыз.
- Бір таяқшаны аламын, көлденең қағаз бетінің оң жағының төменгі жағына орналастырамын. Бұл үйшіктің іргетасы болады.
- Енді, үйшіктің қабырғаларын құрастырамыз. Ол үшін таяқшаны аламын, оны іргетастың сол жағына тігінен орналастырамын. Бұл үйшіктің бір жақ қабырғасы, дәл осылай екінші қабырғасын орналастырамын.
- Енді, үйшіктің төбесін құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны аламын, үйдің қабырғаларының үстіне көлденең орналастырамын. Саусақтарыммен түзеймін.
- Енді үйдің шатырын құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны үйдің төбесінің сол жағына орналастырып, сәл оңға қарай бұрамын. Екінші таяқшаны алып үйдің төбесінің оң жағына орналастырамын. Солға қарай бұрамын.
Екі таяқшаны бір-біріне қарама-қарсы орналастырамын. Бұрыштарын бір-біріне тигізігіп қоямын. Міне, қоянның да үйшігі дайын болды.

2.3. Сергіту сәті

Қадыр Мырза Әлі «Ноян қоян».
Барар жолда

Қоян деген мықты

Саяхатқа шықты.
Пойызға кеп мінді,
Көп ішіне сіңді.
Қорықты ма қатты,
Жоғарыға жатты.
Бадырайып көзі,
Қалғымады өзі.
Көретұғын маңды
Күтті жарық таңды.
Шыдамады ол бірақ,
Жол дегенің жырақ.
Жастық болды құлақ
Жатты ұзыннан құлап.
Болар деп ед жаман,
Оянды-ау ол аман.

2.4. Өздік іс-әрекет

Әр баланың алдына есептеу таяқшалары мен ақ қағаз таратылады. Балалар интербелсенді тақтадағы сызбаға қарап қоян мен аюдың үйшіктерін құрастырады. Құрастыру барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Аюдың үйшігі қандай?
- Қоянның үйшігі қандай?
-Үйдің қабырғаларын көрсет.
- Үйдің іргетасы қайсы?
- Үйдің шатыры қандай пішінге ұқсайды?

Балалардан сұраққа толық жауапты талап етеді. Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылайды.

2.5. Кинезитерапия

Педагог балаларға әуен ырғағына сай келетін, өздері қалаған бидің қимылдарын билеп, еркін қозғалуды ұсынады.
Би арқылы балалар жағымсыз әсерлерден арылып, көңілдерін көтеріп, жағымды эмоцияларға бөленуге көмектеседі.

2.6. - Балалар, жарайсыңдар! Ғажайып орман тұрғындары сендерге алғыстарын білдіріп жатыр. Енді тобымызға оралайық. Ол үшін біріміздің соңымыздан біріміз қатарласып тұрайық. Мен автобус жүргізушісі боламын. «Сиқырлы» әуен қосылады. Балалар педагогтің артынан тұрып ғажайып орманнан топқа қарай жол тартады. Топты әуеннің сүйемелдеуімен айналып келіп орындарына отырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу
- Міне, тобымызға да келдік. Алан, саған көп рақмет! Сенімен бірге ғажайып орманға саяхатқа бардық. Орман тұрғындарына үйшіктерін құрастырып бердік. Балалар, Алан сендерге алғысын білдіріп жатыр. Алан бүгін шаршап қалыпты. Өз үйіне қайтатынын айтты.
Балалар Аланмен қоштасады.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін қандай ақылды болдыңдар! Орман тұрғындарына көмектестіңдер.
- Жәнібек, айта ғой. Біз орман тұрғындарына қалай көмектестік? Иә, дұрыс айтасың. Біз орман тұрғындарына үйшік құрастырып бердік.
- Біз қай аңдарға көмектестік? Иә, біз қоян мен аюға көмектестік.
- Үйшікті неден құрастырып бердік? Айта ғой, Гүлжан. Иә, дұрыс айтасың, үйшікті есептеу таяқшаларынан құрастырып бердік.
- Аюдың үйшігі қандай? Қоянның үйшігі қандай? Иә, аюдың үйшігі үлкен. Қоянның үйшігі кішкентай.
- Үйшіктің қабырғалары мен төбесі қандай пішінге ұқсады, есімізге түсірейік. Айта ғой, Аружан. Иә, дұрыс айтасың үйшіктің қабырғалары мен төбесі шаршыға ұқсады.
- Үйшіктің шатыры неге ұқсады? Иә, үшбұрышқа ұқсады.
- Үйдің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.
- Аюдың үйшігін қағаз бетінің қай жағына орналастырдың, Айжан? Иә, дұрыс айтасың сол жаққа орналастырдық. Ал, қоянның үйшігін қай жағына орналастырдық? Иә, сол жаққа орналастырдық.
- Жарайсыңдар, балалар!

БЕКІТЕМІН»

№13 "Гүлдер" бөбекжай
балабақшасының меңгерушісі:
Г.Н.Баймаганбетова

Ортаңғы «Айгөлек» тобының
2023-2024 оқу жылына арналған
Вариативтік компоненті.

Тексерілді:

Әдіскер: Мусірепова С

2023-2024 оқу жылы

Ортаңғы«Айгөлек»тобының 2023-20234оқу жылына арналған варативтік компаненті. «Әлеумет»,«Құрастыру»

№	Айы.	Саласы таным	Тақырыптары.	Сағ.
	Қыркүйек.			
1		**Әлеумет**	«Отбасы" ойыны»	**0,5**
2		**Құрастыру**	**«Балабақшаға барамыз»**	**0,5**
3		**Әлеумет**	«Наубайхана" ойыны»	**0,5**
4		**Құрастыру**	**«Ханзада бақа»**	**0,5**
	Қазан			
5		**Әлеумет**	«Жемістер мен көгөністер дүкені" ойыны»	**0,5**
6		**Құрастыру**	**«Саңырауқұлақтар әлеміне саяхат».**	**0,5**
7		**Әлеумет.**	«"Құстар фермасы" ойыны»	**0,5**
8		**Құрастыру**	**«Бидай масағы»**	**0,5**
	Қараша			
9		**Әлеумет.**	«Автобус" ойыны»	**0,5**
10		**Құрастыру**	**«Күзгі ағаш»**	**0,5**
11		**Әлеумет**	«"Кітапхана" ойыны»	**0,5**
12		**Құрастыру**	**«Түлкі деген қу болар»**	**0,5**
	Желтоқсан			
13		**Әлеумет**	"Үй құрылысы" ойыны	**0,5**
14		**Құрастыру**	**«Ақтөске үйшік жасаймыз»**	**0,5**
15		**Әлеумет**	"Ойыншықтар дүкені" ойыны»	**0,5**
16		**Құрастыру**	**«Жаңа жылдық сыйлық»**	**0,5**
	Қаңтар			
17		**Әлеумет**	«Ауруxана" ойыны»	**0,5**
18		**Құрастыру**	**«Қыс қызығы аққала»**	**0,5**
19		**Әлеумет**	"Жануарлар фермасы" ойыны	**0,5**
20		**Құрастыру**	**«Аю мен қасқыр»**	**0,5**
	Ақпан			
21		**Әлеумет**	«Шаштараз" ойы»	**0,5**
22		**Құрастыру**	**«Мысығым менің мысығым»**	**0,5**
23		**Әлеумет**	"Техника дүкені" ойыны	**0,5**
24		**Құрастыру**	**«Тазалық денсаулық кепілі»**	**0,5**
	Наурыз			
25		**Әлеумет**	«"Киімдер дүкені" ойыны»	**0,5**
26		**Құрастыру**	**«Дос болайық көбелек»**	**0,5**
27		**Әлеумет.**	«"Жиһаз дүкені" ойыны»	**0,5**
28		**Құрастыру**	**«Үй жиһаздары»**	**0,5**
	Сәуір			
29		**Әлеумет**	"Жанармай құю стансасы" ойыны	**0,5**
30		**Құрастыру**	**«Ғаламшарға зымыран жібереміз»**	**0,5**
31		**\Әлеумет**	Ас әзірлеу" ойыны	**0,5**
32		**Құрастыру**	**«Қызғалдақ гүлін жасаймыз»**	**0,5**
	Мамыр			
33		**Әлеумет**	**«Бақшаны егеміз ойыны»**	
34		**Құрастыру**	**«Отан қорғаушыларға сыйлық»**	**0,5**
35		**Әлеумет**	«Жол қозғалысы" ойыны»	**0,5**
36		**Құрастыру**	**«Ғажайып орман тұрғындарына үйшік»**	**0,5**

Отбасы Ойыны

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға отбасы ұғымын түсіндіру, отбасы мүшелерінің отбасы құрамындағы атқаратын әрекеттерін пысықтау, отбасыда құралдарды қолдану қажеттіліктерімен таныстыру; ойын ережелерін түсіндіру. Балалардың ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, қатынастарда қарапайым сұрақ қою, жауап беру үлгілерін игерту, шағын және топтық арақатынастарға түсе білу, ойын шартын ұстану дағдыларын қалыптастыру, ой-қиялын жетілдіру. Балалардың отбасына деген сүйіспеншіліктерін қалыптастыру, үлкенге құрмет қағидаларының негіздерін қалау, әдептілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Отбасы" сөзінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "үйретіңізші", "көрсетіңізші", "ойнайықшы", "кім ата-ананы тыңдап, оларға бағыну керек" сияқты сөздер мен фразаларды енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, көркем сөз, кіріспе әңгімелесу, пантомима ойын-жаттығу, сөздік жаттығу, сергіту сәті, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Отбасы суреті.
Заттық суреттер: балға мен шеге, теледидар, нан дүкені, жіптер мен біздер, кастрөл мен ожау, торт, балмұздақ, шаңсорғыш, сыпырғыш, су құйғыш пен үй өсімдігі, шәйнек пен кесе, су құбырының астына қойылған ыдыстағы алмалар, сөредегі ойыншықтар, шамды бұрап жатқан қолғаптағы қолдар.
Отбасы мүшелерінің жеке суреттері.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Отбасы мүшелерінің шынайы өмірде қолданатын заттары: тақия, бас орамалы, көзілдірік, кепкі, алжапқыш, желетке; қорапшаларда ойыншық күйінде пластиктен жасалған жеке заттар немесе нақпішіндер: балға мен шеге, қысқыш, жеміс-көгөністер, торқапшық, жіптер мен біздер, кастрөл мен ожау, торт, балмұздақ, шаңсорғыш, сыпырғыш, су құйғыш, шәйнек пен кесе, корапшадағы ойыншықтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.
Отбасының суреті көрсетіледі.

– Балалар, бұл кімдер? Иә, бір сөзбен айтқанда, бұл – отбасы. Қайталаймыз.

Көркем сөз. "Отбасы деген ..."
Отбасы деген жылы ошақ,
Жылы құшақтарымен баурайды.
Үнемі жанында, сені қоршап,
Жүрекке махаббат сыйлайды.

Отбасы деген атаң, әжең,

Ата-анаң. Оларға сен өте ұқсайсың.
Отбасыда ағаң сенің және әпкең,
Іні-бауырың да бар, онымен ойнайсың.

1.2. Кіріспе әңгімелесу.
– Балалар, сендердің отбасыларыңда кімдер бар?
Балалар өз отбасыларының адамдарын айтады.
Педагог балалардың айтулары бойынша отбасы мүшелерінің суреттерін панноға, бір қатарға тізіп жатады.

– Бір сөзбен мына адамдар бірге қалай айтылады? Иә. Мынау – отбасы. Жарайсың, Еркебұлан.
– Балалар, отбасында кім ең құрметті адам? Иә. Ата – ең құрметті адам.
– Егер ата болмаса, кім ең құрметті адам болады? Әке – ең құрметті адам. Жарайсыңдар.
– Кім ата-ананы тыңдап, оларға бағыну керек? Балалар ата-ананы тыңдап, оларға бағыну керек. Жарайсыңдар.
– Кішкентайлар үлкенді неге тыңдайды? Үлкендердің ақылы көп. Үлкендердің қолынан көп іс келеді. Кішкентайлар олардан үйренеді. Жарайсыңдар.
Балалар ойларын айтады. Педагог қысқа түйіндеме жасап отырады.
– Үлкендерден нені үйренуге болады екен? Көрейік. Бүгін біз "Отбасы" ойынын ойнамыз.
Әңгімелесу мазмұны қысқа және қарапайым формада құрастырылуы мүмкін, бұл жағдай педагогтің шеберлігіне, балалардың дайындығына байналысты.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, қандай тамаша ойын ойнадық! Солай ма?
– Қандай ойын ойнадық? Иә. "Отбасы" ойынын ойнадық.
– Қарлығаш, балалар неге үлкендердің тілін алу керек? Иә. Үлкендер көп біледі. Үлкендер кішкентайларды үйретеді. Жақсы.
– Балалар, бүгін сендер белсенді, ұйымшыл болдыңдар. Үлкендердің тілін алдыңдар, көпке үйрендіңдер. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

Бақшамызға барамыз

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құрылыс материалдары жинағынан екі қабатты балабақшаны құрастыруды үйрету (тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка); балабақша құрылымын атай отырып, құрылыс материалдарын бір-біріне тіреп, саусақтарымен түзеу іскерліктерін жетілдіру; балабақшаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру; достыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «құрылыс материалдары», «текше», «кірпіш», «тақтайша» «призма», «цилиндр», «пирамида», «тіредім», «түзедім», «бірінші қабат», «екінші қабат» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркемсөз, миға шабуыл, ғажайып сәт, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Балабақша суреті, «Балабақшаның» дайын үлгісі, құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида және арка бар құрылыс материалдарының жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида және арка бар құрылыс материалдарының жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркемсөз. Балтабай Тәжімбетов «Балабақша».
Көп өнеге үйретеді,
Ән салдырып билетеді.
Домбырамен тартып берем,
Тыңдайтының күй ме тегі.

Денемізді шынықтырып,
Ұйықтатады тынықтырып,
Балабақша жібереді,
Үйімізді ұмыттырып.

1.2. Миға шабуыл.
Педагог балабақша ішінде балалардың орындайтын іс-әрекеттерін сипаттап айтады. Балалар педагогтің нені сипаттап отырғанын табу керек.
- Балалардың жақсы көріп келетін жері. Бұл жерде олардың достары көп. Бұл жерде олар сурет салады, құрастырады, ән айтып, достарымен бірге би билейді, тамақ ішеді, ұйықтап алады. Бұл жерде өте көңілді!
- Балалар, мен не туралы айтып тұрмын? Иә, дұрыс айтасыңдар. Мен балабақша туралы айтып тұрмын.
Педагог балалардың назарын тақтаға тақтаға аударады.

- Балалар, суретте нені көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - балабақша. Сендерге балабақшаға келген ұнай ма? Жақсы.

Ғажайып сәт.

Педагог қонаққа Алан мен Дананың келгенін хабарлайды. Балалар қонақтармен амандасады.
- Балалар, Алан мен Дана бізді сағынып қалыпты. Жаз бойы демалып, бізге қонаққа келе алмапты.
Педагог балаларға қонақтармен бірге құрылыс материалдарынан балабақшаны құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу. «Балабақша».

- Балалар, нені көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - балабақша.
- Балабақшаны неден құрастырған? Иә, құрылыс материалдарынан құрастырған.
- Балабақшаның неше қабаты бар? Иә, екі қабаты бар.
- Балабақшаның құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, бірінші қабаты, төбесі, екінші қабаты, қабырғалары, терезелері, шатыры.
- Қандай құрылыс материалдарын көріп отырсыңдар? Тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, пирамида, арка. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын
- Тақтайшаны үстел үстіне түзулеп қоямыз. Бұл бірінші қабаттың іргетасы болады.
- Тақтайшаның үстінен төрт жағына кірпіштерді қоямыз. Кірпіштердің үстіне төрт жағына текшелерді қоямыз. Саусақпен түзейміз. Бірінші қабаттың қабырғалары дайын.
- Шаршылардың үстіне екінші тақтайшаны қоямыз. Саусақпен түзейміз. Бұл бірінші қабаттың төбесі болады. Бірінші қабат дайын болды. Енді, екінші қабатты құрастырамыз.
- Кірпішті аламыз, тақтайшаның үстіне сол жағына тігінен орналастырып қоямыз.
- Екінші кірпішті алып тақтайшаның үстіне оң жағына тігінен орналастырып қоямыз.
- Дәл осылай тақтайшаның артқы жағына екі кірпішті орналастырып шығамыз. Екінші қабаттың қабырғалары дайын.
- Арканы аламыз. Екі тақтайшаның ортасына қоямыз. Үстіне призманың арқасын қаратып қоямыз. Екінші призманы бірінші призманың арқасына тіреп қоямыз. Саусақтарымызбен түзейміз. Екі пирамиданы алып, кірпіштердің үстіне қоямыз.
- Міне, балабақшамыз да дайын болып қалды. Енді, екі цилиндрді алып, балабақшаның екі жақ шетіне қоямыз. Саусақтарымызбен тіреп қоямыз.

2.3. Сергіту сәті.
Көңіл-күй | Bilimland Kids

2.4. Өздік іс-әрекет.
Әр баланың алдына құрамында тақтайша, кірпіш, текше, цилиндр, призма, арка, пирамида бар құрылыс материалдарының жинағы таратылады. Балалар құрылыс материалдарын қолдарымен ұстап, саусақтарымен сипап көреді.
Педагог балаларға сұрақтарды қойып, бағыт-бағдар беріп отырады.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Саусақтарыңмен түзе.
- Кірпішті тігенен орналастырып қой.
- Кірпішті көлденең орналастырып қой.
- Текшелерді кірпіштердің үстіне қой.
Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылап отырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.
- Балалар, Алан мен Дана сендерді көргендеріне қатты қуанып қалды. Сендермен бірге сүйікті балабақшаларыңды құрастырғандарына көңілдері көтерілді. Тағы да келетіндерін айтты. Ал, қазір Алан мен Дананың үйлеріне қайтатын уақыты болды. Қонақтармен қоштасамыз.
Балалар қонақтармен қоштасады.

Балалар жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар, бүгін топқа қонаққа кімдер келді? Алан мен Дана келді.
- Бүгін Алан және Данамен бірге не істедік? Балабақшаны құрастырдық.
- Балабақшаны неден құрастырдық? Иә, құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Құрамында текше, кірпіш, арка, цилиндр, призма, пирамида және тақтайша бар құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Неше қабатты балабақшаны құрастырдық? Иә, екі қабатты балабақшаны құрастырдық.
- Ерасыл, балабақшаның құрылымын атап берші? Иә, балабақшаның құрылымына іргетасы, қабырғалары, бірінші қабаты, төбесі, екінші қабаты, қабырғалары, терезелері, шатыры жатады.
- Жарайсыңдар, балалар! Құрылыс материалдарынан құрастырған балабақшаларың өте әдемі болып шықты. Тамаша!

Наубайхана ойыны.
Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға наубайхана жөнінде түсінік беру, наубайшы мамандығымен таныстыру, нан өнімдері туралы ұғымдарды пысықтау, ойын ережелерін түсіндіру. Балалардың "Наубайхана" ойыны желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, қатынастарда қарапайым сұрақ қою, жауап беру үлгілерін игерту, шағын және топтық арақатынастарға түсе білу, ойын шартын ұстану дағдыларын қалыптастыру, ой-өрісі қабілетін жетілдіру. Балаларды ересектің еңбегін құрметтеуге баулу, ұқыптылыққа, әдептілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Наубайхана" сөзінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға нан өнімдерінің атауларын, "наубайшы" сөзін, "ұннан нан илейді" сөз тіркестерін енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, көркем сөз, кіріспе әңгімелесу, дамытушы жаттығу, сергіту сәті, тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қарым-қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Еркежан әжейдің нан пісіргені туралы суреттер сериясы.
Заттық суреттер: сүт құйылған шыны ыдыс, ағаш қасық, қамырды илеу үшін шұңғыл ыдыс, ұн, жұмыртқа, тұз, тоқаш, нан, тандыр нан, нан пісіретін пеш.
Наубайханада нанды пісіріп, басына ақ қалпақ, ақ алжапқыш киіп, тұрған наубайшының суреті.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Қалпақ, алжапқыш, қамыр кесегі, тақтайша, майлық.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Қалпақтар мен алжапқыштар.
Нан өнімдері түрлерінің заттық суреттері: тоқаш, қалаш, піспенан (печенье), батон.
Табақшаға салынған тұздалған қамыр кесектері, тақтайшалар, майлықтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суреттер сериялары н көрсету.

Балаларды жарты шеңберге шақырып, тақпақты еске түсіру, барлығына бірге айтқызу.

2. Еркежан Әжей сүт құйылған мөлдір ыдысты ұстап тұр. Көгалда, әжейдің ағы жағында сиыр тұр.
Еркежан әжей
Таң атпай тұрды,
Таң атпай тұрды,
Сиырын сауды.

3.Еркежан Әжей ұнға жұмыртқа жарып, қамыр илегелі жатыр. Үстел үстінде ұн, жұмыртқа, тұз тұр.
Еркежан әжей
Нан қамырын иледі,
Нан қамырын иледі,
Ыдысқа салды.

Еркежан Әжей тоқаштар салынған табақшаны ұстап тұр. Үстел үстінде шәйнек, кеселер, қант, кәмпиттер тұр.
Еркежан әжей
Тоқаш пісірді,
Тоқаш пісірді,
Ұнтақты септі.

1.2. Кіріспе әңгімелесу.

– Балалар, біз кім туралы тақпақты оқыдық? Қандай қимылдар жасадық?
Балалар өз жауаптарын айтады.
Педагог балалардың айтулары бойынша тақпақта кездескен бейнелердің суреттерін панноға, бір қатарға тізіп жатады.
Суреттер тізбегі: сүт құйылған шыны ыдыс, ағаш қасық, қамырды илеу үшін шұңғыл ыдыс, ұн, жұмыртқа, тұз, тоқаш, нан, тандыр нан, нан пісіретін пеш.

– Балалар, мына суретте нені танып тұрсыңдар?
Балалар суреттегі адам және нан туралы ойларын айтады.
– Балалар, бұл – наубайшы. Қайталаймыз. Наубайшы нан пісіреді. қайталаймыз. Жарайсыңдар.
– Ал, бұл жерді наубайхана деп айтамыз. Наубайхана. Жарайсыңдар.
– Балалар, наубайшы нені киіп алды? Иә. Ақ қалпақ, ақ алжапқыш киіп алды.
– Ал, мына тұрған не? Иә. Бұл нан пісіретін пеш. Пештің іші ыстық, оған иленген қамырды салады.
– Біз де, балалар, бүгін біз "Наубайхана" ойынын ойнаймыз. Қамырды илеп, наубайшы боламыз

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.

– Балалар, сендер қандай тамаша өнімдер жасап шықтыңдар!
– Бүгін сендер кім болдыңдар? Наубайшы болдық.
– Наубайшы болып, не істедіңдер? Айтыңдаршы. Жарайсыңдар.
– Осы өнімдерді жеуге бола ма? Неге? Өнімдерді қайда пісіреді?
– Шолпан, сен кімге көмектестің? Жарайсың.
– Балалар, бүгін сендер еңбекқор, ұқыпты болдыңдар. Көптеген адамдар сендердің өнімдеріңді сатып алып жейді, алғыстарын айтады. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

Ханзада бақа

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісіндегі бақаны қағаздан құрастыруды үйрету; ертегі желісін еске түсіру арқылы балалардың есте сақтау қабілеттерін жетілдіру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; бақа туралы білімдерін толықтырып, бақаның дыбыстауын естумен қатар өздеріне де солай дыбыстауды үйрету; қағаз бен қайшымен жұмыс жасау іскерліктерін жетілдіру; өздерінің жұмыстарын бағалап, өзгенің жұмысына баға беруге үйрету; сөздік қорларын молайту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеуді «бақа ханзада», «бақа», «цилиндр», «оң жақ», «сол жақ», «бұрдым», сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Бақаның суреті, «Бақа ханзада» ертегісінің желісі бойынша суреттер, «Бақа ханзаданың» дайын үлгісі, жасыл түсті шаршы, бақаның басы мен аяқтары, қолдарының қиылған үлгілері, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, тәждің қиылған үлгісі, қара және қызыл түсті фломастерлер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты жасыл түсті шаршы, бақаның басы мен аяқтары, қолдарының қиылған үлгілері, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, тәждің қиылған үлгісі, қара және қызыл түсті фломастерлер, жұлдызшалар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Иә, бұл бақаның дыбысы.

- Балалар, бақаның түсі қандай? Жасыл.
- Бақа қайда мекен етеді? Бақа батпақта мекен етеді.
- Балалар, бақа секілді дыбыстап көрейікші.

Педагог балаларға бақа туралы тақпақты еске түсіруді ұсынады. Балалар ұсынылған тақпақты білетін болса, педагогпен бірге айтуға болады.

Көркем сөз. (*ел ауызынан)*

- Бақа, бақа, балпақ,
Басың неге жалпақ?
- Темір телпек көп киіп,
Басым содан жалпақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Көзің неге тостақ?
- Көрінгенге көп қарап,
Көзім содан тостақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Бұтың неге талтақ?
- Су бетінде көп жүзіп,
Бұтым содан талтақ.

1.2. Педагог құрастыру оқу қызметінің алдындағы 1-2 күн бұрын ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісін балаларға таныстырып

қояды.
- Балалар, бақалар тек өмірде ғана емес, қиял-ғажайып ертегілерде де кездеседі. Бақа туралы қандай ертегі білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, жақында ағайынды Гриммнің «Бақа ханзада» ертегісімен танысқанбыз.
- Ертегіні есімізге түсірейікші, балалар?! Ертегі не туралы?
Балалар өз жауаптарын айтады.

Суретті көрсету.

Педагог интербелсенді тақтадан ертегі желісі бойынша суреттерді көрсетеді.

Педагог балаларға суреттерді көрсетіп, ертегі желісін еске түсіреді.
- Балалар, бақа мен ханшайым екеуі қалай танысты? Иә, ханшайым өзінің сүйікті добын құдыққа түсіріп алды. Бақа допты құдықтан шығарып берді.
- Ханшайым бақаға не деп айтты? Иә. Добын шығарып берсе, онымен дос болатынын, барлық ойыншықтары мен алтындарын беретінін айтты.
- Бірақ ханшайым сөзінде тұрды ма? Жоқ, добын алып қашып кетті.
- Балалар, содан кейін бақа не істеді? Иә, ол ханшайымның зәулім сарайына келді.
- Ханшайымды сөзінде тұруға кім көндірді? Дұрыс, патша.
- Ханшайым неге ашуланды? Бақаны қабырғаға неге лақтыра салды? Иә, себебі, бақа ханшайыммен бірге жұмсақ, жылы төсекте ұйықтағысы келді.
- Бақа кімге айналды? Иә, сымбатты ханзадаға айналды. Бақа ханзадаға айналған күннен бастап екеуі бақытты өмір сүріпті.
Педагог балаларға ертегідегі бақа ханзаданы құрастыруды ұсынады.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу. «Бақа ханзада».

- Бақа неден жасалған? Қағаздан.
- Бақаның түсі қандай? Жасыл.
- Бақаның құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, аяқтары, қолдары және тұмсығының белгілері.
- Бақа басына не тағып алған? Тәж.
- Бақаның денесі қандай геометриялық денеге ұқсайды? Цилиндр.
- Қараңдаршы, бақаның көздері қандай? Үлкен.

2.2. Құрастыру амаладарын көрсету.

- Қағазға салынған бақаның басы мен аяқтарын, қолдарының қиылған

үлгісін қайшының көмегімен кесіп аламыз.
- Қайшымен жұмыс істегенде өте мұқият болу керек. Қайшының бір сақинасына бас бармақты, екінші сақинасына сұқ саусақ пен ортаң теректі кіргіземіз. Қалған шылдыр шүмек пен кішкентай бөбекті алақанымызға тіреп қоямыз. Қайшының «аузын ашып» қиылған үлгілерді сызықтың бойымен қиып аламыз.
- Енді, жасыл түсті шаршыны бұру арқылы цилиндр жасаймыз. Шетінен желіммен жапсырып қоямыз. Бақаның денесі, қолдары, аяқтары және басының қиылған үлгілері дайын. Енді тұмсығындағы белгілерін салу керек. Ол үшін басының қима үлгісін аламыз. Жоғарғы жағына қара түсті қарындашпен домалақтап көздерін саламыз. Қызыл түсті қарындашпен ернін саламыз.
- Цилиндрді тігінен орналастырып қоямыз. Цилиндрге бақаның аяқтарының қиылған үлгілерін жапсырамыз.
- Цилиндр ортасына оң және сол жақтан бақаның қолдарының қиылған үлгілерін жапсырамыз.
- Цилиндр үстіне бақаның басының қиылған үлгісін жапсырамыз.
- Ең соңында тәждің қиылған үлгісін бақаның басына жапсырамыз. Міне, балалар, бақа ханзаданы қағаздан құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті.

- Бақа, бақа, балпақ,
Басың неге жалпақ?
- Темір телпек көп киіп,
Басым содан жалпақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Көзің неге тостақ?
- Көрінгенге көп қарап,
Көзім содан тостақ.

- Бақа, бақа, балпақ,
Бұтың неге талтақ?
- Су бетінде көп жүзіп,
Бұтым содан талтақ.

Көркем сөз жолдарын оқу және жаттығуларды орындау тәртібі оқу қызметінен тыс уақытта өткізіліп, балалар үшін таныс болуы тиіс. Балалар қимылдарды педагогтің соңынан, әуен ырғағына сай жасап, сөздерді шамаларына қарай қайталайды.
Сергіту сәті кезінде педагог өз дауысын барынша естілетіндей шығарып, сергіту сәтінің жолдарын нақтылы, тартымды мәнерде айтуға міндетті. Әуен дауысын педагог өзінің дауысының шығуына байланысты арттырады немесе бәсеңдетеді.

2.4. Өздік іс-әрекет.

Балалар педагогтің нұсқауымен өздік іс-әрекетке көшеді. Педагог жұмыс жасай алмай отырған балаларға көмектеседі. Қайшыны дұрыстап ұстауларын қадағалайды. Қауіпсіздік ережелерін сақтауларын талап етеді. Балаларды шаршыны дұрыстап бұру арқылы цилиндрді шығару іскерліктерін жетілдіруге ынталандырады.

Педагог оқу қызметіне байланысты сұрақтар қойып отырады.

- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Қандай дене құрастырдың?
- Мынау қандай түс?
- Бақа қандай?
- Оның қолдары мен аяқтары қандай?
- Көздері қандай?

2.5. Көрме ұйымдастыру.

Балалар қағаздан бақаны құрастырып болғаннан кейін, педагог балаларға көрме ұйымдастыруды ұсынады. Арнайы топ ішіндегі бір үстелді дайындайды. Сол жерге құрастырған бақаларын әкелуді сұрайды. Балалар үстел үстіне бақаларды әкеліп қояды. Әр балаға жұлдызша таратады. Балаларға өздеріне ұнаған бақаның қасына жұлдызшаны қоюды сұрайды. Қай бақаның қасында жұлдызша көп болса, сол жұлдызша үздік болып танылады.

- Айару, сен өзіңнің жұлдызшаңды мына бақаның қасына әкеліп қойдың. Бұл бақаны неге таңдадың?

Балалар өз жауаптарын айтады.

- Бұл бақа өте мұқият жасалған.
- Көздерін домалақтап салған.
- Аяқтарын бірдей жапсырған.

Балалар өз ойларын айтып, таңдауларын түсіндіреді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар, барлықтарың бақаны керемет құрастырып шықтыңдар! Жарайсыңдар!
- Сонымен, балалар, бақа қайда мекен етеді? Батпақта. Оның түсі қандай? Жасыл.
- Бүгін біз не істедік? Қағаздан бақаны құрастырдық.
- Альмира, бақаның құрылымын атап берші. Басы, денесі, аяқтары, қолдары және тұмсығының белгілері.
- Бақа денесі қандай геометриялық денеге ұқсайды? Цилиндр.
- Қағаздан цилиндрді қалай шығаруға болады екен? Шаршыны бұру

арқылы цилиндрді шығарамыз.
- Бақаның басы қандай? Үлкен. Көздері қандай? Домалақ.
- Басына не тағып алған? Тәж.
- Цилиндрді қалай орналастырдық? Тігінен қойып орналастырдық.
- Біз қай ертегідегі бақаны құрастырдық? «Бақа ханзада» ертегісіндегі бақаны құрастырдық. Жарайсыңдар! Өте әдемі құрастырып шықтыңдар.

Жемістер мен көкөністер ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды дүкендегі сатушының қызметімен таныстыру, жемістер мен көгөністердің атауларын бекіту, ойын және сыпайылық ережелерін түсіндіру. Балалардың "сатушы" мен "сатып алушы" рөлінде ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, ересек арқылы қарапайым қатынастарға түсу үлгілерін игерту, шағын және топтық арақатынастарға түсе білу, ойын шартын ұстану дағдыларын қалыптастыру, кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. Балаларды сыпайылыққа, ұйымшылдыққа, еңбекті құрметтеу негіздеріне тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Таразы", "әмиян" сөздерінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "Сәлеметсіз бе!", Сізге не керек?", "Рақмет", "Сау болыңыз", "Маған алма керек!" сияқты сөздер мен фразаларды енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, көркем сөз, суретті көрсету, сурет бойынша әңгімелесу, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Жеңіл, көңілді әуенжазбасы.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Жеміс пен көгөністі сатып жатқан сатушының және сатып алушының суреті.
Сатушының алжапқышы, касса аппараты, калькулятор, "Жеміс-көгөніс" дүкені жазуы, қорапшаларда жеміс пен көгөністердің нақпішіндері.
Заттық суреттер: таразы, калькулятор, жеке ұяшықтар мен дорбаларға салынған жеміс пен көгөністер, алжапқыш.
Жеміс пен көгөністердің жеке суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Заттық суреттер: таразы, калькулятор, жеке ұяшықтар мен дорбаларға салынған жеміс пен көгөністер, алжапқыш.
Жеміс пен көгөністердің жеке суреттері (нақпішіндері).

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Жеңіл, көңілді әуенжазбасы бәсең дыбыста қосылады.

Ғажайып сәт.

Педагог сатушының киімін (алжапқыш) киіп алып, үстелге касса аппаратын, калькуляторды, "Жеміс-көкөніс" дүкені жазуын қойып, қорапшаларға жеміс пен көкөністердің нақпішіндерін салып қояды. Балаларға көркем сөзді оқып береді.

Көркем сөз.

Міне, дәмді көкөністер,
Күзге дейін пісіп өскен:
Картоп, пияз, қызанақ,
Қияр, орамжапырақ.

Бау-бақшада жемістер -
Қызарып, толып піскен:
Алхоры, өрік, алма,
Алмұрт, апельсин, құрма.
– Сәлемсетсіңдер ме, балалар! Сендер мені таныдыңдар ма? Мен бүгін сатушымын. Мен кіммін?
– Мынау – дүкен.
– Балалар, қалай ойлайсыңдар, мен не сатамын? Жарайсың, Ажар, жеміс пен көкөністерді сатамын.
– Бүгін біз "Жеміс-көкөніс дүкені" ойынын ойнауды үйренеміз. Ойын алдында кім болатынымызды анықтап алайық.

2.1. "Сатушыға не керек?" ойын-жаттығуы.

Мақсаты. Сатушыға қажет құралдардың атауларын пысықтау.
Шарты. Сатушыға қажет құралдарды, тауарларды атап, құралдардың не үшін керектігін айту керек.
Барысы. Ойынды өткізгенде құралдардың ойыншық нысандары қолданылады.
Заттық суреттер: таразы, калькулятор, жеке ұяшықтар мен дорбаларға салынған жеміс пен көкөністер, алжапқыш. Осы суреттер тізімінің жанына әмиян, азық-түліктер салатын сөмкенің суреттері қосылады.

Саңырау құлақтар әлеміне саяхат

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға дәнді-дақылдарды пайдаланып, саңырауқұлақты құрастыруды үйрету; жасымықтан саңырауқұлақтың қалпақшасын, қарақұмықтан саңырауқұлақтың түбіртегін, құрмадан саңырауқұлақ орналасқан шөпті жапсыру арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; миға шабуыл әдісі бойынша саңырауқұлақтардың белгілерін табу, ойлау қабілеттерін жетілдіру; «шыбынжұт» саңырауқұлағы туралы білімдерін толықтыру; саяхатқа шығуға ынталандыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «дәнді дақылдар», «жасымық», «қарақұмық», «құрма», «саңырауқұлақ», «қалпақша», «түбіртек», «саңырауқұлақтар әлемі», «күз мезгілі» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, миға шабуыл, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Күз мезгілі белгілерінің суреті, саңырауқұлақтың суреті, саңырауқұлақ әлемінің суреті, «Шыбынжұттың» дайын үлгісі, қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау

Педагог:
- Балалар, бұл ненің дыбысы? Жаңбырдың дыбысы.
- Жаңбыр қалай жауады? Тырс-тырс.
- Жаңбыр жылдың қай мезгілінде көп жауады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, жаңбыр күз мезгілінде көп жауады. Жаңбыр күз мезгілінің белгілерінің бірі.
- Күз мезгілінде табиғатта тағы қандай ерекшеліктер болады? Иә, күн суытады, ағаштағы жапырақтар сарғайып жерге түседі.

1.2. Миға шабуыл

Педагог балаларға саңырауқұлақ белгілерін жасырып айтады. Балалар саңырауқұлақ белгілерін табу керек.
- Орманда ағаштың түбінде өсетін өсімдік. Жауын жауса ормандағы ағаштарға пана болады. Басында қалпағы бар. Оның улы түрлері де бар. Не деп ойлайсыңдар? Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, бұл саңырауқұлақ.

- Балалар, күз мезгілінің тағы бір ерекшелігі саңырауқұлақтар. Күз мезгілінде ағаштың түбінде саңырауқұлақтар көп өседі.
- Сендер білесіңдер саңырауқұлақтың көптеген түрлері бар. Олар жеуге жарамды және улы болып бөлінеді. Қандай саңырауқұлақтарды білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.

Ғажайып сәт

Педагог балаларға «Саңырауқұлақтар әлеміне саяхатқа» баруды ұсынады. Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар саңырауқұлақтар әлеміне қалай барсақ болады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Біз көңілді автобусқа отырып барамыз. Ол үшін біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз. Мен жүргізуші боламын.
Көңілді әуенмен әндетіп саяхатқа барады.

Bilim Kids. «Жүргізуші» әні.

Жүргізуші баламын.
Таудай менің талабым.
Ата-әжемді сағынып,
Мен ауылға барамын!

Асқар шыңнан асамын,
Газды аяқпен басамын ...

Оңға-солға бұрамын
Қаңбақтарды қуамын.
Мотор үні дүр-дүр,
Жолбарыстай гүр-гүр.

Дөңгелегім зыр-зыр,
Күннің көзі нұр-нұр,
Бозторғайлар шиық-шиық,
Бипілдетем бип-бип.

Топты бір айналып, жарты шеңбер құрып орындықтардың үстіне отырады. Педагог интербелсенді тақтадан суретті көрсетеді.

.
- Міне, саңырауқұлақтар әлеміне де келіп қалдық. Қараңдаршы, қандай көп саңырауқұлақтар.
Педагог саңырауқұлақтардың ішінен шыбынжұт саңырауқұлағын көрсетеді.
- Бұл - шыбынжұт саңырауқұлағы. Ол әдемі, бірақ денсаулққа зиян. Балалар, оны аяғымызбен басып кетпейік. Шыбынжұттың орманға пайдасы зор. Сендер білесіңдер ме? Тіпті тиіндар шыбынжұт саңырауқұлағын кептіріп алып, қыс мезгілінде пайдаланады.
Педагог балаларға жасымық пен қарақұмықты қағаз бетіне орналастырып, желімнің көмегімен жапсыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу «Шыбынжұт».

- Қараңдаршы, балалар, мына саңырауқұлақ неден жасалған? Дәнді дақылдардан.
- Саңырауқұлақтың қалпағы неден жасалған? Жасымық. Ал түбіртегі ше? Қарақұмықтан.
- Саңырауқұлақ ненің үстіне өсіп тұр? Шөптің. Шөп неден жасалған? Құрмадан.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Біріншіден, саңырауқұлақтың қалпақшасына желімді жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қоямыз. Желім керек болса, қылқаламға тағы да аламыз.
- Қалпақшасының үстіне жасымықты орналастырамыз. Домалақтарды бос қалдырамыз. Олар саңырауқұлақтағы ақ дақтар болады.
- Екіншіден, саңырауқұлақ түбіртегіне желімді жағамыз. Үстіне қарақұмықты жапсырамыз.
- Шөптің үстіне желімді жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қоямыз. Желім керек болса, қылқаламға тағы да аламыз. Үстіне құрмаларды орналастырамыз. 2-3 минут кептіріп қоямыз. Қағазды аударамыз, жабыспай қалған дәнді дақылдар түсіп қалады.
- Міне, жасымық пен саңырауқұлақтан жасалған саңырауқұлақ дайын.

2.3. Сергіту сәті
Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз».

Алма, өрікті қамбаларға,
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға,
Отырды кеп алтын күз.

Бұлт болып та Алатауға
Байланыпты алтын күз.
Дастарханда таба нанға
Айналыпты алтын күз.

Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бір-екі күн бұрын түстен кейінгі уақытта «Күз» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады.

2.4. Өздік іс-әрекет.

Әр баланың алдына қағаз бетінде саңырауқұлақтың суреті салынған қағаз, жасымық, қарақұмық, құрма, желім, желімге ыдыс, қылқалам, тіреуше таратылады. Балалар бірінші саңырауқұлақтың қалпақшасына желімді жағады. Қалпақшасының үстіне жасымықты орналастырады. Екінші саңырауқұлақтың түбіртегіне желімді жағып, үстіне қарақұмықты орналастырады. Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылап отырады. Көмек керек болса, балаларға көмектеседі. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға желімді дұрыс пайдалану керектігін

ескертеді. Шөптің үстіне желімді жағып, үстіне құрмаларды орналастырады.

2.5. - Балалар, саңырауқұлақты қандай әдемі жасап шықтыңдар! Жарайсыңдар! Балалар, саңырауқұлақтар әлемі ұнады ма? Жұмыстарыңды өзімізбен бірге топқа алып кетуге болады. Қазір автобусқа отырып, топқа қайтамыз. Ол үшін бірініздің артымыздан бірініз тұрамыз. Мен жүргізуші боламын.
Көңілді әуенмен әндетіп топқа қайтады.

Жүргізуші баламын.
Таудай менің талабым.
Ата-әжемді сағынып,
Мен ауылға барамын!

Асқар шыңнан асамын,
Газды аяқпен басамын ...

Оңға-солға бұрамын
Қаңбақтарды қуамын.
Мотор үні дүр-дүр,
Жолбарыстай гүр-гүр.

Дөңгелегім зыр-зыр,
Күннің көзі нұр-нұр,
Бозторғайлар шиық-шиық,
Бипілдетем бип-бип.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар бүгін саяхатқа қайда бардық? «Саңырауқұлақтар әлеміне» бардық.
- Онда біз не істедік? Жасымық, қарақұмық және құрмадан саңырауқұлақты құрастырдық.
- Қандай саңырауқұлақты құрастырдық? Шыбынжұт.
- Ол қандай саңырауқұлақ? Улы.
- Саңырауқұлақтың қалпақшасына қай дәнді дақылды орналастырдық? Жасымық. Ал, түбіртегіне ше? Қарақұмық. Жақсы.
- Саңырауқұлақ қай жыл мезгілінде көп өседі? Иә, күзде.
- Күз мезгілінің басқа қандай белгілерін білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, жарайсыңдар! Бүгін кереметтей саңырауқұлақтарды жасап шықтыңдар!

Құстар фермасы ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға құс фермасы жөнінде мағлұматтар беру, құс күтушісінің еңбегімен таныстыру, үй құстарының атауларын пысықтау, ойын ережелерін түсіндіру. Балалардың құс фермасына қатысты ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, қатынастарда қарапайым өтінімдерді орындау, жауап беру үлгілерін игерту, тілдік және эмоционалдық қарым-қатынастарға түсе білу, ойын шартын ұстану дағдыларын қалыптастыру, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Балалардың үй құстарын аялау сезімдерін қалыптастыру, адам еңбегін құрметтеуге, ұйымшылдыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Құстар фермасы" сөзінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "құс күтуші", "үй құстарын күтеді", "жем шашады", "жұмыртқалар әкеледі" сияқты сөз тіркестерін енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, суретті көрсету, сурет бойынша әңгімелесу, көркем сөз, кіріспе әңгімелесу, дамытушы жаттығу, сергіту сәті, тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үй құстары дыбыстарының аудиожазбасы.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Үй құстары фермасының суреті. Құстар жемді шоқып жатыр.
Балапандар табақшаны айналып жүріп, бөлек қоректенеді. Тауықтар сөрелерде отыр. Құс күтуші алжапқыш және бас орамал байлаған, жерде жүрген тауықтарға жеп шашып жүр.
Заттық суреттер: тауықтың балапаны, қораз, тауық, аққу, торғай, алжапқыш, бас орамал, жұмыртқа, табақшада жем, мөлдір табақшада су, балмұздақ, ит, мөлдір ыдыста су.
Қатты, көлемі үлкен қағаздан қиылған дөңгелек пішінді жайма.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Үш жайпақ пластик табақша.
Үш алжапқыш.
Балапандар, тауықтар, қораздардың маскалары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.
Үй құстарының дыбыстары естіледі.

– Бұл ненің дыбыстары?
– Жыл құстарының барлығы жылы жаққа ұшып кетті ... Бұл қандай құстар?

Көркем сөз. Жұмбақ жасыру.
Басында қызыл айдары бар,
Өзі сондай мазасыз.
Таң атпай ерте тұрады,
Ұйқы бермей, оятады:
Ку-ка-ре-ку!
– Иә. Бұл – қораз.Қораздың жанында тауық пен балапандары жүреді. Жақсы.

1.2. Суретті көрсету.
Үй құстары фермасының суреті көрсетіледі. Құстар жемді шоқып жатыр. Балапандар табақшаны айналып жүріп, бөлек қоректенеді. Тауықтар сөрелерде отыр. Құс күтуші алжапқыш және бас орамал байлаған, жерде жүрген тауықтарға жем шашып жүр.

Сурет бойынша әңгімелесу.
– Балалар, бұл жерді білесіңдер ме?
– Балалар, бұл – құс фермасы. Қайталаймыз. Жарайсыңдар.
– Неге құс фермасы деп айтамыз? Иә. Үй құстарын көріп отырмыз.
– Балалар, құс фермасында адамдар үй құстарын өсіреді. Үй құстарын өсіреді. Жарайсыңдар.
– Не істейді екен? Иә. Тауықтарға жем шашады? Балапандарға жем шашады, су береді. Арғы жағында отырған нелер? Иә.
– Тауықтар сөреде неге отырады? Олар жұмыртқа басады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар.
– Адамдар тауықтардың жұмытқаларын жинап алады. Үй құстары пайда әкеледі. Ұмытпаңдар.

Сергіту сәті. "Құстар, құстар, келіңдер".

– Құстар, құстар, келіңдер,
Жемді шоқып, теріңдер.
Жемді шоқып, тойсаңдар,
Бізге ән салып беріңдер.
Балалар педагогтің шақыруымен ортаға шығады да қолдарын екі жаққа сермеп жүріп, алаң ортасындағы кілемге отырып жемді "шоқиды",

саусақтарымен жерді соққылап, "тоқ-тоқ-тоқ" деп орындарынан тұрып, қолдарын бұлғайды да қайта орындарына отырады.
– Балалар, біз тағы бір жаттығуға дайындалып алдық.

2.3. Ойынды іске асыру.
"Құстар қалай қимылдайды" іс-тәжірибе жаттығуы.

Балалардың жастары кішкентай болуына байланысты, құс күтушісінің рөлін алғашында педагог өзі атқарады.
Балалар өз қалаулары бойынша балапандар мен тауықтардың, қораздардың маскаларын киіп алады.

арлық бала алаң ортасына шақырылады.
– Балапандар, сендер қалай қимылдайсыңдар? Көрсетіңдерші.
"Балапандар" (педагогтің көмегімен) табақшаны (қатты, көлемі үлкен қағаздан қиылып, жерге жайылады) айнала шоқайып отырып, құстардың жем шоқығанын көрсетеді.
– Тауықтар, сендер қалай қимылдайсыңдар? Көрсете қойыңдар.
"Тауықтар" (педагогтің немесе белсенді баланың көрсетуімен) кілем үстінде еркін жүріп, жем шоқығанын көрсетеді.
– Қораздар, сендер қалай қимылдайсыңдар? Көрсете қойыңдар.
"Қораздар" (педагогтің көмегімен) аяқтарын жоғары көтеріп, қанаттарын қағып, дыбыстарын шығарып жүргендерін көрсетеді.
– Үй құстары қалай дыбыстайды екен? Иә. Қоқ-қоқ, қоқ-қоқ ... Құт-құт-құт ... Ку-ка-ре-ку!
– Жарайсыңдар! Үй құстарына ұқсап кеттіңдер!
– Орындарыңа бары мені тыңдап отырыңдар.
Егер кейбір балалар ойынға қатысқылары келмесе, ойынды бақылауға мүмкіндік алады.
Кейбір балалар өзге балаларды қайталайды, бұл да нәтиже болып саналады.
Балалар осы ойында сөздік қатынастарға көп түспесе де, топта өздерін белгілі рольде болғандарын сезініп, өз ролінің сипатын тануға мүмкіндік алады.

ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.

– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Құс фермасы". Жарайсыңдар.
– Құс фермасында қандай құстар болды? Жарайсыңдар.
– Құс фермасында оларды қалай күтеді? Құстарға қандай қорек береді? Жем шашады.
– Құстарды не үшін күтеді? Иә. Үй құстары пайда әкеледі. Жұмыртқа басады. Жарайсыңдар.
– Жемді кімдер шашады? Құс күтушілер жем шашады. Тамаша.
– Балалар, бүгін сендер екбекшіл, ұғымтал болдыңдар. Күтушілер

құстарға барлық жемді шашып берді, көп еңбектенді. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

Бидай масағы

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға украин халқының «Масақ» ертегісіндегі масақты оригами әдісі бойынша құрастыруды үйрету; ертегі желісін еске түсіру арқылы есте сақтау қабілеттерін жетілдіру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; дастарханға нанның қалай келетіні жайлы білімдерін толықтыра отырып, нанды қадірлеуге, жерде жатса баспауға тәрбиелеу; оригами әдісі туралы анықтама беру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «Ас атасы - нан», «оригами», «масақ», «шаршы», «үшбұрыш», «бүктедім», «бидай масағы» сөздері мен сөз тіркестері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Бидай масағы, ұн, нанның суреттері, «Масақ» ертегісінің желісі бойынша суреттер, «Бидай масағының» дайын үлгісі, сары түсті 6 дана шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз және желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты сары түсті 6 шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Бүбішхан Тікебаева «Нан».

Нан қадірін біл,
Күндей күліп жүр.
Құрметтегін ақ нанды
Құт береке бұл.
Нан, ақ нан,
Ақ нанмен мақтан.

- Балалар, тақпақта не туралы айтылған? Нан туралы айтылған. Нанды қадірлеу керек. Жерде нан жатса, оны баспай, жерден көтеріп үстелдің үстіне қою керек. «Ас атасы - нан» мақалын білесіңдер ме? Астың үлкені - нан. Нанды екі қолымызбен ұстап, шетінен үзіп жеу керек. Нанмен ойнауға болмайды. Балалар нанды неден жасайды? Ұннан. Дұрыс айтасыңдар.
- Ал, ұнды қайдан алады? Бидайдан.

Бүбішхан Тікебаева
«Отан - ана».

Бидай береке.
Нан да береке.
Бидай - нан болса,
Кемімес мереке.

1.2. Педагог оқу қызметіне бір-екі күн қалғанда, түстен кейінгі бос уақытта балаларды украин халқының «Масақ» ертегісімен таныстырады. Егер де ертегі балаларға таныс болса, естеріне түсіруді ұсынады.

- Балалар, бидай масағы туралы қандай ертегі білесіңдер? Есімізге түсірейікші. Иә, «Масақ» ертегісін білеміз.
- Балалар, «Масақ» қай елдің ертегісі? Есімізге түсірейікші. Иә, дұрыс айтасыңдар. Украин халқының ертегісі.

Педагог интербелсенді тақтадан ертегі желісі бойынша суреттерді көрсетеді. Нанның дастарханға қалай келетінін естеріне түсіреді.

- Балалар, әтеш жерден нені тауып алады? Бидай масағын.
- Бидай масағын жерден алып, не істейді? Круть пен Вертьті шақырады.

- Круть пен Верть қандай екен? Жалқау. Олар не істеп жүрді? Ойнап жүрді.
- Әтеш бидай масағын не істеді? Масақтан бидайды үгітіп алды.

- Әтеш бидайдың дәнін қайда апарды? Диірменге.
- Диірменде бидайды не істеді? Ұн етіп тартты.
- Ал, Круть пен Верть осы уақытта екеуі не істеп жүрді? Көңіл көтеріп жүрді.

- Круть пен Верть көңіл көтеріп жүрген кезде, әтеш ұннан нені пісірді?

- Иә, дұрыс айтасыңдар, балалар, ұннан бәліш пісірді. Әтеш еңбектенбеген Круть пен Вертьті қайтарып жіберді.

Педагог ертегідегі масақты құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар, олай болса, бүгін оригами әдісі бойынша бидай масағын құрастыратын боламыз.
- Оригами - қағазды бүктеу әдісі. Оригами Қытай елінде шыққан. Қағазды бүктеп әртүрлі әдемі заттарды шығаруға болады.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы суреттерге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Бидай масағы»

- Балалар, бұл не? Бидай масағы.
- Бидай масағы неден жасалған? Қағаздан.
- Түсі қандай? Сары.
- Ал, мынау не? Бидай масағының сабағы.
- Ол қандай? Ұзын.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең алдымен, балалар, бірінші шаршыны аламын. Шаршыны сәл оңға қарай бұрамын. Тең ортасынан бүктеймін, бүктелген жерді саусақпен жүргіземін. Қандай пішін шықты? Үшбұрыш. Үшбұрышты жартысына бүктеймін. Қайтадан бүктеген жерді ашамын.
- Ортасындағы сызықтың бойымен, үшбұрыштың оң жағын жоғары қаратып бүктеймін. Сол жағын дәл осылай бүктеймін.
- Бүктелген қағазды аударамын. Жоғарғы бұрыштарды өзіме қарай бүктеймін. Дәл осылай тағы 5 рет бүктеймін.

- Бір дайын бүктелген қағаздың төменгі бұрышын бүктеймін. Қазір бұл ең астыда тұратын бидай масағы болады. Осыған масақтарды бірінің үстіне бірін орналастырып құрастыратын боламыз.
- Бүктелген қағаздарды төменгі бұрышы бүктелген қағаздың үстіне орналастырамын. Бидай масағы дайын. Бидай масағын өзіміз қалағанша қисайта аламыз.
- Ұзын, жіңішке қағаз бидай масағының сабағы болады. Артына желімді жағып, бидай масағының артына жапсырамыз. Міне, дайын болды.

2.3. Сергіту сәті

«Тез отырамыз!» | Bilimland Kids |

Шеңбер жасап жүреміз,
Шеңбер жасап жүреміз,
Шеңбер жасап жүреміз,
Тез отыра қалайық!

Шабамыз!
Шеңбер жасап шабамыз,
Шеңбер жасап шабамыз,
Шеңбер жасап шабамыз,
Тез отыра қалайық!

2.4. Өздік іс-әрекет

Әр баланың алдына құрастыру үшін сары түсті дайын 6 дана шаршы, ұзын, жіңішке сары түсті қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше таратылады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Ең бірінші, шаршыны сәл бұрып, ортасынан бүктейді. Педагог бүктеген жерді саусақпен жүргізіп отыруларын еске түсіреді. Әрі қарай ұшбұрышты ортасына бүктейді. Қайтадан ашып, жоғары жақтағы үшбұрыштарды өзіне қарай бүктейді. Барлық қағаздарды бүктеп болғаннан кейін, бірінің үстіне бірін орналастырып құрастырады. Аяғында бидай масағының сабағын жапсырады.

2.5. Құрастыру нәтижесімен ойнату

Педагог балаларға өздері құрастырған бидай масағымен ертегі желісін сахналауды ұсынады. Ертегіні сахналауға 3 баланы таңдап, қалған балаларды көрермен ретінде отырғызуға болады немесе әр балаға әтеш, Круть пен Верть кейіпкерлерінің суретін таратады. Балалар ертегіні еске түсіру арқылы ойнай алады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Балалар, бүгін не істедік? Қағаздан бидай масағын құрастырдық.
- Қалай құрастырдық? Қағазды не істедік? Бүктедік.
- Қағазды бүктеу әдісі қалай аталады? Оригами.
- Қағазды қалай бүктедік? Ортасынан бүктедік. Қандай пішін шықты? Ұшбұрыш.
- Бидай масағы қандай түсті? Сары. Оның сабағы қандай? Ұзын.
- Шыққан масақтарды қалай орналастырдық? Бірінің үстіне бірін орналастырып, әдемілеп құрастырдық.
- Бидай масағы туралы қандай ертегіні білеміз? Иә, «Масақ» ертегісін білеміз.
- Әтеш қандай екен? Еңбекқор, бәрін өзі жасап шықты. Круть пен Верть қандай? Жалқау.
- Нан дастарханға қалай келеді?

Балалар өз жауаптарын айтады.

- Иә, егін егеді. Бидай масағы өсіп шығады, оны үгітіп диірменге апарады.
- Диірменде не істейді? Бидай масағынан ұн тартып шығады. Жақсы.
- Балалар нанды не істеу керек? Қадірлеу керек. Жерде жатса баспау керек.

Балалар өз ойларын айтып, түсіндіруі керек.

- Жарайсыңдар! Қандай ақылдысыңдар! Өте жақсы құрастырып шықтыңдар!

Автобус

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды автобустың жүргізуші мен кондукторының қызметімен таныстыру, оларға ойынның және қоғамдық көлік ережелерін түсіндіру. Балаларға "Автобус" ойынындағы негізгі рольдер арқылы ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, педагогтің көмегімен қарапайым қатынастарды атқару үлгілерін игерту, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, кеңістікті бағдарлау, ой-қиял қабілетін дамыту. Балаларды әдептілікке, қоғамдық тәртіпті ұстануға, еңбекті құрметтеу негіздеріне тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Кондуктор", "салон", "жолаушы" сөздерінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "билетіңізді (карточканы) көрсетіңіз", "рақмет", "сау болыңыз", "қош келдіңдер" сияқты сөздер мен фразаларды енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, көркем сөз, сурет бойынша әңгімелесу, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Автобустың аялдамадағы суреті. Аялдамадан автобусқа кірген жолаушылар көрінеді.
Заттар мен құралдар (заттық суреттер): рөл, фуражка, кондуктор желеткесі, автобус билеттері, жол жүру карточкасы.
Автобус жолаушыларына қажет заттар және заттардың суреттері: сөмкенің бірнеше түрі, смартфондар, жалауша, ойыншықтар.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Көшелердің бойында ауысып жатқан үйлер тізбегі туралы бейнеролик.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Смартфон-ойыншықтар, ойыншық сөмкелер, ойыншықтар, жолаушының билеттері, карточкалар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.
Аялдамаға тоқтаған автобустың суреті көрсетіледі. Жолаушылар автобусқа кіріп жатыр.

Сурет бойынша әңгімелеу.
– Балалар, бұл не? Иә. Автобус. Жарайсыңдар.
– Автобус қайда тұр? Иә. Автобус аялдамада тұр.
– Автобустың рөлінде кім отыр? Иә. Жүргізуші отыр. Жүргізуші автобусты жүргізеді.
– Салонның бір жағында кім тұр? Иә. Бұл – кондуктор. Қайталаймыз. Жақсы.
– Кондуктор билеттерді тексереді. Кімнің билетін тексереді екен?
– Салонда кімдер отыр? Иә. Жолаушылар отыр. Жолаушылар автобусқа аялдамадан отырады. Өздеріне керекті басқа аялдамаға жеткенде автобустан түседі.
Әңгімелесу мазмұны қысқа және қарапайым формада құрастырылуы мүмкін, бұл жағдай педагогтің шеберлігіне, балалардың дайындығына байналысты.

1.2. Көркем сөз. "Автобус".
Автобус терезесі көп үй сияқты,
Ішіне көп адамды салып алыпты.
Автобус үй болып, орнында тұрмайды,
Біресе жүреді, біресе тоқтайды.
Автобусты жүргізеді жүргізуші,
Болады автобуста билет тексеруші.
Бірақ ең көп жолаушылар болады,
Салон біресе азаяды, біресе толады.

"Автобуста кім бар?" ойын-жаттығуы.
Мақсаты. Автобуста бар адамдардың орнын анықтау, атауларын пысықтау.
Шарты. Автобуста қызмет жасайтын және қызмет алатын адамдарды қызметтеріне, орнына сай ажырату шарт.
Барысы.
Заттар мен құралдар (заттық суреттер) топтамасы: рөл, фуражка, кондуктор желеткесі, автобус билеттері, жол жүру карточкасы.
Автобус жолаушыларына қажет (заттар) суреттер: сөмкенің бірнеше түрі, смартфондар, жалауша, ойыншықтар.

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Автобус".
Балалар арасынан бір-екі бала таңдалып, педагог тарапынан жүргізуші мен кондуктор ролін атқаруға тағайындалады.
– Балалар, автобусқа жүргізуші керек. Алдияр, бүгін жүргізуші боласың. Жүргізушінің бас киімі мен желеткесін киіп, рөлді ұста.
– Алдияр, орныңа отырып, автобусты жүргізгеніңді көрсетші... Жарайсың.
– Сәбира, кондуктор боласың. Сәбира, жолаушыларға билетті тарата ғой. Жарайсың. Жолаушыларды автобус салонына шақыра ғой!

Балалар отырғаннан кейін оларға сұрақ қойылады:
– Балалар, сендер автобусқа отырдыңдар. Сендер кімсіңдер? Иә. Жолаушыларсыңдар.
– Жүргізуші Алдияр, автобусты жүргізе ғой! Рөлді бұра! Кеттік!
– Сәбира, жолаушылардың билеттерін тексер! Жарайсың!
Балалар автобусқа "отырғанда" көңілді, дыбысы баяу әуен қосылады.
– Жарайсыңдар! Автобус жақсы жүріп келе жатыр.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.
Қорытындыны балалардың "салонда" отырған кезінде жасауға болады.
– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Автобус" ойынын ойнадық. Жарайсыңдар.
– Балалар, біз кім болдық? Жолаушылар болдық. Жарайсыңдар.
– Барлығымыз жолаушы болдық па? Иә. Алдияр жүргізуші болды. Сәбира кондуктор болды. Тамаша.
– Біздің жүргізуші мен кондуктор еңбекқор, әдепті болды. Жарайсыңдар.
– Балалар, сендер де бүгін автобуста шуламай, әдепті бала болдыңдар. Ата-аналарыңа сендерді мақтаймын. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.
Балалар шаршамай уақыт жеткілікті болса, балалардың ойынға деген қызығушылығын сақтау керек, оларға өз еркімен ойнауға мүмкіндік беріледі.

Күзгі ағаш

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ағаштың қиылған үлгісінің үстіне өздері қалаған жерге түрлі-түсті макарондарды құрастырып, жапсыруды үйрету; күз мезгілінің ерекшеліктерін атап отырып, балалардың эстетикалық талғамдарын дамыту; күз мезгілі туралы білімдерін толықтыру; күз мезгілінде болатын табиғат құбылыстарын ажырата білу дағдыларын дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «күз», «жапырақтар», «макарон», «ағаш» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ағаштың суреті, «Жапырақтар сарғайып түседі» дайын үлгісі, алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаш қима үлгісі, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаштың қиылған үлгісі, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, дидактикалық ойынға арналған сюжетті суреттер: қар жауып тұр, гүлді шалғын, күзгі жапырақ, ұясындағы құс, жаңбыр жауып тұр, күн бұлттың артында тығылып тұр.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз».
Алма, өрікті қамбаларға
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға,
Отырды кеп алтын күз.
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?
- Иә, күз мезгілінің соңғы айы. Қараша айы.
- Күз мезгілінің басқа жыл мезгілдерінен қандай айырмашылығы, ерекшелігі бар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Иә, балалар! Күздің басқа айлардан ерекшелігінің бірі, күзде барлық жемістер мен жидектер, көкөністер піседі. Күз мезгілі бізге көп өнім береді.

1.2. Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Жерге түсіп қалған жапырақтардың дыбысы.

Педагог балаларға макарон өнімдерін пайдаланып күзгі ағаш бейнесін құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Күзгі ағаш».

- Нені көріп тұрсыңдар? Күзгі ағаш.
- Ағаштың құрылымын атап көрейік. Ағаштың діңі, ағаштың ұшарбасы, жапырақтар.
- Жапырақтарды неден жасаған? Макарондардан. Түстері қандай? Қызыл, сары, жасыл. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ақ қағаздың бетіне ағаштың қимаүлгісін жапсырамыз. Артына желімді жағамыз. Қағаз бетіне аударып жапсырамыз. Артық желімді майлықтың көмегімен сүртіп тастаймыз.
- Қылқаламды желімге малып, желімді ағаштың ұшарбасына жағамыз. Үстіне өзіміз қалаған жапырақты орналастырамыз. Макарондарды дәл осылай ағаштың ұшарбасына желіммен жапсырып шығамыз.
- Кейбір макарондарды қағаздың төменгі жағына жапсыруға болады. Олар жерде жатқан жапырақтар болады.

2.3. Сергіту сәті

Мұқатай Жылқайдарұлы «Күз».
Алма, өрікті қамбаларға
Толтырды әкеп алтын күз.
Шәкірт болып парталарға
Отырды кеп алтын күз.

Бұлт болып та Алатауға
Байланыпты алтын күз.
Дастарханда таба нанға
Айналыпты алтын күз.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Күз» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып, сергіп алуды ұсынады. Балалар қызығушылық танытады.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына алдын-ала боялған макарон өнімдері, ағаштың қимаүлгісін, ақ қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреушесін таратады. Педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар беріп отырады. Балаларға сұрақтар қояды және сұрақтарға толық жауап беруді талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын
«Күзде не болады?»
Мақсаты: күз мезгіліндегі табиғи құбылыстарды ажырата білу.
Барысы: педагог балалардың алдына жылдың әртүрлі мезгілінде болатын табиғи құбылыстар бейнеленген суреттерді таратады.

Балалар осы суреттердің ішінен күз мезгіліне байланысты суретті таңдап алып, суреттегі құбылысты сипаттап айтып береді. Мысалы:
- Күн бұлттардың артында жасырынып тұр.
- Жапырақтар жерге түсті.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз.
- Күз мезгілінің басқа жыл мезгілдерінен қандай айырмашылығы бар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Күзде барлық жемістер мен жидектер, көкөністер піседі. Күз мезгілі бізге көп өнім береді.
- Күз мезгілінде ағаштар қандай түске боялады? Қызыл, сары.
- Балалар, бүгін не істедік? Макарондарды ағаштың ұшарбасына орналастырып,

әдемілеп жапсырдық.
- Жарайсыңдар, балалар! Сендердің жасаған жұмыстарың әдемі шықты. Жарайсыңдар!

Кітапхана ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды кітапханашының мамандығымен таныстыру, кітапхана жөнінде мағлұмат беру, ойын және кітапхана ережелерін түсіндіру. Балалардың кітапхана ойынында ересек арқылы қарапайым қатынастарға түсу, сыпайылық ережелерін ұстану іскерлігін қалыптастыру, зейінді, есте сақтау, ой-қиял қабілеттерін дамыту. Балаларды әдептілікке, қоғамдық тәртіпті ұстануға, кітап арқылы ертегілер мен тақпақтар әлеміне деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Кітапхана", "кітапханашы" сөздерінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "сәлеметсіз бе", "рақмет", "сау болыңыз", "қош келдіңдер", "кітап бар ма?" сияқты сөздерді, фразаларды айтқызып, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, кіріспе әңгімелесу, суретті көрсету, көркем сөз, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ғажайыптарды білдіретін әуенжазбасы.
Ырғақты, темпі баяу әуенжазбасы.
Үлкен кітапханадағы оқу залының суреті.
"Кітапхана" жазуы.
Жұқа және қалың, үлкен және кішкентай кітаптар топтамалары.
Кітаптар үшін сөрелер.
Карточкалар үшін екі бөлімшеге бөлінген қорапша.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Қорапшаның ішінде жатқан түрлі-түсті реңге боялған "оқырман карточкалары". Балалар үшін кітаптар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.
Ғажайыптарды білдіретін әуенжазбасы қосылады.

Кіріспе әңгімелесу.
– Балалар, бүгін біз қай жерге барамыз? Қалай ойлайсыңдар?
Балалардың көңілін кітаптар сөрелеріне аудару.
– Балалар, бұның барлығы не? Иә. Бұлар – кітаптар.
– Кітаптар қайда тұр? Сөрелерде тұр. Жарайсыңдар.
– Бір кітап па? Иә. Көп кітап. Дұрыс.
– Бұндай көп кітап не үшін жиналған? Бұл дүкен бе екен?
– Балалар, бұл – кітапхана. Кітапхана – кітаптар сақталатын үй. Кітапхана. Қайталаймыз. Кітапхана ненің үйі? Иә. Кітаптардың үйі. Жақсы.
Әңгімелесу мазмұны қысқа және қарапайым формада құрастырылуы мүмкін, бұл жағдай педагогтің шеберлігіне, балалардың дайындығына байналысты.

1.2. Көркем сөз. "Кітаптарда не бар?"
Кітаптарда не бар? Ғажайыптар.
Кітаптың беттері қатар-қатар.
Шақырады оқуға ертегілер,
Суретке салынған кейіпкерлер.
Ата, әжені, немересін,
Ертегі жолында кездестіресің,
Қу түлкіні, бауырсақты, қоянды.
Үйшіктен қашқан көп аңдарды.
Әріптерді оқуды үйренгенше,
Әңгімелейік ертегілерді.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Кітапханада не бар?" ойын-жаттығуы.
Мақсаты. Кітапханада болатын кітапханашы, оқырман тараптарды анықтау, атауларын пысықтау.
Шарты. Кітапханада қызмет жасайтын және қызмет алатын адамдарды ажырату шарт.
Барысы.
Үстелге бірнеше топтама болып, жұқа және қалың, үлкен және кішкентай кітаптар жиналады.
Кітап сөрелерінде бір-екі кітап тұрады.
Қорапшаның ішінде түрлі-түсті реңдерге боялған "оқырман карточкалары" жатады. Карточкалар бір реңнің түсіне жұп-жұп болып жатады. Карточкалар жұптарының с**Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Кітапхана".**
Кітапханашы рөлін атқаруға бір бала педагог тағайындайды.
– Балалар, Эльмира – кітапханашы. Эльмирадан кітапты сұрайсыңдар. Егер өздерің таңдасаңдар, карточканы алып кетесіңдер.
– Балалар, кітапты қарап шықсаңдар, орнына қойып, карточканы кітапханашыға

қайтарасыңдар.
Педагог балалардың бір-біріне кедергі жасау жағдайын ескеру керек, "кітапханашыға" көмегін береді.
Ойынның аяғында балалар "кітапханашыға" карточкалардың жұптарын қайтарады, кітапдарды орнына қойып, кілем үстіне еркін орналасады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Кітапхана" ойынын ойнадық. Жарайсыңдар.
– Кітапханада кім болдық? Оқырман болдық?
– Бізге кітапты кім берді? Иә. Кітапты кітапханашы берді. Жақсы.
– Сендер кітапханада қандай болу керек екенін түсіндіңдер ме?
– Қандай ережелерді сақтау керек?
– Тыныш болу керек, ақырын сөйлеу керек, кітаптың бетін бүктемеу керек. Жарайсыңдар! Барлық ережені сақтадыңдар.
– Балалар, бүгінгі оқу қызметінде сендердің ұқыпты, әдепті балалар болғандарыңды көрдім. Ата-аналарыңа сендерді мақтаймын. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.
Ойын кешкі уақыттарда жалғасады.аны балалардың толық санынан, кем дегенде 3-тен 2 бөлікті алу керек.

«Түлкі деген қу болар »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қағазды бұру арқылы конусты, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын жасап, түлкіні құрастыруды үйрету; желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыру іскерліктерін жетілдіру; құрастыра отырып, түлкі жабайы жануары туралы білімдерін толықтыру; «оригами» әдісі туралы мағлұмат беру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «конус», «оригами», «түлкі», «қағазды бүктедім», «қағазды бұрдым», «жабайы жануар», «құрастырдым», «жапсырдым», «сол жақ», «жақ», «түлкінің денесі», «түлкінің басы», «тұмсығындағы белгілері» сөз тіркестері мен сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, миға шабуыл, суретті көрсету, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Түлкінің суреті, «Түлкі» дайын үлгісі, қызғылт сары түсті шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес қызғылт сары түсті шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Асқаржан Сәрсеков «Түлкі».
Қалың орман, ну орман,
Түлкі деген қу болар.
Тауықтарды жеп кетсе,
Ата, үлкен шу болар.

Сондықтан да дұрысы,
Атып алған оң болар.
Тауықтарға тыныштық,
Маған ішік, тон болар.

1.2. Миға шабуыл
- Балалар, қазір мен сендерге бір жабайы жануардың сипаттамасын айтамын. Сендер қай жануарды айтып тұрғанымды табасындар. Келістік пе?
Балалар қызығушылық танытады.
- Ол жабайы жануарлардың бірі. Терісінің реңі қызғылт сары, құйрығы ұзын әрі жүндес, тұмсығы ұзын әрі жіңішке, ал көздерінен қулығы мен айлакерлігі аңғарылады. Қоян мен тышқанды жегенді жақсы көреді. Балалар, бұл қай жануар деп ойлайсыңдар?
Балалар дауыстап:
- Бұл - түлкі!

Суретті көрсету
Педагог интербелсенді тақтададан түлкінің суретін көрсетеді.

- Балалар, түлкіні айлакер жануар деп неге айтамыз? Сендер білесіңдер ме? Себебі, ол өзінің іздерін шатастыра біледі, сондықтан оны басқа жыртқыш жануарлар да, аңшылар да таба алмайды екен.
- Түлкінің ұзын құйрығы, жүгіру кезіндегі тепе-теңдікті сақтау үшін көмектеседі. Сонымен қатар құйрықпен бетін жауып, суықтан қорғанады екен.
Педагог балаларға түлкінің дыбысын тыңдауды ұсынады.

Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, түлкінің үні осындай екен. Ол қалай дыбыстайды екен? Ол ырсылдайды, шәңкілдейді.

- Балалар, түлкіні өздерің құрастырып көргілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Түлкі».

Педагог балаларға дайын үлгіні көрсетеді.
- Балалар, нені көріп тұрсыңдар? Иә, түлкіні.
- Түлкі неден жасалған? Иә, қағаздан. Бүгін қағаздан түлкіні құрастыратын боламыз.
- Түлкінің түсі қандай? Қызғылт сары, иә.
- Денесін қараңдаршы, қандай геометриялық денеге ұқсайды? Иә, конусқа ұқсайды.
- Ал, түлкінің басы қалай жасалған? Қағазды бүктеу арқылы жасалған. Бүгін түлкінің басын «оригами» әдісі бойынша құрастырып, жапсыратын боламыз.
- «Оригами» әдісін еске түсірейік. Оригами - қағаздан әртүрлі пішіндерді жасау өнері.
- Түлкінің, құйрығы қандай? Иә, түлкінің құйрығы ұзын.
- Түлкінің көзі мен тұмсығына назар аударыңдар. Қалай салынған? Иә, фломастермен салынған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, қызғылт сары түсті шеңберді аламыз. Шеңберді бұру арқылы конус денесін шығарамыз. Шетінен желіммен жапсырамыз. Бұл түлкінің денесі болады.
- Қылқаламды пайдаланып болғаннан кейін, міндетті түрде тіреушеге тіреп қоямыз.
- Келесі, қызғылт сары түсті шаршыны аламыз. Шаршыны сәл солға қарай бұрып, диагональ бойымен тең ортасынан бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Үшбұрыштың сол жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Дәл осылай оң жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Міне, бүктелген екі үшбұрыштың ортасында тағы бір үшбұрыш шығып тұр. Шығып тұрған үшбұрышты өзімізге қарай бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Бүктелген қағазды аударамыз. Міне, түлкінің басы дайын болды. Енді, қара түсті формастермен түлкінің көздерін, тұмсығын саламыз.
- Түлкінің денесіне басын жапсырамыз. Ол үшін түлкінің басын жайманың үстіне аударып қоямыз.
- Қылқаламды желімге малып алып, желімді түлкінің басының аударылған жағына

жағамыз. Қылқаламды тіреушеге тіреп қоямыз. Түлкінің басын аударып, денесінің жоғарғы жағына жапсырамыз.
- Әрі қарай, түлкінің қолдарының қимаүлгілерін денесіне жапсырамыз. Ол үшін қол қимаүлгілерін жайма бетіне аударамыз. Қылқаламды желімге малып алып, желімді қол қимаүлгілерінің үстіне жағамыз. Қылқаламды тіреушеге қойып, қол қимаүлгілерін түлкі денесіне жапсырамыз.
- Әрі қарай, түлкі құйрығының қимаүлгісін жапсырамыз. Ол үшін қимаүлгіні жайма үстіне аударып қоямыз. Қылқаламды желімге матырып, желімді қимаүлгінің үстіне жағамыз. Қылқаламды тіреушеге тіреп қоямыз. Түлкінің құйрығының қимаүлгісін денесінің артқы жағына жапсырамыз.
- Міне, қағазды бұру арқылы түлкінің денесін, «оригами» әдісі бойынша түлкінің басын құрастырып, бір-біріне біріктіріп, әдемілеп жапсырып қойдық.

2.3. Сергіту сәті
Аяқтарының ұшымен адым жасап шеңбер бойын айналып айту.

Көркем сөз
Қалмаханбет Мұқаметқали «Күлкі мен түлкі».
Қуаладым жүгіріп,
Қу түлкіні бекер күн.
Қалыпты ол тығылып
Қолтығына бөпемнің.
Қытық, қытық ...

Таусылғанмен табаннан,
Табылмады, жоқ түлкі.
Бұғып жатқан тек онда
Бар боп шықты көп күлкі.
Қытық, қытық ...

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балаларды шығармашылыққа ынталандыру үшін өздік іс-әрекет барысында ұсынылған әуенді қосып қоюына болады.
Әр баланың алдына қағаздан түлкіні құрастыру үшін қызғылт сары түсті қатты шеңбер, қызғылт сары түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, түлкінің қолдары мен құйрығының қимаүлгілері, қара түсті фломастер, жайма таратылады. Педагог балаларға сұрақтар қойып, өздік іс-әрекет етулерін бақылап отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Қандай дене?
- Қандай пішін?
- Түлкінің басын қалай құрастырдың?
- Мынау қандай түс?
Балалардан сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді. Көмек керек болып жатса, педагог балаларға көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
Педагог балалардың өздік жұмыстарынан көрме ұйымдастырады.
- Балалар, бүгінгі құрастыру оқу қызметінде нені құрастырдық? Иә, біз түлкіні құрастырдық.
- Түлкіні неден құрастырдық? Иә, дұрыс айтасыңдар. Түлкіні қағаздан құрастырдық.
- Дулат, айта ғой. Түлкінің денесі қандай геометриялық денеден жасалған? Иә, дұрыс айтасың. Түлкінің денесі конустан жасалған.
- Айзере, айта ғой. Конусты қалай жасадың? Иә, шеңберді бұру арқылы конус жасадық. Иә, дұрыс айтасың.
- Ал, басы қалай жасалған? Қағазды бүктеу арқылы жасалған. Иә, дұрыс айтасыңдар.
- Қағазды бұру әдісі қалай аталады? Кім айтады? Айта ғой, Маржан. Иә, дұрыс айтасың. Қағазды бұру әдісі оригами деп аталады.
- Түлкінің басын құрастыру үшін, ең бірінші, қандай пішінді жасадық? Айта ғой, Ернар. Иә, дұрыс айтасың. Қағазды тең ортасынан бүктеп үшбұрыш пішінін шығардық.
- Ал, түлкінің тұмсығындағы белгілерін қалай жасадық? Иә, қара түсті фломастермен көзін және тұмсығын салдық. Жақсы.
- Балалар, түлкі қандай? Түлкі немен қоректенеді? Иә, түлкі айлакер, қу, және өте әдемі жабайы жануарлардың бірі. Түлкі тышқан мен қоянды жегенді жақсы көреді.
- Жақсы. Балалар түлкінің басы мен денесін қалай құрастырдыңдар? Иә, дұрыс айтасыңдар. Қағазды бұру арқылы түлкінің конус пішініне ұқсас денесін жасадық. Ал, қағазды бүктеу арқылы түлкінің басын жасадық. Екеуін желім арқылы біріктірдік. Тамаша, жарайсыңдар! Бүгін сендер қағаздан әдемі түлкілерді құрастырып шықтыңдар. Рақмет!

Үй құрылыс ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды құрылысшы мамандығымен, құрылыс материалдары мен құрылысшыға қажет құралдармен таныстыру, үй құрылысының барысы жөнінде мағлұмат беру. Балалардың құрылыс ойыны барысында ересек арқылы қарапайым қатынастарға түсу іскерлігін қалыптастыру, тілді, зейінді, есте сақтау, ой-қиял қабілеттерін дамыту. Балаларды ересектің еңбегін құрметтеуге, достыққа, еңбекшілдікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Құрылыс", "құрылысшы" сөздерінің мағынасын түсіндіру; белсенді сөздік қорға "балға", "қалақша", "ара", "құрылысшы" сияқты сөздерді және "кірпіштерді қаладым", "кірпішті берші" фразаларын айтқызып, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, көркем сөз, бейнероликті көрсету, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Нұр-Сұлтан қаласының суреті.
Үйдің құрылысы туралы бейнеролик.
Заттар немесе суреттері: пластик құрылыс материалдарының түрлері (текше, призма, кірпіш, білеу), құрылысшының каскасы, құрылысшының алшапқышы, қолғаптары, қалағы, балға, ара, қайшы, тарақ, айна, фонендоскоп, ақ халат.
Суреттер сериясы:
1. Алжапқыш, етік, қолғап, каска киген құрылысшы.
2. Құрылысшы қалақпен кірпіштер қалап жатыр.
3. Құрылысшы арамен тақтайды кесіп жатыр.
3. Құрылысшы балғамен шеге қағып жатыр.
Пластиктен жасалған құрылыс материалдары.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Пластиктен құрылыс материалдары.
Алшапқыштар.

Оқу қызметінің барысы

1. **КІРІСПЕ БӨЛІМ**

   1.1. Суретті көрсету.
   Нұр-Сұлтан қаласының көрінісі көрсетіледі. Суретте зәулім үйлер, мұнара, жасыл ағаштар бар.

– Балалар, мына суретте не салынғанын танып отырсыңдар ма?

Көркем сөз.
Астана – бас қалам,
Атауы – Нұр-Сұлтан.
Жайнай бер әлемге,
Асқақтап төрінде.
– Мынандай зәулім үйлер мен мұнара қалай пайда болатынын көрейікші.

Сергіту сәті. "Бірге үй саламыз"
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы қосылады.

– Балалар, біз биік үйлерді қалай салатынымызды көрсетейік.
Бірге үй саламыз (қол белде).
Түп-түзу тұрамыз (екі аяқ арасы алшақ)
Төменнен бастаймыз (қолды алға созу),
Қайта отырамыз (отыру)
Кірпішті кірпішке салып (қолдар жоғарыға),

Биік өскен қаламыз (асықпай көтерілу, қолды жоғарыға созу, аяқ ұшына тұру).
Педагог қимылдарды көрсеткенде дауысын барынша шығарып, сөздерді ырғаққа, қимылдарға сай жасауға міндетті.

2.3. Ойынды іске асыру.
"Құрылысшы не істейді" іс-тәжірибе жаттығуы.
Балалар кілем үстінде саны шағын құрылыс материалдарының жинақтамаларын алып, қарапайым құрылыс нысандарын қалауға мүмкіндік алады.
– Балалар, құрылыс материалдарынан қандай құрылыстарды жасайтындарыңды көрсетіңдерші.
Мүмкіндігінше үйдің бір үлгісі қойылады, балалар үлгіні қайталайды.
Педагог балаларды аралап, оларға текше, призма, кірпіш, білеу құрылыс материалдарын айтқызып, құрылыстарын байқайды.
– Ескендір, сен нені салып отырсың? Қандай материалдарды қолдандың?

2.4. Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Үй құрылысы".
– Балалар, сендердің құрылысты жасай білетіндеріңді көріп, құрылысқа тағы да жаңа материалды қосуды ұсынамын.
Балалар осы ойында сөздік қатынастарға көп түспесе де, топта құрылысшы екенін сезініп, жағымды эмоцияларға бөленеді.
Егер кейбір балалардың құрылыстарында олқылықтар болып жатса, жанындағы баладан сұрауға болады.
– Асқар, саған қандай материал керек?
– Балжан, сенде кірпіш бар ма? Асқарға кірпішті бересің бе?
– Асқар, Балжаннан кірпішті қалай сұрайсың? Жарайсыңдар ...
Ара, балға, қалақтар сияқты материалдарды ұсыну мына үлгідегідей болады: "Мирас, балғаны алып, мына тақтай білеуді қағып жібер", "Дамир, арамен тақтайды кесіп жібер", "Дана, кірпіштердің арасын қалақпен желімде".

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Үй құрылысы" ойынын ойнадық. Жарайсыңдар.
– Үй салғанда кім болдық? Құрылысшы болдық? Жарайсыңдар.
– Қандай құралдарды қолдандыңдар? Жарайсыңдар.
– Балалар, бүгін, оқу қызметінде сендер еңбекшіл, тиянақты, бір-біріңе дос болдыңдар. Сендерді, нағыз құрылысшы деп мақтан тұтамын. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.
Ойын кешкі уақыттарда жалғасады.

«Ақтөске үйшік жасаймыз »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тақтайша, призма, кірпіші бар құрылыс материалдары

жинағын пайдаланып Ақтөске қыс мезгілінде тұруға арналған үйшікті құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарын бір-бірінен көлемі бойынша ажырата алу іскерліктерін дамыту; ит туралы білімдерін толықтырып, иттің дыбысталуын өздері дыбыстап көруге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; құрылыс материалдарын бірінің үстіне бірін қойған кезде саусақтарымен түзеп, бір-біріне тіреп отыруға дағдыландыру; қамқорлыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты ііс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «құрылыс материалдары», «тақтайша», «кірпіш», «призма», «іргетасы», «қабырғалары», «төбесі», «шатыры», «үйшік», «үй жануары» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Иттің суреті. Кейіпкер: Алан және оның иті Ақтөс. Итке арналған үйшік түрлерінің суреттері, құрылыс материалдарынан жасалған үйшіктің дайын үлгісі, құрамында тақтайша, кірпіш, призма бар құрылыс материалдары жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес құрамында тақтайша, кірпіш, призма бар құрылыс материалдары жинағы, сүйек үлестірмелі материалдары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Иттің дыбысы.

- Балалар, ит қандай жануар? Үй жануары.

- Ит қалай дыбыстайды екен? Ап-ап-ап.

- Иттің баласы қалай аталады? Күшік.

- Иттердің есту, көру, иіс сезу мүшелері өте жақсы жетілген. Үйретуге өте бейім болады.

- Балалар, сендер білесіңдер ме? Адам алғаш қолға үйреткен жануар ит болғандықтан, ол адам баласына ежелден қалтқысыз қызмет етіп келеді. Қазақ халқы итті жеті қазынаның біріне балаған. Ит адамның сенімді серігі, айнымас досына айналған.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог топқа қонақ келгенін айтады. Алан өзінің иті Ақтөсті ертіп келеді.

Балалар қонақтармен амандасады.

- Балалар, Аланның иті Ақтөстің үйшігі бұзылып қалыпты. Балалар, қыс түсті. Күн суытты.

- Қысқы табиғаттың қандай ерекшеліктері бар?

Балалар жауаптарын айтады.

- Иә, қыста қар жауып, боран көп соғатындықтан, Ақтөс тоңып қалады екен.

- Балалар, Ақтөске жылы үйшік құрастырып береміз бе?

Балалар қуана келіседі.

Педагог балаларға тақтадан үйшік түрлерінің суретін көрсетеді.

- Балалар, көрдіңдер ме? Иттерге арналған әртүрлі үйшіктер бар. Кірпіштен жасалған, ағаштан жасалған үйшіктер де бар екен.

Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу.

«Құрылыс материалдарынан үйшік құрастыру».

- Балалар, мына үйшік неден құрастырылған? Ағаштан құрастырылған.

- Үйшіктің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

- Қандай геометриялық денелерді көріп тұрсыңдар? Кірпіш, тақтайша және призма. Жақсы!

- Үйдің іргетасы қандай денеден құрастырылған? Тақтайша. Ал қабырғалары ше? Кірпіштен. Шатыры неден құрастырылған? Призмадан. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Ең бірінші, балалар, тақтайшаны аламыз. Ол қандай? Қатты, жалпақ. Саусақтарымызбен жүргізіп көрейік. Шаршы пішінді, ұштары өткір. Абай болайық!

- Тақтайшаны үстел үстіне қоямыз. Енді кірпішті аламыз. Ол қандай? Ұзын. Тақтайшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақтарымызбен түзейміз. Екінші кірпішті алып, бірінші кірпіштің үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақтарымызбен түзейміз.

- Келесі кішкентай кірпішті аламыз. Үстел үстіне тігінен қоямыз. Біз не істедік? Кірпішті тігінін тұрғызып қойдық. Кірпішті ұстаймыз. Саусағымызбен шетінен жүргіземіз. Қандай? Қатты, кішкентай.

- Кірпішті аламыз тақтайшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Саусақпен түзейміз. Екінші кірпішті бірінші кірпіштің үстіне қоямыз. Бір-біріне тіреп қоямыз. Саусақпен түзейміз.

- Балалар, тақтайшаның сол жағына екі кірпішті бірінің үстіне бірін қоямыз. Саусақпен бір-біріне түзеп қоямыз.

- Балалар, қабырғалардың арасы ашылып кетпесін. Үйшіктің қабырғасының арасынан суық кіріп кетуі мүмкін. Үйшіктің қабырғалары дайын. Енді не қалды? Иә, енді екінші тақтайшаны алып, қабырғалардың үстіне қоямыз. Дәлдеп қоямыз. Саусақпен түзейміз. Үйшіктің іргетасы, қабырғалары мен төбесі дайын. Енді не қалды? Енді шатыры қалды. Дұрыс айтасыңдар. Ол үшін бір призманы аламын. Бір ұшын оңға қаратып, арқасымен үйшіктің төбесінің үстіне қоямын. Екінші призманы аламын, оның бір ұшын солға қаратып, арқасымен үйшіктің төбесінің үстіне қоямын. Екі призманы бір-бірінің арқасына тіреп қоямын. Міне, Ақтөске арналған үйшік дайын болды!

2.3. Сергіту сәті.

«Менің үй жануарым!» Bilimland Kids.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балаларға кірпіш, тақтайша және призмасы бар құрылыс материалдарының жинағын балаларға таратады. Педагог балалардың өздік іс-әрекетін бақылайды және нұсқау беріп, бағыттаушы сұрақтарды қояды.

- Тақтайшаны үстелдің үстіне дұрыстап орналастыр.

- Саусақпен түзеуді ұмытпаймыз.

- Бір-біріне тіреп қоямыз.

- Көлденең орналастыру керек.

- Сен не құрастырып отырсың?

- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырып отырсың?

- Іргетасын неден құрастырдың?

- Қабырғаларын неден құрастырдың?

Педагог балалардың сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Рефлексия

Педагог ортада тұрған үстелдің үстіне өздері құрастырған үйшіктерін әкеліп қоюды сұрайды.

- Балалар, қандай керемет! Барлықтарың өте жақсы құрастырып шықтыңдар.

- Балалар иттер нені жақсы көреді? Сүйекті. Иә. Қазір сендерге бір сүйектен таратып шығамын. Қай үйшіктің құрылысы сендерге ұнаса, сол үйшіктің қасына сүйекті қойып қоясыңдар. Қай үйшіктің қасында сүйек көп жиналса, сол ең жақсы үйшік болады. Сол үйшікті Ақтөске береміз.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, жарайсыңдар! Ақтөске іргетасы мықты, іші жылы үйшік құрастырып бердіңдер! Алан сендерге алғысын білдіріп жатыр. Көмектеріңе көп рақмет айтты. Иә, балалар! Иттер бізді қорғайды. Олар адамның досы. Біз де оларға қамқор болуымыз керек.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

- Үйшіктің құрылымын атап берші, Жания. Іргетасы, қабырғалары, төбесі, шатыры.

- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Тақтайша, кірпіш, призма.

- Үйшіктің іргетасын қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Аруна. Иә, дұрыс айтасың! Тақтайшадан.

- Тақтайша қандай? Жалпақ, қатты.

- Үйшіктің қабырғаларын қандай пішіннен құрастырдыңдар? Кірпіштерден. Кірпіштерді тақтайшаның үстіне қалай орналастырдың? Көлденең орналастырдық. Жақсы!

- Үйшіктің төбесін қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Матай. Иә, үйшіктің төбесін тақтайшадан құрастырдық. Оны қай жерге орналастырдың? Иә, қабырғалардың үстіне. Жақсы.

- Үйшіктің шатырын қандай денеден құрастырдың? Айта ғой, Ілияс. Иә, дұрыс айтасың! Призмадан құрастырдық. Оны тақтайшаның үстіне қалай орналастырдық? Екі призманың арқаларын бір-біріне тіреп қойдық. Жақсы, балалар!

- Балалар, үйшіктің қабырғаларын бірінің үстіне бірін құрастырған кезде не істеп отыру керек? Саусақпен түзеп, бір-біріне тіреу керек.

- Балалар, ит қандай жануар екен? Үй жануары. Ол қалай дыбыстайды? Ап-ап-ап. Жақсы. Жарайсыңдар, балалар!

Ойыншықтар дүкені.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға дүкендегі ойыншықтардың атауларын пысықтау, сатушының қызметі жөнінде түсініктерін тиянақтау, дүкендегі сыпайылық ережелерін түсіндіру. Балалардың "сатушы" мен "сатып алушы" рөлінде ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, ересек арқылы қарапайым қатынастарға түсу үлгілерін игерту, шағын және топтық қарым-қатынастарға түсе білу, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. Балаларды сыпайылыққа, ұйымшылдыққа, еңбекті құрметтеу негіздеріне тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Белсенді сөздік қорға ойындағы сұрақ үлгілерін, өтінімді білдіретін сөздер мен фразаларды қолдануға үйрету, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, бейнероликті көрсету, көркем сөз, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қарым-қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ырғақты, темпі баяу әуенжазбасы.
Ғажайып, Жаңа жылдың келуін белдіретін көңілді әуенжазбасы.
Ойыншықтар үшін сөрелер.
Аяз атаның шанаға бұғыларды шегіп, аспанда ұшып келе жатқаны туралы бейнеролик.
Балалардың Аяз атамен бірге би билеп тұрғаны туралы бейнеролик.
Әртүрлі материалдардан (ағаш, пластик, резеңке) жасалған ойыншықтар.
Ойыншықтардың заттық суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Ойыншықтардың бейнелері салынған таңбалауыштар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Ғажайып, Жаңа жылдың келуін белдіретін көңілді әуенжазбасы қосылады.

– Балалар, бұл әдемі әуен не туралы болуы мүмкін?

– Балалар, бұл кім? Жарайсыңдар.
– Аяз ата екенін қалай біліп қойдыңдар? Иә. Шанасында сыйлықтары бар.
– Балалар, Аяз ата ойыншықтар мен сыйлықтарды "Ойыншықтар" дүкеніне қалдырыпты.

1.2. Көркем сөз.

Әлемде әртүрлі дүкендер бар,
"Жеміс-көгөніс" дүкені, "Жиһаздар",
Киімдер сататын, ыдыстар.
Ал бізге керегі ойыншықтар.
– Балалар, бүгін біз "Ойыншықтар" дүкені ойынын ойнайық.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Таңбалауыштармен алмасайық?" ойын-жаттығуы.

Мақсаты. Сатушы мен сатып алушы араларында тауар алмасу жүйесін орнату, бірдей суреттерді табуға жаттықтыру.
Шарты. Көлемі бөлек, бірақ суреті бірдей суреттерді тауып, алмасу әрекетін жасау шарт.
Барысы.
Ойынды өткізуге әртүрлі материалдан (ағаш, пластик, резеңке) жасалған ойыншықтар қолданылады.
Нақтылы ойыншықтар болмаса, сол ойыншықтардың суреттері ұсынылады.
Ойыншықтардың сатылуын дәлелдейтін таңбалауыштардың жұптары қолданылады. Мысалы, аю, қуыршақ, тиін, қоян, доп, т.б.
– Балалар, мына дүкенде қандай ойыншықтар сатылады? Жарайсыңдар.
Балалар жауаптарын айтады.
– Қазір біз таңбалауыштармен ойнаймыз. Ол үшін барлықтарың мына үстелде жатқан таңбалауыштардың бірін таңдап аласыңдар.
– Балалар, барлығың да белгі бойынша қолды жоғары көтеріп алаңға шығасыңдар, дәл сендердегі сияқты таңбалауышы бар баланы тауып аласыңдар.
– Егер таңбалауыштарың бірдей болса, қол ұстасып тоқтап тұрасыңдар.
Үстелде әрбір суреттің екі данасы, өзге таңбалауыштармен араласып жатады.
Ойын уақыт жеткілікті болса, тағы да ойнатылады.
– Балалар, жұптарыңды көрсетіңдер. Жарайсыңдар.
– Қараңдар, сендер таңбалауыштармен алмасып, қалаған ойыншықтарды бір-біріңнен сатып алдыңдар.

ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Ойыншықтар" дүкені ойынын ойнадық. Жарайсыңдар.
– Ойында не істедік? Иә. Ойыншықтарды сатып алдық. Сатушыдан кім нені сатып алды? Жарайсыңдар.
– Балалар, бүгінгі оқу қызметінде сендер сыпайы, әдепті бала болдыңдар. Аяз атаның қалдырып кеткен ойыншықтары барлығында да бар. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Жаңа жылдық сыйлық »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға «Лего» ойынының бөлшектерінен жаңа жылдық шыршаны құрастыруды үйрету; қыс мезгілінің белгілерін атау; қыста асыға күтетін жаңа жыл мерекесі туралы білімдерін толықтыра отырып, Аяз атаға сыйлық жасауға ынталандыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қыс мезгілі», «жаңа жыл», «Аяз ата», «лего», «кірпіш», «жұлдыз» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кинезитерапия, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс, қыс мезгіліне тән белгілер, жаңа жыл мерекесінің суреттері, «Шыршаның» дайын үлгісі, лего құрылыс материалдары жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес «Лего» құрылыс материалдары жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Істай Мәмбетов «Қыс».
Жаңа айлардың жаңа қары
Жапалақтап жауады.
Жайлы бір леп таралады,
Жаңғыртады ауаны.

1.2. Суретті көрсету.
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілі.
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? Иә, қар жауады, боран соғады, дала суық болады.
- Адамдар қалай киіне бастайды? Қалың киінеді.

- Балалар, қыс мезгілінде асыға күтетін мерекеміз бар. Мен қай мерекені айтып отырмын? Иә, Жаңа жыл мерекесі!

- Жаңа жыл мерекесінде бізге кім келеді? Аяз ата. Бізге не әкеледі? Сыйлықтар.
- Балалар, Аяз атаны сағындыңдар ма? Олай болса, сендерге Аяз атаға сыйлық жасауды ұсынамын. Аяз ата келгенде оған бересіңдер. Жыл сайын ол сендерге сыйлық жасайды, осы жолы сендер оған сыйлық жасап беріңдер.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу
«Шырша».

- Балалар, бұл не? «Лего» ойынының құрылыс материалдары жинағы. Иә. Бүгін «Лего» жинағын пайдалана отырып, Аяз атаға шырша жасап беруді ұсынамын.
- Қараңдаршы, шыршаның түсі қандай? Жасыл.
- «Лего» жинағынан қандай құрылыс материалдарын көріп тұрсыңдар? Әртүрлі кірпіштерді. Иә.
- Қараңдаршы, шыршаның басында не бар? Жұлдыз. Жұлдыздың түсі қандай? Жасыл. Шырша қандай пішінге ұқсайды? Үшбұрыш. Иә. Біздің шырша үшбұрышқа ұқсайды.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Жасыл түсті кірпішті аламын. Үстел үстіне көлденең қоямын.
- Ашық жасыл түсті кірпіштерді жасыл кірпіштің үстіне қоямын.
- Дәл осындай реттілікпен барлық жасыл түсті кірпіштерді бірінің үстіне бірін қойып шығамын.
- Барлық жасыл түсті кірпіштерді бірінің үстіне бірін қойғаннан кейін қызыл түсті кірпішті қоямыз. Бұл шырша басындағы жұлдызша болады. Міне, балалар, «Лего» жинағындағы кірпіштерді пайдаланып, Аяз атаға шырша ойыншығын құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті
Әдібай Табылдиев «Шырша».
Қызық-думан күн келді,
Жасыл шырша түрленді.
Аяз сүйіп, терледі,
Үйге кірді төрледі.

Сылдырлайды моншағы,
Шыршамыздың мол шамы.
Бізбен бірге жайдары
Жарқырайды, жайнайды.

Арайланды шыршамыз,
Айналамыз баршамыз!
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Шырша» тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады. Балалар қуана келіседі. Педагогпен ілесіп айтады.

2.4. Өздік іс-әрекет
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Балаларға бағыттаушы сұрақтарды қойып көмектеседі.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл қандай материал?
- Бұл не?
Балалардың сұраққа толық жауап берулерін талап етеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларды мақтап отыруы керек. Мақтау сөзін естіген баланың оқу қызметіне қызығушылығы және құрастыруға деген ынтасы артады.

2.5. Кинезитерапия

Педагог балаларға әуен ырғағына сай өздері қалаған би қимылдарын ешкімге бағынбай билеп, еркін қозғалуды ұсынады.
Би жағымсыз әсерлерден арылып, көңілдерін көтеруге көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс.
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады?
- Қыс мезгілінде қандай мерекені асыға күтеміз? Жақсы.

- Бүгін не істедік? Жаңа жылдық сыйлықты құрастырдық.
- Неден құрастырдық? «Лего» жинағындағы құрылыс материалдарынан құрастырдық.
- Қандай лего құрылыс материалдарын пайдаландық? Әртүрлі кірпіштерді пайдаландық. Жақсы! Иә.
- Лего құрылыс материалдарынан нені құрастырдық? Шыршаны құрастырдық. Жақсы!
- Шыршаның басында не бар? Жұлдыз. Оны неден құрастырдыңдар? Қызыл түсті кірпіштен құрастырдық.
- Балалар, жаңа жылдық сыйлық құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

Ауруxана ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға дәрігер мамандығы жөнінде мәлімет беру, дәрігер мамандығына қатысты құралдармен, оларды қолдану қажеттілігімен таныстыру; ойын ережелерін түсіндіру. Дәрігер ойыны желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, қатынастарда қарапайым сұрақ қою, жауап беру үлгілерін игерту, шағын және топтық қарым-қатынасқа түсе білу, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, ой-өрісі қабілетін жетілдіру. Балаларды ересектің еңбегін құрметтеуге, әдептілікке тәрбиелеу, денсаулық сақтау қағидаларына баулу.

Сөздік жұмыс

Балалардың белсенді сөздік қорын "дәрігер", "дәрумен", "тыныс алуды тыңдау үшін керек", "жараны байлау үшін керек", "ауырмау үшін керек" сияқты сөздер мен сөз тіркестері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, көркем сөз, кіріспе әңгімелесу, ойын-жаттығу, сергіту сәті, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ақ халат пен қалпақ киіп, мойнына фонендоскоп іліп алған дәрігердің суреті көрсетіледі.
Белгілі мамандарға қажет ойыншық-құралдардың суреттері: текше, кірпіш, құрылысшының алжапқышы, құрылысшының каскасы, дәрігердің ақ қалпағы, жұмысшының қолғаптары, бес саусаққа киілетін резеңке қолғаптар, балға, ара, қайшы, тарақ, фонендоскоп, ақ халат, дәрігердің сөмкесі, шприц, дәрумендер шөлмегі, дәке (бинт).

Балалар үшін жасанды заттар мен құралдар.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Дәрігердің қимылдарын білдіретін суреттер сериясы:
* дәрігер фонендоскоппен тыныс алуды тыңдап жатыр.
* дәрігер дәрумендi таратып беріп жатыр.
* дәрігер дәрмекті шприцке жинады.
* дәрігер бинтпен қолды байлап жатыр.
* дәрігер тамақты қарап жатыр.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Ақ халаттар, ақ қалпақтар, "дәрігер сөмкесі" жинақтамалары, қуыршақтар, ойыншықтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.

Кіріспе әңгімелесу.
– Қаламқас, дәрігерді қалай танидың?
– Дәрігер басына ақ қалпақ киеді.
– Үстіне ақ халат киеді. Қайтала.
– Дәрігердің емдеуге қажет құралы болады.
– Жарайсыңдар, балалар.
– Дәрігер қай жерде жұмыс істейді? Иә. Ауруханада жұмыс істейді. Жарайсыңдар.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Не үшін керек?" ойын-жаттығуы.
Мақсаты. Ауруханада дәрігер қолданатын құралдар мен заттар топтамасын, құралдардың атауларын пысықтау, дәрігердің жұмыс ерекшеліктерін анықтау.
Шарты. Дәрігер құралдарын айту, ажырату, дәрігердің әрекеттерін тану шарт.
Барысы.
Балалардың алдына бір-екі қорапта араласып жатқан құралдар түрлері (суреттері) жайылады.
– Балалар, біз дәрігер болып ойнағымыз келеді, бірақ біздің алдымызда көптеген құралдар араласып кеткен. Осы құралдардың арасынан артық құралдарды жеке қорапқа жинайық.
Пластиктен ойыншық-құралдар (суреттері): текше, кірпіш, құрылысшының алжапқышы, құрылысшының каскасы, дәрігердің ақ қалпағы, жұмысшының қолғаптары, бес саусаққа киілетін резеңке қолғаптар, балға, ара, қайшы, тарақ, фонендоскоп, ақ халат, дәрігердің сөмкесі, шприц, дәрумендер шөлмегі, дәке (бинт).

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Аурухана".
Балалар үшін дәрігер рөлін атқаруға бірнеше киім үлгілері үлестіріледі.
Дәрігер құралдарының топтамалары жеткілікті болуы тиіс.
Балалар жұптарға немесе бірнеше топтарға бөлінеді.
Егер кейбір балалар ойынға қатысқысы келмесе, өзі қалаған жерде болып ойынды бір жақтан бақылауға мүмкіндік алады.

Балалардың өзара диалогтары мен ойындар желісінің басталуын және ары қарай жалғастырылуын қамтамасыз ету үшін, педагог қосымша сұрақтар қойып жатады. Сұрақтар әдептілік ережелерін, әрекеттер сипатын, ойын жүйесін реттеу үшін қолданылады.
Сұрақтар үлгілері мына сияқты болады: "Дәрігерге не айтасың?", "Қай жерің ауырды?", "Ауырғанын қалай сұрайсың?", "Не дейміз?", "Ол үшін қандай құрал аласың?", "Не істейсің?"
Балаларға ауырған кейіпкер күйінде қуыршақтарды, басқа жануарларды ойыншықтарды да беріп қоюға болады.
Кейбір баланы "дәрігердің" алдына ауырған болып барып, бірге ойнатуға болады.
Ойын аяқталған жағдайда құралдар мен ойыншықтарды орнына салып, жинап қоюға нұсқау беріледі, тәртіп бақыланады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Аурухана" ойынын ойнадық. Жарайсыңдар.
– Ойында біз кім болдық? Иә. Дәрігер болдық. Не істедік? Иә. Емдедік, тыныстытындадық, тамақты қарадық, дәрумен бердік. Жарайсыңдар.
– Балалар, ауырмау үшін, не істеу керек? Иә. Ата-ананың тілін алу керек, қолды жуу керек, жылы киіну керек, суықты жемеу керек.
– Балалар, бүгін, оқу қызметінде сендер зерек, білгір болдыңдар. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Қыс қызығы аққала »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қалдық материалдарынан аққаланы құрастыруды үйрету, поролондарды қағаз бетіне орналастыру арқылы, балалардың кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; қыс мезгіліндегі қызықтарды атап, аққала жайлы білімдерін толықтыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қыс мезгілі», «аққала», «домалақ», «поролон», «қалпақ», «домалақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Қыс қызығы суреттері, «Қыс қызығы Аққала» дайын үлгісі, түрлі-түсті поролон, бет-әлпетіндегі белгілерінің қима үлгілері, желім, желімге ыдыс, қылақалам, қылқаламға тіреуше, қағаз.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес түрлі-түсті поролон, бет-әлпетіндегі белгілерінің қима үлгілері, желім, желімге ыдыс, қылақалам, қылқаламға тіреуше, қағаз.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз

Әбдікәрім Қасымбеков «Қыс».
Жалтылдаса ақша қар,
Қарай берем ынтығып.
Тұрған үнсіз бақшалар,
Қалды желге сілкініп.

1.2. Суретті көрсету

Педагог интербелсенді тақтадан суретті көрсетеді.

- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Иә, қыс мезгілінде шаңғы тебуге болады. Шанаға отырып алып, сырғанақтан сырғанауға болады. Бір-біріңе қар лақтырып ойнайсыңдар. Қардан әртүрлі қамал құрастыруға болады.
- Ал, енді мына суретке назар аударайық.

- Балалар, не істеп жүр? Аққаланы жасап жатыр. Аққаланың пішіні қандай? Домалақ. Басына не киіп алған? Қалпақ. Ал, мұрны неден жасалған? Сәбізден. Жақсы!
Педагог балаларға Аққала құрастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу

«Қыс қызығы Аққала».

- Балалар, Аққала неден жасалған? Бұл - поролон. Аққаланы бүгін поролоннан құрастырамыз.
- Аққала неше бөліктен тұрады? Үш. Түсі қандай? Ақ.
- Қайда орналасқан? Қағаз бетінде. Қағаз бетінде қалай орналасқан? Тігінен.
- Аққаланың бет-әлбетінің белгілері неден жасалған? Қағаздан.
- Пішіні қандай? Домалақ.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Бірінші, үлкен домалақ пішінді поролонды аламыз. Көк қағаз бетінің төменгі жағына қоямыз.
- Әрі қарай орташа көлемді домалақты үлкен домалақтың үстіне қоямыз. Бұл не болады? Аққаланың денесі. Иә.
- Кішкентай көлемді шеңберді үлкен көлемді шеңбердің үстіне қоямыз. Саусақтарымызбен түзейміз.
- Поролоннан қиылған Аққаланың қолдарын ортадағы шеңбердің екі жақ шетіне, ал аяқтарын төменгі жағына, пішіні үлкенірек домалақтың екі жақ шетіне қоямыз. Көк түсті тіктөртбұрышты кішкентай домалақтың үстіне қоямыз. Бұл Аққаланың басына киіп алған қалпағы болады.
- Бет-әлпетінің (көзі, мұрны, аузы т.б.) белгілерін кішкентай шеңбердің үстіне, жақсылап жапсырамыз.

2.3. Сергіту сәті
Шырша әні.

2.4. Өздік іс-әрекет
Балалар педагогтің көрсеткен жұмыс реттілігіне сәйкес өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Керек болса, балаларға көмектеседі. Балаларды қолпаштап, мақтап отырады. Қолпаштау, мақтау сөздерін естіген баланың оқу қызметіне, құрастыру іс-әрекеттеріне деген ынтасы артады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар қыс мезгілінің қандай қызықтарын білесіңдер? Қыста не істейміз? Шаңғы тебеміз, шанамен сырғанаймыз, қардан Аққала жасаймыз.
- Бүгін Аққаланы неден жасадық? Поролоннан.
- Аққаланың неше бөлігі бар? Үш. Түсі қандай? Ақ. Басына не киіп алған? Қалпақ.
- Үлкен домалақты қай жерге орналастырдың? Айта ғой, Азамат. Иә, қағаздың ортасына.
- Ал, окөлемі орташа домалақты қайда орналастырдық? Үлкен домалақтың үстіне. Ал, көлемі кішкентай домалақты қайда қойдық? Көлемді орташа домалақтың үстіне.
- Аққаланы қағаз бетіне қалай орналастырдыңдар? Тігінен орналастырдық. Жақсы. Балалар, Аққаланы әдемі құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

Жануарлар фермасы ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға жануарлар фермасы жөнінде мағлұматтар беру, жануарларды күтушінің еңбегімен таныстыру, үй жануарларының атауларын пысықтау, ойын ережелерін түсіндіру. Балалардың тақырып бойынша ойын желісіндегі тілдік және эмоционалдық арақатынастарға түсу іскерлігін жетілдіру, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, қабылдау, ақыл-ой қабілеттерін дамыту. Балалардың адам еңбегін бағалау, үй жануарларына қамқорлықпен қарау сезімдерін қалыптастыру, ұйымшылдыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Жануарлар фермасы" сөзінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "жануарларды күтуші", "суарады", "шөп береді" , "күтеді", "қорада ұстайды" сияқты сөз тіркестерін енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, көркем сөз, сурет бойынша әңгімелесу, дамытушы жаттығу, сергіту сәті, тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үй жануарлары фермасы дыбыстарының жазбалары.
Қорада тұрған үй жануарларының суреті.
Алдына айыр ағашпен шөп салынып тұрғанүй жануарының суреті.
Заттық суреттер: қасқыр, бұзау, қозы, лақ, бұзау, сиыр, жылқы, қой, қораз, тауық,

торғай, балық, алжапқыш, қапта жем, мая шөп, шелекте су, айыр ағаш,
Бірнеше шелек пен дорбада "жем" салынған, "шөп" (жасанды) орамдары.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Құлыншақтардың, лақтардың, қошақандардың, бұзаулардың маскалары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.
Үй жануарлары фермасының дыбыстары естіледі.

– Балалар, мынау естіп отырған дыбыстарды танып отырсыңдар ма? Бұл қай жер екен?

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Жануарлар фермасы".
Балалар арасынан бір-екеуі шығып, жануаларды күтушінің киімін киеді, педагогтің жанында өз рөлін атқарады.
Ойынның жылдамдығын, балалардың ойында қауіпсіздікте болуын қамтамасыз ету үшін педагог "күтушілерді" ойын алаңындағы бірнеше бұрышқа бөледі.
Әрбір күтуші тек өзіне қатысты жануарлар тобын шақырады, белгілі азық береді.
– Камила, сен қошаққандарға шөп бересің, "пұшайт" деп шақырасын.
– Ерғали, сен құлыншақтарға жем бересің, "құрау-құрау" деп шақырасың.
– Мадияр, сен бұзауларға су бересің, "мәуке-мәуке" деп шақырасың.
Ойын көңілді өту үшін, бәсең дыбыста әуенжазбасы қосылады.
Ойынның соңында құралдар мен атрибуттарды белгілі жерге жинау тәртібі есептеліп қоюы керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау және оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойын ойнадық?
– "Жануарлар фермасы" ойынын ойнадық. Жарайсыңдар.
– Ойында біз кім болдық? Иә. Үй жануарлары болдық. Жануарлар не істеді? Иә. Су ішті, жем жеді, шөп жеді. Жарайсыңдар.
– Тек қана үй жануарлары болдық па? Иә. Күтуші болдық. Жарайсың, Мадияр.
– Қалай шақырдық? Жарайсыңдар, балалар.
– Үй жануарлары күтулі, жылы жерде, қарындары тоқ тұр. Рақмет сендерге.
– Балалар, бүгінгі оқу қызметінде мұқият, шапшаң, ойыншыл болдыңдар. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Аю мен қасқыр »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға геометриялық пішіндерді пайдаланып, қағаз бетіне қасқыр мен аюды құрастыруды үйрету; қасқыр мен аюдың қысқы тіршілігі туралы білімдерін толықтыру; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; үлгі бойынша құрастыру іскерліктерін, танымдық қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «жабайы жануар», «қасқыр», «қысқы тіршілік», «сопақша», «тіктөртбұрыш», «шаршы», «шеңбер», «үшбұрыш», «оң жақ», «сол жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Аю мен қасқырдың суреті, апанда ұйықтап жатқан аюдың суреті, аю мен қасқырдың дайын үлгісі, геометриялық пішіндер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес геометриялық пішіндер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау
- Балалар, бұл ненің дыбысы? Қасқырдың.
- Қасқыр қалай дыбыстайды?
Балалар қасқырдың дыбысын салуға тырысады.
- Қасқыр ұлиды екен.

- Балалар, ал бұл ненің дыбысы? Аюдың дыбысы. Аю қалай дыбыстайды?
Балалар аюдың дыбысын салуға тырысады.
- Жақсы.

1.2. Суретті көрсету
Педагог интербелсенді тақтадан қасқырдың суретін көрсетеді.

- Қасқыр қандай жануар? Ол қайда мекен етеді? Жабайы жануар, орманда мекен етеді.
- Балалар, қасқыр өзінің әлі жететін жануарлармен қоректенеді. Құстарды, үй

жануарларын жегенді жақсы көреді екен.
- Балалар, қасқыр жабайы, жыртқыш жануар. Қасқыр қыс мезгілінде басқа жануарлар секілді өзінің тонын ауыстырмайды, себебі, ол ешкімнен қорықпайды. Қыста оның терісі қалыңдай түседі. Қатты аяздарда терісі қалың болғанының арқасында тонбайды.

- Балалар, аю қандай? Үлкен. Оның түсі қандай? Қоңыр. Ол нені жегенді жақсы көреді? Кім біледі? Балықты, балды. Жақсы!
- Қыста аю не істейді? Ұйықтайды.

Педагог балаларға қасқыр мен аюды құрастыруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытып, аюды құрастыруға қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Аю мен қасқыр»

- Қараңдаршы, балалар, суреттегі қасқырды неден құрастырған? Қағаздан. Түсі қандай? Қара.
- Қандай геометриялық пішіндерді көріп тұрсыңдар? Сопақша, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер.
- Ал, аюды қандай геометриялық пішіндерден құрастырған? Шаршы, шеңбер, жартылай шеңбер. Аюдың түсі қандай? Қоңыр.
- Қағаз бетіне қалай орналастырған? Тігінен орналастырған. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

Құрастыру үшін ақ қағаз, геометриялық пішіндер керек.
- Ақ қағазды үстелдің үстіне тігінен қоямыз. Шаршыны аламыз, қағаз бетінің ортасына қоямыз. Бұл аюдың денесі болады.
- Енді шеңберді аламыз. Шаршының үстіне қоямыз. Бұл аюдың басы болады.
- Төрт шеңберді шаршының төрт жағына қойып шығамыз. Бұлар аюдың қолдары мен аяқтары болады. Енді, жарты екі шеңберді үлкен шеңбердің екі жақ шетіне, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырамыз.
- Екі шеңберді аламыз, үлкен шеңбердің үстіне орналастырамыз. Қызыл түсті үшбұрышты алып, ұшын төмен қаратып, шаршының үстіне орналастырамыз. Аюды құрастырдық.
- Сопақшаны аламыз. Қағаз бетінің ортасына көлденең қоямыз. Тіктөртбұрышты

алып сопақшаның үстіне көлденең орналастырамыз. Бұл қасқырдың басы болады.
- Енді тіктөртбұрыштарды алып, сопақшаның астынан оң және сол жағына орналастырамыз. Екі тіктөртбұрышты сопақшаның үстіңгі оң және сол жақтарына орналастырамыз. Қасқырдың қолдары мен аяқтары дайын болды. Енді шеңберді алып, тіктөртбұрыштың үстіне қоямыз. Тағы бір шеңберді тіктөртбұрыштың сол жақ бұрышына қоямыз. Екі үшбұрышты тіктөртбұрыштың үстіне қоямыз. Міне, қасқырды да құрастырдық.

2.3. Сергіту сәті
«Зообақ» | Bilimland Kids |«Зоопарк».

2.4. Өздік іс-әрекет
Педагог интербелсенді тақтадан үлгіні көрсетіп қояды. Балалар үлгіге қарап құрастырады. Әр баланың алдына геометриялық пішіндер таратылады. Педагог өздік іс-әрекет барысында балаларға бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл қандай пішін?
- Аюдың денесін қандай пішіннен құрастырасың?
- Ал қасқырдың денесін қандай пішіннен құрастырасың?
Педагог балалардан сұраққа толық жауап берулерін талап етеді. «Ортасында», «үстінде», «астында» сөздері арқылы бағыт бағдар беріп, балалардың қағаз бетінде кеңістікті дұрыс бағдарлай алу дағдыларын дамытуға септігін тигізеді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Қасқыр мен аю жабайы жануарлары туралы.
- Аю қандай? Үлкен. Түсі қандай? Қоңыр. Ол қыста қалай тіршілік етеді? Апанда ұйықтайды.
- Балалар, қыста қасқыр қалай тіршілік етеді? Қасқырдың терісі қыста қалыңдайды, түсін өзгертпейді.
- Қасқыр немен қоректенеді? Үй жануарларын, әлсіз жануарларды өзіне қорек етеді.
- Қасқыр мен аюды неден құрастырдық? Геометриялық пішіндерден.
- Қандай пішіндерді пайдаландық? Шаршы, шеңбер, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, сопақша.
- Айару, айта ғой. Сопақшаны қағаз бетіне қалай орналастырдың? Тігінен, ортасына. Ал, шаршыны? Қағаз бетінің ортасына. Жақсы! Балалар, аю мен қасқырды геометериялық пішіндерден жақсы құрастырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

Шаштаразшы ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға шаштараз мамандығы жөнінде мәлімет беру, шаштараздың құралдарымен, қолдану қажеттіліктерімен таныстыру; әдептілік ережелерін түсіндіру. Балалардың шаштараз мамандығы аясында ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, қатынастарда қарапайым сұрақ қою, жауап беру үлгілерін игерту, шағын және топтық арақатынастарға түсе білу, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, ой-өрісін жетілдіру. Балаларды ересектің еңбегін құрметтеуге баулу, ұқыптылыққа, әдептілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Балалардың белсенді сөздік қорын "шаштараз", "тұтынушы", "мамандық", "отырыңыз", "шашты қиямын", "шашты буамын" сияқты сөздер мен сөз тіркестері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркем сөз, суретті көрсету, ойын-жаттығу, сергіту сәті, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Шаштараздың клиенттің шашын қиып жатқаны туралы сурет.
Заттық суреттер:
иық жапқыш, тарақ, сусабын, шашты бұйралау жабдығы, қайшы, қырыну құралы, фен, айна, алжапқыш, сүлгі, шаш қыстырғыш, резеңке, бантик, жасанды шаш (париктер).

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Иық жапқыштар.
Шаштараз құралдары үшін корап пен сөре.
Тарақтар түрлері (ұштары үшкір емес, жиі емес).
Сусабындар үшін пластмассалы ыдыстар.
Шашты бұйралау жабдығы.
Пластмасса қайшы, қырыну құралдары.
Ойыншық фендер,
Ойыншық айналар.
Шаштараздың алжапқыштары.
Сүлгілер.
Шаш қыстырғыштар, резеңкелер, бантиктер, қарапайым париктер.
Сәнді шаш үлгілері журналы.
Орындықтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.
Көңілді, ырғақты, бәсең дыбыстағы әуенжазбасы қосылады.

Көркем сөз. Дина Ахметова. Жұмбақты жасыру. "Шаштараз".
Оның қолы жылдам жүреді,
Біресе тарақ, біресе қайшы.
Шашты таза жуып береді,
Шаш үлгісін қарайықшы.
– Балалар, мен не туралы жұмбақты оқыдым?

1.2. Суретті көрсету.
Шаштараз клиенттің шашын қиып жатқаны туралы сурет көрсетіледі.
– Мына мамандық иесін кім таныды?

Педагог балалар жұптарын аралап, қосымша сұрақтарды қойып, сұрақтарға жауап қайтаруға мүмкіндік береді.
Шаштараз болған баладан: "Сен, Айжанға не айтасың?", "Сен не істеп жатырсың?" сияқты сұрақтар қойылады.
Балаға: "Саған не жасау керек?" деген сұрақты сұрату қажет.
Егер, баланың бірі шаштараздың қимылын түсіндіре алмаса, жұбы болып ойнап отырған балаға "Қайрат не істеді?" сұрағын қоюға болады.
Уақыт жеткілікті болса, балалар рольдерді алмасып ойнайды.
Баланың қимылдарын, сұрақ қою, жауап беру әрекеттерін мақтап, қолдау керек.
Ойын аяқталғаннан кейін, орындарын жинау керектігі айтылады. Мысалы: "Балалар, әрқайсыларың өз құралдарыңды мына қорапшаға әкеліп, салыңдар. Жұмыс орнымыз таза болсын".

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін мақтау.
– Балалар, Шаштараз деген кім?
– Балалар, кім шаштараз болды? Шаштараз болып, қандай құралдарды

қолдандыңдар? Жарайсыңдар.
– Балалар, кім тұтынушы болды? Тұтынушы болғанда, сендерге не жасады? Жарайсыңдар.
Балалардың аттары жеке аталып, жауаптары қабылданады.
– Сендерге не ұнады? Шаштараз болу ұнады ма? Тұтынушы болу ұнады ма?
– Балалар, бүгінгі оқу қызметінде сендердің әдепті тұтынушы, еңбекқор шаштараз болғандарыңды көрдім. Тамаша ойнадық.

«Мысығым менің мысығым »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға мақта табақшаларынан мысықты құрастыруға үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіре отырып, бүтін мақта табақшасын тең ортасынан қайшының көмегімен екіге бөлу іскерліктеріне дағдыландыру; қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету; мысық туралы, мысықтың қасиеттері жайлы білімдерін толықтыру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «мақта табақшасы», «мысық», «марғау», «үй жануары», «ортасында», «сол жақ», «оң жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Мысықтың суреті, ойыншық мысық, мысықтың дайын үлгісі, мақта табақшалары, қайшы, қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты мақта табақшалары, қайшы, қағаз, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық, дидактикалық ойынның үлестірмелі материалдары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

- Балалар, бұл ненің дыбысы? Мысықтың дыбысы.

- Мысық қандай жануар? Иә, мысық үй жануары.
- Балалар, сендер білесіңдер ме? Мысықтар тәтті мен дәмдіні сезбейді екен. Көп уақыттарын ұйықтаумен өткізеді, мысықтар өз үйлеріне жету үшін қаншама шақырым болсын жүріп өтуге дайын екен.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог қорапшаның ішінен мысық жұмсақ ойыншығын алып шығады.

- Балалар, бұл не? Мысық. Мысық қандай? Ақ түсті.
- Балалар, ойыншық мысықты ұстап, жүнін сипап көрейікші. Ол қандай? Мысықтың жүні жұмсақ, үлпілдек.
- Балалар, сендердің үйлеріңде мысық бар ма?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Мысықтың баласын марғау деп атаймыз. Қане, қайталайықшы. Марғау. Жақсы!
Педагог балаларға мысықты құрастыруды ұсынады. Балалар мысықты құрастыруға қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Құрастыру амалдарына көшпес бұрын, педагог балаларға қайшы және желіммен жұмыс жасау ережелерін естеріне түсіреді

Қайшыны ашық қалдыруға болмайды.

Қайшыны бетімізге жақындатпаймыз.

Қайшымен жұмыс жасаған кезде досымызды алаңдатпаймыз.

Қайшының ұшын досымызға қаратпаймыз.

Желімді мұқият пайдаланамыз.

Үлгіні зерттеу
«Мысық».

- Балалар, мысық неден құрастырылған? Мақта табақшаларынан.
- Мақта табақшаларының пішіні қандай? Домалақ.
- Түсі қандай? Ақ. Бүгін мақта табақшаларынан ақ мысықты құрастыратын боламыз.
- Мысықтың құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, аяқтары, құлақтары және құйрығы.
- Мысықтың құйрығы қандай? Ұзын.
- Құлағы қандай? Қандай пішінге ұқсайды? Үшбұрыш.
- Неше мақта табақшасын көріп тұрсыңдар? Үш. Жақсы!

- Балалар, мысықтың құйрығы да мақта табақшасынан құрастырылған. Көрдіңдер ме? Мақта табақшасын жіңішке доға етіп кесіп алған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, балалар, бір мақта табақшасын қағаздың үстіне тең ортасына орналастырамыз. Бұл мысықтың денесі болады.
- Екінші, мысықтың тұмсығындағы (көзі, мұрны, аузы, құлағы т.б.) белгілері салынған табақшаны ортада тұрған табақшаның үстіне сол жағына қарай орналастырамыз. Бұл мысықтың басы болады.
- Қазір бір табақшаны алып тең ортасынан екіге бөлеміз. Бір қолымызға мақтаны, екінші қолымызға қайшыны ұстап тұрып, тең ортасынан қайшымен жүргіземіз.
- Екі бөлік шықты. Бір бөлікті мысықтың денесінің астына оң жаққа, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырамыз, екіншісін сол жаққа орналастырамыз. Мысықтың аяқтары дайын болды.
- Енді, балалар, тағы бір мақта табақшасының жартысын аламыз. Доға тәріздес жағын жоғары қаратып, оң жақ шетіне қайшыны апарамыз. Мақта табақшасын бұрып, қайшымен жүргізу арқылы кесіп аламыз. Осындай доға шығу керек. Мысықтың денесінің оң жағына доғаны тігінен орналастырып қоямыз. Мысықтың құйрығы дайын болды.
- Қараңдаршы, балалар, не жетпей тұр? Иә, мысықтың құлақтары жетпей тұр. Ол үшін мақта табақшасының қиындыларынан мысықтың құлағын қиып аламыз.
- Балалар, бір қолымызға табақшаны, екінші қолымызға қайшыны ұстаймыз. Қайшыны сол жаққа қарай бір рет, қарама-қарсы жаққа, яғни, оң жаққа қаратып бір рет жүргіземіз. Бір-біріне ұштары тию керек. Міне, осындай үшбұрыш түсіп қалады. Екінші үшбұрышты дәл осылай кесіп аламыз. Үшбұрыштарды мысықтың басына оң жағына және сол жағына тигізіп орналастырамыз.
- Міне, мысығымыз дайын болды!

2.3. Сергіту сәті

Нағима Арынова «Мысығым».
Тікірейіп құлағы,
Менен бұрын тұрады.
Бойын жазып керіліп,
Беті-қолын жуады.

Қасымнан бір қалмайды,
Көзін қысып алдайды.
Ойнатсам да күнімен,
Ойыны бір қанбайды.

2.4. Өздік іс-әрекет
Педагог әр баланың алдына мақта табақшаларын, қайшы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, майлық, қағазды таратады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Педагог қайшымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін еске түсіреді. Педагог қауіпсіздік ережелерін қатаң түрде сақтауды талап етеді. Балалар қағаз бетіне бүтін мақта табақашасын

орналастырады. Педагог балаларды кеңістікті дұрыс бағдарлай алу үшін бағыт-бағдар береді.
- Қағаздың ортасында.
- Мақта табақшасын қай жерге орналастырдың?
- Бұл не?
- Қағаздың оң жағында.
- Қағаздың сол жағында.
- Тігінен орналастырамыз.
- Тіреп қоямыз.

Балалар екінші мақта табақшасын ортада тұрған мақта табақшасының сол жағына, үстіне тіреп қояды. Бүтін мақта табақшасын қағаздың тең ортасынан бөледі. Екі мақта табақшасын мысықтың денесіне, доға тәріздес жағын жоғары қаратып қояды. Жарты мақта табақшасынан доға етіп кесіп алады, тігінен қағаз бетіне орналастырады. Қалған мақта табақшасынан қайшыны сол жаққа бір және оң жаққа бір жүргізіп, ұштарын бір-біріне қаратып кесіп алады. Шыққан үшбұрышты мысықтың басының жоғарғы жағына тіреп қояды.

2.5. Дидактикалық ойын
«Жамауын тап».
Мақсаты: балалар суреттің жетпей тұрған бөлігін тауып, үстіне орналастыру керек.
Барысы: педагог әр баланың алдына мысықтар бейнеленген суретті таратады және суреттің бөліктері бейнеленген домалақтарды таратады. Балалар суреттегі бос домалақтардың үстіне, суреттің бөліктері бейнеленген домалақтарды орналастырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін біз оқу қызметімізде не істедік? Мысықты құрастырдық.
- Мысықты неден құрастырдық? Мақта табақшаларынан.
- Мысық қандай жануар? Үй жануары. Мысық қандай? Жұмсақ, үлпілдек.
- Мысық қалай дыбыстайды екен? Мысықтың баласын қалай атайды? Марғау деп атайды.
- Мысықтың денесін қағаз бетінің қай жеріне орналастырдың, Мариям? Ортасына.
- Мысықтың басын қайда орналастырдың? Мысықтың денесінің сол жағына, жоғары қарай орналастырдық. Жақсы.
- Аяқтарын қай жерге орналастырдық? Айта ғой, Назымгүл. Иә, дұрыс айтасың. Қағаздың төменгі жағына, мысықтың денесіне тигізіп, доға тәріздес жағын жоғары қаратып орналастырдық.
- Мысықтың аяқтарын құрастыру үшін, біз бір мақта табақшасын ортасынан қайшының көмегімен бөліп алдық. Қайшымен жұмыс жасау барысында қандай қауіпсіздік ережелерін сақтау керек?

Балалар жауаптарын айтады.
- Ал, құйрығын не істедік? Тігінен орналастырдық. Жақсы. Жарайсыңдар! Барлықтарың мақта табақшаларынан мысықты жақсы құрастырып шықтыңдар.

Техника дүкені ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тұрмыстық техниканың адам тұрмысына қажеті жөнінде мағлұматтар беру, тұрмыстық техника үлгілерін пысықтау. Балалардың "Техника дүкені" ойыны желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, қатынастарда қарапайым сұрақ қою, жауап беру үлгілерін игерту, ережелерді ұстану дағдыларын қалыптастыру, ой-өрісін, зейінді, жағымды эмоцияларды дамыту. Балаларды техника үлгілерін ұқыпты ұстауға баулу, зеректікке, әдептілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Балалардың белсенді сөздік қорын тұрмыстық техника атаулары мен әдептілікті білдіретін сөздер арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, көркем сөз, ойын-жаттығу, затты зерттеу, сергіту сәті, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ұялы телефон, тоңазытқыш, шаңсорғыштың дыбыстарының жазбалары.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Тұрмыстық техника үлгілерінің "Техника" дүкенінде тізіліп тұрғаны туралы сурет. Техника түрлері: теледидар, шаңсорғыш, тоңазытқыш, компьютер, ұялы телефон, ноутбук, электр пеші, кір жуу машинасы,

электр шәйнек, үтік.
Тұрмыстық техниканың ойыншық түрлері немесе заттық суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Тұрмыстық техника түрлерінің таңбалауыштары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Ұялы телефон, тоңазытқыш, шаңсорғыштың дыбыстары шығады.
– Балалар, мына дыбыстарды сендер білесіңдер ғой?
Балалар ойларын айтады.
Біз қай жерге келгенімізді тағы да көрсетейін. Тақпақты тыңдаңдар.

Көркем сөз. Дина Ахметова. "Тұрмыстық техника".
Біздің үйде, ешкім жоқта,
Көмекшілер тұрмай тоқтап,
Бөлмелерде жұмыс істейді,
Бірақ мүлдем үндемейді.

Кешке келсе ата-ана,
Суытылған сүт пен айран.
Көрсетілер жаңалықтар,
Кілем үсті тазалықта.
– Қандай заттар туралы тақпақ оқыдым, кім тапты? Теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш. Жарайсыңдар.

1.2. Суретті көрсету.
Балаларға бірнеше тұрмыстық техника үлгілерінің "Техника" дүкенінде тізіліп тұрғаны туралы сурет көрсетіледі (теледидар, шаңсорғыш, тоңазытқыш, компьютер, ұялы телефон, ноутбук, электр пеші, кір жуу машинасы, электр шәйнек, үтік).

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Техника" дүкені.
Педагог ойынға таңбалауыштардың бір жұп данасын ғана қалдырады.
Сатушы орнында өзге бала да болуы мүмкін. Балалар өздері қалаған таңбалауыштарды алып, сатушының алдына барады, техника үлгілерін сұрайды. Сатушы таңбалауышты көрсе ғана техника үлгісін береді.
Жалпы айтқанда, "сатушы" мен "сатып алушылар" таңбалауыш және ойыншықпен алмасады.
Ойынның аяғында балалар өз орындарына отырғанда, "сатушыдан" балалардың одан қандай заттардың сатып алғанын сұрауға болады. "Сатушы" "сатылған" техника үлгілерін

айтып шығады.
Соңында "сатушының" еңбегі мақталады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойынды ойнадық? Жарайсыңдар.
– Нені сатып алдыңдар?
Бірнеше баланың жауабын тыңдау.
– Балалар, қараңдаршы, қаншама техниканы сатып алдыңдар. Енді, үйлеріңде көмекшілер көбейеді. Ата-аналарың өте қуанатын болады.
– Балалар, бүгін сендер ұқыпты, әдепті болдыңдар. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Тазалық денсаулық кепілі »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға йогурттан босаған ыдыс пен қағаздан қолжуғышты құрастыруды үйрету; «Тазалық - денсаулық кепілі» түсінігін қалыптастыра отырып, балалардың түсінігінде тазалық, тазалықтың пайдасы туралы ұғымдарын кеңейту; жасаған жұмыстарын безендіруді үйрету, шығармашылыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «тазалық», «қолжуғыш», «йогурт» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Мойдодыр» ертегісіндегі қолжуғыштың суреті, қолжуғыштың дайын үлгісі, сабын, орамал, айна, тіс щеткасы, тарақтың суреті, йогурттан босаған ыдыс, сары түсті қағаздар, қайшы, қолжуғыш айнасының қиылған үлгісі, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес йогурттан босаған ыдыстар, сары түсті қағаздар, қайшы, қолжуғыш айнасының қиылған үлгісі, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Қадыр Мырза Әлі «Тазалық».
Сыпырғыш ап сыбанып,
Шаң-тозаңды қудым кеп.
Шүберек ап, су алып,
Сырлы еденді жудым кеп.
Бір дақ таппай бөлмеден,
Әне, күліп тұр әпкем.
Жалтырайды сырлы еден
Сылағандай лакпен.
Бір жалған жоқ сөзімде,
Еден айна сияқты.
Үйге енді өзім де
Сүртіп кірем аяқты.
- Балалар, өлеңде не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.

1.2. Ғажайып сәт

Педагог топқа қонақ келгенін айтады. Балалар қонақпен амандасады.
- Қараңдаршы, кім келді?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, бұл Чуковский Корней Ивановичтің «Мойдодыр» ертегісіндегі қолжуғыш қой.
- Балалар, қолжуғыш тазалық туралы не білетінімізді сұрауға келіпті. Балалар, тазалық туралы не білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, тазалық адамның жеке басының тазалығынан басталады. Күнделікті әрекеттерге күн тәртібін белгілеп, сол бойынша жұмыс жасасақ, біз таза, үлгілі бала бола аламыз. Ол үшін таңертең ұйқымыздан оянғаннан кейін беті-қолымызды тазалап жуып, арнайы тіс щеткасына тіс пастасын жағып, тісімізді тазалап жуамыз. Күде ұйқыашар жаттығуын жасау керек. Осы әрекеттерді күнделікті әдетке айналдыратын болсақ, біздің еніміз сау болып өсеміз. Балалар, тазалық - ол денсаулық кепілі екенін есте сақтаңдар.
- Балалар, қолжуғыш сендерге өзімен бірге тазалыққа байланысты мақал-мәтелдер алып келіпті.
Педагог балаларды мақал-мәтелдерді тыңдап, түсінуге шақырады. Балалар мұқият тыңдайды.

Мақал-мәтелдер.
1. Тазалық – саулық негізі,
Саулық – байлық негізі.
2. Бірінші байлық – денсаулық,
Екінші байлық – ақ жаулық,
Үшінші байлық – он саулық.
3. Денсаулық – зор байлық.
- Балалар, айтылған мақалдардан не түсіндіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.

- Жарайсыңдар, балалар!
- Балалар, келген қонағымызға өзі секілді қолжуғыш құрастырып береміз.
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Қолжуғыш».

- Балалар, мынау не? Бұл - қолжуғыш.
- Балалар, қолжуғыш не үшін керек деп ойлайсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Қолжуғышты неден құрастырған? Йогурттан босаған ыдыс пен қағаздан жасаған, яғни, қалдық материал мен қағаздан құрастырған.
- Қолжуғыштың қаяуын йогурттан босаған ыдыстан жасаған.
- Бұл - шкаф. Шкафтың есігін неден жасаған? Оны фломастермен салған.
- Ал, қолжуғыштың қолы орамалдан екен. Орамалды қағаздан жасаған.
- Басына не тағып алған? Бұл - шылапшын. Қолжуғыш басына шылапшын тағып алған.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету
- Балалар, йогурттан босаған ыдысты аламыз. Сары түсті қағазды алып, йогурттан босаған ыдыстың сыртын қаптаймыз. Қағаздың шетіне желімді жағамыз. Йогурттан босаған ыдысқа қоңыр түсті фломастермен шкафтың суретін саламыз.
- Енді, балалар, қатты ақ қағазды аламыз. Одан қолжуғыштың айнасын жасаймыз. Оны йогурт ыдысының артына желімдеп жапсырамыз.
- Енді, сары түсті қағаздан тіктөртбұрышты қиып аламыз. Тіктөртбұрыштың төменгі жақтарына сызықтар арқылы орамалдың суретін саламыз. Оны қолжуғыштың айнасының екі жақ шетіне жапсырамыз.
- Сары түсті қағаздан доға қиып аламыз. Қолжуғыш айнасының басына жапсырамыз. Бұл шылапшын болады. Енді әртүрлі фломастермен қолжуғыштың көздері мен күлімдеген аузын саламыз.
- Міне, біздің қолжуғышымыз дайын!

2.3. Сергіту сәті.
Шомылу әні | Bilimland Kids

2.4. Өздік іс-әрекет.
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында балаларға көмек керек болса, педагог оларға көмектеседі. Ең бірінші, балалар йогурттан босаған ыдыстың сыртын түрлі-түсті қағазбен қаптайды, қолжуғыштың айнасын, оң және сол жақ орамалын жапсырады. Педагог балаларға түрлі сұрақтар қояды.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Орамалды қай жаққа жапсырдың?
- Шылапшынды қалай қиып алдың?
Педагог балалардан сұраққа толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын.
«Тазалық қабы».

Мақсаты: жеке бас тазалығы және оған қажетті құралдар туралы білімдерін толықтыру.
Барысы: педагог балаларға жұмбақ жасырады. Жұмбақтың шешімін тапқан кезде, тазалық қабының ішінен сол заттарды алып шығады немесе жұмбақтың шешімін интербелсенді тақтадан көрсете алады.

Жұмбақ жасыру.
1. Жуған киімі тазарып,
Өзі қалды тым арып. (Сабын)

2. Қалтамда жатыр тісі бар
Тістемей-ақ істер ісі бар. (Тарақ)

3. Арқалығы сүйектен,
Жапсырылған қылы бар.
Тістен көрсе кірлерді,
Тұра алмайтыны бар. (Тіс щеткасы)

4. Тұра қалсам алдына,
Жалтыраған ақ айдын,
Өзімді өзім мен мына,
Көре аламын ап-айқын. (Айна)

5. Шомылған баланы аймалап алады,
Сүртеді қолыңды, сүртеді жоныңды. (Сүлгі, орамал)

- Балалар, жарайсыңдар! Жұмбақтың шешімін дұрыс таптыңдар! Балалар, жеке бас тазалығына арналған құралдарды атап шығайықшы. Сабын, тарақ, тіс щеткасы, сүлгі, айна. Балалар, қалай жуыну керектігін білесіңдер. Әрдайым таза жүріңдер! Өздеріңді де, киімдеріңді де таза ұстаңдар. Тазалық - денсаулық кепілі! Қане, бәріміз қайталайықшы. Тазалық- денсаулық кепілі. Жақсы.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін біздің тобымызға кім келді? Қолжуғыш.

Киімдер дүкен ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға киім дүкеніндегі киім үлгілерінің атауларын пысықтау, сатушының қызметі жөнінде түсініктерін тиянақтау, дүкендегі сыпайылық ережелерін, маусымға сай киіну тәртібін түсіндіру. Балалардың "сатушы" мен "сатып алушы" рөлінде ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, ересек арқылы шағын және топтық қарапайым қатынастарға түсу үлгілерін игерту, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. Балаларды сыпайылыққа, ұқыптылыққа, еңбекті құрметтеу негіздеріне тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Белсенді сөздік қорға ойындағы сұрақ үлгілерін, өтінімді білдіретін сөздер мен фразаларды қолдануға үйрету, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көңіл шеңбері, ғажайып сәт, көркем сөз, суретті көрсету, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Ырғақты, темпі орташа әуенжазбалары.
Суреттер сериясы:
* екі ұзын жолда киімсіз ілгіштердің суреті;
* екі ұзын жолда ілгіштерде ілініп тұрған киімдердің суреті: көйлек, футболка, жейде, майка, белдемше, шалбар, свитер, тон, күртеше, бөкебай;
* "Киімдер дүкені" суреті.
Киім үлгілерінің заттық суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Киімдердің таңбалауыштары; қуыршақтар мен қол-аяқтары бар ойыншық жануарлар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. "Алақай! Көктем келді!" жаттығуы.

Жаттығуды балаларды алаңға шығарып, шеңберде жасату.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы қосылады.

– Алақай! Алақай! (шапалақтау)
Бізге келді көктем-ай! (алақандарды, саусақтарын жоғарыға қаратып, бұрмалау)
Аулаға шығайық, (саусақтарды еркін қимылдату)
Тамшыларға қарайық. (шапалақтау)

Тамшылар көп тамады, (саусақтармен тізеге қағу)
Шалшықтарға ағады. (алақандарды бос сілку)
Алақай! Алақай! (шапалақтау)
Бізге келді көктем-ай! (алақандарды, саусақтарын жоғарыға қаратып, бұрмалау)

– Жарайсыңдар, балалар!
– Орындарымызға отырайық.
Жаттығу сөздері балалар үшін таныс болуы керек, оқу қызметінен тыс уақытта қайталап жүруге болады.
Уақытты үнемдеу мақсатында, бірінші шумақ жолдарын оқып, жаттығуды аяқтауға болады.

1.2. Ғажайып сәт.

Балаларға бос киім ілгіштер көрсетіледі.

– Балалар, сендер дұрыс таптыңдар. Мынау – киімдер.

Көркем сөз. Дина Ахметова. "Киімдер".

Келбетіміздің көркі – киімдер
Көптеген ілгіштерге ілінген.
Көйлек, шалбар, белдемше,
Свитер, жейде, күртеше.

Түстері алуан-алуан, тартымды,
Бірі ала-ала, көзге жағымды.
Бірі жеп-жеңіл, өте жұқа,
Бірі қалың, бірі ұзын, бірі қысқа.

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету.
"Киімдер дүкені".

Балалар үшін бірнеше дүкендер бұрыштары ұйымдастырылады.
Балалардың бір-екеуі сатушы болып шығады.
Киімдер үлгілерінің топтамалары жеткілікті болуы тиіс.
Балалардың өзара диалогтары мен ойындар желісінің басталуын, ары қарай жалғастырылуын қамтамасыз ету үшін, педагог балаларды аралап, қосымша сұрақтар қойып жатады.
Сұрақтар әдептілік ережелерін, әрекеттер сипатын, ойын жүйесін реттеу үшін

қолданылады.
Сұрақтардың үлгілері мына сияқты болады: "Сатып алушыдан киімді қалай сұрайсың?", "Мына киім саған не үшін керек?", "Киімді неге ауыстырасың?", "Сатып алушыға не дейміз?"
Балаларға киіндіруге қуыршақтар мен қол-аяқтары бар ойыншық жануарлар ұсынылады.
"Сатушының" алдына "сатып алушы" болып та баруға болады.
Ойын аяқталған жағдайда, киімдер мен ойыншықтарды орнына салып, жинауды бақылау керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойынды ойнадық? Жарайсыңдар.
– Нені сатып алдыңдар?
Бірнеше баланың жауабын тыңдау.
– Балалар, қараңдаршы, сендер қаншама қуыршақтарға киімдер сатып алдыңдар. Үйде және далаға киетін киімдер екен.
– Балалар, бүгін сендер ұқыпты, әдепті болдыңдар. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Дос болайық көбелек »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға есептеу таяқшаларынан көбелектерді құрастыруды үйрету; көбелектер жайлы білімдерін толықтыру; қағаздың бетін көз мөлшерімен тең ортасынан екіге бөлу, қағаз бетінде бағдарлай алу іскерліктерін жетілдіру; көбелектерді түстеріне сәйкес гүлдерге отырғызу арқылы түстерді ажырату дағдыларын жетілдіру; жіпке байланған көбелектерді үрлеу арқылы балалардың тыныс алуларын жақсарту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «көбелек», «есептеу таяқшалары», «денесі», «қанаттары», «мұртшасы», «оң жақ», «тігінен», «көлденең», «сол жақ» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, тыныс алу жаттығуы, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Көбелектің суреттері, шыны ыдыстағы көбелектер, көбелектерге арналған алаңқай, «Дос болайық, көбелек!» дайын үлгісі, дидактикалық ойын материалы, есептеу таяқшалары, қағаз.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты есептеу таяқшалары, қағаз және дидактикалық ойынның үлестірмелі материалдары, тыныс алу жаттығуына байланысты жіпке байланған көбелектер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Тұрсын Елеусізұлы «Көбелек».
Көбелек-ау, көбелек,
Әдемісің керемет!
Гүлге келіп қона ғой,
Өзің де гүл бола ғой.
- Балалар, мына өлең жолдарында не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, балалар дұрыс айтасыңдар. Көбелек туралы айтылған.

Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, нені естідіңдер? Бұл көбелектің қанаттарын қағып ұшқан дыбысы.

- Балалар, көбелектер жәндіктерге жатады. Жер шарында кеңінен таралған. Көбелектер өсімдіктің гүл шырынымен, жемістердің тәтті нәрімен қоректенеді. Көбелектің көптеген түрлері кешке және түнде ұшады.

1.2. Ғажайып сәт

Педагог бала санына сәйкес келетін көбелектер толған әдемі шыны ыдысты сырттан алып кіреді.

- Балалар, біреу тобымыздың алдына ыдысқа толы көбелектерді тастап кетіпті. Көбелектерді бұл ыдыстан шығарайық. Өздеріңе ұнаған көбелекті алыңдар. Педагог ырғағы орташа әуенді қосады. Балалар бір көбелектен алып, айналып билейді.

- Жақсы, балалар! Орындарыңа отырыңдар.

- Балалар, қолымыздағы көбелектерді алаңқайға орналастырайық.
Балалар қолдарындағы көбелектерді алаңқайға орналастырады.

Педагог балаларға есептеу таяқшаларынан көбелекті құрастыруды ұсынады. Балалар қызығушылық танытады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу

«Дос болайық, көбелек!»

Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.
- Қараңдаршы, не көріп тұрсыңдар? Көбелек.
- Көбелекті неден құрастырған? Есептеу таяқшаларынан.
- Көбелектің құрылымын атап көрейікші. Денесі, қанаттары, мұртшасы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Көбелекті құрастыру үшін есептеу таяқшалары және қағаз керек.
- Қағазды үстел үстіне көлденең орналастырамыз.
- Қараңдаршы, балалар, бір көбелектің мұртшасы бар, екінші көбелекте жоқ.
- Көз мөлшерімен есептеп, қағазды тең ортасынан екіге бөлеміз.
- Қағаз бетінің сол жағының ортасына бір таяқшаны тігінен қоямыз.
- Екінші таяқшаны тігінен тұрған таяқшаның сол жағына қисайтып қоямыз.
- Қисық тұрған таяқшаның бойынан тігінен тағы бір таяқшаны орналастырамыз.
- Тігінен орналасқан таяқшаның бойымен бір таяқшаны ортада тұрған таяқшаға қарай қисайтып қоямыз.
- Көбелектің бір жақ қанаты дайын болды. Дәл осы ретпен екінші қанатын құрастырамыз.
- Енді, қағаз бетінің оң жағына екінші мұртшасы бар көбелекті құрастырамыз. Дәл осы ретпен екінші көбелекті құрастырамыз. Тек бас жағына екі жаққа қаратып таяқшаларды қоямыз.

2.3. Сергіту сәті

Асқаржан Сәрсеков «Көбелек».

Мен тимеймін, жасқанба,
Дос болайық, көбелек.
Жайнап тұрған бақшамда
Гүлдерімді көре кет.

Тұтқиылдан састыра,
Жаңбыр жауса себелеп,
Тақиямның астына
Тығыла ғой, көбелек!

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог балалардың алдына көбелекті құрастыру үшін есептеу таяқшаларын, қағаз таратады. Балалар педагогтің нұсқауларын тыңдап отырып, үлгіге қарап көбелекті құрастырады. Құрастыру барысында педагог балаларға бағыт-бағдар, нұсқаулық береді.
- Қағаздың оң жағында.
- Тең ортасында.
- Сол жақта.
- Оң жақта.

2.5. Тыныс алу жаттығуы.
«Көбелектерді ұшырамыз».
Педагог әр баланың алдына жіпке байланған көбелектерді таратады. Балалар көбелектерді үрлеу арқылы тыныс алу жаттығуын жасайды.

2.6. Дидактикалық ойын «Гүлді көбелекке отырғыз».
Мақсаты: көбелектерді түстеріне сәйкес гүлге отырғызу; түстер жайлы білімдерін толықтыру.
Ойынды екі нұсқада ойнатуға болады.
1. Балалар көбелектерді өз түстеріне сәйкес келетін гүлдерге отырғызады.
- Көбелектер өз гүлдерін тапқысы келеді, оларды ешкім таба алмайтындай жасырып тастайық. Көбелектерге көмектесейік, балалар!
2. Педагог балаларға әр көбелекті өзінің түсіне сәйкес келмейтін түсті гүлдің үстінде көрініп тұратындай етіп орналастыруын сұрайды. Балалар қандай түсті көбелекті, қандай түсті гүлге орналастырғанын айтуы керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.
- Балалар бүгін біз не істедік? Есептеу таяқшаларынан көбелекті құрастырдық.
- Көбелектер дегеніміз не? Жәндік.
- Көбелектердің құрылымын атап көрейік.
- Неше көбелекті құрастырдыңдар? Екі.
- Екеуінің бір-бірінен айырмашылығы неде? Біреуінің мұртшасы жоқ.
- Көбелектер немен қоректенеді? Көбелектер өсімдіктің гүл шырынымен, жемістердің тәтті нәрімен қоректенеді.
- Мұртшасы жоқ көбелекті қайда орналастырдың? Қағаздың сол жағына. Ал, мұртшасы бар көбелекті қайда орналастырдың? Қағаздың сол жағында. Жақсы. Жарайсыңдар!

Жихаз дүкен ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға жиһаз дүкеніндегі жиһаз түрлерінің атауларын, қажеттерін пысықтау, сатушының қызметі жөнінде түсініктерін тиянақтау, дүкендегі сыпайылық ережелерін түсіндіру. Балалардың "сатушы" мен "сатып алушы" рөлінде ойын желісіне түсу іскерлігін қалыптастыру, ойын шартын, желісін ұстану дағдыларын қалыптастыру, өз қалауын сөзбен жеткізу қабелітен қалыптастыру, кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. Балаларды ұқыптылыққа, сыпайылыққа, тәртіптілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Белсенді сөздік қорды, жиһаз түрлерінің атауларын айтқызып, жетілдіру, өтінімді білдіретін сөздер мен фразаларды қолдануға үйрету, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Бейнеорликті көрсету, суретті көрсету, көркем сөз, ойын-жаттығу, сергіту сәті, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Зәулім үйдің салынып жатқаны туралы бейнеролик.
Іші бос пәтердің суреті.
"Жиһаз" дүкенінің суреті.
Заттық суреттер: диван, үстел, орындық, шкаф, төсек, кресло, теледидар, шәйнек.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
"Жиһаз дүкені" жазуы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Жиһаздардың таңбалауыштары қолданылады, үстелде араластырылып жатады.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Бейнероликті көрсету.
Зәулім үйдің салынып жатқаны туралы бейнеролик көрсетілед

«Үй жихаздары »Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға тақтайша, кірпіш, текшесі бар құрылыс материалдары жинағынан үй жиһаздарын құрастыруды үйрету; құрылыс материалдарының бөліктерін зерделеу: екі қолымен сипап ұстау, тақтайшалардың үстінен қолымен жүргізу арқылы қабылдау іскерліктерін дамыту; үй жиһаздары туралы білімдерін толықтыру; достыққа, көмек беруге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «текше», «кірпіш», «тақтайша», «тігінен», «көлденең» , «үй жиһаздары», «төсек», «шкаф», «диван» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Суретті көрсету, ғажайып сәт, затты зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Үстел, орындық, төсек, шкаф, диван, креслоның суреттері, барлық үй жиһаздары суреті, Дана қуыршағымен, үй жиһаздарының дайын үлгісі, құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдарының жинағы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдарының жинағы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.

Педагог интербелсенді тақтадан үй жиһаздарының суреттерін көрсетеді.
- Балалар, суреттегі заттардың атайық. Мынау не? Үстел. Ал мынау? Орындық. Ал мынау ше? Шкаф. Ал мынау не? Диван. Ал мынау? Кресло. Бұлардың барлығын бір сөзбен қалай атаймыз? Жиһаздар.
- Жақсы. Сендердің үйлеріңде қандай жиһаздар бар?
Балалар өз жауаптарын айтады. Жақсы.

1.2. Ғажайып сәт.

Қонаққа қолында қуыршағы бар Дана келеді.

Педагог балаларға қонақ келгенін айтады.
Балалар амандасады.
- Балалар, Дана өзінің қуыршағына үй жасапты. Бірақ. ол үйдің ішінде қуыршағына арналған жиһаздар жоқ екен. Балалар Дананың қуыршағына арнап үй жиһаздарын құрастырып береміз бе?
Балалар педагогпен келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Затты зерттеу.

«Үй жиһаздары».
- Балалар нені көріп тұрсыңдар? Мынау не? Төсек.
- Ал мынау не? Шкаф. Ал мынау тұрған диван. Жақсы.
- Олар неден жасалған? Құрылыс материалдарынан құрастырылған.
- Қандай құрылыс материалдарын көріп тұрсыңдар? Тақтайша, кірпіш, текше. Жақсы.
- Сендердің алдарыңда құрылыс материалдары тұр. Тақтайшаны аламыз. Ұстап көрейікші. Екі қолымызбен сипап ұстайық. Тақтайшалардың үстінен қолмен жүргізіп көрейік. Тақтайша қандай екен? Үлкен, жалпақ.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету.

- Ең бірінші, тақтайшаны қолға аламыз. Үстел үстіне орналастырамыз. Тақтайшаның үстіне ұзын кірпішті алып көлденең жатқызып қоямыз. Міне, төсек дайын болды.
- Енді шкафты құрастырамыз. Ол үшін текшелер керек. Бір текшені аламын. Оны төсектің сол жағына қоямын. Екінші текшені алып, бірінші текшенің жанына тіреп қоямын. Тағы бір текшені алып, бір текшенің үстіне қоямын. Екінші текшені алып, екінші тұрған текшенің үстіне қоямын. Саусақтарыммен түзеймін. Дәл осылай үшінші текшені алып, текшелердің үстіне қойып шығамын. Саусақпен түзеймін. Бір-біріне тіреп қоямын. Шкаф та дайын болды.
- Енді, диванды құрастырамыз. Ол үшін кірпішті аламын. Оны көлденең жатқызып қоямын. Оның алдына екінші кірпішті көлденең жатқызып қоямын. Тағы екі кірпішті алып оң және сол жағынан көлденең жатқан білеулерге тіреп қоямын. Міне, диван да дайын болды.

2.3. Сергіту сәті.

«Қағаз, тас, қайшы!» Bilimland Kids

Қағаз, тас, қайшы. Қағаз, тас, қайшы,
Бір, екі, үш, бізбен ойнашы!
Оң қол – қағаз, сол қол – қағаз, бұл көбелек қой, қарашы!

Қағаз, тас, қайшы. Қағаз, тас, қайшы,
Бір, екі, үш, бізбен ойнашы!
Оң қол – тас, сол қол – қайшы, бұл ұлу ғой, қарашы!

2.4. Өздік іс-әрекет.
Педагог балалардың алдына құрамында текше, кірпіш, тақтайша бар құрылыс материалдары жинағын таратады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар беріп, қажетіне қарай көмектеседі.

2.5. Дидактикалық ойын.
«Артық затты тап».
Мақсаты: үй жиһаздарын басқа заттардың арасынан ажыратуды және танымдық қабілеттерін дамыту.
Барысы: педагог балаларға үй жиһаздарымен қатар басқа да заттардың суретін таратады. Артық заттарды алып тастайды.
Алып тастаған затты айтады.
Педагог:
- Мен ойыншық аюды алып тастадым. Ойыншық аю үй жиһаздарына жатпайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.
Педагог:
- Балалар, Дана мен оның қуыршағы сендерге алғыс білдіріп жатыр. Сендердің құрастырып берген жиһаздарың оларға қатты ұнапты. Балалар, көп рақмет!

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Үй жиһаздары.
- Жақсы, үй жиһаздарына не жатады?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бүгін біз не істедік? Тобымызға кім келді? Иә, Дана келді. Біз оның қуыршағына үй жиһаздарын құрастырып бердік.
- Қандай құрылыс материалдарынан құрастырдық? Тақтайша, кірпіш және текше.
- Қай жиһаздарды құрастырдық? Төсек, шкаф және диван. Жарайсыңдар!
Балалар, өте жақсы құрастырып шықтыңдар.

«Ғаламшарға зымыран жібереміз»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға геометриялық пішіндерден зымыранды құрастыруды үйрету; тіктөртбұрыштан цилиндр, жарты шеңберден конус жасап, зымыранды құрастыруды үйрету; цилиндрден зымыранның жанармай багын, көлемі орташа шеңберлерден зымыранның терезелерін жапсыруды үйрету; ғаламшар, зымыран және зымыран құрылымы, ғарышкерлер туралы білімдерін кеңейту; қағаздан құрастыру іскерліктерін дамыту; достыққа, әрдайым көмек қолын созуға тәрбиелеу және де ынталандыру; құрастырмаларын бағалай білу іскерліктерін жетілдіру.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «конус», «цилиндр», «үшбұрыш», «шеңбер», «зымыран», «ғаламшар», «ғарыш алаңы», «оң жақ», «сол жақ», «үстіне», «зымыранның басы», «зымыранның денесі», «зымыранның жанармай багы», «зымыранның терезелері», «ғарышкер» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау көркем сөз, ғажайып сәт, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, өздік іс-әрекет, рефлексия, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Жер» ғаламшарының суреттері, хат, зымыранның суреттері, қауіпсіздік ережелері туралы суреттер, «Зымыран» дайын үлгісі, геометриялық пішіндер, қайшы, желім, желім құятын ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, жұлдызша үлестірмелі материалдары, Талғат Мұсабаев, Тоқтар Әубәкіров, Юрий Гагариннің суреттері.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына байланысты геометриялық пішіндер, қайшы, желім, желім құятын ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, жұлдызша үлестірмелі материалдар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау

Көркем сөз
Шона Смаханұлы «Космосқа ұшамын».
«Сәт сапар!» деп, достар берген
Гүлге толып құшағым,
Асамын да асқар өрден,
Космосқа ұшамын.
Болса-дағы қанша көркем,
Көкте қайтіп жай табам?!
Ораламын асыл өлкем -
Отанымa қайтадан.

- Балалар, мына өлең жолдарында не туралы айтылған? Қалай ойлайсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады.
- Иә, дұрыс айтасыңдар! Бұл өлең жолдарында ғарыш туралы айтылған. Балалар, ғарышқа кімдер ұшады? Иә, ғарышкерлер ұшады.

Педагог интербелсенді тақтадағы суретке балалардың назарын аударады.
- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, бұл - ғарыш. Қараңдаршы, ғарышта әртүрлі ғаламшарлар бар. Ғаламшарлар күнді айналып тұрады.

- Бұл - жер. Біз жер ғаламшарында тұрамыз. Күннен кейін үшінші біздің ғаламшарымыз тұр.

1.2. Ғажайып сәт
- Балалар, біз ғаламшар туралы бекер әңгімелеп отырған жоқпыз. Бүгін таңертең біздің балабақшамызға хат келді.

Педагог хаттың үлгісін шығарып, қала, балабақша және топ атауын жаза алады.
- Балалар, бүгін біздің тобымызға хат келді. Хаттың ішінде не жазылғаны туралы білгілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.
- Мен хатты оқып берейін. «Балалар, бізге сендердің көмектерің керек. «Ғажайып шар» атты ғаламшарымызда жағдай ауыр. Ұшатын зымырандар сынып қалды. Көмектесіңдерші! Бізге көмек керек!» деп жазыпты.
- Балалар, «Ғажайып шар» атты ғаламшарда ұшатын зымырандар сынып қалыпты. Бізден көмек сұрап жатыр. Балалар, көмектесеміз бе?
Балалар қуана келіседі.

- Біз қалай көмектесеміз? Қалай ойлайсыңдар? Иә, зымырандар жасап, ғарышқа ұшырамыз.
- Зымырандарды кімдер жасайды?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, балалар. Зымыранды инженерлер жасайды.
- Балалар, бүгін сендерге инженер болып, зымыранды құрастыруды ұсынамын. Құрастырған зымыранды «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына арнап жасап, ғарышқа ұшыратын боламыз.
Балалар қызығушылық танытып, қуана келіседі.
- Мен, бас инженер болғандықтан, сендерге зымырандарды көрсеткім келеді.

- Балалар, зымыранның құрылымын атап көрейік. Басы, денесі, терезесі және жанармай құятын бак.
Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Зымыран».

- Балалар, зымыран неден құрастырылған? Иә, қағаздан.
- Қандай геометриялық денелерді көріп тұрсыңдар?
Балалар жауаптарын айтады.
- Қараңдаршы, балалар! Зымыранның басы - конустан, денесі - цилиндрден жасалған. Жанармай құятын бак цилиндр пішінінен, терезелері шеңбер пішіндерінен жасалған.

2.2. Құрастыру амалдарына көшпес бұрын, педагог балалармен қайшы және желіммен жұмыс жасау ережелерін еске түсіреді

Қайшыны ашық қалдыруға болмайды.

Қайшыны бетімізге жақындатпаймыз.

Қайшымен жұмыс жасаған кезде досымызды алаңдатпаймыз.

Қайшының ұшын досымызға қаратпаймыз.

Желімді мұқият пайдаланамыз.

2.3. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ең бірінші, қолға тіктөртбұрышты аламыз. Тіктөртбұрышты бұру арқылы цилиндр

жасаймыз. Шеттерін желіммен жапсырамыз.
- Шеңберді аламыз. Шеңберді тең ортасынан кесу керек. Ол үшін шеңбердің тең ортасына қайшыны қоямыз. Қайшының «аузын» ашып, қайтадан жауып жүргіземіз. 1, 2, 3 ... Тең ортасына келген кезде қайшымен кесуді тоқтатамыз.
- Қайшыны үстел үстіне мұқият қоямыз. Аузын жауып қоямыз.
- Енді, шеңберді бұру арқылы конус шығарамыз. Шеттерін желіммен жапсырамыз.
- Енді, цилиндрді үстелдің үстіне тігінен қоямыз. Цилиндрдің үстіне конусты қоямыз.
- Зымыранның жанармай багын жасау керек. Ол үшін тіктөртбұрыштарды бұру арқылы цилиндр жасаймыз.
- Кішкентай цилиндрлерді зымыранның денесінің төменгі екі жағына жапсырамыз.
- Әрі қарай, көлемі орташа екі шеңберді аламыз. Жайма үстіне аударамыз, аударылған жағына желімді жағамыз.
- Шеңберді алып, цилиндрдің жоғарғы және төменгі жағына жапсырамыз.
- Міне, қағаздан зымыранды құрастырдық.

2.4. Өздік іс-әрекет

Педагог әр баланың алдына геометриялық пішіндер жиынтығын таратады. Өздік іс-әрекет барысында педагог құрастыра алмай отырған балаларға көмектеседі, бағыт-бағдар береді.
- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Қандай пішін?
- Зымыранның денесін көрсетші.
- Зымыранның денесі қандай геометриялық фигурадан құрастырылған?
- Конусты қалай жасадың?

Педагог балалардан толық жауап беруді талап етеді.
Өздік іс-әрекет соңында педагог балаларға құрастырған зымырандарды ғарыш алаңына әкеліп қоюларын сұрайды.

2.5. Рефлексия.
- Зымырандарды қандай әдемі құрастырып шықтыңдар. Балалар, барлық зымыран ғарышқа ұша ала ма?
- Мен сендерге бір жұлдыздан беремін. Қай зымыранды әдемі санасаңдар, соның қасына жұлдызшаны әкеліп қоясыңдар.
- Қай зымыранның қасында көп жұлдызша болса, сол ең жақсы құрастырылған зымыран болып саналады.

2.6. - Жарайсыңдар, инженерлер! Қалай ойлайсыңдар, балалар, біздің құрастырған зымырандарымыз «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына ұнай ма? Иә!
- Балалар, маған қызықты болып тұрғаны. Айтыңдаршы, ғарышқа ұшатын адамды кім деп айтады? Иә, дұрыс айтасыңдар! Ғарышкер деп айтады.
- Қандай ғарышкерлерді білесіңдер?

Балалар өз жауаптарын айтады. Педагог балалардың жауаптарын толықтырады. Педагог интербелсенді тақтадан ғарышкерлердің суреттерін көрсетеді.

- Балалар, бұл Юрий Гагарин. Ғарышка ұшқан ең алғашқы адам.
- Ал, бұл Талғат Мұсабаев пен Тоқтар Әубәкіров. Қазақ ғарышкерлері.
- Балалар, өскенде кім ғарышкер болғысы келеді?

Балалар өз жауаптарын айтады.
- Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар бүгінгі құрастыру оқу қызметінде не істедік? Айта ғой, Інжу. Иә, дұрыс айтасың. Бүгін зымыранды құрастырдық.
- Зымыранды неден құрастырдық? Айта ғой, Қанат. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранды геометриялық пішіндерден құрастырдық.
- Зымыранды кімдерге арнап құрастырдық? Айта ғой, Айым. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранды біз «Ғажайып шар» ғаламшарының тұрғындарына арнап құрастырдық.
- Зымыранның құрылымын атап берші, Жанжігіт. Иә, басы, денесі, жанармай багы және терезелері.
- Балалар, біз қай ғаламшарда тұрамыз? Иә, біз жер ғаламшарында тұрамыз.
- Айгүл, айта ғой. Зымыранның басы қандай геометриялық денеден құрастырылған? Иә, дұрыс айтасың. Зымыранның басы конустан құрастырылған.
- Ал, денесі неден құрастырылған? Айта ғой, Мақсұт. Иә, дұрыс айтасың. Зымыранның денесі цилиндрден құрастырылған.
- Балалар, ғарышқа ұшатын адамды кім деп айтады? Иә, ғарышкер. Қай ғарышкерлерді білесіңдер? Иә, Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаев, Юрий Гагарин.
- Балалар, жарайсыңдар! Бүгінгі құрастыру оқу қызметіне өте белсенді қатыстыңдар.

«Жанар май құю стансасы»ойыны

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға жанармай құятын орынның қызметі туралы мағлұмат беру, автомай, жанармай құйғыш қызметімен жалпы түрде таныстыру, жол жүру ережелерін пысықтау. Балалардың "Жанармай құю" ойынында ересек арқылы қарапайым қатынастарды атқару үлгілерін игерту, ойын шартын ұстану дағдыларын қалыптастыру, кеңістікті бағдарлау, ой-қиял қабілетін дамыту. Балаларды әдептілікке, еңбекті құрметтеу негіздеріне тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Жанармай", "автомай", "жанармай құйғыш" сөздерінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға "талонды көрсетіңіз", "Сізге не керек?", "рақмет", "сау болыңыз" сияқты сөздер мен фразаларды пысықтау, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Бейнероликті көрсету, көркем сөз, аудиожазбаны тыңдау, сурет бойынша әңгімелесу, ойын-жаттығу, іс-тәжірибе жаттығуы, сергіту сәті, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

"Жүргізуші" бейнеролигінің үзінідісі.
Машинаның жанармайы бітіп бара жатқанын білдіретін әуенжазбасы.
Жанармай құю стансасының суреті.
Заттық суреттер: жанармай құюшы, жанармай стансасы, цистерналар, жанармай тасымалдаушы машина, жанармай құю орны және шлангі, жанармай құю талондары (1 литр, 2 литр, 3 литр, т.б), қолғаптар, етік, кепкі, киімнің бір-екі таңбалауыштары, фонендоскоп, ақ халат, шприц.
Рөл, жанармай құюшының атрибутты киімдері, "Жанармай құю стансасы" жазуы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Талондар-таңбалауыштар, машина рөлдері.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Бейнероликті көрсету.
"Жүргізуші" бейнеролигінің үзінідісін көрсету (8-10сек

Ойынды іске асыру.
"Қанша жанармай құю керек?" іс-тәжірибе жаттығуы.
Балалардың жастары кішкентай болуына байланысты, жанармайды құюшы рөлін алғашында педагог өзі атқарады.
Жанармай құюшының киімін киіп, жасанды қорапшаға жалғанған шлангті қолында ұстайды.
Жарты шеңберде отырған балаларға ойын тәртібі түсіндіріледі.
– Балалар, ойын тәртібі бойынша сендер машинаның рөлін бұрап жүргізіп, жанармай құюшының алдына келесіңдер. "Сәлеметсіз бе! Маған, 1 литр жанармай керек! - деп айтып, талонды бересіңдер. Мен, "жанармай құюшы" сонша жанармай құямын. Келістік пе? Бастаймыз!
Балалардың әрқайсысына қорапта жатқан рөлдер және үстел үстінде жанармай құю үшін талондар түрлері ұсынылады.
Талон-таңбалауыштар топтамалары, мысалы: 1-литр, 2-литр, 3-литр, 4-литр, 5-литр, 10-литр, 20 литр.

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Жанармай құю" ойыны.
Балалар үшін бір-екі жерде бұрыштар ұйымдастырылады.
Балалардың бір-екеуіне "жанармай құюшы" киімі кигізіледі.
Балалардың өзара диалогтары мен ойындар желісінің басталуын, ары қарай жалғастырылуын қамтамасыз ету үшін педагог "жанармай құюшылардың" жанына тұрып, қосымша сұрақтар қойып жатады.
Сұрақтар әдептілік ережелерін, әрекеттер сипатын, ойын жүйесін реттеу үшін қолданылады.
Сұрақтардың үлгілері мына сияқты болады: "Жанармай құюшыға не дейсің?", "Саған қанша литр керек?", "Жанармай құюшы, Арыстан, жүргізушіге не айтасың?"
Жанармай құюшының" алдына жүргізушінің бірі болып та тұруға болады.
Балалардың барлығы "жанармай құйып" алғаннан кейін, біраз жан-жаққа қимылдап, жүргізуші болып жүруге мүмкіндік алады.
Мүмкіндік болса, балалар үшін бағдаршамды көрсетіп, қимылдарын реттеп отыруға болады.
Ойын аяқталған жағдайда заттарды, атрибуттарды орнына салып, жинау барысын бақылау керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойынды ойнадық? Жарайсыңдар.
– Балалар, сендер жанармай құю стансасына не үшін бардыңдар? Иә. Жанармай бітіп қалса, қайта құйып алуға болады. Жарайсың, Дастан.
Бірнеше баланың жауабын тыңдау.
– Балалар, бүгін "жанармай құюшы" болған балалар зерек болып, сыпайылық көрсетті. Барлықтарың да уақытында жанармай құйып, керемет саяхатшы, жүргізуші болдыңдар. Жарайсыңдар. Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Қызғалдақ гүлін жапсырамыз »

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға қағазды бүктеу әдісі арқылы гүлдің басын, гүлдің сабағы мен жапырағын қағаз бетіне жапсырып, қызғалдақ гүлін құрастыруды үйрету; гүл және оның құрылымы туралы мәлімет бере отырып, гүлдерді күтуге, жұлмауға тәрбиелеу; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; өз-өздеріне баға беру дағдыларын дамыту; шығармашылық қабілеттерін жетілдіре отырып, достыққа, көмек көрсетуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «көктем», «гүлдер», «қызғалдақ», «қағазды бүктеу» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, үлігіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, өздік іс-әрекет, көрме ұйымдастыру, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Себетке толы гүлдердің суреті, кейіпкер Дана , қызғалдақ гүлінің дайын үлгісі, гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз қайшы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз, қайшы.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Тұманбай Молдағалиев «Гүлдер».
Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер,
Қызыл гүлдер, көк гүлдер,
«Жайнар кезім келді» - деп,
Қанаттарың желбіреп,
Таңмен бірге оянып,
Күн нұрына боянып,
Көрік бердің балаға.
Гүлдер, гүлдер не түрлі
Құлпырды да, жетілді.

1.2. Ғажайып сәт
Педагог балаларға себет толы гүлдерді көрсетеді.

- Балалар, біздің балабақшамыздың алдына біреу гүлге толы себетті тастап кетіпті. Кім тастады екен?
Педагог топқа Дана келгенін балаларға хабарлайды. Балалар Данамен амандасады.

- Балалар, бұл Дананың гүлге толы себеті. Балалар, көктем мезгілін Дана өте қатты жақсы көреді. Көктемде құлпырып өсетін гүлдерді ерекше ұнатады екен. Бақшадан гүлдерді теріп келе жатқан кезде, балабақшаның алдынан ұшып жүрген көбелектерді көріпті. Содан балабақшаның алдына себетін қойып, көбелектердің артынан жүгіріп кеткен екен.
- Балалар сендерде гүлдерді ұнатасыңдар ма?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар, өсіп тұрған гүлдерді жұлуға болмайды. Дана, бақшада өсіп тұрған гүлдерді жұлуға болмайды. Оларға су құйып, одан сайын құлпырып өсуіне көмектесу керек.
- Балалар, Дана мұңайып қалған секілді. Дана, сен мұңайма. Қазір саған қағаздан гүл жасап береміз. Солай ма, балалар? Данаға гүл жасап береміз бе?
Балалар қуана келіседі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Қызғалдақ гүлі».

- Балалар, бұл қандай гүл?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл - қызғалдақ гүлі.
- Қызғалдақ гүлі неден жасалған? Иә, қағаздан жасалған.
- Гүлдің құрылымын атап берейік. Қызғалдақ гүлінің сабағы, жапырағы және гүлі.
- Гүлінің түсі қандай? Иә, қызыл. Ал, сабағы мен жапырағының түсі қандай? Иә, жасыл.

- Жапырақтары қандай пішінге ұқсайды? Иә, жапырақтары сопақшаға ұқсайды.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, жасыл түсті шаршыны аламын. Қазір шаршыдан сопақшаны қиып аламыз.
- Сопақша етіп қию үшін, қайшының «аузын ашып», қағаздың бұрышына таман қоямын.
- Саусақтарыммен қайшы сақиналарын басып, қағазды қайшыға қарай дөңгелектеп, қағазды бұрамын.
- Дөңгелектелген қағаздардан доға тәріздес бұрышы түсіп қалуы керек.
- Қараңдаршы, балалар, неше бұрышы түсіп қалды? (бір)
- Иә, бір бұрышы түсіп қалды. Ал, бізде тағы да үш доға тәріздес бұрыштары түсу керек. Міне, сопақшаны қиып алдық.
- Екінші шаршыдан сопақшаны қиып аламыз.
- Енді, қызыл түсті шаршыны аламыз.
- Шаршыны солға қарай бұрып, диагональ бойымен тең ортасынан бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз.
- Қандай пішін шықты? Үшбұрыш.
- Үшбұрыштың сол жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Оң жақ төменгі бұрышын жоғары қаратып бүктейміз. Бүктелген жерді саусақпен басамыз. Міне, қызғалдақ гүлінің басы дайын болды. Енді, барлық бөліктерді қағаз бетіне жапсырамыз.
- Гүлдің сабағын аламыз, жайма үстіне аударып, артына желімді жағамыз. Гүлдің сабағын аударып, қағаздың тең ортасына жапсырамыз.
- Енді, гүлдің жапырақтарын жапсырамыз. Жапырақтарды жайма үстіне аударып, желімді жағамыз. Жапырақтарды аударып, гүлдің сабағының екі жақ шетіне жапсырамыз.
- Гүлдің басын жаймаға аударамын. Артына желімді жағамын, гүлдің басын аударып, гүлдің сабағының үстіне жапсырамын. Міне, қызғалдақ гүлі де дайын болды.

2.3. Сергіту сәті
Бота Бейсенова «Көктем келді».

2.4. Өздік іс-әрекет
Әр баланың алдына қағаздан қызғалдақ гүлін құрастыру үшін гүл сабағының қиылған үлгісі, жасыл түсті екі шаршы, қызыл түсті шаршы, желім, желімге ыдыс, қылқалам, қылқаламға тіреуше, жайма, майлық және гүлді орналастыру үшін ақ қағаз, қайшы таратылады. Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді. Балалардың қайшымен дұрыс жұмыс жасауын қатаң қадағалайды. Балаларға көмек керек болса, педагог оларға көмектеседі.

2.5. Көрме ұйымдастыру

Педагог балалардың құрастырған гүлдерінен көрме ұйымдастыруды ұсынады. Балалар қуана келіседі.
Балалардың құрастырған гүлдерін «Гүлдер алаңына» әкеліп қоюды ұсынады. Гүлдер алаңын жасау үшін үстел үстіне ақ матаны жайып, қасына жасанды гүлдерді қойып, үстелді безендіріп қояды.
- Балалар, қандай әдемі қызғалдақ гүлін құрастырып шықтыңдар. Тамаша! Сендердің гүлдерің Данаға ұнайтыны сөзсіз.
- Балалар, айтыңдаршы осы гүлдердің арасында қайсы өте тиянақты құрастырылған?
- Ал, қайсы сәтсіздеу шыққан?
Балалар өз жауаптарын айтады.
Көрме ұйымдастырудың мақсаты: әр баланың өзі және достары жасаған жұмыстарды қарастырып, оларды бағалай алу қабілетін жетілдіру.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу
- Балалар, Данаға арнап құрастырған гүлдерің ұнады. Енді бақашадағы гүлдерді жұлмайтынын, оларды күтіп, баптайтынын айтты.
Балалар кейіпкермен қоштасады.
Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар, бүгін не істедік? Қызғалдақ гүлін құрастырдық.
- Қызғалдақ гүлінің түсі қандай? Қызыл.
- Гүлдің құрылымын атап берші, Серік. Иә, гүлдің сабағы, басы және жапырақтары.
- Гүлдің жапырақтары қандай пішінге ұқсайды? Сопақша.
- Гүлдің басын қандай пішіннен құрастырдық? Шаршы. Шаршыны қалай бүктедік? Тең ортасынан бүктедік. Үшбұрыштың екі жақ бұрышын жоғары қаратып бүктедік.
- Аймара, айта ғой. Бақшадағы гүлдерді жұлуға бола ма? Жоқ, оларды күту керек. Қамқор болу керек.
- Балалар, бүгін гүлдерді әдемі құрастырып, қағаз бетіне жапсырып шықтыңдар. Жарайсыңдар!

«Ас әзірлеу»ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ас әзірлеу туралы түсінік беру, аспаз мамандығына қатысты әрекеттер тізбегін пысықтау, азық-түліктің пайдасы туралы мәлімет беру. Балалардың "Ас әзірлеу" ойынында аспаз еңбегіне қатысты әрекеттерді игеруін қамтамасыз ету, қарым-қатынастар барысында өз орнын тауып, ойын желісін ұстану іскерлігін жетілдіру, қолдың ұсақ моторикасын, ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларды төзімділікке, ұқыптылыққа тәрбилеу, еңбекке баулу.

Сөздік жұмыс

"Ас әзірлеу бөлмесі", "тағам", "пайдалы азық-түліктер" сөздерінің мағынасын түсіндіру, белсенді сөздік қорға ас әзірлеу барысына қатысты сөздер мен сөз тіркестерін енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Бейнероликті көрсету, көркем сөз, кіріспе әңгімелесу, ойын-жаттығу, суретті көрсету, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Пеште көже пісіріп тұрған аспаз туралы сурет.
Суреттер сериясы:
1) күнделікті киім түрін киген ер адамның суреті;
2) аспаз;
3) электр пеші.
Заттық суреттер: алжапқыш, аспаздың ақ қалпағы, қызыл кіреші бар ақ халат, қызыл кіреші бар ақ қалпақ, пышақ, ожау, кәстрөл, тақтайша, орамжапырақ, сәбіз, картоп, пияз, ет, тоқаш, тандыр нан, батон наны, піспенан (печенье), электр пеші. Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Сурет-таңбалауыштар: батон, тоқаш, тандыр,піспенан (печенье); орамжапырақ, сәбіз, картоп, пияз, ет.
Батон, тоқаш, тандыр, піспенан (печенье), орамжапырақ, сәбіз, картоп, пияз, ет сияқты азық-түлік түрлерінің нақпішіндері.
Ожау, пышақ, табақша, кастрөл тағы басқа ойынға қажет ойыншықтар.
Алжапқыштар, қалпақтар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Суретті көрсету.

Асүйде жасыл алжапқыш пен ақ қалпақ киген аспаз күлімдеп тұр. Аспаз ас әзірлеп жүр.

– Балалар, сендер нені көріп отырсыңдар?
– Қазір көптеген суреттер арасынан сендер аспазға қандай киім керектігін тауып, мына адамның жанына апарасыңдар.
– Мына пештің айналасына пісірілетін азық-түліктер мен көгөністерді апарасыңдар.
Балалардың барлығы кілемде жайылған (үстелде жайылған) суреттермен жұмыс істеуге шақырылады.
Заттық суреттер: алжапқыш, аспаздың ақ қалпағы, қызыл кіреші бар ақ халат, қызыл кіреші бар ақ қалпақ, пышақ, ожау, кәстрөл, тақтайша, орамжапырақ, сәбіз, картоп, пияз, ет, тоқаш, тандыр нан, батон наны, піспенан (печенье), электр пеші.

Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Ас әзірлеу".

Балаларға "ас әзірлеу" үшін өз үстелдеріндегі орындары жарамды болады.
Балаларға алжапқыштар мен қалпақтарды кию мүмкіндігі беріледі.
Жалпы, әр балаға пісіруге қажет азық-түліктердің нақпішіндерінің жинақтамалары болуы тиіс, сонда таңбалауыштар тек баланың қимылдарына себеп болады.
– Ал енді, сендер мына таңбалауыштардың топтамаларынан өздеріңе қажеттісін алып, өз орындарыңа отырып, ас әзірлеуді көрсетіңдер.
Балалардың ойын желісіне тез ілесіп, оның ары қарай жалғастырылуын қамтамасыз етуі үшін, педагог қосымша сұрақтар қойып жатады.
Сұрақтардың үлгілері мына сияқты болады: "Сен не істеп жатырсың?", "Оны қалай пісіресің? Пешке саласың ба? Кастрөлге саласың ба? ", "Таңбалауышыңда қандай сурет бар?", "Сен нені пісіресің?"
Ойын барысында жеткіліксіз азық-түлікті көрші баладан сұратуға болады: "Сәбізің жоқ екен ... Сәбізді Мерхаттан сұрашы ... Сәбізді қалай сұрайсың?"
Ойын аяқталған заттарды, атрибуттарды орнына салып жинауды бақылау керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін пысықтау.

– Балалар, біз бүгін қандай ойынды ойнадық? Иә. "Ас әзірлеу" ойыны. Жарайсыңдар.
– Сендер бүгін кім болдыңдар? Иә. Аспаз болдыңдар.
– Кастрөлге не пісірдік? Иә. Көже пісірдік. Көжеге не салдық? Жарайсыңдар.
– Балалар, барлық азықты кастрөлге пісіруге бола ма? Нан мен тоқашты, піспенанды (печенье) қайда салып пісіреміз? Иә. Нан өнімдерін ыстық пешке салып пісіреміз. Жарайсыңдар.

– Балалар, сендер бүгін керемет аспаз болдыңдар! Нан өнімдерің тәтті екен. Көжелерің дәмді екен.
– Ата-аналарың сендерді мақтан тұтады. Жарайсыңдар! Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар

«Отан қорғаушыларға сыйлық»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға ысқыш қалдық материалынан танк құрастыруды үйрету; үлкен ысқыштың үстіне көлемі орташа ысқышты қойып, шеңберлерді үлкен ысқыштың астына қатар бойымен қою арқылы танк шынжыр табаны деп қабылдау; танк және оның құрылымы туралы білімдерін толықтыра отырып, балалардың қиялы мен шығармашылығын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; Отанға деген сүйіспеншіліктерін арттыру; танк пен оның көлеңкесін табу, танымдық қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты қимыл-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «қалдық материал», «ысқыш», «танк», «үстінен қойдым», «құрастырдым», «жұлдызша» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркемсөз,әңгімелесу, суретті көрсету, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, дидактикалық ойын, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

«Танк» суретін көрсету, танк әскери көлігінің дайын үлгісі, үлкен және орташа екі дана ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жұлдызша қиылған үлгісі.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес келетін үлкен және орташа екі ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жалаушаның қиылған үлгісі, дидактикалық ойынға арналған танк пен оның көлеңкесінің суреттері.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркемсөз
Тұманбай Молдағалиев «Сұлу мамыр».
Мейірің сенің артық-ақ,
Айналайын мамырым.
Тағы келдің жарқырап,
Ертіп әлем жарығын.

1.2. Әңгімелесу
- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Иә, дұрыс айтасыңдар. Көктем мезгілі. Көктем мезгілінің үшінші айы - мамыр айы.
- Табиғат құлпырып, өзімен бірге жылылық ала келді. Бақтарда құстардың дауысы естіліп, жер үстінің бәрі жайнап кетті.
- Мамыр айында атап өтілетін қандай мерекелерді білесіңдер?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Балалар мамыр айында Отан қорғаушылар күні және Жеңіс күніне арналған мерекелер атап өтіледі.
- Кезінде біздің аталарымыз соғысқа қатысып, жауларды жеңген. Соғыста әртүрлі қару-жарақтарды, әскери машиналарды қолданған.
- Балалар, қандай соғыс машиналарын білесіңдер?
Балалар ойланып қалуы мүмкін. Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтаға аударады.

Суретті көрсету

- Балалар, суретте не көріп тұрсыңдар? Иә, бұл - танк.
- Танк дегеніміз не? Танк - түгелдей темірден жасалған, шынжыр табанды әскери машинасы.
- Балалар, ертеде біздің аталарымыз өздеріне қарсы келген жауынгерлермен соғысқан. Соғысқа осындай танкілермен барған кездері де болған. Себебі танк әртүрлі нысаналарды қиратып, өзінің ептілігінің арқасында бөгет-кедергілерден еркін өткен.
- Біздің ата-балаларымыз елін, жерін қорғау үшін үлкен ерлік жасаған. Сендер де ұлдар, өскенде Отан алдындағы борыштарыңды өтеп, үлкен азамат боласыңдар.
- Балалар, алдымызда Отан қорғаушылар мерекесі келе жатыр. Мерекеге орай әкелерің мен аталарыңа сыйлық жасауды ұсынамын.
Балалар қызығушылық танытады.
Педагог балалардың назарын дайын үлгіге аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Танк».

- Балалар, танк неден жасалған? Балалар, танк ысқыштан жасалған.
- Танк неше ысқыштан жасалған? Иә, танк екі ысқыштан жасалған. Олардың көлемін айтып берші, Хамит. Иә, дұрыс айтасың. Біреуі үлкен, біреуі орташа көлемді.
- Танкінің құрылымын атап көрейік. Танк мұнарасы, аузы, шынжыр табаны және төбесінде жұлдызшасы бар екен.
- Қараңдаршы, танк шынжыр табаны неден жасалған? Танкінің шынжыр табаны

шеңберден жасалған. Жақсы.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Балалар, үлкен ысқышты үстелдің үстіне қоямыз. Кішкентай ысқышты аламыз. Ысқыштың алдына мақта таяқшасының бір ұшын кіргіземіз. Екінші ұшына қара түсті ермексазды алып жапсырамыз.
- Үлкен ысқыштың астына шеңберлерді бірдей етіп қойып шығамыз. Мен не істедім? Айта ғой, Амира. Иә, мен шеңберлерді ысқыштың астына бірдей етіп қойып шықтым.
- Кішкентай ысқыштың төбесіне жұлдыздың қиылған үлгісін қоямын.
- Міне, ысқыштан құрастырған танк дайын болды.

2.3. Сергіту сәті.

Көркемсөз.
Жарасқан Әбдірашев «Туған жер».
Туған жер, алтын бесігім,
Тербеттің мені төсіңде.
Жүреді сенің есімің
Ержеткен кезде есімде.

Жүреді мәңгі есімде
Көкорай далаң, тауларың,
Албыртқан аспан төсінде
Жұлдызды тұнық таңдарың.
Педагог балаларды оқу қызметінің алдындағы бірер күн бұрын, түстен кейінгі уақытта «Туған жер»тақпағымен таныстырып қояды. Оқу қызметінің барысында балаларға осы тақпақты айтып сергіп алуды ұсынады.

2.4. Өздік іс-әрекет
Әр баланың алдына құрастыру үшін көлемі үлкен және орташа екі дана ысқыш, мақта таяқшасы, қара түсті ермексаз, қара түсті шеңберлер, жұлдыздың қиылған үлгісі таратылады.
Балалар педагогтің нұсқаулығымен өздік іс-әрекетке көшеді. Өздік іс-әрекет барысында педагог балаларды бақылап отырады.
- Сен не істеп отырсың?
- Бұл не?
- Ысқыштарды бір-бірінің үстіне қой.
- Шынжыр табаны неден жасалған?
- Шеңберлерді қатармен дұрыстап қою керек.
Педагог балалардан сұрақтарға толық жауап берулерін талап етеді.

2.5. Дидактикалық ойын
«Көлеңкелерін тап».
Мақсаты: танк пен оның көлеңкелерін табу, танымдық қабілеттерін дамыту.
Барысы: педагог балаларға танк пен оның көлеңкелерінің суреттерін таратады.

Балалар әр танкке сәйкес келетін көлеңкелерін табады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау
- Балалар бүгінгі оқу қызметінде біз не істедік? Иә, бүгін біз ысқыштардан танкіні құрастырдық.
- Танк дегеніміз не? Кім айтады? Иә, танк дегеніміз түгелдей темірден жасалған, шынжыр табанды соғыс машинасы.
- Танк құрылымын айтып берші, Азамат. Танк мұнарасы, аузы, шынжыр табаны және жұлдызшасы.
- Әкежан, танк шынжыр табаны неден жасалған? Танкінің шынжыр табаны шеңберден жасалған.
- Көлемі қандай ысқыштарды пайдаландыңдар? Иә, дұрыс. Көлемі орташа және үлкен ысқыштарды пайдаландық. Жарайсыңдар! Сыйлықтарың өте әдемі болып шықты.

Бақша егеміз ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға көктемгі дала жұмыстары туралы түсіндіру, егінші мамандығы туралы жалпы мағлұмат беру, бақшаны егу жұмыстарына қажет құралдарымен таныстыру. Балалардың "Бақшаны егеміз" ойыны барысында ересек арқылы қарапайым қатынастарға түсу іскерлігін қалыптастыру, тілді, зейінді, есте сақтау, ой-қиял қабілеттерін дамыту. Балаларды ересектің еңбегін құрметтеуге, достыққа, еңбекшілдікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Диқан" сөзінің мағынасын түсіндіру; белсенді сөздік қорға "дәндер", "топырақ", "егеді", "тегістейді", "суарады" сияқты сөздерді енгізіп, байланыстыра сөйлеу қабілетін жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Бейнероликті көрсету, көркем сөз, кіріспе әңгімелесу, ойын-жаттығу, сергіту сәті, іс-тәжірибе жаттығуы, өздік ойын әрекеттері, қатынасқа түсу үлгілерін көрсету, мақтау, оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Гүлденген көктем туралы бейнеролик көрсетіледі.
Суреттер сериясы:
1) асқабақ дәнін ыдыстағы топыраққа егу.
2) жүйектерде көгөністердің өскені.
Заттық суреттер: ақ алжапқыш, көк алжапқыш, құрылысшы қалағы, егіншінің күрегі, тарақ, тырнауыш, құрылысшының қолғабы, егіншінің бес саусаққа киілетін қолғабы, шәйнек, су құйғыш, мөлдір қапта дәндер, мөлдір қапта кәмпиттер.
Бейнеролик немесе сурет: топырақтан көшет шығады.
Ырғақты, темпі орташа әуенжазбасы.
Алжапқыш, жайма, төртбұрышты ыдыс, қара топырақ, қалақ, тырнауыш, су құйғыш, сүлгі, табақшада дәндер.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Алжапқыштар, үстелдің бетіне жаймалар, әрбір бала үшін төртбұрышты ыдыстар, қара топырақ, қалақтар, тырнауыштар, су құйғыштар, сүлгілер, табақшада дәндер.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Бейнероликті немесе суретті көрсету.
Гүлденген көктем туралы бейнеролик көрсетіледі.

Көркем сөз. Дина Ахметова. "Көктемгі бау-бақша".
– Күннің көзі күйдіргіш,
Ағаштарға су керек.
Құдықтан су толтырып,
Құямыз бір-бір шелек.

Жауындарды шақырып,
Күнде күтіп жүреміз.
Бау-бақшаның гүлдерін,
Тамашалап көреміз.

Көбелектер, жәндіктер
Ұшып қонды гүлдерге,
Нәрін татып, нәзіктер
Бау-бақшаға келуде.

1.2. Кіріспе әңгімелесу.
– Балалар, бұнда қай мезгіл суреттелген?
– Көктем екенін қалай білдіңдер?
– Гүлденген ағаштар мен жайнаған гүлдері – адамның еңбегі.
– Адам гүлдер мен жеміс ағаштарын баптап қана қоймайды, көгөністерді де салады.
–Егістік даласына дәнді егетін адамды диқан дейді. Балалар, қайталаңдар. Диқан.
– Ал біз бақшаны егеміз. Біз егінші боламыз. Қайталаймыз. Бақшаға көгөністердің дәндерін егеміз.
– Ойынға дайынсыңдар ма, балалар? Қазір "Бақшаны егеміз" ойынын ойнап көрейік.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Егіншіге не керек?" ойын-жаттығуы.
Мақсаты. Бақшаны еккенде қолданылатын құралдар мен заттар топтамасын, олардың қажетін анықтау.
Шарты. Егіншіге қажетті құралдарды айту, ажырату, құралдарды қолдану қажетін білу шарт.
Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Бақшаны егеміз."
Балаларға "бақшаны егу" үшін өз үстелдеріндегі орындары жарамды болады.
– Балалар, егінші болу үшін, топырақты шашпай, жұмысты таза жасау керек.
– Егіншілер, қазір барлықтарың өз дәндеріңді топыраққа егіп көріңдер.
– Қаламқас, бірінші біз не істейміз? Иә, топыраққа шұңқыр қазамыз. Жарайсың.
– Әмір, бұдан кейін не істейміз? Иә. Дәнді саламыз.
– Топырақты немен тегістейміз? Тырнауышпен. Жақсы.
– Дәннің көшет болып өсуі үшін, не істеу керек? Су құю керек.
– Балалар суды көп құю керек емес. Түстен кейін тағы да құйып қоямыз.
Балалар суды тым көп құйып қоймас үшін, су құйғыштарда судың шамалы болғаны дұрыс.
Балалардың ойын желісіне тез ілесіп, оның ары қарай жалғастырылуын қамтамасыз ету үшін, педагог қосымша сұрақтар қойып жатады.
Сұрақтар үлгілері мына сияқты болады: "Сен не істеп жатырсың?", "Шұңқырды немен қазасың?", "Топырақты немен тегістедің?"
Ойын аяқталған жағдайда, заттарды, атрибуттарды орнына салып жинауды бақылау керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін пысықтау.
– Балалар, біз бүгін қандай ойынды ойнадық? Иә. "Бақшаны егеміз" ойыны. Жарайсыңдар.
– Сендер бүгін кім болдыңдар? Иә. Егінші болдыңдар.
– Егінші болып, не істедіңдер? Дәндерді топыраққа ектік. Қайталаймыз. Жарайсыңдар.
– Балалар, дәндерден көгөністер шығу үшін, біз не істеуіміз керек? Иә. Су құйғышпен суаруымыз керек.
– Сендер бүгін еңбекқор, төзімді, нағыз егінші болдыңдар. Көгөністерің тез өссін. Жарайсыңдар! Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.

«Ғажайып орман тұрғындарына үйшік құрастырамыз»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға есептеу таяқшаларынан қағаз бетінің оң жағына қоянның үйшігін, сол жағына аюдың үйшігін құрастыруды үйрету; қағаз бетінде кеңістікті бағдарлай білу іскерліктерін дамыту; үлгі бойынша құрастыру амалдарын жетілдіру; үйшіктердің суреттеріне қарап, сол үйшіктің иесін табуды үйрету; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын арттыру; басқаларға көмектесуге, қол ұшын созуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Құрылысқа қатысты іс-әрекеттерді қарапайым сөздер және сөз тіркестерімен сүйемелдеу қабілетін қалыптастыру; сөйлеу тілін «есептеу таяқшалары», «шаршы», «үшбұрыш», «іргетасы», «қабырғалары», «төбесі», «шатыры», «оң жақ», «сол жақ», «аюдың үйшігі», «қоянның үйшігі», «ғажайып орман» сөздері арқылы жетілдіру.

Әдіс-тәсілдер

Көркем сөз, ғажайып сәт, аудиожазбаны тыңдау, үлгіні зерттеу, құрастыру амалдарын көрсету, сергіту сәті, өздік іс-әрекет, кинезитерапия, кейіпкермен қоштасу, балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Кейіпкер: Алан. «Үйшік» ертегісіндегі үйшіктің, ертегі кейіпкерлерінің суреттері, саңырауқұлақ тәріздес үйшіктің суреті, құртақанның суреті, ағашта орналасқан үйшіктің суреті, тиіннің суреті, ғажайып орманның суреті, «Үйшік» дайын үлгісі, үйшікті құрастыру сызбасы, ақ қағаз, есептеу таяқшалары.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Бала санына сәйкес келетін ақ қағаз бен есептеу таяқшалары.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Көркем сөз
Жүрсін Ерман «Өз үйім».
Өз үйім – өлең төсегім,
Осында өніп, өсемін.
Осында келіп құтылам
Даңғазасынан көшенің.
- Балалар, тақпақта не туралы айтылған?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, өз үйі туралы айтылған. Балалар, сендер қандай үйде тұрасыңдар? Кіммен тұрасыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.

1.2. Ғажайып сәт
Педагог Аланның қонаққа келгенін балаларға хабарлайды.

- Балалар, біздің топқа қонаққа Алан келді.
Балалар қонақпен амандасады. Алан бізге ғажайып орманға саяхатқа баруды ұсынады.
Балалар қызығушылық танытады.
- Балалар, бірақ та ғажайып орманға саяхатқа бармас бұрын, ең алдымен, суретте кімнің үйшіктері екенін табуымыз керек.
Педагог балаларға интербелсенді тақтадағы суреттерді көрсетеді.

- Балалар, мына үйшікте кім тұрады? Иә, дұрыс айтасыңдар. «Үйшік» ертегісінің кейіпкерлері тұрады.

- Балалар, мына үй неге ұқсайды? Иә, саңырауқұлаққа ұқсайды. Бұл үйде кімдер тұруы мүмкін?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Бұл үйде құртақан тұруы мүмкін.

- Балалар, ал мына үйде кім тұрады деп ойлайсыңдар? Қараңдаршы, ол қайда орналасқан?

Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, үй ағашта орналасқан. Бұнда тиін тұрады екен.

- Жарайсыңдар, балалар! Олай болса ғажайып орманға саяхатқа жол тартайық. Ол үшін біріміздің соңымыздан біріміз қатарласып тұрайық. Мен автобус жүргізушісі боламын.
«Сиқырлы әуен» қосылады. Балалар педагогтің артынан тұрып ғажайып орманға саяхатқа жол тартады. Балалар топты әуеннің сүйемелдеуімен айналып келіп, орындарына қайтадан отырады.

- Балалар, міне орманға да келіп жеттік.
Педагог балалардың назарын тақтада немесе интербелсенді тақтадағы суретке аударады.

Аудиожазбаны тыңдау

- Балалар, Алан орманның ішінен хат тауып алыпты. Оның ішінде не жазылғанын білгілерің келе ме?
Балалар қызығушылық танытады.

- Хатты оқып берейін: «Сәлем, балалар! Зұлым сиқыршы біздің орманды бұзып тастады. Біздің үйлерімізді өзіне тартып алды. Енді біздің тұратын үйіміз жоқ. Балалар, бізге көмектесіңдерші! Сендерден көмек күтеміз! Аю мен қоян.»
- Балалар, бұл хатты орманда тұратын аю мен қоян жазыпты. Олар бізден көмек сұрап тұр. Балалар, аю мен қоянға көмектесеміз бе?
Балалар қуана келіседі.
Педагог балалардың назарын интербелсенді тақтадағы үлгіні құрастыру үлгісіне аударады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Үлгіні зерттеу
«Үйшік».

- Балалар, тақтадан нені көріп тұрсыңдар?
Балалар өз жауаптарын айтады.
- Иә, бұл хатты жазған аю мен қоян ғой.
- Қараңдаршы, балалар, олардың үйшіктері неден құрастырылған? Аю мен қоянның үйшіктері есептеу таяқшаларынан құрастырылған.
- Аюдың үйшігі қандай? Иә, аюдың үйшігі үлкен. Ал, қоянның үйшігі қандай? Қоянның үйшігі кішкентай. Дұрыс айтасыңдар.
- Екі үйшіктің қабырғаларына қараңдаршы, қандай геометриялық пішінге ұқсайды? Иә, дұрыс айтасың, Айдана. Екі үйшіктің қабырғалары шаршыға ұқсайды. Ал, шатыры неге ұқсайды? Иә, ұшбұрышқа ұқсайды.
- Үйдің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

- Иә, іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.

2.2. Құрастыру амалдарын көрсету

- Ақ беттің сол жағына аюдың үйшігін, ал оң жағына қоянның үйшігін құрастырамыз.
- Бір таяқшаны аламын, көлденең жатқан қағаз бетінің сол жағына төменгі тұсына орналастырамын. Екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның қасына көлденең орналастырамын. Бұл үйшіктің іргетасы болады.
- Енді, үйшіктің қабырғаларын құрастырамыз. Ол үшін таяқшаны аламын, іргетастың сол жағына тігінен орналастырамын. Дәл солай екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның үстіне орналастырамын. Бұл үйшіктің бір жақ қабырғасы, дәл осылай екінші қабырғасын орналастырамын.
- Енді, үйшіктің төбесін құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны аламын, үйдің қабырғаларының үстіне көлденең орналастырамын. Екінші таяқшаны алып, бірінші таяқшаның жанына көлденең орналастырамын. Екеуін бір-біріне тіреп қоямын. Саусақтарыммен түзеймін.
- Енді үйдің шатырын құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны үйдің төбесінің сол жағына орналастырып, сәл оңға қарай бұрамын. Екінші таяқшаны алып үйдің төбесінің оң жағына орналастырып, солға қарай бұрамын. Екі таяқшаны бір-біріне қарама-қарсы орналастырамын. Бұрыштарын бір-біріне тигізігіп қоямын. Аюдың үйшігі дайын болды. Енді, қоянның үйшігін құрастыратын боламыз. Қоянның үйшігі кішкентай.
- Қағаз бетінің оң жағына қоянның үйшігін дәл осындай ретпен құрастырамыз. Әр бөлігін құрастырған кезде есептеу таяқшасының бір данасын ғана қолданамыз.
- Бір таяқшаны аламын, көлденең қағаз бетінің оң жағының төменгі жағына орналастырамын. Бұл үйшіктің іргетасы болады.
- Енді, үйшіктің қабырғаларын құрастырамыз. Ол үшін таяқшаны аламын, оны іргетастың сол жағына тігінен орналастырамын. Бұл үйшіктің бір жақ қабырғасы, дәл осылай екінші қабырғасын орналастырамын.
- Енді, үйшіктің төбесін құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны аламын, үйдің қабырғаларының үстіне көлденең орналастырамын. Саусақтарыммен түзеймін.
- Енді үйдің шатырын құрастыру керек. Ол үшін таяқшаны үйдің төбесінің сол жағына орналастырып, сәл оңға қарай бұрамын. Екінші таяқшаны алып үйдің төбесінің оң жағына орналастырамын. Солға қарай бұрамын. Екі таяқшаны бір-біріне қарама-қарсы орналастырамын. Бұрыштарын бір-біріне тигізігіп қоямын. Міне, қоянның да үйшігі дайын болды.

2.3. Сергіту сәті

Қадыр Мырза Әлі «Ноян қоян».
Барар жолда

Қоян деген мықты
Саяхатқа шықты.
Пойызға кеп мінді,
Көп ішіне сіңді.
Қорықты ма қатты,
Жоғарыға жатты.
Бадырайып көзі,
Қалғымады өзі.
Көретұғын маңды
Күтті жарық таңды.

Шыдамады ол бірақ,
Жол дегенің жырақ.
Жастық болды құлақ
Жатты ұзыннан құлап.
Болар деп ед жаман,
Оянды-ау ол аман.

2.4. Өздік іс-әрекет

Әр баланың алдына есептеу таяқшалары мен ақ қағаз таратылады. Балалар интербелсенді тақтадағы сызбаға қарап қоян мен аюдың үйшіктерін құрастырады. Құрастыру барысында педагог балаларға бағыт-бағдар береді.

- Сен нені құрастырып отырсың?
- Бұл не?
- Аюдың үйшігі қандай?
- Қоянның үйшігі қандай?
-Үйдің қабырғаларын көрсет.
- Үйдің іргетасы қайсы?
- Үйдің шатыры қандай пішінге ұқсайды?

Балалардан сұраққа толық жауапты талап етеді. Педагог балалардың өздік іс-әрекеттерін бақылайды.

2.5. Кинезитерапия

Педагог балаларға әуен ырғағына сай келетін, өздері қалаған бидің қимылдарын билеп, еркін қозғалуды ұсынады.
Би арқылы балалар жағымсыз әсерлерден арылып, көңілдерін көтеріп, жағымды эмоцияларға бөленуге көмектеседі.

2.6. - Балалар, жарайсыңдар! Ғажайып орман тұрғындары сендерге алғыстарын білдіріп жатыр. Енді тобымызға оралайық. Ол үшін біріміздің соңымыздан біріміз қатарласып тұрайық. Мен автобус жүргізушісі боламын.
«Сиқырлы» әуен қосылады. Балалар педагогтің артынан тұрып ғажайып орманнан топқа қарай жол тартады. Топты әуеннің сүйемелдеуімен айналып келіп орындарына отырады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу

- Міне, тобымызға да келдік. Алан, саған көп рақмет! Сенімен бірге ғажайып орманға саяхатқа бардық. Орман тұрғындарына үйшіктерін құрастырып бердік. Балалар, Алан сендерге алғысын білдіріп жатыр. Алан бүгін шаршап қалыпты. Өз үйіне қайтатынын айтты.

Балалар Аланмен қоштасады.

Балалардың жұмысын бағалау және оқу қызметін пысықтау

- Балалар, бүгін қандай ақылды болдыңдар! Орман тұрғындарына көмектестіңдер.
- Жәнібек, айта ғой. Біз орман тұрғындарына қалай көмектестік? Иә, дұрыс айтасың. Біз орман тұрғындарына үйшік құрастырып бердік.
- Біз қай аңдарға көмектестік? Иә, біз қоян мен аюға көмектестік.
- Үйшікті неден құрастырып бердік? Айта ғой, Гүлжан. Иә, дұрыс айтасың, үйшікті есептеу таяқшаларынан құрастырып бердік.
- Аюдың үйшігі қандай? Қоянның үйшігі қандай? Иә, аюдың үйшігі үлкен. Қоянның

үйшігі кішкентай.
- Үйшіктің қабырғалары мен төбесі қандай пішінге ұқсады, есімізге түсірейік. Айта ғой, Аружан. Иә, дұрыс айтасың үйшіктің қабырғалары мен төбесі шаршыға ұқсады.
- Үйшіктің шатыры неге ұқсады? Иә, үшбұрышқа ұқсады.
- Үйдің құрылымын атап көрейік. Іргетасы, қабырғалары, төбесі және шатыры.
- Аюдың үйшігін қағаз бетінің қай жағына орналастырдың, Айжан? Иә, дұрыс айтасың сол жаққа орналастырдық. Ал, қоянның үйшігін қай жағына орналастырдық? Иә, сол жаққа орналастырдық.
- Жарайсыңдар, балалар!

Жол қозғалысы ойыны.

Оқу қызметінің мақсаты

Балалардың жол жүру ережелері туралы білімдерін кеңейту; жол жүру ережесінің жаяу жүргіншіге қатысты тараптарымен таныстыру; жүргізуші мен жаяу жүргіншіге қатысты қауіпсіздік ережелерін сақтау дағдыларын меңгерту; жол қозғалысының қарапайым белгілерімен таныстыру. Балалардың сөздік қорын ойын барысында молайту; жүргізуші мен жаяу жүргінші, жол полициясы рөлдерін сомдауда шығармашылық іскерліктерін қалыптастыру; жол қозғалысының қарапайым белгілерін есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Балаларды қоғамдық тәртіпке бағынуға және тәртіп ережелерін бұлжытпай орындауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

"Жаяу жүргінші", "жүргізуші", "полиция", "бағдаршам", "жүргінші жолағы", "полиция ысқырығы", "жол ережесі" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Әңгіме, бейнебаян көрсету, көркем сөз, сурет бойынша әңгіме, ойынға дайындық, іскерлік ойын, қимыл жаттығуы, шығармашылық әрекет, рефлексия, ғажайып сәт, ойын барысын пысықтау және қорытындылау.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Жол қозғалысының суреті, полиция ысқырығы, бағдаршам, жүргінші жолағы, жүк машинасы, жеңіл машина, автобус, ұшақ, жүргінші балалар, жүргінші ата мен әже, бала, бағдаршам таңбалауыштары, қасқыр, яхта, дауылпаз, ырғақты, темпі баяу, көңілді әуенжазбасы.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

"Жүргіншілер", "жүргізушілер" қалташалары.
Рөлдер. Бағдаршамның түстері бейнеленген таңбалауыштар.

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Бейнероликті көрсету.
Жол қозғалысы туралы бейнеролигі және суреті көрсетіледі.

Көркем сөз. Дина Ахметова. "Бағдаршамдар ұйықтамайды."

Бағдаршамдар ұйықтамайды,
Жымыңдайды, жымыңдайды.
Бір қарасаң – қып-қызыл,
Екі десе – сап-сары.
Тоқтай тұрсаң – жап-жасыл.
Көзі көп, біреу басы.

1.2. Кіріспе әңгімелесу.

– Жол қозғалысы бейнеролигі жабылмай, тоқтатылып тұрады.
– Балалар, мына көшедегі қозғалыста нелер бар?
– Иә. Көліктер бар. Жақсы. Олар қайда жүріп жатыр? Олар жолда жүріп жатыр.
– Балалар, көліктерді жүргізушілер айдайды. Жүргізушілер. Қайталайық. Жарайсыңдар.
– Көліктердің жолы кең, жалпақ. Көліктер тез жүреді.
– Көліктерден басқа кімдер бар екен? Бұлар – жүргіншілер. Қайталаймыз. Жарайсыңдар. Жүргіншілер қайда жүріп жатыр?
– Жүргіншілер жаяужолда (тротуар) және жол ортасындағы жүргінші жолағында жүріп жатыр. Қайталаймыз, жауяжол және жүргінші жолағы. Жарайсыңдар.
– Жүргіншінің жолы тар, жіңішке.
– Балалар, есте сақтаңдар! Көлік жол үстінде жүреді, жүргінші жаяужолда немесе ала жолақта жүреді.
– Балалар, жүргіншілер мен көліктер неге бөлек жүреді? Жүргіншіні көлік басып кетпеуі керек.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Көшеде не бар?" ойын-жаттығуы.

Мақсаты. Көшедегі жол қозғалысына қатысушыларды анықтау, жол ережелерін пысықтау.
Шарты. Жол қозғалысына қатысушы тараптардың қозғалыс орындарын ажырату, бағдаршамның қажетін айту шарт.
Барысы.
Ойынды өткізуге құралдар немесе құралдардың суреттері қолданылады.
– Балалар, "Жол қозғалысы" ойынын ойнау үшін, сендер көше жолында

кездеспейтін бейнелерді бөлек алып тастайсыңдар.
Заттық суреттер: полиция ысқырығы, бағдаршам, жүргінші жолағы, жүк машинасы, жеңіл машина, мотоцикл, автобус, жүргінші бала, жүргінші ата, қасқыр, кеме, ұшақ, күшік, доп, дауылпаз.

– Сымбат, қандай суреттерді таңдадық? Айтып көр: полиция ысқырығы, бағдаршам, жүргінші жолағы, жүк машинасы, жеңіл машина, мотоцикл, автобус, жүргінші бала, жүргінші ата, күшік.
Ойынды ойнату үшін балалардың жол қозғалысы ережелері жөнінде жалпы білімдері болуы тиіс. Ойын барысында білімді пысықтау маңызды.
Уақыт жеткілікті болса, осындай сұрақтар да қоюға болады: "Қасқырды, кемені, ұшақты неге алмадыңдар?"
Ойынның алдында ауқымды жұмыстар жасалынуы тиіс, сонда балалардың сұрақтарға жауап беру, жаттығуларды орындау жылдамдығы жоғары болады.
– Балалар, неге допты алып тастадыңдар? Иә. Доппен жолда ойнауға болмайды. Жарайсыңдар!

2.2. Сергіту сәті. "Жолда қалай жүреміз?"

Серігту сәтінде орташа ырғақты, дыбысы басылыңқы әуенжазбасы қосылады.

Жаттығу алдында педагог балаларды "жүргізуші" және "жүргінші" етіп екі топқа бөледі.
"Жүргіншілерге" мойындарына "жүргінші" белгілері ілінеді.

"Жүргізушілерге" мойындарына "жүргінші" белгілері ілінеді.

Ойын алаңы немесе аула алаңы, бормен кең және тар жолдарға
сызылып бөлінеді.
– Балалар, мына кең жолақ – көліктер жүретін үлкен жол.
Жүргізушілер, келіңдер рөлдеріңді бұраңдар! Үлкен жолмен жүріңдер!
Жарайсыңдар! Стоп! Кері қайтыңдар! Жарайсыңдар!
– Ал енді, жүргіншілер, қайдасыңдар? Мына жіңішке жолмен жүре ғойыңдар! Кері қайтыңдар! Жарайсыңдар!
Балалардың барлығын бір деңгейге тұрғызу.
– Балалар, ал енді барлықтарың, өз жолдарыңмен жүріп көріңдер! Жарайсыңдар! Тамаша.
Балаларды өз орындарына отыруға шақыру.

2.3. Ойынды іске асыру.
"Бағдаршамға қарайық" іс-тәжірибе жаттығуы.

Балалар өз қалташаларымен (белгілерімен) қалады.
"Полицей" және "бағдаршам" рөлін педагогтің өзі атқарады. Педагог қолындағы бағдаршам таңбалауыштарын қажетті жерде алмастырып тұрады.

Салынған жолды көлденең кесіп, ала "жүргінші жолағы" төселеді.
"Жүргізушілер" уақытша орындарында отырады.
– Балалар, мына жолақты сендер естеріңде сақтадыңдар ғой? Бұл не? Иә. Жүргінші жолағы. Жарайсыңдар.
– Жүргіншілер! Мұқият болыңдар! Мен бағдаршамның жасыл түсін көрсетіп тұрмын, сендер жүргінші жолағын басып өтесіңдер! Жарайсыңдар!
– Жүргіншілер! Мұқият болыңдар! Мен қызыл түсті көрсетіп тұрмын, сендер жолды баспай тұрыңдар! Тоқтаңдар! Жарайсыңдар!
Жаттығу бір-екі рет қайталанады.
– Жүргіншілер, орындарыңа барып отырыңдар.
– Мен жүргізушілерді шақырамын.
– Жүргізушілер! Мұқият болыңдар! Мен бағдаршамның жасыл түсін көрсетіп тұрмын, сендер көлік жолымен жүріп өтесіңдер! Жарайсыңдар!
– Жүргізушілер! Мұқият болыңдар! Мен қызыл түсті көрсетемін ... Тоқтаңдар! Жарайсыңдар!
Жаттығу бір-екі рет қайталанады.
– Жүргізушілер, орындарыңа барып отырыңдар.

2.4. Өздік ойын әрекеттері және қатынасқа түсу үлгілерін көрсету. "Жол қозғалысы."

Ойын алдында кейбір балалар қалташаларын алмастыруы мүмкін.
"Жүргінші" болған балалар қолдарына ойыншықтарын алып жүреді.
"Жүргізуші" балалар рөлдерін ауыстырады.
Ойын басталуы мен барысы педагог тарапынан реттеліп, түзетіліп отырады.
Түстерді ауыстыру балалар үшін екі түрлі қимылдарды орындау болып саналады.
Кейбір жағдайда балалардың барлығы "жүргізуші" болғысы келеді, сондықтан тәрбиеші барлық балаға рөлдер мен "жүргіншінің" қалташаларын дайындап қоюға міндетті. Ойын тек "жүргізушілер" арасында ойнатылады.
Ойын аяқталған жағдайда заттарды, атрибуттарды орнына салып, жинауды бақылау керек.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Мақтау, оқу қызметін пысықтау.

– Балалар, біз бүгін қандай ойынды ойнадық? Иә. "Жол қозғалысы" ойыны. Жарайсыңдар.
– Сендер бүгін кім болдыңдар? Иә. Жүргінші, жүргізуші болдыңдар.
– Жүргіншілер не істедіңдер? Жүргізушілер не істедіңдер? Жарайсыңдар.
– Балалар, жол ережесін біреу бұзды ма? Бұзбады. Неге? Иә. Бағдаршамның

түсіне қарадық? Жарайсыңдар.
– Балалар, бүгін сендер жол ережелерін сақтадыңдар, мұқият, тәртіпті болдыңдар. Жарайсыңдар! Оқу қызметі аяқталды. Сау болыңдар.